

Norsk Arbeidsmandsforbund

PROTOKOLL

over forhandlingene på det
28. ordinære landsmøte
i Oslo

i dagene
28. september — 3. oktober 1975

Norsk Arbeidsmandsforbund

PROTOKOLL

over forhandlingene ved forbundets
28. ordinære landsmøte i Oslo
i dagene
28. september — 3. oktober 1975

Redigert av
ODDVAR STØLEN

Aktietrykkeriet - Oslo 1976

Innhold

	Side:		Side:
Dagsorden	5	Landsmøtet tirsdag	
Forretningsorden	7	30. september	53
Talerregister	9	Gruppemøte for Veg-, Havnevesen, Fyr- og Merkevesen samt NVE's forbygningsavdeling	53
Landsmøtets åpning søndag		Kartellets formann om innstillingen fra Statens Lønnskomité	53
28. september	11	Kartellets formann om indeksoppgjøret	56
Formannens minnetale	11	Kartellets formann om organisasjonsformen	58
Henrettelsene i Spania	12	Forslag til uttalelse fra Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte 1975	61
Formannens åpningstale	13	Valg av råd og styrer	62
Formannen hilser gjestene ..	16	Forhandlinger om tilleggsregulativet	62
Tor Halvorsen hilser fra regjeringen	17	Gruppemøte for gruve-, mineral-, skifer- og asfaltarbeidere	63
Hilsningstale fra de utenlandske gjester	18	Pensjon under dagen	64
Tor Aspengren hilser fra de innenlandske organisasjoner ..	19	Fastlønssystem i bergverksindustrien	65
Fullmaktkomitéens innstilling ..	20	Innstilling av representanter i styrer og råd	69
Landsmøtets funksjonærer ...	21	Gruppemøte for Private anlegg, Statens anlegg og maskinentreprenører	71
Formiddagsmøtet mandag		Innretning av avtalene ved framtidige oppgjør	72
29. september	23	Innstilling på tariffråd	72
Regnskapene 1971—74	23	Innstilling på representanter til forbunds- og landsstyre og LOs representantskap	74
Debatt	24	Lønssystemer	74
Endringer i forbundets vedtekter	25	Hvordan forbedre den organisasjonsmessige tilslutning ..	75
Formannens muntlige beretning for 1975	27	Gruppemøte for rengjørings- og vaktsektoren	75
Uttalelse om Statens aksjekjøp ..	35	Indeksreguleringen	75
ISKA's uttalelse	36	Tariffrevisjonen 1976	76
Debatten	37	Innstilling på styrer og råd ..	76
Ettermiddagsmøtet mandag		Formiddagsmøtet onsdag	
29. september	44	1. oktober	78
Vedtektsendringer	44	Hilsen fra Kristne Arbeideres Forbund	78
§ 1, Forbundets virkeområde ..	44		
§ 2, Formål	44		
§ 3, Medlemskap	46		
§ 5, Landsmøtet	47		
§ 6, Landsmøtets myndighetsområde	49		
§ 14, Tariffkrav og tariffrevisjoner	50		
§ 15, Avstemning over tarifforslag	50		
§ 17, Stønad under arbeidstans	51		

	Side:
Demonstrasjon mot Franco ..	79
Kontingent-saken	79
Debatten	82
Votering	93
Kontingentens innbetaling ..	93
Særbestemmelser om kontin- gent	94
Overflytting av medlemsbok ..	95
Kollektiv hjemforsikring	95
«Arbeidsmanden»	95
Uttalelse fra formanns- og for- retningsførerkonferansen 1975	96
Ettermiddagsmøtet onsdag	
1. oktober	
Den faglige og økonomiske si- tuasjon	97
Uttalelse om den faglig/poli- tiske situasjon	107
Debatten	107
Dagsordenens pkt. 4: Arbei- dervernloven	109
Forslag til uttalelse om under- entreprenører	111
Skiftordninger	112
Arbeidstidsspørsmål	112
Kveldsmøtet onsdag	
1. oktober	
Verne- og miljøspørsmål	114
Tariffrevisjonen 1976	116
Avdelingenes vedtekter	117
Grunnforsikringen	119
Hovedavtalen	119
Tariffavgiften	120
Bedriftsdemokratiet	122
Hovedavtalen for bygg og an- legg	122
Ferieloven	122
Tariffsaker	124
Sluttvederlagsordningen	124
Indeksreguleringen	125
Pensjonsforslag	125
Formiddagsmøtet torsdag	
2. oktober	
Internasjonalt faglig samarbeid	128

	Side:
Debatten	132
Pensjonsalderen for landsmøte- valgte tillitsmenn	134
Organisasjonsformen	134
Samorganisasjonene	137
Dagpenger under sykdom	138
Reallønnsverdi	138
Forskjellige forslag	139
Forsikringsordninger	141
Stillhet for Spania	142
Debatten fortsetter	142
Husforsikringer	143
Allmennhetens rettigheter i ut- mark	144
Billedbladet «Aktuell»	144
Arbeidsledighetstrygden	144
Opplysningsarbeidet	145
Fagbevegelsen og NRK	145
Fagbevegelsen og skolen	146
Opplæring av maskinførere ..	146
Ettermiddagsmøtet torsdag	
2. oktober	
Forsikringsordninger	148
Norsk Folkehjelp og Vern og Velferd	149
Hans Johansen hylles	150
Slåstadseter	151
Bevilgninger	152
Formiddagsmøtet fredag	
3. oktober	
Redaksjonskomitéens innstil- ling	154
Valgkomitéens innstilling	155
Debatten	162
Forbundets tillitsmenn gjen- valgt	165
Landsstyret	166
Kontrollkomitéen	167
LOs representantskap	167
Tariffrådene	168
Avslutning og hilser	
Landsmøtets representanter ..	175
Utenlandske gjester	180
Innenlandske gjester	181

Dagsorden

1. Landsmøtets åpning og konstituering.
 - a) Fullmaktenes godkjenning.
 - b) Vedtakelse av dagsorden og forretningsorden.
 - c) Valg av 3 ordstyrere og 4 sekretærer.
 - d) Valg av komitéer:
 - Valgkomité.
 - Budsjettkomité.
 - Redaksjonskomité.
2. Beretninger, regnskaper og revisjonsrapporter.
 - a) Beretning for 1971 — 1972 — 1973 — 1974.
 - b) Regnskap for 1971 — 1972 — 1973 — 1974.
 - c) Revisjons- og kontrollkomitéens rapport for samme tidsrom.
 - d) Muntlig beretning for 1975.
3. Forslag til endringer i forbundets og avdelingenes vedtekter.
4. Den faglige og økonomiske situasjon.
Innkomne faglige forslag.
5. Internasjonalt faglig samarbeid.
6. Forskjellige forslag.
7. Slåstadseter.
8. Bevilgninger.
9. Valg:

- a) Tillitsmenn.
- b) Forbundsstyret.
- c) Landsstyret.
- d) Revisjonsutvalget.
- e) LOs representantskap.
- f) Tariffråd.

10. Avslutning.

Forretningsorden

1. Landsmøtets forhandlinger er åpne for pressen. Likeledes har forbundets medlemmer adgang til galleriet som tilhørere. Landsmøtet beslutter om en sak skal holdes for lukkede dører.
Representantene må forevise adgangskort og tilhørerne medlemsbok ved inngangen.
2. Til å lede møtet velges 3 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtenes ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl. 9.00 til kl. 13.00 formiddag og fra kl. 15.00 til kl. 18.00 ettermiddag.
4. Ingen har rett til å få ordet mer enn 3 ganger i samme sak. Unntatt for innlederne begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter annen og tredje gang.
Ordstyreren har for øvrig — når han finner det påkrevet — rett til å stille forslag om ytterligere tidsbegrensning og strek ved de inntegnede talere. Til forretningsorden gis ingen ordet mer enn 1 gang og høyst 2 minutter til hver sak.
Talerne skal tale fra den dertil bestemte plass i salen.
5. Forslag skal leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den avdeling han representerer. Ikke noe nytt forslag kan tas opp etter at det er besluttet satt strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppførte saker, kan ikke behandles.
6. Alle beslutninger avgjøres med alminnelig flertall. I tvilstilfelle eller når 20 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.

7. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.
9. Referat fra foregående dags møte trykkes og forelegges den påfølgende dag.

Talerregister

- Aldal, Peder 26, 60, 61, 63, 126, 132, 148, 153
 Almklov, Ingvald 38, 42, 142
 Andreassen, Harriet 26, 47, 75, 76, 124, 167, 171
 Antonsen, Gunnar 69
 Arnesen, Knut 60, 62
 Aspaas, Egil 72, 83
 Aspengren, Tor 19
- Berntsen, Ingvald 74, 75, 90, 113, 119
 Bjørgvik, Karl 45, 63
 Bjørnstad, Dag 84, 90, 121, 164, 165, 171
 Bongo, Mikkel 64, 121
 Borch, Torodd 22, 62
 Brannsten, Per 64
 Breivik, Norvald 63, 84
 Buknotten, Rolf 62
 Bøystad, Kåre 61
- Ditløvsen, Ernst 44, 45, 51, 72, 74, 75, 92, 109, 118, 119, 126, 168
- Egeland, Andreas 25, 48, 72, 82, 107, 109, 116
 Evjen, Victor 64, 68
- Flesvig, Ole 21, 26, 37, 40, 49, 53, 60, 61, 62, 63, 83, 110, 117, 127, 135, 143, 147, 150, 151, 154, 168
 Forså, Arvid 46, 61, 62, 63, 85, 114, 127, 148, 167
 Fossvoll, Asbjørn 64
 Frøkedal, Olaf 60
 Furali, Asbjørn 142, 148
- Grønbeck, Jørgen 41, 52, 74, 75
- Hagen, Asbjørn 149
 Hagen, Øystein 27, 45, 63, 82, 90, 146, 147, 168, 169, 170
 Halvorsen, Anton 62, 145
 Halvorsen, Tor 17
 Hansen, Per Nils 64, 68
 Haugen, Alfred 37, 63, 64, 65, 68, 69, 123, 125, 163, 170
 Hauger, Kjell 64
 Helgesen, Reidar 84, 121, 167
 Henriksen, Thorleif 64
- Hoggen, Rolf 72, 74
 Holt, Thorleif 148
 Honggard, Tore 63
 Høyberg, Inger 23
 Hårstad, John 68
- Indrebø, Arnulf 74
 Ingebrigtsen, Per 72, 95, 146
- Jakobsen, Jakob 74, 75
 Jensen, Arne 72, 74, 75
 Johansen, Ingvald 23, 24, 91
 Jul Larsen, Børge 172
 Jønsson, Børje 18
- Karlsson, Arna 51, 125, 136
 Kleiven, Hans O. 60, 62, 63, 92, 167
 Klemo, Ole 45, 75, 91, 126, 133
 Knudsen, Arne 45, 46, 75, 165, 168
 Kolstad, Karl 24, 40, 60, 62, 63, 82, 87, 121, 165
 Korsmo, Bjarne 43, 62, 63, 82, 90, 133, 138, 162
 Kosmo, Per 122
 Kvåle, Norvald 72, 74
- Langstrand, Ivar 60, 62
 Larsen, Asbjørn 68
 Larsen, Øystein 11, 16, 20, 21, 22, 23, 26, 27, 79, 88, 96, 106, 109, 116, 124, 135, 140, 162, 164, 166, 168, 172
 Lehre, Hans 63
 Lien, Olmar 62
 Lillesand, Olav 137
 Lorentsen Skomo, Leif 62, 120, 140
 Lund, Herman 92
 Lyngstad, Magne 65
- Markussen, Kurt 26, 90
 Mogstad, Arthur 27, 51, 64, 68, 160, 162, 163, 165, 166, 169, 170
 Moldjord, Sverre 64
 Mortensen, Kurt 68, 69, 163, 164, 165, 166, 167
 Myhrvang, Thorleiv 62
 Mæland, Sigve 39, 42, 49, 64, 68, 69, 162, 163
 Mælumshagen, Magne 43, 46, 61, 91, 123

Netland, Tobias 83, 123
Nilsen, Arnfinn 61, 63, 91
Nilsen, Lars 61, 62, 63, 149
Nordnes, John 62, 63
Nystad, Fred A. 64
Näslund, John 64

Olsen, Odd 44, 50, 82, 84, 92, 110,
124, 133, 165
Ottesen, Roald 42, 52, 88
Overvik, Asbjørn 26, 40, 45, 108, 109,
163

Pedersen, Arne 72, 74, 89, 93, 95,
111
Pedersen, Halvor A. 74, 91, 138
Pedersen, Ivar B. 26
Pedersen, Petter 64, 68, 139, 140

Rasmussen, Kåre 74, 75, 85, 124, 143,
153

Reiersgård, Kåre 72, 74, 75, 86, 162,
169, 171

Remmen, Arnstein 64

Renå, Arnt 72

Riise, Henry 62

Rislå, Tellef 40, 60, 89

Rodal, Anders Bjarne 41, 45, 86, 134

Rognli, Martin 61, 62

Røberg Larsen, Ragnar 97

Rønbeck, Sissel 172

Sandegren, Kaare 128, 133

Sandnes, Ingvald 23, 60, 82

Selbo, Jarle 64, 127

Seljeseth, Ivar 25, 62

Sjåvåg, Grethe 72, 87, 136

Skredderhaug, Ivar 41, 142, 148, 149,
167

Slettebø, Magne 163

Stokkeland, Arnfinn 72

Storjord, Terje 64

Strand, Ottar 64, 68

Strømhaug, Ingvald 64, 83

Stubbene, Eivind 72

Sæbønes, Anton 83

Sæther, Terje 68

Sørensen, Svein 39

Tuven, Ola 25, 48, 72, 82, 93, 96, 144,
165

Tveit Aga, Jens 26, 62, 63

Uglem, Albert 53, 63

Valde, Einar 62

Velve, Karl 75

Wangsmo, Ludvik 20, 22, 23, 24, 47,
48, 51, 79, 87, 93, 96, 118, 143, 149,
153

Westgård, Knut 145

Wiik, Markus 62, 87

With, Einar 27, 48, 72, 125, 127, 162,
165, 168

Witsø, Asbjørn 72, 74, 75

Ødegårdstuen, Arve 74, 75

Øveraas, Harald 72, 74, 75, 85, 109,
111, 113, 121, 139, 145, 146, 164, 169,
171

Øygård, Arvid 21, 25, 63, 85, 134, 137,
140

Landsmøtets åpning søndag 28. september 1975

Det 28. ordinære landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund ble åpnet i Folkets Hus, store Sal, kl. 12.00.

Salen var pyntet med blomster og flagg da representanter og gjester tok plass. Arbeidsmandsforbundet kan feire 80 års-jubileum i år, og begivenheten var markert med en utstilling utenfor møtelokalet. Utstillingen besto av fotografier, avisutklipp og utdrag av fagforeningsprotokoller som viste glimt fra forbundets historie.

Landsmøtet åpnet med musikk ved medlemmer av Kringkastingsorkestret under ledelse av Aage Wallin. Orkesteret spilte «Grieg Fantasi» av Emil Reesen, «Fiolen» av Joh. Svendsen og «Frühling-rauschen» av Chr. Sinding.

FORMANNENS MINNETALE

Forbundets formann, Øystein Larsen, holdt deretter denne minnetalen, mens orkesteret spilte «Aases død» av Edvard Grieg:

Siden landsmøtet i 1971 har en rekke av våre medlemmer gått bort. Ialt 1593.

Alle har de vært med å bygge opp fagbevegelsen hver på sitt vis, og vi er dem en stor takk skyldig for det arbeid de har gjort.

Det er umulig å nevne alle ved navn, men noen få som direkte eller indirekte har vært knyttet til forbundet må vi likevel nevne:

Elias Volan døde i desember 1974 — 88 år gammel. Volan som allerede i 1913 ble medlem av vårt landsstyre, ble i 1918 valgt til forbundets formann. I 1920 ble han nestformann i LO for så i 1923 å bli valgt til formann i det nystiftede Bygningsarbeiderforbundet.

Walter Ørnhaug døde i oktober 1973, bare 63 år gammel. Walter var i mange år forbundets representant på Svalbard, hvor han gjorde en stor innsats.

Andreas Rekve døde i november 1973, 81 år gammel. Rekve var medlem av landsstyret fra 1938 til 1945.

Oscar Rydén døde i januar 1974, 81 år gammel. Rydén var medlem av forbundets kontrollkomité fra 1948 til 1971.

Bernhard Reines døde i november 1974, 78 år gammel. Reines var medlem av landsstyret fra 1948 fram til 1959.

Lars Bergundhaugen døde i april 1974, 86 år gammel. Han var medlem av landsstyret fra 1932 til 1938.

Av andre som har betydd mye for norsk fagbevegelse, må vi nevne:

Konrad Nordahl, tidligere formann i LO, døde i mai 1975, 78 år gammel. Nordahl har vel mer enn noen annen satt merker etter seg i norsk fagbevegelse.

Vi minnes alle — både de som er nevnt, og de som ikke er nevnt — og takker for den innsats de har gjort for vår bevegelse. Vi lyser fred over deres minne.

HENRETTELSENE I SPANIA

Formann Øystein Larsen la fram følgende forslag til uttalelse, som ble vedtatt med akklamasjon:

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund vil på det skarpeste fordømme henrettelsen av de fem spanske frihetskjemperne som fant sted i går — til tross for protester fra en hel verdens-opinion.

Henrettelsene har utløst en bølge av avsky-reaksjoner mot fascist-regimet i Spania fra både regjeringer, organisasjoner og vanlige mennesker over hele Europa.

Førstkommende torsdag vil fagbevegelsen i alle land i Vest-Europa markere sitt syn på den brutale undertrykkelsen av arbeiderklassen i Spania ved å arrangere en anti-Franco-dag. LOs sekretariat skal i morgen drøfte hvordan dagen skal markeres i vårt land.

Arbeidsmandsforbundet vil i denne situasjon minne sine medlemmer — og andre fagorganiserte — om den resolusjonen som ble vedtatt på Gruve-Internasjonalens 42. kongress i New Delhi i vår, og som understreker at turist-reiser til Spania må betraktes som støtte til diktatur-regimet.

Etter at de fem dødsdommene ble fullbyrdet i går, har spanske sosialister gitt uttrykk for at en turist-boikott i *dagens* situasjon ville ha gunstig virkning for frihetskampen i Spania.

I solidaritet med våre spanske kamerater vil Arbeidsmandsforbundet oppfordre de norske fagorganiserte til å finne andre reise-mål enn Spania inntil Franco-regimet — som det siste fascist-styret i Europa — er styrtet.

FORMANNENS ÅPNINGSTALE

Formannen, Øystein Larsen, holdt deretter denne åpningstalen:

På landsstyrets vegne har jeg den glede å ønske representanter og gjester velkommen til Norsk Arbeidsmandsforbunds 28. ordinære landsmøte.

Forbundet kan i år se tilbake på 80 års virksomhet, noe som vi i enkle former har forsøkt å markere uten å gå i de store høyder. Det som er ekstra hyggelig i denne forbindelse er den fortsatte økning av medlemstallet, selv om vi også i denne periode har måttet gi fra oss grupper til andre forbund. Etter den siste medlemsstatistikk hadde vi en netto tilgang på over 2500 fra juni 1974 til juni 1975, og framgangen fortsetter. Årsaken til framgangen er vel i første rekke at vi har fått bygget ut tillitsmannsordningene både i den private og offentlige sektor, slik at vi i dag står bedre rustet til å yte medlemmene service enn tidligere. Vi må også i denne forbindelse peke på den innsats våre lokale tillitsmenn gjør ute på den enkelte arbeidsplass.

Det har ellers skjedd en endring i styrkeforholdet mellom den private og offentlige sektor når det gjelder antall medlemmer. Ved siste landsmøte var det en klar overvekt av våre aktive medlemmer som arbeidet innen den offentlige sektor, mens situasjonen nå er den motsatte. Dette skyldes en større tilgang av nye medlemmer fra den private sektor, som for det meste kommer fra private anlegg, samt rengjøringssektoren.

Når det gjelder utbyggingen av forbundets organisasjonsform, så har vi siden siste landsmøte kommet så langt at vi har fått storavdelinger i alle fylker. Likedan har det skjedd en sammenslåing av de to avdelingene ved A/S Sydvaranger, og det samme har skjedd ved Sulitjelma, hvor de 5 avdelingene nå har gått sammen til én. Både ved Sydvaranger og i Sulitjelma har man nå tillitsmann på heltid.

Videre har Bergens Vakt- og Renholdsbetjenings Forening og Stord Arbeiderforening blitt overført til Bergen/Hordaland Arbeidsmandsforening, slik at antallet avdelinger nå er kommet ned i 35.

Når det gjelder Landsorganisasjonen, så er et nytt debattheft sendt samtlige avdelinger, og vi får håpe at oppslutningen blir bedre denne gang enn sist spørsmålet om de framtidige organisasjonsformer for fagbevegelsen var ute til debatt.

Statstjenestemannskartellet har også hatt ute til debatt spørsmålet om organisasjonsformen for LO-organiserte innen staten.

Forslaget her går ut på en sammenslutning av alle ansatte i staten til ett forbund. Reaksjonen på dette i de svar vi har fått fra våre medlemmer, er en klar avvisning av en slik løsning.

Vi må regne med at debatten om disse spørsmål fortsetter, og en må vel her tro at LO-kongressen i 1977 vil trekke opp visse retningslinjer, slik at vårt forbund vil få det hele opp til bred debatt på neste landsmøte, i 1979.

Oppgavene i årene som kommer må i første rekke bli å bygge apparatet enda bedre ut slik at vi kan få utnyttet kapasiteten på det enkelte avdelingskontor fullt ut.

I forbindelse med forbundets 75-års jubileum vedtok landsstyret å arrangere et veteranopphold i egen regi. Senere har landsstyret gjort vedtak om at dette skal bli en fast ordning hvert år med et samlet deltakerantall på 30 inklusive ektefelle.

Tariffoppgjørene

Om tariffoppgjørene i perioden må en vel trygt kunne si at de i gjennomsnitt har gitt en god del mer enn vi har vært vant til, og her vil vel oppgjøret i 1974 stå i en særstilling når det gjelder real-lønnsøkningen. Jeg tror at en i den nærmeste framtid gjør klokt i å ikke regne med liknende resultater, særlig sett på bakgrunn av den økonomiske krise som vi i dag er inne i.

Ved oppgjøret i 1974 fikk vi en kortvarig konflikt for rengjøringssektoren, og resultatet av denne må vel kunne sies var et steg i riktig retning. Men dessverre er det ennå langt fram før vi kan si oss tilfreds med lønns- og arbeidsforholdene for denne gruppen av forbundets medlemmer.

For den offentlige sektor førte oppgjøret i 1974 til en fullstendig omlegging når det gjelder tariff-forholdet for gruppene innen Veg-, Fyr- og Merkevesenet, samt Havnevesenet. Fra å være høstfag med selvstendige tariffoppgjør vil disse grupper nå komme inn under fellesoppgjørene for statsansatte for ettertiden.

Vi har da bare en gruppe igjen som høstfag, og det er Statens jernbane- og kraftanlegg, unntatt brakkebetjeningen som følger statsoppgjøret.

I tillegg til det en har oppnådd ved tariffoppgjørene, må en også nevne det som er oppnådd på det faglig/politiske plan i perioden. Jeg skal ikke gå i detaljer, men nevne forkortelse av arbeidstiden, som allerede er gjennomført for enkelte grupper arbeidstakere. Ytter-

ligere reduksjon vil komme fra 1. april neste år. Forlengelse av ferien for de over 60 år, og ny lov om arbeider- og miljøvern er på trappene.

Sett på bakgrunn av det handlingsprogram som ble vedtatt på LO-kongressen i 1973, ligger vi godt an i løypa.

En kan sjølsagt være misfornøyd med enkelte ting som en mener burde vært annerledes, men tross alt så går det framover i riktig retning.

Av andre ting som vi har oppnådd for våre medlemmer i den offentlige sektor, er de bedrede pensjonsforhold. De forskjellige pensjonsordninger i staten er nå slått sammen, slik at alle kommer inn under Statens pensjonskasse. Bare dette betyr bedring i forhold til tidligere, og når en i tillegg har fått gjennomført forbundets gamle krav om at det skal være den reelle årsfortjeneste som skal være pensjonsgrunnlaget, så betyr dette at vi nå kan vise til plasseringer for de forskjellige grupper fra l.kl. 13^a til l.kl. 21, mens vi før hadde disse plassert i l.kl. 9^a til 10^a.

Krav om bedringer når det gjelder pensjonsordningen for gruvearbeiderne er også tatt opp med BVL, og en regner med at forhandlinger vil kunne komme i gang innen kort tid.

I det internasjonale samarbeid har vi fulgt opplegget som Nordens Faglige Samorganisasjon og Landsorganisasjonen har lagt opp til.

Vi har i perioden hatt utveksling med Vest-Tyskland, Øst-Tyskland, Sovjetunionen og Bulgaria.

Den politiske situasjon bekymringsfull

Etter EF-striden har vi hatt urolige politiske tilstander i Norge. Ingen kunne være i tvil om hvor Norsk Arbeidsmandsforbund sto i det spørsmålet. Utviklingen seinere har etter min oppfatning vist at det var et riktig standpunkt.

Men når dette er sagt, bør det også sies klart i fra at for norsk fagbevegelse er den politiske situasjon bekymringsfull. De borgerlige partiene står sterkere enn på lenge. Høyre, Anders Langes Parti og Libertas er aktive som aldri før. Det lekes med planer om en ny borgerlig samling.

I denne situasjonen står den politiske arbeiderbevegelse mer splittet enn på lenge. All historisk erfaring viser at dette også går ut over de fagorganisertes muligheter til politisk innflytelse.

På felt etter felt presser nå oppgavene på, — og det på en mer dramatisk måte enn på lenge. Sysselsettingssituasjonen er bekymringsfull. Ett er sikkert: Høyrepolitikk duger ikke. En skikkelig

politikk som gir trygghet for arbeid og utkomme er et felles faglig og politisk ansvar. Jeg vil gjerne gi min honnør til det arbeid som Regjeringen til nå har lagt opp på disse feltene.

Selv om det for enkelte grupper fortsatt er grunn til misnøye, kommer vi ikke bort fra at Norge kan skilte med den laveste arbeidsledighet i Vest-Europa og bortimot den sterkeste reallønnsøkning. Ingen skal komme å fortelle mangeårige faglige tillitsmenn at en slik utvikling kommer flytende på ei fjøl.

Arbeidsmiljøspørsmålene, demokratisering av bankene og de store forsikringselskapene, likestillingsloven, og loven om produktkontroll er andre eksempler på et nevenyttig reformarbeid som vil komme de fagorganiserte til gode.

De signaler som hittil er kommet når det gjelder statens håndtering av Reksten-aksjene, er jeg også tilfreds med. Regjeringen må ikke under noen omstendighet gi fra seg de muligheter til å styre utviklingen som disse aksjene gir.

Fagforeningskamerater! Stilt overfor alle disse oppgaver har vi ikke råd til å sløse kreftene på indre kranjel. De som vil, får ta dette til seg. Men ett er sikkert: Bare de borgerlige krefter har glede av politisk splid i arbeiderbevegelsen. Nå får vi samle kreftene i arbeidet med oppgavene. Bare en slik linje gir oss en sosialistisk samfunnsutvikling i samsvar med de fagorganisertes krav.

Forsamlingen sang så «Samholdssangen» — stående — under ledelse av Sverre Gjerholm.

FORMANNEN HILSER GJESTENE

Forbundsformann Øystein Larsen: — Vi har gleden å ha blant oss gjester som representerer våre samarbeidende organisasjoner i inn- og utland. Landsmøtet har for øvrig fått en hilsen fra ISKA (Internasjonalen for stats- og kommunalansatte), som beklageligvis ikke hadde anledning til å møte. Det samme er tilfelle med Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark, fordi dette forbundet avholder sin kongress på samme tid som vi har vårt landsmøte.

Formannen refererte et hilsmøte telegram fra Kvindeligt Arbejderforbund, og fikk landsmøtets fullmakt til å sende en hilsen tilbake.

Formannen foretok opprop av de innbudte organisasjoner og gjester, som reiste seg etter hvert som de ble presentert. Han ønsket alle hjertelig velkommen, hvoretter han ga ordet til en av gjestene, sosialminister Tor Halvorsen.

TOR HALVORSEN HILSER FRA REGJERINGEN

Tor Halvorsen holdt denne hilsmøte stalen:

Formann — organisasjonskamerater!

Det er en stor glede på vegne av den norske regjering å overbringe hilsen til Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte. For en regjering utgått av DNA, er det alltid av den største betydning å ha en nær kontakt med fagbevegelsen. De problemer og saker som et landsmøte normalt har oppe til behandling vil som oftest ha nær sammenheng med de daglige oppgaver regjeringen får seg forelagt.

Vi har nettopp et valg bak oss, og jeg er sikker på at landsmøtets deltakere har sett alvoret i den valgkamp vi har hatt. Dersom man skal vurdere valgets resultat er det grunn til å gi uttrykk for at arbeidet har gitt resultater og vi har fått en god plattform som utgangspunkt i Stortingsvalget 1977.

Det må nå være en oppgave for hele arbeiderbevegelsen å samle troppene, og skape det engasjement og entusiasme, slik at vi også etter 1977 skal ha en regjering som er forankret i norsk arbeiderbevegelse. Mange borgelige ledere er i dag opptatt av om valgets resultat vil tilsi en omlegging av den politiske kurs. Her bør svaret være klart: Som regjeringsparti har vi gått styrket ut av valgkampen.

Det er ingen grunn til å legge kursen hverken til høyre eller venstre, men fortsette det politiske reformarbeidet som regjeringen har ført de siste to år, som har sitt utspring i arbeiderpartiets program, og som er og skal være regjeringens faste forankring.

I nært samarbeid med fagbevegelsen vil regjeringen fortsette sin økonomiske politikk, for å sikre våre arbeidsplasser og skape en rettferdig fordeling av inntektene. I de siste to år har vi hatt en gledelig utvikling i økning av en realdisponibel inntekt til tross for sviktende konjunkturer og store økonomiske problemer i utlandet. Også det indeksoppgjøret som nettopp er brakt i havn vil gi muligheter for å styrke vår konkurransedyktighet, senke skattene, dempe prisstigningen og gi en god økning av realdisponibel inntekt også i 1976.

Året som kommer vil på mange måter kunne bli et viktig år for gjennomføring av en rekke konkrete saker, som fagbevegelsen er opptatt av. Jeg tenker her på sosialpolitiske spørsmål om omlegging av nåværende sykkelønsordning, forlengelse av ferier for eldre arbeidstakere og arbeidstidsforkortelse både for dagarbeidere og skiftarbeidere. Ved siden av dette står en ny tariffrevisjon for døren, og diskusjonen om krav og oppgjørsform er vel i realiteten allerede begynt. La det i denne forbindelse være sagt at det må være

norsk fagbevegelse som selvstendig tar avgjørelse til de ulike krav og den form for tariffoppgjør man måtte ønske. Avgjørelsen vil som vanlig basere seg på vurderinger av de oppgaver og målsettinger som fagbevegelsen selv stiller, samt at en foretar en taktisk vurdering ut fra den økonomiske og konjunktur-messige situasjon. Spørsmål om i hvilken grad regjeringen skal engasjere seg i oppgjøret, må det være organisasjonen selv som tar stilling til.

Etter en kort gjennomlesing av dagsorden for dette landsmøtet ser en at det er mange vesentlige og viktige spørsmål som skal opp til behandling. Et landsmøte vil alltid være den viktigste sammenkomst for en hver organisasjon. Det er sunt og riktig, og i tråd med demokratiske spilleregler at en hvert 4. år vurderer resultatet av det arbeid som er utført i siste landsmøteperiode, men kanskje det er vel så viktig å trekke opp nye målsettinger for den kommende periode.

Jeg ønsker landsmøtet til lykke med arbeidet, og håper at vedtak, uttalelser og diskusjoner vil styrke forbundet og dets medlemmer og den samlede arbeiderbevegelse.

HILSNINGSTALE FRA DE NORDISKE OG UTENLANDSKE GJESTER

Börje Jönsson fra Nordiska Byggnads- och Träarbetarefederationen hilste landsmøtet på vegne av de nordiske og utenlandske gjester med disse ord:

Føderasjonen har nylig hatt sin 19. kongress. Den foregikk en vakker sommeruke i Savonlinna i Finland. Vi diskuterte der spørsmål av felles nordisk interesse, og interessen kretset i første rekke om spørsmål som arbeidsmiljø, yrkesutdanning og sysselsetting i de nordiske land.

Vi har alltid hatt et godt samarbeid innen den nordiske arbeider- og fagbevegelsen. Samarbeidet har mange ganger bygd på personlige kontakter. I de siste år er samarbeidet blitt mer velorganisert ved at vi har fått vår nordiske føderasjon og ved dannelsen av Nordens Faglige Samorganisasjon for et par år siden.

Jeg tror ingen i denne forsamlingen tviler på nødvendigheten av det internasjonale samarbeidet. Det har alltid vært naturlig i arbeiderbevegelsen. I fagbevegelsens barndom trodde man at organisasjonene våre skulle bli internasjonale og ikke nasjonale.

Så enkelt var det ikke i praksis. Riktignok fikk vi tidlig internasjonale yrkessekretariat og internasjonale, men de var langt fra internasjonale fagforbund. Først etter den 2. verdenskrig ble våre internasjonale organ aktivisert til å ta opp rent praktiske og hver-

dagslige samarbeidsspørsmål. Eksempler kan jeg hente fra arbeidet i vår nordiske føderasjon. Vi har et fritt nordisk arbeidsmarked og Nordisk Råd arbeider for å rydde unna ulike hindringer for et fritt nordisk bygningsmarked. Selvfølgelig øker dette kravet til faglig samarbeid i Norden.

Norsk Arbeidsmandsforbund har vel allerede fått føling med de problemer som oppstår når utenlandske foretak begynner å operere på bygningsmarkedet. Store industrielle utbygginger trekker til seg en rekke utenlandske anleggs-, bygge- og spesialforetak, som ikke alltid kjenner til spillereglene på det nordiske arbeidsmarkedet. Det kan til og med hende at det finnes foretak som kjenner spillereglene, men som ikke vil føye seg etter reglene — istedet bedriver de en spekulativ og i blant kriminell virksomhet.

Skal vi akseptere et fritt nordisk arbeids- og bygningsmarked, må vi få samfunnet med på å dempe den spekulative virksomheten. Skal vi makte vår nasjonale faglige virksomhet i et næringsliv som er mer åpent internasjonalt, må vi også ha et utbygd internasjonalt faglig samarbeid.

Med disse ord vil jeg på vegne av de nordiske og utenlandske fagforbundene ønske landsmøtet lykke til i sitt arbeid.

TOR ASPENGRÉN HILSER FRA DE INNENLANDSKE ORGANISASJONER

Landsorganisasjonens formann, Tor Aspengren, hilste på vegne av de innenlandske organisasjoner og gjester. Han tok utgangspunkt i et avsnitt i forbundsformannens åpningstale, der Øystein Larsen ga uttrykk for at regjeringen kunne vise til gode resultater, og at en slik «utvikling ikke kommer flytende på ei fjøl». LO-formannen understreket at den relativt gode sysselsettingen vi har måtte sees i sammenheng med det utmerkede faglig/politiske samspillet som finner sted.

Han kom videre inn på indeks-oppgjøret, og mente at alle vel var enige om «Kleppepakka», men at det var noe uenighet om tidspunktet den kom på. Aspengren la vekt på myndighetenes medvirkning ved tariffoppgjøret i fjor og indeksoppgjøret i høst, og håpet at den oppgjørs-form man har funnet, kan medvirke til en atskillig rolligere prissituasjon, og at man skal klare å holde en jevn prisutvikling.

— Det kan ikke være vår oppgave å jage etter størst mulig lønns-tillegg når dette fører til at noen får høy levestandard mens andre blir permittert eller mister jobben, sa Aspengren. — Som jeg har sagt før, så kan vi ikke ha forventninger om en økning på 5—6 pro-

sent i disponibel realinntekt i åra framover. Vi kan derimot forvente at den disponible reallønns-økningen faller tilbake til om lag 3 prosent og det vil si at den faller tilbake til det som har vært normalt — og da skulle vi også ha sjanser til å få en stabil økonomi og dermed større trygghet på arbeidsplassene.

Aspengren kom også inn på forhold ute i verden der arbeiderbevegelsen gang på gang terroriseres, nå sist i Spania. — Det må vekke den største avsky når Franco-Spanias siste krampetreknin-ger gir seg slike utslag som vi nå har sett.

Han minnet om det initiativet som er tatt i den europeiske fagbevegelse for å markere holdningen til Franco-Spania med en anti-Franco-dag over hele Europa. Han kunne ennå ikke si etter hvilke retningslinjer man ville markere dagen her i landet — da dette var en sak som LO-sekretariatet skulle behandle i morgen. Men ett er sikkert, sa Aspengren — vi må aldri svikte de demokratiske prinsipper, men leve og dø med dem.

Han avsluttet med å ønske forbundet et godt landsmøte.

Øystein Larsen takket for de gode ønsker, og fikk landsmøtets godkjenning om å vise vanlig gjestfrihet.

FULLMAKTKOMITÉENS INNSTILLING

Ludvik Wangsmo, fullmaktkomitéens formann, refererte følgende innstilling:

I møte den 24. september 1975 gjennomgikk komitéen de innkomne fullmakter for representanter med personlige varamenn til forbundets 28. ordinære landsmøte.

Ved fristens utløp den 15. juni 1975 var det innkommet fullmakter for 237 representanter med personlige varamenn.

Fordelingen er følgende:

2	avd.	har	19	representanter.
1	»	»	15	»
2	»	»	13	»
2	»	»	11	»
4	»	»	10	»
2	»	»	9	»
1	»	»	8	»
3	»	»	7	»
1	»	»	6	»
1	»	»	5	»
4	»	»	4	»
3	»	»	3	»
2	»	»	2	»
7	»	»	1	»

I tillegg har 4 avdelinger gått sammen om valg av 2 representanter slik at 2 og 2 avdelinger har valgt 1 representant hver.

Så vidt komitéen bekjent, har alle representanter blitt valgt i samsvar med bestemmelsene i forbundets vedtekter, og etter de retningslinjer som er sendt avdelingene fra forbundet.

Representantenes medlemskap er kontrollert og funnet i orden.

Under henvisning til dette, tar jeg på fullmaktskomitéens vegne opp følgende forslag:

De innkomne fullmakter godkjennes.

Oslo den 24. september 1975.

Karine Pedersen.

Harald Haugli.

Ludvik Wangsmo.

Det framkom ingen merknader til innstillingen som deretter ble enstemmig godkjent.

Nestformannen Ole Flesvig foretok deretter navneopprop.

Øystein Larsen refererte dagsordenen med forbehold om forskyvninger av de enkelte punkter. Dagsordenen ble enstemmig godkjent uten merknader.

Også forretningsordenen ble referert og godkjent uten merknader.

LANDSMØTETS FUNKSJONÆRER

Etter innstilling fra landsstyret ble følgende landsmøte-funksjonærer enstemmig valgt:

Dirigenter: Asbjørn Larsen, Jens Tveit Aga og Ingvald Almklov. Reserve: Ola Tuven.

Sekretærer: Per Ingebrigtsen, Reidun Johansen, Magne Lyngstad og Ingrid Johansen. Reserve: Arna Karlson.

Budsjettkomité: Ludvik Wangsmo, formann, Karl Kolstad, Edvard Moen, Inger Syversen og Ernst Ditløvsen.

Redaksjonskomité: Ole Flesvig, formann, Hedvig Livik, Age Seppola, Arvid Dyrge og Ivar B. Pedersen.

Landsstyret hadde levert denne innstilling til valgkomité:

Arthur Mogstad, formann, Harald Haugli, Veg, Thorleiv Myrhvang, Veg, Arvid Øygård, Veg, Olmar Lien, Veg, Ole Nystad, Gruve, John Hårstad, Gruve, Arne Jensen, Pr.anlegg, Arve Ødegårdstuen, Pr.anlegg, Norvald Kvaale, St.anlegg, og Karen Johannessen, Rengjøring.

Arvid Øygård, Nordland, opplyste at landsstyret ikke hadde tatt hensyn til foreningens forslag ved innstillingen til valgkomité. Han foreslo at Kåre Bøystad ble satt inn i valgkomitéen i stedet for Arvid Øygård.

Thorodd *Borch*, Finnmark, påpekte at havnevesenet ikke var representert i innstillingen, og han foreslo valgkomitéen utvidet med en representant fra denne yrkesgruppen. Han satte fram forslag om Kåre Førde, Sogn og Fjordane.

Formannen, Øystein *Larsen*, tok det sistnevnte forslaget opp til votering først.

Landsstyrets innstilling om en valgkomité på 11 representanter ble vedtatt med stort flertall.

Formannen sluttet seg deretter til forslaget om å sette Kåre Bøystad inn i valgkomitéen i stedet for Arvid Øygård.

Kåre Bøystad ble enstemmig valgt.

De øvrige som var innstilt av landsstyret, ble enstemmig valgt.

Formannen ga til slutt en orientering om møteopplegget for tirs- dagens gruppemøter, og Ludvik Wangsmo orienterte om reise- og diettgodtgjørelsen.

Møtet ble hvet kl. 14.30.

Formiddagsmøtet mandag 29. september

Møtet ble satt kl. 09.00 med Asbjørn *Larsen* som dirigent. Protokollen fra åpningsmøtet søndag ble opplest av Edv. *Laxå* og enstemmig bifalt.

Dirigenten: Vi går så over til dagsordenens punkt 2. Beretningene 1971—1974.

Beretningene for årene 1971, 1972, 1973 og 1974 ble referert av dirigenten.

Beretningene 1971, 1972 og 1973 ble enstemmig bifalt.

Ingvald *Sandnes* tok ordet til beretningen for 1974 og kritiserte forhandlingsutvalgets framgangsmåte. Utvalget var pålagt å følge samme linje som tidligere, men har under forhandlingene lagt seg på en annen linje.

Ingvald *Johansen* syntes det var rimelig om medlemmer som har oppnådd forbundets hedersmerke etter 25 års medlemsskap fikk sitt navn trykt i beretningen.

Forbundsformannen Øystein *Larsen*: — Det har ikke vært vanlig tidligere å ta navnene inn i beretningen, men dette er selvsagt en sak vi kan se nærmere på. Når det gjelder kritikken over forhandlingsutvalget vil det bli anledning til å ta dette opp i gruppemøte seinere.

Beretningen for 1974 ble tatt opp til votering og vedtatt mot 3 stemmer.

REGNSKAPENE 1971—1974

Forbundets hovedkasserer Ludvik *Wangsmo* refererte regnskapene for 1971, 1972, 1973 og 1974.

Inger *Høgberg* leste opp denne revisjonsberetningen:

Revisjonsberetning for årene 1971 til 1974:

I likhet med tidligere landsmøteperioder har vi revidert den løpende bokførsel og årsregnskapene i overensstemmelse med forbundets vedtekter og god revisjonsskikk.

Vi har fått oss forelagt alle nødvendige dokumenter og legitimasjoner, og alle opplysninger vi har anmodet om.

Regnskapene er ført og avsluttet i overensstemmelse med grunnsetningene for ordentlig regnskapsførsel, og årsregnskapene gir etter vår mening et riktig uttrykk for forbundets økonomiske stilling og for resultatet i driftsårene.

Kontrollkomitéen og revisjonen har gjennomgått de enkelte årsregnskaper og avgitt årlige beretninger. Vi kjenner ikke til noe som vi mener har betydning for bedømmelsen av stillingen eller driftsresultatet slik dette har fått uttrykk i årsregnskapene og de årlige revisjonsberetningene.

Vi kjenner heller ikke til at det påhviler forbundet forpliktelser som ikke går fram av regnskapene.

Vi finner derfor å kunne tilrå at de framlagte årsregnskapene fastsettes som forbundets regnskaper.

Oslo, 10. september 1975.

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Revisjonskontoret

Inger Høgberg.

I kontrollkomitéen:

Bernt Alfsen

Johs. Haugen

Kjartan Olsen

DEBATT

Ingvald Johansen tok opp det punktet i regnskapet for 1971 som gjaldt avskrivninger og Norsk Arbeiderpresse som debitor. Han stilte spørsmålet: Hvor mye tapte forbundet på den saken der?

Hovedkasserer Ludvik Wangsmo svarte: Lånet til Norsk Arbeiderpresse er ettergitt av landsstyret.

Karl Kolstad ba om opplysninger når det gjelder lån til tillitsmenn: Det er uklart for meg hvem som har adgang til å få lån i forbundet, sa Kolstad.

Wangsmo svarte: Tidligere var det slik at bare forbundstillitsmenn kunne låne til innskudd i leilighet, senere ble det i tillegg adgang til lån for bilkjøp, fordi en mer og mer gikk over til å bruke bil i tjenesten. På et senere tidspunkt kom også forretningsførerene i avdelingene med i låneordningen og siden har også hovedtillitsmenn i staten kommet med og kan låne til bil, fordi de har behov for bil i tjenesten. Det gjelder for alle, forbundstillitsmenn, forretningsførere og hovedtillitsmenn i staten at lånet er begrenset oppad til 20 000 kroner. Renten er 6 prosent.

Når låneordningen er utvidet til å omfatte så mange personer, er det vanskelig å ta listen med i regnskapet, men hvis representantene ønsker å se listen over låntakerne, skal det være fort gjort å mangfoldiggjøre den, sa Wangsmo.

Kolstad takket for svaret, men som hovedtillitsmann hadde han ikke sjøl vært klar over at han kunne låne. Kolstad satte fram dette forslaget:

«Lån til tillitsmenn tas med i regnskapsoversikten for regnskapsåret 1975.»

Forslaget falt mot 26 stemmer.

I en replikk beklaget Wangsmo at kontakten i Kolstads avdeling ikke hadde vært god nok i dette tilfellet, for den orientering om låneordningen er sendt alle avdelingene.

Regnskapene for 1971, 1972, 1973 og 1974 ble deretter enstemmig godkjent.

Under behandlingene av denne saken refererte dirigenten søknad om permisjon fra Gunnar Trømborg på grunn av dødsfall i familien. Permisjonssøknaden ble enstemmig innvilget.

FORSLAG TIL ENDRINGER I FORBUNDETS VEDTEKTER

Landsmøtet gikk deretter over til å behandle landsstyrets innstilling til endring av forbundets vedtekter.

§ 6.

Forslag til endring i punkt 3, nest siste avsnitt, utgår, og erstattes med:

Ved valg av landsstyre skal såvidt mulig alle yrker innen organisasjonsområdet være representert, og samtidig skal det tas hensyn til at avdelinger som har sitt virkeområde over ett eller flere fylker får representasjon i forbundsstyret, landsstyret eller i LOs representantskap.

Andreas Egeland, landsstyret, beklaget at ikke mindretallet i landsstyret var referert.

Når det gjaldt § 6 punkt 3 fremmet Egeland følgende forslag:

«... ordet Oslo og nærliggende distrikter i pkt. 3 strykes. Resten av pkt. 3 som før.»

Han pekte blant annet på at slik det nå står er alle fylker sikret overrepresentasjon. Forandres dette, risikerer en at enkelte fylker blir overrepresentert på bekostning av andre.

Ola Tuven hadde sett med beklagelse at den representanten Statens havnevesen tidligere hadde hatt, var falt ut. Han håpet valgkomitéen nøye ville vurdere at også havnevesenet kan komme med i landsstyret.

Ivar Seljeseth, landsstyret: — Jeg vil se det som en fordel at foreningen innen hvert fylke fortsatt blir representert i forbunds- eller landsstyret. Den bestemmelsen som ble vedtatt på det forrige landsmøtet om at alle fylker skulle være representert enten i forbundsstyret eller landsstyret, ble godt mottatt ute i avdelingene. Jeg tilhører mindretallet i landsstyret, og vil støtte dette også her på landsmøtet. Alle landsstyrets representanter må i landsstyret også ta standpunkt som vedkommer andre grupper enn dem de er valgt for å representere.

Arvid Øygård: — Forbundsstyrets sammensetning bør ikke gjøres etter geografiske grenser. Det avgjørende må være at vi velger de dyktigste, uansett hvilket fylke de bor i, i Harstad, Kirkenes eller hvor det måtte være. Øygård satte fram følgende forslag:

«A: Velge 27 medlemmer og 18 varamenn til landsstyret. Av disse skal 11 være faste medlemmer av forbundsstyret som består av formann, nestformann, kasserer og to sekretærer samt 6 representanter med varamenn.»

Dirigenten refererte landsstyrets innstilling til forslaget fra vedtektskomiteén når det gjelder paragraf 6:

Forslag til endring i punkt 3, nest siste avsnitt *utgår*, og erstattes med: Ved valg av landsstyre skal så vidt mulig alle yrker innen organisasjonsområdet være representert, og samtidig skal det tas hensyn til at avdelinger som har sitt virkeområde over ett eller flere fylker får representasjon i forbundsstyret, landsstyret eller i LOs representantskap.

Jens Tveit *Aga* understrekte at storavdelingene må få representanter i landsstyret.

Øystein *Larsen*: — Her foreligger det en del misforståelser. Da landsmøtet i 1971 vedtok at fylkene skulle være representert, førte dette til at storavdelingene ikke fikk inn representanter. Det er dette forhold vi nå tar sikte på å rette opp, samtidig med at vi sikrer at avdelinger som har spredning over flere fylker skal få være med. Jeg fastholder Landsstyrets innstilling på alle punkter.

Peder *Aldahl* ville fastholde forslaget. Det må bli slutt på at storavdelingene blir diskriminert.

Kurt *Markussen* gikk ut fra at man tar hensyn til at vi har storforeninger som står utenfor storavdelingene.

Ole *Flesvig* minnet om at det bare var foreslått en ny ordlyd. Det er ikke fastholdt at det skal være representasjon fra Oslo eller nærmeste omland. *Såvidt mulig*, står det i innstillingen. Tidligere bestemmelser om at alle fylker skulle være representert har skapt forskjellige vansker. Vi har her mange grupperinger å ta hensyn til. Alle grupper fra alle fylker kan ikke bli representert. Ta f. eks. vegggruppene, som går ut over fylkesgrensene. Når vi så bare har 8—9 plasser, fører dette til at så mange fylker med store vegggrupper ikke kommer med. I Nordland og Finnmark er det store konsentrasjoner av gruver.

Det er dette vi vil rette på med vår innstilling. Vi vil få muligheter til å velge flere fra flere fylker, og jeg tror det vil være riktig å gå inn for Landsstyrets innstilling.

Harriet *Andreassen* mente at det ville være riktig å sette forslaget fra Egeland opp mot Landsstyrets innstilling.

Ivar B. *Pedersen* ville støtte forslagene nr. 13 og 14 i heftet som inneholder dagsorden og forslagene.

VOTERING

Dirigenten tok forslagene opp til votering, og stilte Egelands forslag opp mot Landsstyrets innstilling.

Asbjørn *Overvik* til forretningsordenen. Uansett hvilke resultat avstemningen gir, vil det ikke gi uttrykk for meningene på gras-rotta. Vi blir her tvunget til å ta standpunkt enten til Egelands for-

slag eller forslaget fra Landsstyret, mens vi kan være enig i noe i begge forslagene.

Ellers hadde Øystein *Hagen*, Arthur *Mogstad* og Einar *With* også ordet til forretningsordenen om voteringsmåten.

I mellomtiden var votering foretatt.

Etter opptelling av stemmene, slo dirigenten fast at Egelands forslag var vedtatt med 155 stemmer mot 100, som ble avgitt for landsstyrets innstilling.

Landsmøtet tok deretter 10 minutters pause.

FORMANNENS MUNTlige BERETNING FOR 1975

Formann Øystein *Larsen* fikk ordet til sin muntlige beretning for 1975. Han sa:

Som følge av tariffoppgjøret 1974 ble lønningene regulert i vår med det innebygde tillegg som var kr. 1,— for den private sektor — unntatt rengjøring — hvor tillegget var kr. 1,50 pr. time.

For den offentlige sektor ble det gitt et samlet tillegg på 7,5 % + kr. 400,—.

Vi skal videre ha en indeksregulering basert på indekstallet pr. 15. september og som først blir kjent ca. 10. oktober. Forhandlinger mellom partene er allerede avsluttet og forslaget, som antas å gi en dekning på 80 %, er vedtatt.

Når det gjelder pensjonsordningen for gruvearbeidere under dagen, så har et utvalg bestående av representanter for Landsorganisasjonen, Norsk Arbeidsgiverforening og Rikstrygdeverket vært i virksomhet for å undersøke hva en nedsettelse av pensjonsalderen vil medføre av meromkostninger. Så snart utvalget har avsluttet sitt arbeid, vil forbundet ta saken opp med BVL.

Medlemstallet er steget med ca. 1500 siden nyttår og er nå 30 723.

Av yrkesaktive er 37,2 % i Vegsektoren, 7,6 % i Jernbane- og kraftanlegg, 1,4 % i Fyr- og Merke og Havnevesenet, 18,2 % i Private anlegg, 17 % i Gruve, 12 % i Rengjøring, 4,3 % i Mineral og skifer og 2,3 % i Vakt og diverse.

Opplysningsvirksomheten

Opplysningsvirksomheten i 1975 er planlagt stort sett med samme aktiviteter og omfang som i 1974. Alle planlagte kurs og aktiviteter hittil i år er gjennomført.

Det er holdt 14 forbundskurs med tilsammen 298 deltakere. Videre har 43 av forbundets medlemmer deltatt på AOF's ukekurs.

På korte kurs/helgekurs, arrangert av forbundets avdelinger og AOF-foreninger, har ca. 500 medlemmer deltatt.

Vi har hatt 4 deltakere på LO-skolen. På skolens trinn I har Arnfinn Nilsen fra avdeling 12, Telemark, og Sven Pettersen fra avdeling 13, Hedmark, deltatt.

På skolens trinn II har Olav Dale Haugen fra avdeling 24, Ulla—Førre, og Asbjørn Hagen fra avdeling 51, Folldal, deltatt.

På utenlandske kurs har vi hatt 5 deltakere. Videre er det hittil i år registrert 16 brev- og studieringer med ialt 96 deltakere.

Forbundets kurs- og studievirksomhet har hatt en meget sterk fremgang i de seinere år. Antall deltakere i en eller annen form for studietiltak er mer enn 3-doblet i løpet av siste landsmøteperiode. Dette har selvsagt ført til en meget stor arbeidsmengde i denne sektor.

Ser vi på alle de nye oppgaver våre tillitsmenn ute på arbeidsplassen stilles overfor — vi kan bare nevne den nye miljøvernloven som kommer, bedriftsdemokrati, datamaskinbaserte systemer osv. — så må vi regne med en enda sterkere innsats på opplysnings- og informasjonssektoren i åra som kommer.

Verne- og miljøarbeidet

Når det gjelder verne- og miljøarbeidet, har forbundet foreløpig inntil videre oppnevnt Lars Nilsen som forbundets kontaktpunkt.

Forbundet er representert i LO's Styringskomité for verne- og miljøarbeid, samt i LO—NAF's sentrale utvalg for verne- og miljøarbeid på bygg- og anleggsplassene.

Forbundet driver i den utstrekning det er mulig, opplysning om verne- og miljøarbeid på forbundskursene.

Bergverksindustrien

Bergverksindustrien er kommet i store økonomiske vansker grunnet markedsforholdene og synkende eksportpriser.

Prisen på kopper ligger i dag på et nivå som gir betydelige driftsunderskudd for kopperprodusentene. I løpet av noen måneder i fjor falt prisen fra 1.400 £ til vel 500 £ pr. tonn.

Vanskelighetene gjelder ikke bare kisgruvene, men også jernmalmgruvene har fått merke de dårlige konjunktorene.

Vår store avhengighet av de internasjonale konjunkturer er en svakhet i denne industrien.

A/S Sulitjelma gruver

Meldingen om at ca. 200 mann ved A/S Sulitjelma Gruver vil miste jobben i løpet av høsten, har skapt frykt og usikkerhet i gruve-samfunnet. Situasjonen for de ansatte er så uklar at mange allerede har begynt å se seg om etter nytt arbeid.

Det er generelt sett enighet om at belegget ved bedriften er for

høyt og at reduksjoner er nødvendige. Derimot er måten reduksjonen skal gjennomføres på, gjenstand for diskusjon.

Bidjovagge gruver

A/S Sydvaranger har besluttet å gå til midlertidig produksjonsstans på grunn av de lave priser på kopper.

Arbeidsstokken ved Bidjovagge Gruver har vært ca. 120 mann.

Det tas sikte på å drive en intens malmløsing og oppfaring som vil sysselsette ca. 40 mann. 60 mann er tilbudt nye jobber i Kirkenes. Resten av arbeidsstokken — ca. 20 mann — har sagt opp.

Planer om innskrenkninger og permitteringer ved andre gruver kan også komme på tale.

Fastlønnssystem i bergverk

Under tariffrevisjonen 1974 ble man enige om å nedsette et utvalg som skal klarlegge de spørsmål som melder seg i forbindelse med innføring av fastlønn i bergverksindustrien.

Våre representanter i utvalget er: Sekretær Alfred Haugen, forbundet — Asbjørn Larsen, A/S Sydvaranger og Thorleif P. Støle, Titania A/S.

Etter drøftelsene i utvalget har man kommet fram til et forslag som skal forelegges BVL og forbundet til eventuell godkjenning.

Rengjøring

Det har vært relativt rolig i rengjøringssektoren i 1975. En del tvister med Den Kooperative Tarifforening i forbindelse med tariffrevisjonen 1974 ble løst i januar.

Videre ble en tvist om arbeidstiden ved en skole hvor renholdet er satt bort til et byrå, også løst til rengjøringsassistentenes fulle tilfredshet.

Timelønnen er pr. 1. mai kr. 18,40 — det vil si over 50 % mer enn pr. 1. mai i fjor.

Tariffavtaler er opprettet med en del nye bedrifter og på en rekke arbeidsplasser.

En del uro er det på dette feltet. Rengjøringsbyråene utkonkurrerer hverandre og bedrifter overlater sitt renhold til byråer. Dette medfører bl.a. en stadig bevegelse i medlemsmassen.

Vi har med interesse merket oss at denne sektor omsider også er kommet med i den offentlige debatt. Stortingsrepresentant Helland fra Sør-Trøndelag har reist en interpellasjon til Kommunal- og arbeidsministeren om rengjøringsassistentenes lønns- og arbeidsvilkår og hvilke tiltak departementet eventuelt kan tenke seg å foreslå for å

hjelpe denne gruppen arbeidstakere. Statsrådets svar kommer antakelig i oktober, og Helland — som vi i denne sak har et nært samarbeid med — håper på en virkelig debatt i Stortinget.

Vaktsektoren

Ved vaktsektoren har det skjedd en merkbar økning i aktiviteten — ganske spesielt når det gjelder medlemsverving. Nye er kommet til — spesielt i Oslo, Bergen og Stavanger. Hvis denne tendens fortsetter, vil medlemstallet i denne sektor sannsynligvis øke betraktelig i løpet av 1975.

Det ser ut til å være en voksende forståelse for at uten et skikkelig medlemsgrunnlag — heller ingen styrke bak de tariffkrav gruppen ønsker å stille ved førstkommande tariffrevisjon.

Private anlegg

Utviklingen i private anlegg har organisasjonsmessig vært positiv hittil i år. Tilslutningen til forbundet har økt jevnt og fluktuasjonen er ikke så stor som tidligere.

Vi har etter hvert, og da helst på de større anlegg, fått etablert ordninger med lønnet tillitsmann — enten på hel eller deltid. Behovet for dette har vi vært klar over lenge, men det har ikke lyktes før i den senere tid å vinne gehør for tanken.

Etter hvert som denne ordning blir etablert, tror vi alle parter vil erkjenne nødvendigheten og nytten av å få et tillitsmannsapparat som har overskudd til å ta fatt i de problemer som melder seg på anleggsplassen.

En konsekvens av medlemstilgangen og den større aktivitet på området er selvsagt at saksmengden blir større. Langt flere saker tas opp og blir behandlet — lokalt og sentralt. Til tider kan det nok være at saksmengden blir i største laget, slik at ventetiden kan virke unødig lang.

Vi tror imidlertid det vil være enighet om at vi ikke bare skal øke medlemstallet — vi skal også gi den service og bistand som alle medlemmer av forbundet er berettiget til å få. Dette gjør at vi i alle ledd i organisasjonsapparatet vårt må settes i stand til å være det redskap medlemmene vil vi skal være.

Det har hittil i år vært god sysselsetting på anleggssiden. Mange store anlegg har vært og er fortsatt under bygging. Vi er ikke interessert i de store eksplosjoner — men i en jevn trygg sysselsetting. Det er vel ikke tvil om at virksomheten i forbindelse med oljen har hatt betydning for sysselsettingen i anleggsbransjen. Det er å håpe at utbyggingen — og for den saks skyld utvinningstakten — ikke

blir større enn at man får en fast sysselsetting i allerede etablerte områder og med gradvis utbygging i andre næringsfattige områder.

For anleggsfolkene og distriktene i de aktuelle etableringsområder vil man på lang sikt være best tjent med at ikke oppbyggingen skjer eksplosivt for deretter å gå like raskt tilbake, men at man istedet holder kontinuitet i sysselsettingen i de områder hvor utbyggingen skjer.

Lønnsmessig har gruppen fortsatt hatt en jevn glidning og det siste tariffoppgjør har også virket positivt, spesielt for de profesjonelle anleggsfolk, dvs. for de som reiser fra anlegg til anlegg.

Utviklingen synes å gå i retning av at man må konsentrere sin oppmerksomhet mer på de sosiale forhold for yrkesgruppen. I den forbindelse vil avlønningsform, eller om man vil lønssystemene, som skal nyttes ved anleggene bli gjenstand for behandling. Et utvalg har som oppgave å drøfte disse forhold nå i tariffperioden.

For første gang er det i år blitt avholdt et rent bransjekurs for private anlegg. Vi kan regne med at flere slike kurs vil bli avviklet under forutsetning av at det viser seg å være interesse for dette.

Maskinentreprenører

Når det gjelder maskinentreprenørene, står det fortsatt mye igjen for vi kan si oss fornøyd med organisasjonsforholdene. I enkelte avdelinger har man fått godt tak på denne bransje, men det skal innrømmes at det ikke er noen enkel bransje å arbeide med — både på grunn av eierforhold, mange og små firmaer og familiære ansettelsesforhold. Etter vår mening har vi en overkapasitet både av firmaer og maskiner. Nasjonaløkonomisk må det være galt å ha en maskinpark av slike dimensjoner at det ikke er muligheter for en rasjonell utnyttelse.

Vi tror at både de ansatte, samfunnet og bransjen som helhet, ville være tjent med at man fikk en kontroll med etablering av slike firmaer. Det kan bl.a. gjøres ved å endre autorisasjonsloven. Dette er et spørsmål forbundet fortsatt arbeider med.

Statens jernbane- og kraftanlegg

Anleggsvirksomheten ved jernbanen tar til å ebbe ut. Den eneste virksomhet vi har i dag, er i forbindelse med øst-vest-forbindelsen i Oslo, og her også bygging av ny stasjon.

Denne yrkesgruppe, som har vært en av støttestillarene i forbundet, ser ut til å avslutte sin virksomhet i det samme området som de startet, nemlig i hovedstaden. Hvor vidt det fra myndighetenes side blir satt igang tiltak for videre utbygging av jernbanen — f.eks. forlengelse av Nordlandsbanen — synes tvilsomt i dag, men om dette

skulle skje, er det forbundets oppfatning at slik utbygging må foregå i egen regi.

For kraftanleggene er 3 anlegg under nedbygging i dag. Dette gjelder Grytten, Skjomen- og Folgefonnanleggene, mens 2 anlegg er under oppbygging. Begge de 2 anlegg som nå er under oppbygging er relativt store. Byggetiden vil være mellom 10 og 15 år. (Eidfjord og Ulla—Førre).

Problemene ved Statens anlegg er at det er vanskelig å få kontinuitet i virksomheten. For de ansatte er det av betydning å ha en arbeidsplass hvor man kan føle seg trygg, og hvor man vet at når dette anlegget er ferdig, har man muligheten til å flytte over til et annet anlegg.

Vanskene oppstår når saksbehandlingen og bevilgningene fra myndighetenes side kommer så sent at man ikke får startet opp nye anlegg for å avta arbeidskraften fra anlegg under nedbygging. Dette medfører at det etter hvert kan bli verre for Staten å beholde en stabil arbeidsstyrke.

Avtalemessig ble det ved siste tariffrevisjon oppnådd endringer og forbedringer som både på lang og kort sikt, har betydning. Dette gjelder både lønsmessige og sosiale forbedringer. Etter lange og til dels vanskelige forhandlinger fikk brakkebetjeningen en avtale, som de for det første fikk være alene om å ta stilling til, og for det andre medførte relativt brukbare lønnsendringer.

Avtalen for brakkebetjeningen er nå endret slik at den har utløpstid om våren mens avtalen for Jernbane- og kraftanleggene fortsatt har utløp om høsten. Dette kan selvsagt til tider skape interessante problemstillinger.

Vegarbeidsdriften

Etter at den nye tariffavtalen for vegarbeidsdriften ble vedtatt, har det selvsagt oppstått en del tvister. Det er vel heller ikke ualminnelig når en ny avtale med så store forandringer som det her var tale om, settes ut i livet.

Mange av tvistene har tilknytning til det såkalte Tillegg II.

Tillegg II utbetales jo ikke til alt arbeid som utføres i vegvesenet, og noe av det første som meldte seg, var hvor vidt oppsynsmannsassistenter som utfører slikt arbeid at overenskomsten tilsier at de har rett til tillegg II, tilkommer dette. At utbetalingen skal utstå til senere, er en sak for seg, men det er klarlagt at oppsynsmannsassistenter ikke er unntatt fra denne bestemmelse.

Det er holdt en rekke møter for å avklare og fortolke hvilke arbeidsoperasjoner det skal betales tillegg II for. Det er bl.a. fastslått at alt utbedringsarbeid — også forsterkning av veidekke gir tillegg II.

Det samme er tilfelle når vei skal utvides. Tillegg II skal betales fra eksempelvis skogrydding og masseavtaking tar til og inntil veien ligger ferdig. Det gjelder også opplasting og transport av masser, f.eks. fjellmasser i forbindelse med sprengning.

Ikke bare for bygging av ferjekaier, men også for utskifting av peler i ferjekaier skal det utbetales tillegg II. Utviding av vei-grøfter eller opparbeidelse av nye grøfter gir også tillegg II. Det samme gjelder også oppmerking og skilting i forbindelse med slikt arbeid.

Det skal også betales tillegg II for all produksjon, fremstilling av grus, sand, pukk, asfalt og oljegrus. Det gjelder også transport fra produksjonssted til lager eller til ulike distriktssiloer. Rigging og nedrigging av knuseverk anses som et ledd i produksjonen og gir også tillegg II.

Det er også enighet om at manuell utlegging av asfalt og oljegrus skal gi tillegg II, da dette skjer som ledd i utlegging med maskinelt utstyr — f.eks. avkjørsler, busslommer o.l. når det er vanskelig å benytte det maskinelle utstyret. Når veghøvel nyttes istedet for vanlig utleggerutstyr for asfalt og oljegrus, skal tillegg II betales.

Det er videre blitt nærmere avklart at elementutskifting i rekkverk skal gi tillegg II. Det samme gjelder arbeid i forbindelse med ombygging av stikkrenner og nedlegging av rør.

Det er også slått fast at når en arbeider har hatt tillegg II i minst en måned, og han blir overført til et arbeid som opprinnelig ikke gir rett til tillegg II, så skal han beholde tillegget i minst en måned. For å bryte utbetalingen av tillegg II, må det arbeidet som egentlig ikke gir dette tillegget, vare minst en måned i sammenheng.

Merknad inntatt i overenskomsten under Spesielt tillegg II går ut på at hovedtillitsmannsutvalget og vegadministrasjonen kan bli forlikt om å gi tillegg utover tilleggene I og II, men her er det en spesialbestemmelse som går ut på at i tilfelle partene på det lokale plan ikke blir enige om slike utbetalinger, kan dette ikke ankes inn til hovedpartene for avgjørelse.

Det kan ellers nevnes forskjellige tvister som har oppstått — som stikningshjelpere på anlegg, hvor hovedpartene er blitt enige om at tillegg II skal utbetales. Det er også inngått spesiell avtale for tunnelvakter på Hordalandsiden av Haukeliveien. Det har oppstått flere tvister for å definere hva en arbeidsrute er når det gjelder transport av vegarbeidere til og fra arbeidsplassen. I et tilfelle ble tre tunnelarbeidere overført til et nytt tunnelanlegg hvor det også i dette spesielle tilfelle ble enighet om at tunnelens akkordfortjeneste skulle betales også for forskjæringen.

Det er avklart at feing med feiemaskin før asfalt- eller oljegrus-

legging skal betales med tillegg II. Tvist om hvor vidt arbeiderne i Rørvikskartunnelen hadde rett på oppsigelse eller ikke, er avklart og oppsigelsestid etterbetalt. Vi har for øvrig flere saker gående som det muligens blir rettssaker om. Det gjelder forståelsen av hvor vidt kjøretillegg skal utbetales til sjåfører som på forhånd inngår i en oppsatt plan for brøyting. Videre hvor vidt bygging av nye hus, garasjer, lagre, verksteder osv. skal betraktes som anleggsarbeid og gi fullt tillegg II. Vi har også en tvist gående, hvor en kvinne med tilsettingspapirer som oppsynsmannsassistent, etter tariffrevisjonen høsten 1974 skal lønnes som kontorassistent. Vi har videre en spesiell oppsigelsessak for en sjåfør i Nordland gående som muligens vil resultere i rettssak.

Vi har ellers en rekke saker til behandling, både i Vegdirektoratet og Departementet, og som vi ennå ikke har sett utfallet av.

Lønnsutviklingsgarantien for tunnelarbeidere, som er fastlagt i overenskomsten til 50 øre pr. time og som skal komme i tillegg til de vanlige tarifferte lønnstillegg, er ikke til stede når det gjelder Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Alle tunnelarbeidere i disse to fylker vil derfor få etterbetalt 50 øre pr. arbeidet time fra 1. mai i år.

Det er blitt enighet mellom hovedpartene om retningslinjer for vegvesenets hovedtillitsmenn. Disse inneholder en rekke bestemmelser, om bl.a. godtgjøring for kontorhold, kontorrekvisita, porto samt telefongodtgjøring.

Kokkeoverenskomsten ble vedtatt i februar i år med tilbakevirkende kraft fra 1. oktober 1974. Statens kokker er nå plassert i lønnsklasse 7. Hva brakkekokker og hjelpekokker angår, er disse plassert i lønnsklasse 6. De skal følge lønnsregulativets bestemmelser og all tidligere lønnsansiennitet skal medregnes ved overgangen til Statens Lønnsregulativ, men de har ikke fått status som statstjenestemenn. Hovedpartene arbeider forøvrig med å sette opp retningslinjer for hva som kan betraktes som likeverdig tidligere praksis for kokker.

Det kan ellers nevnes at kokkene nå ikke lenger har fri kost i kokkelagene, men må betale kosten som de andre i laget. Til gjengjeld har de fått samme oppholdsgodtgjøring for å bo i brakker som vegarbeiderne.

Reksten-aksjene

Forbundet har også engasjert seg i debatten når det gjelder statens overtakelse av de såkalte Reksten-aksjene. Her er det vel særlig aksjene som omfatter Store Norske som er av interesse for forbundet. Det er bare å vise til forbundets prinsipielle standpunkt som går ut på at Staten må overta alle naturressurser.

Aksjene i Høyre-Ellefsen er sjølsagt også av interesse, men dette ligger i en litt annen gate.

Det har jo vært ikke så liten blest om denne saken, og jeg gjentar bare min forundring over mange av de uttalelser som er falt — til fordel for fortsatt privat drift.

Bergmannsdagene 1976

Andre ting som jeg gjerne vil nevne, er at forbundsstyret har vedtatt å gå sammen med Arbeidernes Opplysningsforbund om et felles arrangement på Røros 23.—27. juni 1976 under navnet «Bergmannsdagene 1976».

Med dette arrangementet vil vi gjennom en rekke tiltak sette søkelyset på denne yrkesgruppen. Vi vil belyse både utviklingen i yrket, sosialt og kulturelt fram til i dag, og ikke minst aktualisere de problemer og arbeidsoppgaver vi i dag er opptatt av på denne sektoren. Arrangementet skal være landsomfattende.

Dette betyr at våre avdelinger — over *hele* landet — skal engasjeres og aktiviseres med det siktemål å gi et virkelig godt og ikke minst *riktig* bilde av bergmannen.

Ett av våre mange mål i fagbevegelsen er å engasjere oss på det kulturelle område. Bergmannsdagene 1976 vil kunne framstå som en manifestasjon av vårt syn.

Vi venter engasjement og entusiasme fra våre avdelinger for dette tiltaket. Det er verdt det.

Øystein Larsen avsluttet sin muntlige beretning med å be dirigenten referere forbundets uttalelse om Statens aksjekjøp.

Og dirigenten refererte følgende:

UTTALELSE OM STATENS AKSJEKJØP

«Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund vil gi uttrykk for stor tilfredshet med at staten har kjøpt opp store aksjeposter i norsk industri for å trygge arbeidsplassene.

Landsmøtet vil særlig fremheve betydningen av at staten overtar aksjemajoriteten i Store Norske Spitsbergen Kullkompani A/S og entreprenørfirmaet Høyre Ellefsen. Prinsipielt er vårt forbund av den mening at staten bør beholde samtlige industriaksjer som er kjøpt av skipsreder Hilmar Reksten.

Landsmøtet tar på det skarpeste avstand fra Høyre-argumentasjonen om at det ikke er statens oppgave å drive industri. Arbeidsmandsforbundet er av den mening at all nøkkelindustri, samt banker og forsikringsselskaper må overføres til samfunnsseie og underleg-

ges folkevalgt styring og kontroll om det på lengre sikt skal lykkes å skape trygge og gode kår for arbeidstakerne.

En rekke av våre landsmøter etter krigen har fattet prinsippvedtak om at samfunnet må overta forvaltningen av landets naturressurser. I dag ser vi klart hvordan det kapitalistiske system har bragt verden inn i en situasjon med ressurs-knapphet på enkelte områder, med omfattende miljø-ødeleggelser, og framfor alt — den dypt urettferdige fordeling i bruken av ressursene er blitt stadig større, og i dag er det derfor all grunn til å forsterke kravet om at utnyttelsen av landets naturressurser må komme under demokratisk styring og kontroll.

Når det gjelder Store Norske på Svalbard, vil landsmøtet peke på at det her dreier seg om noe langt mer enn å ivareta kortsiktige interesser. Full nasjonal kontroll over de store kullreservene, og kanskje også oljeressursene, er av den største betydning i vår tids energisituasjon. Den virksomhet som Store Norske driver på Svalbard er en vesentlig forutsetning for å kunne hevde norsk suverenitet på denne strategisk viktige øygruppen, og en så viktig nasjonal oppgave kan ikke være prisgitt de privatkapitalistiske krefter.

Landsmøtet vil — under henvisning til tidligere landsmøtevedtak om opprettelse av et statens anleggsdirektorat — gå inn for at staten beholder aksjemajoriteten i entreprenørfirmaet Høyer-Ellefsen. En vil i denne sammenheng peke på at staten er en stor oppdragsgiver på anleggssektoren, og at vårt forbund er av den mening at statens anlegg skal drives i statlig regi.

Landsmøtet vil også gi sin fulle tilslutning til den uttalelse som ISKAs Europeiske regionalakonferanse har vedtatt.»

ISKA's UTTALELSE

«ISKA's 3. Europeiske regionalakonferanse samlet i Geneve 18. og 19. september 1975 tar til etterretning diskusjonene om de grunnleggende elementer ved offentlig tjeneste og planlegging av offentlig økonomi.

Konferansen er av den mening at offentlige tjenester og offentlige foretak er instrumenter for statlige, regionale og kommunale myndigheter og har som mål å tilfredsstillende samfunnets behov i følge folkevalgte organer.

Videre er konferansen av den mening at disse tjenester og foretak ikke på en tilfredsstillende måte kan stilles til rådighet av den profittmotiverte private sektor.

Det anerkjennes at det moderne samfunn ikke kan fungere effektivt uten slike offentlige goder og tjenester blant annet så som sosial

boligformidling, helsetjenester, kollektivtransport, veier, samferdsel, renhold, vann- og energiforsyning, miljøvern og planlegging.

Konferansen ønsker velkommen de tiltak som er satt i verk for å forbedre effektiviteten innen disse tjenester så lenge disse tiltak ikke baseres på profittmotiv, diskriminering eller virker hemmende på arbeidsstyrkens sanne målsetting.

Den hevder videre at tiltak på dette grunnlag er en nødvendig betingelse for å sikre maksimal utvikling og størst effektivitet innen disse livsnødvendige tjenester.

Konferansen uttrykker sin dypeste bekymring over at noen europeiske regjeringer går mot denne utvikling ved å redusere de bevilgninger som er nødvendige for utvikling og opprettholdelse og som fører til innskrenkninger og nedskjæringer i disse offentlige goder og tjenester.

Videre uttrykkes bekymring over at noen offentlige myndigheter i stigende grad plasserer arbeidskontrakter utenfor, eller overfører viktige deler av den offentlige tjenesten til privatforetak.

Konferansen erklærer at det bør legges større vekt på den viktige rolle lokalforvaltningen kan spille når det gjelder å redusere arbeidsløshet, ved utvidet kontroll av offentlige goder og tjenester og gir ISKA's Generalsekretær i oppdrag å sende denne resolusjon med støtteargumenter og dokumentasjon fra denne konferanse til alle europeiske regjeringer, og inntrengende henstille til dem å ta sin politikk med hensyn til offentlige tjenester og goder opp til vurdering i lys av de ovennevnte prinsipper.»

DEBATTEN

Etter at uttalelsen var referert, sa Ole Flesvig:

— Fra flere hold er det blitt antydnet at forbundet burde komme med en spesiell uttalelse om offentlig anleggsvirksomhet både når det gjelder kraftutbygging og vegsektoren. Jeg mener det er unødvendig, fordi vi har lagt ved denne uttalelsen det vedtaket som ble fattet på ISKAs kongress. Jeg mener dette er en god dekning av dette spørsmålet, det er en meget klar uttalelse som vil bli sendt alle landenes regjeringer og da naturligvis også den norske regjering.

ISKA-vedtaket går direkte på at vi ikke er interessert i at det offentlige setter ut sine arbeidere til private, at disse arbeidere må holdes i offentlig regi fullt ut. Jeg synes derfor det er riktig bare å vise til denne uttalelsen.

Alfred Haugen tok opp spørsmålet om full statlig overtakelse av Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S:

— Saken har fått stort oppslag i pressen. Den har fått bred omtale i radio og TV.

De borgerlige avisene med Aftenposten i spissen har understreket meget sterkt at Longyearbyen Arbeiderforening går imot statlig overtakelse og at årsaken til denne motstand er de spesielle forhold som gjør seg gjeldende på Svalbard.

Staten har alltid hatt store interesser i Store Norske. Etter at Staten overtok 7036 aksjer fra Hilmar Reksten, har spørsmålet om full statsovertakelse av selskapet på nytt blitt aktuelt. Det er i alt 28 000 aksjer i Store Norske.

Før kjøpet av Reksten-aksjene hadde staten $\frac{1}{3}$ av aksjekapitalen.

Det er planer i emning om å omdanne Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S til en stiftelse hvor de ansatte skal få betydelig medinnflytelse og medbestemmelse.

Administrerende direktør i Store Norske har bekreftet overfor Aftenposten at et slikt forslag er under bearbeidelse og at forslaget er drøftet med Longyearbyen Arbeiderforening som er sterkt interessert i å realisere en slik tanke.

Etter min mening må det være helt riktig at staten beholder aksjemajoriteten i Store Norske.

Nasjonalisering av gruveindustrien har vært behandlet på mange landsmøter i Arbeidsmandsforbundet. Det har ikke vært noe avvikende syn på dette spørsmålet. Forbundet har alltid vært av den oppfatning at denne konjunkturpregede industri bør nasjonaliseres.

Som kjent har staten fortsatt aksjemajoriteten i A/S Sydvaranger.

Jeg har aldri hørt at forbundets medlemmer ved landets største bergverk har noe ønske om at aksjemajoriteten skal overføres til private hender.

Fosdalens bergverk og A/S Olivin er statseide bedrifter. Heller ikke ved disse bedriftene har dette vært noe problem.

Jeg kan ikke være enig i at arbeidsplassene ved gruvene på Svalbard skal bli så mye tryggere dersom private spekulanter får overta Reksten-aksjene.

Vi må være klar over én ting, og det er at de private aksjonærer først og fremst er interessert i å tjene penger på sine investeringer.

Bekymringer for de ansattes trygghet kommer i annen rekke.

Jeg håper at våre medlemmer på Svalbard vil overveie saken på nytt og at de ikke vil gå mot sitt forbund i en så viktig sak, sa Alfred Haugen.

Ingvald Almklov sa at hvis dette bare gikk på Høyre Ellefsen og

Store Norskes aksjer, og de ansatte ikke hadde betenkeligheter, var saken kurant. Men den refererte innstilling går langt videre, idet særlig tredje avsnitt tar sikte på en mer reservasjonsløs overtakelse av etablerte virksomheter enn vår formålsparagraf tilsier. For her er nemlig folk i denne sal som dessverre har fått oppleve at ansettelse i et statsforetak ikke i seg selv trenger være noen garanti for trygge og gode arbeidsplasser. Almklov fant det betimelig at saken var tatt opp, men mente det måtte være korrekt at behandlingen utsto til formålsparagrafen var behandlet og eventuelt blitt revidert. Han tok opp følgende forslag:

«Saken vert utsett til etter at landsmøtet har ferdigbehandlet vedtektens § 2 (formålsparagrafen).»

Sigve Mæland: Den uttalelse vi kom med, går ikke bare på Store Norske, men på den måten staten har utøvet sin myndighet på. Arbeiderne på Svalbard blir dårligere behandlet enn folk fra andre nasjoner. Jeg sikter til Sovjet som har 6 mann beskjeftiget med å ta imot et fly én gang i måneden. Staten er en dårlig ivaretaker av den kontroll den er tillagt, og staten har aldri utøvd sin suverenitet over Svalbard på en tilfredsstillende måte. Følgen er at arbeidstakerne på Svalbard er misfornøyd. Vi er like gode sosialister som dere andre her på landsmøtet. Vår hensikt er bare å få til mer rettferdighet. Når aksjonærene i Store Norske vil selge, er hovedsaken for meg å sikre arbeidstakerne på Svalbard gode arbeidsforhold. Vi har snakket mye om fylkene her når det gjelder representasjon. Ingen snakket om Svalbard, men vi er medlemmer av Norsk Arbeidsmandsforbund vi også. . .

Svein Sjørensen var av den mening at staten bør beherske sin higen etter å overta private bedrifter. Jeg har vurdert overtakelse av Store Norskes aksjer slik: De store kullreservene på Svalbard er ikke prisgitt de privatkapitalistiske krefter. Staten og de ansatte sitter godt representert i styret i Store Norske. Alt av betydning som skjer innen bedriften har staten meget god kontroll over. De planene som Store Norske har, er ikke kortsiktige. Det er lagt ned et stort arbeid der planene er klare i lang tid framover. Når det gjelder den framtidige aksjefordeling vil jeg si: Jeg var med og formet den uttalelsen som ble gitt fra foreningen på Svalbard der vi gikk inn for at aksjemajoriteten skulle være 67 prosent på private og ca. 33 prosent på staten. Nå har imidlertid saken forandret seg meget. De private aksjonærene har sagt seg villig til å selge. Da vil jeg støtte forbundet i at staten beholder de Reksten-aksjene som var i Store Norske. Men jeg vil håpe på at det vil bli en bedre styring på

denne bedriften enn det var sist staten prøvde seg på Svalbard, nemlig Kings Bay-saken.

Karl Kolstad takket for det arbeid forbundet har nedlagt. Han syntes det var skjedd mye i den siste tida, men ville ta opp et forhold. Ved siste landsmøte ble det vedtatt en resolusjon om statens drift i veivesenet. Her har det funnet sted en nedtrapping ved at staten stadig overlater mer av sin virksomhet til private entreprenører. Han håpet at det i tillegg til det vedtak man her gjør, også fattes vedtak når det gjelder statens veivesen, hvor det understrekes at arbeidene skal utføres i statens regi. I denne forbindelse pekte Kolstad også på A/S Linjegods, som hadde utløst negative reaksjoner blant de ansatte i NSB.

Tellef Rislå, Landsstyret: Utover høsten har vi fått mange triste meldinger om folk som er blitt arbeidsløse. Dette er en utvikling som tillitsmennene må følge med oppmerksomhet. Jeg er klar over at kameratene på Svalbard er like gode sosialister som oss andre, men de må også i all anstendighets navn innse at arbeidstakerne er best sikret ved at staten har hånd om styringen i bedriftene.

Asbjørn Overvik sa at det foreliggende forslag var en prinsipiell understrekning av at når det gjelder all nøkkelindustri bør staten sikre seg styringsretten. Han var glad for at han her på landsmøtet hadde fått klarlagt bakgrunnen for Svalbard-kameratenes stillingstaken. Det er viktig at Arbeidsmandsforbundet i dagens situasjon setter seg ned for å se på hvordan staten forvalter de maktposisjoner den har. Det er ikke noen ønskelig situasjon at staten setter bukken til å passe den havresekken staten er overlatt til å ha ansvaret for. Vi ser i dag hvordan staten både når det gjelder Linjegods og Statens vegvesen trapper ned sin egen innsats og setter sin egen virksomhet bort i entrepriser. Dette er ikke å trygge arbeidsplassene.

Dirigenten: Da det stadig melder seg nye talere, finner dirigenten det praktisk å ta opp utsettelsesforslaget nå. Dermed kan debatten eventuelt avskjæres foreløpig.

Det ble foretatt votering, og utsettelsesforslaget falt med stort flertall.

Ole Flesvig: Dette skal ikke være noen intern debatt om Statens vegvesen. Den saken kommer vi tilbake til i morgen. Men jeg vil understreke at forbundsstyret i lang tid har arbeidet med dette problemet, selv om saken kanskje har vært tatt noe for lett vint ute i distriktene. Dette har vi merket en endring på i den siste tida. På bakgrunn av dette har forbundsstyret forberedt seg på forhandlinger med Statens Vegdirektorat og andre statlige organer, og vi regner med at et møte kan komme i stand i høst. Forholdet ble for

øvrig også tatt opp så seint som under indeksforhandlingene, der vi, riktignok bare muntlig, fikk så vel statsrådets som statssekretærens ord for at ingen skal behøve å være redd for oppsigelser.

Det har vært antydning at vi bør komme med vår egen uttalelse om vegvesenet. Til det vil jeg si at vi ikke er noen ungdomsorganisasjon. De er som kjent ikke snau med å komme med resolusjoner om nær sagt et hvert forhold. Vi skal ikke her avgi en lang rekke resolusjoner. Jeg tror vi har fullstendig dekning med den ISKA-uttalelsen som foreligger. Den er dekkende og går rett på de forhold som ligger under oss. Resolusjonen vil bli oversendt Regjeringen, og de regjeringer i Europa som den angår, og dette er etter min mening nok. Det foreliggende forslag har fått Landsstyrets enstemmige tilslutning, og så vidt jeg forstår vil også Svalbard-arbeiderne slutte seg til den. Deres innvendinger går på andre forhold. Jeg vil henstille til landsmøtet om å gå inn for forslaget.

Ivar Skredderhaug så med forståelse på Svalbardrepresentantenes synspunkter. I sitt innlegg nevnte Skredderhaug videre at det ikke er noe nytt at Arbeidsmandsforbundet diskuterer statlig overtakelse av bergverksindustrien i Norge. I dag er det veldige problemer i gruveindustrien, permitteringer kan komme på tale ved f. eks. Bidjovagge og Sulitjelma, selv om Arbeidsgiverforeningen har kommet med en uttalelse om at permitteringer skal begrenses til det absolutte minimum.

— I Follidal har vi, så lenge jeg har vært med, ment at Staten burde ha herredømme over bergverksindustrien, men det er ikke nok med det, vi må sørge for at det redskap vi får i hendene blir brukt på riktig måte, sa Skredderhaug, som ellers benyttet anledningen til å reklamere for bergmannsdagene som arrangeres på Røros til sommeren, fra 23. til 28. juni.

Jørgen Grønbeck hadde hatt kontakt med en lang rekke arbeidfolk i Oslo og distriktet omkring. Alle hadde uttalt at de ikke var redde for at Staten skulle beholde aksjene i deres firma. De så det tvert imot som en fordel.

Anders Bj. Rodal: — Dette er en sak som har opptatt oss alle sammen. Stortinget har tidligere vedtatt Regjeringens forslag om å kjøpe opp aksjer fra Hilmar Reksten for 177 millioner kroner. Det gjelder flere betydelige foretak som Store Norske, Bergens mek. Verksted og entreprenørfirmaet Høyre Ellefsen. Det er på det rene at en lang rekke arbeidsplasser ble sikret på grunn av Regjeringens vedtak. Stortinget har ikke tatt noen avgjørelse om hvor vidt Staten skal beholde de store aksjepostene eller deler av dem. Jeg finner det naturlig at Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte kommer med en uttalelse, og la oss derfor enstemmig slutte opp om forslaget

til uttalelse. Det er i tråd med de beste tradisjoner i Arbeidsmandsforbundet og i samsvar med den politikk Regjeringen fører for en sterkere samfunnsmessig styring av virksomhetene til gagn for den vanlige arbeider, sa Rodahl.

Ingvald Almklov trakk fram hvilke forutsetninger som måtte være til stede om statlige overtakelse skulle være en garanti for sikre arbeidsplasser. Det dreier seg i alle tilfeller om etablerte virksomheter som i tråd med utkastet skal under samfunnsmessig styring. Det er etablerte bedrifter som skal hevde seg i den konkurransen alle hevder er til stede. Vi må da straks være klar over at Staten ikke har noe etablert apparat til å overta administrasjonen av disse bedriftene, vi må bygge på de apparater som allerede eksisterer i disse virksomhetene, sa Almklov, og da er spørsmålet i hvilken utstrekning de nåværende ledere er villige til å fortsette når Staten tar over.

— Jeg håper at den nødvendige motivasjonen er til stede i disse stabene, for å gå inn som ansatte i Staten. Hvordan? Jo, vi må rett og slett betale markedspris for å få dem til å stå og sikre virksomheten, sa Almklov. Forutsetningen for at disse bedrifter skal bli til gagn for samfunnet og de som arbeider i dem, er at virksomheten baseres på vanlig rent bedriftsøkonomisk drift. Vi finner ikke noe viktig grunnlag for at det skal være så store forskjeller i lønn og arbeidsvilkår for direktører og vanlige ansatte. Men det prinsippet må vi gi på båten, for å sikre de riktige folkene til den daglige driften. Da må vi betale markedspris, sa Almklov.

Roald Ottesen pekte på at Trøndelag har fått føle konjunktursvingningen for skogbrukets vedkommende. Også når det gjelder bergverk er en god del på private hender i Trøndelag, og så ømfintlig som denne bransje er for konjunktursvingninger, risikerer en nedtrapping når private eiere finner det mest lønnsomt.

— Det gjelder å være føre var, mente Ottesen. Her gjelder det ikke bare Store Norske Spitsbergen og Høyre Ellefsen, diskusjonen om nasjonalisering vil omfatte industrier og bransjer over hele landet, før eller siden, så han gikk inn for utkastet til uttalelse.

Sigve Mæland, Svalbard: — Jeg vil be om at Arbeidsmandsforbundet bestreber seg på å få mer innflytelse over hvem som blir oppnevnt som Statens representant.

På Svalbard er en av styrerepresentantene, fra LO, en kar som allerede har 21 tillitsverv fra før. Hvordan kan en vente at en slik mann skal kunne ivareta Statens og de ansattes interesser på en forsvarlig måte?

Større innflytelse må til, så en ikke bare får oppnevnt folk som er en belastning for dem de skal representere, sa Mæland.

Magne Mælumshagen karakteriserte denne saken som en av de viktigste på landsmøtet. Det bør vel ikke være tvil blant representantene her om at det er riktig at Staten beholder de aksjer den nå har skaffet seg.

Det er jo en underlig argumentasjon vi hører fra de borgerliges side. De hevder at det er riktig at staten trer støttende til når det ikke går så bra, men så snart vanskelighetene er overvunnet skal de private igjen ha frie hender.

Det hevdes videre at hadde bare de private vært gitt bedre muligheter til å øke sin fortjeneste, så ville arbeidsplassene være sikret. Men denne saken er jo et typisk eksempel på at det er der fortjenesten har vært størst at det er «gamblet», ikke bare med fortjenesten men også med våre arbeidsplasser.

Det er jo nettopp ved at Staten trekker inn en stor del av fortjeneste at staten har muligheter for å sette inn virkemidler der det er nødvendig.

Denne vilje til solidarisk opptreden mangler det private næringsliv, hvor hovedmotivet er størst mulig fortjeneste på kortest mulig tid.

Mælumshagen anbefalte derfor på det sterkeste det framlagte forslag, og så det som en forutsetning for gjennomføring av vår formålsparagraf, punkt 5.

Han refererte en uttalelse fra Oppland Arbeidsmandsforening, som lyder:

Oppland Arbeidsmandsforening vil sterkt anbefale at staten beholder de aksjer i A/S Høyre Ellefsen som er kjøpt av Reksten, og ber om at forbundet tar dette opp med regjeringen.

Vår begrunnelse for dette er at det er en gammel tanke, og et gammelt krav at staten burde ha sitt eget bygge- og anleggssfirma. Et statens anleggsdirektorat har jo vært en kongstanke.

Firma Høyre Ellefsen, som et av landets ledende, kan bli hjørnesteinen i en slik statlig virksomhet. Det er i aller høyeste grad behov for et statlig engasjement i entreprenørvirksomheten.

Staten er landets største oppdragsgiver når det gjelder bygge- og anleggsvirksomhet. Staten må derfor være interessert i å kunne ta noe av dette arbeid i egen regi.

Dette vil og være et viktig moment ved innhenting av anbud.

Ved en slik virksomhet vil staten også kunne få den praktiske utføring av prosjekter den har planlagt, ofte i detalj. Dette vil sikkert være inspirerende for statens ansatte og medvirke til at staten beholder sin velkvalifiserte arbeidskraft.

Bjarne Korsmo mente Svalbardarbeiderne hadde vært redd for at arbeidsplassene skulle bli så byråkratisert at de ikke kunne få gjennomført noen ting. Han pekte blant annet på den nye loven om arbeidsmiljø, der det står at loven kan fravikes innenfor statlige og offentlige tiltak, noe som skulle vise at apparatet blir byråkratisk

tungrodd. Det må en være på vakt mot, sa Korsmo, som sjøl er statsansatt, og slo fast at de statlige arbeidsplassene er trygge.

Ernst *Ditløvsen* var siste mann som hadde ordet før voteringen; og viste til oppfatningen i hans klubb, som går inn for at staten beholder aksjene i Høyre Ellefsen, og at de ansatte blir sikret styre-representanter.

Ved avstemningen ble uttalelsen vedtatt mot en stemme. Et resultat som ble fulgt av applaus.

Møtet ble hevet kl. 12.55.

Ettermiddagsmøtet mandag 29. september

Møtet ble satt kl. 15.00 med Ingvald *Almklov* som dirigent.

Protokoll fra formiddagsmøtet ble referert av Ingrid Johansen og ble godtatt uten merknader.

Dirigenten opplyste at det forelå to permisjonssøknader for resten av dagen fra repr. 101 Magne *Løvås* og repr. nr. 55, Ruth Hagen.

Dirigenten: Vi går så over på dagsordenens punkt 3:

FORSLAG TIL VEDTEKTSENDRINGER

§ 1. Forbundets virkeområde.

Dirigenten: Forslag nr. 1 er ikke tatt opp, jeg går ut fra at man finner fullgod dekning i landsstyrets innstilling. Det foreligger ingen andre forslag.

Landsstyret innstiller:

§ 1 tilføyes: «Bygging av bore- og produksjonsplattformer i betong.»

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 2. Formål.

Odd Olsen tok opp forslag nr. 3 fra avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening.

«Punktene 5 og 6 slås sammen og får følgende tekst:
å arbeide for en stadig utvidelse av lønnstakernes demokratiske rettigheter i det økonomiske liv med sikte på en fullstendig overgang til en sosialistisk samfunnsordning.»

— Når vår avdeling har tatt opp dette, er det fordi vi mener at den foreslåtte tekst gir klarere uttrykk for vårt syn. I den nåværende formålsparagraf står formuleringen at vi skal arbeide for gjennomføring av økonomisk demokrati bl. a. ved at bedrifter og virksomheter blir overført til samfunnsseie hvor dette kan bidra til å

fremme produksjonen. Vi mener det ikke er uvesentlig å gi en mer presis utforming. Et sosialistisk samfunn betyr samfunnsvertakelse uten forbehold, sa *Odd Olsen*.

Anders Bj. Rodal: Avdeling 3 har satt fram tre forslag. Ingen av dem har fått Landsstyrets tilslutning. Etter et møte i går er vi blitt enige om å trekke de to første tilbake, men det tredje, som gjelder punkt 6 i formålsparagrafen vil vi ta opp. Det bør også alle demokratiske sosialister støtte opp om. Vår gruppe har ikke riktig fått tak i landsstyrets begrunnelse for å avvise det. Demokrati betyr folkestyre. La oss ikke være redd for å bruke dette ordet.

Forslaget fra avd. 3, Møre og Romsdal, hadde denne ordlyden:

Punkt 6 tilføyes (demokratisk)

A arbeide for en demokratisk sosialistisk samfunnsordning osv.

Arne Knudsen ville bestemt ta avstand fra forslaget fremmet av avd. 3. Det vil innebære at en rekke medlemmer ikke finner uttrykk for sitt sosialistiske syn i formålsparagrafen.

Ole Klemo, forbundsstyret, kommenterte forslaget fra Møre og Romsdal: Er ikke samfunnsordningen demokratisk, er den heller ikke sosialistisk. Det er ikke behov for en slik tilføyelse.

Anders Bj. Rodal: Dersom noen bekjenner seg til proletariatets diktatur, så betegnes dette også som demokratisk sentralisme. De som bekjenner seg til dette syn kan ikke gjøre krav på å kalles demokrater.

Øystein Hagen: Den som er sosialist, er samtidig demokrat. Det kan være nødvendig å ta inn en nærmere presisjon, og jeg vil stemme for forslaget fra Møre og Romsdal.

Karl Bjørgvik: Her diskuterer man mer ideologi enn praktisk tenkning. Vi skal ikke sosialisere for sosialiseringens skyld. Avd. 36's forslag som landsstyret har gått inn for, er fullt dekkende, og jeg går inn for landsstyrets innstilling.

Forslaget som landsstyret hadde sluttet seg til, hadde denne ordlyden:

Punkt 5 a,

får slik ordlyd:

a) at bedrifter, virksomheter, grunnarealer, ressurser og naturområder overføres til samfunnsseie hvor dette kan bidra til å fremme lønnstakernes interesser og den alminnelige trivsel.

Ernst Ditløvsen: Slik debatten har artet seg er jeg redd den drar i politisk retning. Vi bør opprettholde formålsparagrafen slik den er, jeg håper landsmøtet stemmer for det. Hvis ikke kan vi regne med en uheldig debatt ute på arbeidsplassene.

Asbjørn Overvik: Vi har vært gjennom mange debatter tidligere,

og er kommet fram til en avklaring om hva Arbeidsmandsforbundet står for og hvilke retningslinjer vi skal arbeide etter. Det er ikke kommet fram noe som har vist at det har vært feil.

I den senere tid har særlig Høyre kjørt fram mot Arbeiderpartiet at sosialiseringsframstøtene ikke er demokratiske — underforstått: Alt som ikke er renhekla kapitalisme er ikke demokratisk.

Den samme begrepsforvirring finner jeg i forslaget fra avdeling 3, Møre og Romsdal. Men begrepene er ellers klare nok, og det gjelder å finne en form som er så enkel at alle forstår hva vi mener, hva vi vil og hvilke retningslinjer vi skal arbeide etter.

Derfor er det et knefall for de krefter, som vi også har i Norge, som hevder at sosialisme ikke er demokratisk.

Forslaget fra avd. 8, Sør-Trøndelag, klargjør begrepene og skjærer igjennom all tvil. Jeg ber også om at man ikke insinuerer fra denne talerstolen, at kamerater som ikke er i salen, som har samme målsetting som oss men kanskje en annen oppfatning av midlene, ikke er demokratiske. Slike uttalelser er ikke Arbeidsmandsforbundet verdig.

Mælumshagen redegjorde for forslaget fra avd. 36, Oppland Arbeidsmandsforening: — Det blir stadig mer akseptert at det bare er en organisasjon av fagbevegelsens størrelse som kan ha reell innflytelse på vårt miljø på arbeidsplassen, i bo-områdene og fritidsarealene. Å verne om vår natur er blitt et hovedpunkt for mange av våre partier, vi må være like opptatt av muligheten til å bruke og glede seg over naturen.

Før avstemningen hadde Arne Knudsen ordet til forretningsorden.

Avstemningen ga følgende resultat:

Forslaget fra avd. 3 til endring av formålsparagrafen falt mot stort flertall.

Forslaget fra avd. 8 til endring av formålsparagrafen falt med stort flertall.

Landsstyrets innstilling om at forslaget fra avd. 36 vedtas, fikk enstemmig tilslutning.

§ 3. Medlemskap.

Avd. 4, Nordland Arbeidsmandsforening foreslår at siste avsnitt vedrørende direkte medlemmer utgår.

Landsstyret innstiller:

«Forslaget kan ikke tiltres».

Arvid Forså begrunnet forslaget: Det er praktiske vanskeligheter som er bakgrunnen for forslaget. På store arbeidsplasser er det

vanskelig å få kontroll over hvem som er direkte medlemmer, når det ikke kommer løpende oppgaver fra forbundet.

Forså nevnte flere eksempler på praktiske problemer i den forbindelse. I dag er det fylkesforeninger over hele landet, grunnlaget for direkte medlemskap er falt bort, og denne formen for medlemskap er ikke til fordel verken for de medlemmene det gjelder eller for forbundet, mente Forså.

Ludvik Wangsmo: Forholdet er at vi har et hundretalls direkte medlemmer på steder der det ikke er foreninger. Gjennom de siste 10 år er det ikke tatt opp direkte medlemmer, men vi må ha bestemmelsen i vedtektene.

Harriet Andreassen, forbundsstyret: I januar/februar i år hadde vi 130 direkte medlemmer, 108 av dem med hvilende rettigheter. Med andre ord sto i vinter bare 22 igjen som direkte betalende medlemmer.

Votering:

Dirigenten: Forslag nr. 7 går på det samme som forslag nr. 6. Vi setter forslag nr. 6 opp mot landsstyrets innstilling.

Landsstyrets innstilling vedtatt med overveldende flertall.

§ 5. Landsmøtet.

Dirigenten refererte samtlige forslag innsendt fra avdelingene, nr. 8, 9, 10, 11 og landsstyrets innstilling. Han viste også til forslag lagt fram på eget ark av vedtektskomitéen på landsmøtet vedrørende punkt 4 i § 5 og punkt 3 i § 6:

Etter å ha behandlet Vedtektskomitéens innstilling foreslår landsstyret følgende:

Forslag til punkt 3, 3. avsnitt, fra 1. punktum, som lyder:

Til drøfting av landsmøtets dagsorden og valg av representanter, skal det så vidt mulig holdes særskilt(e) møte(r) blant de som har stemmerett.

Forslag til punkt 4:

De tre første avsnitt utgår, og endres til:

«Landsmøtet skal bestå av 225 representanter, som fordeles forholdsvis mellom avdelingene etter gjennomsnittlig antall betalende medlemmer siste kvartal året før landsmøtet holdes.

De to siste avsnitt endres ikke.»

Landsstyret innstiller:

§ 5, punkt 7 endres til:

«Foreninger, grupper, klubber, landsstyret og forbundsstyret har rett til å sette fram forslag til landsmøtet.

Grupper og klubber sender forslagene gjennom avdelingen, som samordner forslagene og videresender disse med innstilling til forbundet.»

Når det gjelder beregningsgrunnlaget for valg av representanter til landsmøtet legger Vedtektskomitéen fram forslag for landsmøtet.

Ludvik Wangsmo opplyste at vedtektskomitéens innstilling er behandlet og godkjent av landsstyret og er å betrakte som deler av landsstyrets innstilling. Når det gjelder endringen i § 6 er dette bare en legalisering av den praksis som hittil er fulgt. Til § 5, ville han si at det måtte være riktig at landsmøtedeltakelse begrenses til 225 representanter. I dag har vi 237. Vi antar at forbundet har om lag 30 000 medlemmer, hvorav 20 000 betalende. Beregningsmåten er antall solgte merker. Vi har mange medlemmer som går på B-merker, de fleste kvinner på deltid. Forslaget gir fullverdig representasjon for de betalende medlemmer. Til sammenlikning har LOs landsmøte 300 representanter fordelt på 600 000 medlemmer.

Ola Tuven foreslo at vedtektskomitéens forslag til tilføyelse om at forbundsstyret avgjør tidspunktet for landsmøtet tas ut. Han ba landsmøtet stemme for avd. 4's forslag nr. 8.

Punkt 7:

siste avsnitt endres til:

Forslag osv. . . . Innen utgangen av april samme år som landsmøtet avvikles.

Einar With ville etter Wangsmos redegjørelse stemme for landsstyrets innstilling.

Andreas Egeland kunne ikke være enig i at antall landsmøtorepresentanter ble satt til 225. Det er mange som går sykemeldt og på C-merker. Alle må behandles som fullverdige medlemmer. Han satte fram følgende forslag:

§ 5, punkt 4:

Jeg foreslår at ordet «betalende» i landsstyrets forslag blir strøket.

Ludvik Wangsmo ville til Tuven si at man måtte være varsomme med å stemme for forslag som datofester alt som har med landsmøtet å gjøre. Med den form for kontingentinnbetaling vi har i dag, skal vi kunne greie å ha beregningsgrunnlaget klart i løpet av de to første kalendermånedene på nyåret. Til Egelands forslag ville han si at man måtte betenke seg på å gi medlemmer med hvilende rettigheter full representasjon. Dette kan få uforholdsmessige utslag og vi kan komme meget skjevt ut.

Andreas Egeland: Jeg oppfatter alle som fullverdige medlemmer, også de med hvilende rettigheter.

Votering:

Avdeling 4's forslag nr. 8 ble forkastet.

Landsstyrets innstilling ble deretter enstemmig vedtatt.

Landsstyrets innstilling til endring av § 5 punkt 7 ble vedtatt med stort flertall.

Andreas Egelands forslag om endring i punkt 4 ble ikke vedtatt.

§ 6 LANDSMØTETS MYNDIGHETSOMRÅDE

Landsstyret innstiller:

«§ 6, pkt. 3 endres til:

«velges såvidt mulig fra nærliggende distrikter av forbundets hovedkontor».

§ 6, punkt 6, tilføyes etter 1. avsnitt:

«Dette gjelder ikke for de som er valgt eller ansatt tillitsmann for den gruppe de representerer.

Nytt 2. avsnitt:

Forhandlingsutvalget velges av og blant tariffrådets medlemmer.

Punkt 7, tilføyes:

Forbundsstyret avgjør tidspunktet for dette innenfor det kalenderår vedkommende slutter som yrkesaktiv.»

Sigve Mæland ba om at Svalbard ble sikret en fast representant i landsstyret:

— Svalbard er en del av kongeriket Norge, sa Mæland. Vi ber ikke om spesialbehandling eller særfordeler, men vi ber om å bli behandlet noe spesielt fordi det er spesielle forhold der vi bor. Vi har behov for større kontakt med våre kamerater i forbundet og det vil bety mye å komme fast til landsstyret.

Ole Flesvig: Mælands forslag går ut på å utvide Landsstyret med en representant. Men punkt 3 i § 6 har vi allerede fattet vedtak om.

Votering:

Enstemmig vedtatt ble Landsstyrets innstilling om tilføyelse til § 6 punkt 6, nytt 2. avsnitt og tilføyelse til punkt 7.

I samsvar med forslaget fra avd. 4, Nordland Arbeidsmannsforening og Landsstyrets innstilling ble det enstemmig vedtatt å endre § 11, punkt 2, slik at det vil hete «forhandle om» istedet for «fastsette». Begrunnelse: En fastsetter ikke lønna til noen, den forhandles det om.

Avd. 11, Øst/Vestfold Arbeidsmannsforening foreslo et nytt punkt 4 i § 12:

«50 prosent av inntektene fra obligasjoner og aksjer i forbundets eie tilfaller kampfondet.»

Landsstyrets innstilling gikk ut på at forslaget ikke kunne til-
tres, og dette ble vedtatt.

§ 14. Tariffkrav og tariffrevisjoner.

Avd. 11, Øst/Vestfold Arbeidsmannsforening hadde dette end-
ringsforslaget til § 14 om tariffkrav og tariffrevisjoner:

«Punkt 1:

Forbundsstyret skal informere sekretariatet i LO før det settes fram krav
om ny tariffavtale.

Punkt 2:

Plassoppsing kan foretas etter at sekretariatet i LO er informert.

Punkt 3:

Fører ikke forhandlinger eller mekling fram og forbundet vil sette ar-
beidsstans i verk, må sekretariatet i LO informeres.

Punkt 4:

Om en tariffbevegelse omfatter flere forbund eller fag, kan forbundet
overlate ledelsen av forhandlingene til et forhandlingsutvalg i samsvar med
LOs vedtekter § 14, punkt 5.»

Landsstyret innstiller:

Kan ikke tiltres. Forbundet må følge LOs vedtekter.
Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

§ 15 Avstemning over tarifforslag.

Det opprinnelige forslag fra avd. 8, Sør-Trøndelag, gikk ikke
igjennom i Landsstyret. Begrunnelse: Forbundet må følge LOs ved-
tekter.

Odd Olsen, Sør-Trøndelag, fremmet i stedet følgende forslag:

Det henstilles til LO å endre § 15 i vedtektene slik:

Punkt 2 får følgende ordlyd — «Har flertallet av de medlemmer som har
deltatt i avstemningen stemt for forslaget er det vedtatt. Har flertallet stemt
mot er det forkastet.»

Punktene 3 og 4 strykes og i punkt 5 endres siste avsnitt slik — «For
denne avstemning gjelder reglene i punkt 2.»

Olsen begrunnet forslaget med at deltakelsen i avstemningene
varierer sterkt. Årsmøtet i avdelingen hadde enstemmig gått inn
for at det må være riktig å slå fast at det er de som viser såpass
interesse at de deltar i avstemningen som må være utslagsgivende
for om et forslag er vedtatt eller ikke.

Votering:

Odd Olsens forslag fikk 105 stemmer.

Innstillingen fra Landsstyret ble vedtatt med 139 stemmer.

Valgkomitéens formann Arthur Mogstad opplyste at forslag til
valgkomitéen måtte være innkommet innen onsdag kl. 09.00.

§ 17 Stønad under arbeidsstans.

Dirigenten viste til forslagene 23, 24, 25, 26 og 27 og Landssty-
rets innstilling, som går ut på at forslag nr. 27, innsendt av Sand-
bekk Gruvearbeiderforening, avd. 214 tiltres når det gjelder sat-
sene.

Forslaget lyder:

«Kontingentklasse A og B, endres slik at satsene blir:

Kl. A kr. 160.00, kr. 180.00, kr. 220.00, kr. 260.00, kr. 300.00, kr. 320.00, kr.
340.00, kr. 360.00 og kr. 380.00.

Kl. B kr. 120.00, kr. 140.00, kr. 160.00, kr. 180.00, kr. 210.00, kr. 230.00, kr.
250.00 og kr. 290.00.»

Ludvik Wangsmo sa at det var kommet inn mange gode forslag,
og det skulle ikke være ham i mot å gå inn for dem om vi bare hadde
penger nok. Men med det forslag Landsstyret går inn for, vil i alle
fall satsene bli hevet noe i forhold til det som i dag står i vedtektene.
Han tok opp Landsstyrets innstilling.

Ernst Dittløvsen tok opp forslag nr. 25 fra avd. 18 Rogaland.
Streikestøtten må reguleres opp mot dagens nivå og støtten må også
indeksreguleres.

Forslag nr. 23 fra avd. 4, Nordland Arbeidsmannsforening, lød slik:

«Punkt 1:

Arbeidsstans osv. . . . — rett til stønad etter 90 prosent-regelen (syke-
lønnordningen).»

Arna Karlsson tok opp forslaget fra hennes avdeling 4, om end-
ring av stønadsreglene under arbeidsstans. Forslaget innebærer en
radikal endring i forhold til tidligere stønadsregler, som bygget på
visse fastsatte satser avpasset forsørgelsesbyrde og merverdi. Disse
reglene anser vi for å være foreldet. I tidligere tider kom familien
langt når en fikk såpass i stønad at en kunne kjøpe nødvendig mat. I
dag har de fleste påtatt seg store bundne utgifter som skal dekkes
om en er i fullt arbeid eller om en er ute i en arbeidsstans. Det er
erkjennelsen av disse fakta som har fått vår avdeling til å fremme

forslag om at stønaden under arbeidsstans skal være lik med gjeldende sykelønnsordning etter 90 prosent-regelen. Vi har inntrykk av at forbundet under de seinere års arbeidskamper har vært innforstått med at de gjeldende stønadsregler ikke var nok til å kunne holde grupper av medlemmer borte fra arbeidsplassen i lengre tid.

Vi er klar over at forslaget innebærer større uttelling i streike-spørsmål. Det kan være et spørsmål om en må se nærmere på det beløp som skal overføres til streikeformål. Jeg har bl. a. merket meg at Kommuneforbundet har vedtatt at streikefondet skal styrkes. Vårt forbund bør gjøre det samme.

STREK SATT

Dirigenten håpet man kunne komme gjennom dette punktet før landsmøtet ble hevet i dag og foreslo strek med de inntegnede talere. Strek ble vedtatt enstemmig.

Jørgen Grønbeck støttet forslag nr. 25 fra Telemark Arbeidsmannsforening. Stønaden ved arbeidsstans bør være lik for de ulike kontingentklasser.

Roald Ottesen: Med så store faste utgifter folk har, må man ved en arbeidsstans få igjen så mye at man ikke behøver å gå fra det man har. Av denne grunn er det mange som ikke tør stemme for noe som kan føre til konflikt. Jeg støtter forslag nr. 26 om at satsene må økes betraktelig.

Votering:

Dirigenten: Jeg oppfatter forslag nr. 23 som det mest ytterliggående og tar det opp til votering først.

Vedtak: Forslaget falt mot stort flertall.

Dirigenten tok så opp forslag nr. 26 mot landsstyrets forslag. Han refererte forslag nr. 26:

«Hinnavågen Arbeidsmannsklubb under avd. 18 mener at streikestøtten må reguleres opptil et rimelig nivå.

Med rimeligere nivå er det de offentlige satser vi tenker på som syke-trygd, arbeidsledighetstrygd.

Våre regulerte satser er følgende:

Kontingentklasse A: 280 - 320 - 360 - 400 - 410 - 420 - 430 - 440 - 450
Kontingentklasse B: 200 - 240 - 260 - 280 - 300 - 310 - 320 - 330 - 340

Deretter ble Landsstyrets innstilling vedtatt med stort flertall. Møtet ble hevet kl. 17.08.

Landsmøtet tirsdag 30. september

Denne dagen under landsmøtet var avsatt til gruppemøter. Møtene ble satt kl. 9.00. Rengjørings- og vaktgruppa holdt sitt møte i forbundets lokaler i Møllergt. 3, mens de øvrige grupper hadde fått seg tildelt møtelokaler i Folkets Hus.

GRUPPEMØTET FOR VEG-, HAVNEVESENET, FYR- OG MERKEVESENET SAMT NVE's FORBYGNINGS-AVDELING

Møtet ble åpnet kl. 9.00 i Folkets Hus, store sal, den 30. september.

Til stede:

Gruppen for vegarbeiderne, havnearbeiderne, Fyr- og Merkevesenet og gruppen for NVEs Forbygningsavdeling.

Av forbundets tillitsmenn møtte Ole Flesvig og Lars Nilsen samt Øystein Larsen.

Ole Flesvig åpnet møtet og redegjorde for den praktiske ordning for møtet.

Dagsorden:

1. Lønnskomitéens innstilling — ved Kartellets formann, Albert Uglem.
2. Valg av råd og styrer — (forbunds- og landsstyret, — LOs representantskap, — triffråd).
3. Forhandlinger om tilleggsregulativet.
4. Overgang til Statens nye lønnsregulativ.

Punkt 1, Lønnskomitéens innstilling.

Ole Flesvig ønsker Kartellets formann, Albert Uglem, velkommen, og overlot deretter ordet til ham.

Albert Uglem holdt så en orientering om lønnskomitéens innstilling, og kom deretter inn på indeksoppgjøret, tariffoppgjøret 1976 og den nye organisasjonsformen.

Kartellets formann om innstillingen fra Statens lønnskomité.

Kartell-formannen sa bl. a.: — Kartellets prinsipielle målsetting har vært å gi alle i statens tjeneste den samme status og derved de samme rettigheter. Vi er nå kommet så langt i denne utvikling at det er relativt få grupper som ennå er på spesielle overenskomster. Deres grupper har jo utgjort et stort antall statsansatte på egen overenskomst fram til for nylig. Hos de berørte er det naturlig nok forskjellige synspunkter som gjør seg gjeldende i forbindelse med

slike overføringer fra overenskomstlønnet status til regulativlønnet status. Ved overføringen var jo dere i en spesiell lønsmessig situasjon, som gjorde at man måtte ta i bruk visse tilleggssystem for å få dere innplassert i regulativet. Det har tidligere vært forskjeller og til dels urettferdige forskjeller med hensyn til status og sosiale rettigheter for de forskjellige ansatte i staten. Dere har nå fått det man kaller for tjenestemannsstatus, slik at både tilsetnings- og sosiale forhold skulle være utjevnet og i prinsippet lik for alle. Jeg har hevdet og vil fortsatt gjøre det, at dette er en riktig utvikling at alle får den samme status og de samme betingelser som er i statens tjeneste. Det er ingen tvil om at den tariffavtale — og øvrige avtaler — som gjelder for de statsansatte, er de mest solidarisk innrettede avtaler vi har i Norge. Det vil ikke bety at det ikke er forhold som ennå må endres på, men gjennom et slikt avtalesystem som vi har fått ved solidarisk opptreden, ligger alle forhold til rette for at vi kan luke bort de urettferdigheter og skjevheter som ennå finnes. Jeg inviterer dere derfor til et nært samarbeid og en aktiv medvirkning fra deres side for å utvikle avtaleforholdene innenfor staten.

Alle statsansatte har gjennom den senere tid ventet med lengsel og smerte på innstillingen fra Statens lønnskomité. Jeg forutsetter at innstillingen vil foreligge offisielt i løpet av de nærmeste uker. Lønnskomitéen ble som kjent satt ned i 1971 og la fram sin første delinnstilling på vårparten 1974. Delinnstilling I inneholdt komitéens prinsipielle forslag til lønssystem for de statsansatte. Delinnstilling II, som vil foreligge i nær framtid, vil således inneholde de konkrete forslag med bakgrunn i de prinsipper som ble lagt fram i Delinnstilling I. Delinnstilling II blir en meget omfattende trykksak og vil være på ca. 1000 sider. Det har vært reist mye kritikk for at innstillingen er blitt så forsinket som den er. Jeg vil da minne om at man brukte hele 2½ år på Delinnstilling I, og vi vil bruke omtrent 1½ år på Delinnstilling II. Det har etter mitt skjønn ikke vært praktisk mulig å legge fram innstillingen før nå, og jeg antar at alle vil være enig i at det vesentlige vil være at det er gjort et så samvittighetsfullt arbeid som overhodet mulig. Mange vil spørre om hva det er som vil være så revolusjonært i det forslag som nå blir lagt fram i forhold til de vi tidligere har hatt. Jeg kan vel bare si at noe revolusjonært nytt er det vel ikke, men man har systematisert og forbedret nåværende ordning på en slik måte at det vil virke mer fleksibelt og oversiktlig og hvor bl. a. den enkelte lønnstaker ut av lønnsplaner kan lese sin egen mulige karriere. I Delinnstilling I har komitéen foreslått at alle i statens tjeneste overføres til regulativlønnet status. Videre har man foreslått at det

nåværende system med alderstillegg faller bort og at regulativet bygges opp med lønnstrinn. Både staten som sådan og de enkelte etater har gjennom det nåværende system satt opp ganske strenge og til dels uoverstigelige grenser med tanke på tjenstlig overgang fra privat arbeidsplass til statlig og etatene imellom. Det er komitéens forutsetning at muligheten for overgang mellom de enkelte etater bør bli mykere og at tidligere tilsvarende tjeneste i det private arbeidsliv også blir godskrevet.

Det vil således bli foreslått helt nye godskrivningsregler ved overgang fra en etat til en annen og ved overgang fra privat arbeidsliv til statlig. Komitéen er fortsatt av den mening at det ikke er noe grunnlag for å gå over til geografisk differensierte lønningsordninger i staten. Således vil eksempelvis den enkelte yrkesgruppe ha samme regulativlønn uansett hvor i landet hans arbeidsplass befinner seg. Jeg er klar over at dette skaper visse vansker innenfor enkelte geografiske områder når det gjelder lønnsforholdet mellom statsansatte og ansatte i det private næringsliv. Som kjent bygger avtalene i det private næringsliv på tilbud og etterspørsel, og således har man her et høyt lønnsnivå i en del pressområder, mens lønnsnivået for tilsvarende grupper i andre områder er langt lavere. Hvis en også ser på kostnadsnivået innenfor de forskjellige geografiske områder i vårt land, så er det ikke så stor forskjell fra område til område, men tendensen er slik at kostnadsnivået er høyere der hvor lønnsnivået i det private næringsliv er lavere. Den lønnspolitiske holdning som Kartellet har og som man følger opp i Lønnskomitéen, skulle derfor være langt mer solidarisk enn den lønnspolitikk som drives i det private næringsliv.

Komitéen har foreslått at det ved siden av selve lønnsregulativet innføres et tilleggsregulativ som skal gjelde for hele staten. Dette tilleggsregulativ er ment som et instrument for de enkelte etater, slik at de eksempelvis kan bruke dette i aktuelle situasjoner, så som rekrutteringsproblemer, lønsmessige problemer og ulempeforhold innenfor de enkelte etater. Man kan således si at dette tilleggsregulativ til en viss grad kan brukes som et geografisk lønsmessig virkemiddel. Imidlertid håper jeg at tilleggsregulativet ikke blir brukt på en slik måte at det skaper flere problemer enn det er tenkt å skulle løse.

Lønnskomitéen har i Delinnstilling I sagt at fagarbeider ikke lenger bør være gjennomgående stilling. En har imidlertid ikke på lønnsplanene foreslått noen konkrete endringer av lønsplasseringen de forskjellige fagarbeidergrupper i mellom. Det må i så fall bli et spørsmål som tas opp til drøfting i de forbund som er berørt av spørsmålet og at eventuelle konkrete forslag blir lagt fram ved senere

tariffoppgjør. Innenfor disse områdene foreslår man fortsatt betegnelsen hjelpearbeider. Man får spesialarbeider, fagarbeider, formann, oppsynsmannsassistent, oppsynsmann og veimester. Jeg kan vel her bare si at det vil bli visse endringer for praktisk talt alle disse grupper i forhold til hva det er i dag, uten at jeg her og nå eksakt kan si hvilke plasseringer de enkelte vil få. Det er naturlig i slike sammenheng at det eksakte innhold ikke blir referert før innstillingen er offentlig overlevert myndighetene. Det som skaper vansker nå, er å få til en forhandlingsprosess for de forslag som foreligger, slik at det endelige resultat er klarlagt før kravene i forbindelse med tariffoppgjøret 1976 skal reises.

Innstillingen vil bli enstemmig, og komitéen består av 19 medlemmer. Disse 19 medlemmene representerer hver for seg forskjellige interesser i saken. Når innstillingen er enstemmig, så betyr det i praksis at de enkelte komitémedlemmer ikke har fått det helt som de har ønsket, og innstillingen vil derfor være en form for kompromissløsning. En slik enstemmig innstilling er imidlertid langt sterkere enn en innstilling full av dissenser. Den ville praktisk talt ikke være verdt noe som helst. Statens representanter i komitéen har derved også vært med på å kompromisse seg fram til en enstemmig innstilling. Jeg antar derfor at Forbruker- og administrasjonsdepartementet, som er det departement som stiller med statens lønnsaker, vil måtte kreve å forestå forhandlingene om innstillingen fra statens side. Dette betyr at Kartellets ansvarlige organer og derved styret, vil måtte bli vår forhandlingsdelegasjon. Selvfølgelig kan man kreve etatsvise forhandlinger, men staten vil i et slikt tilfelle gi så strenge direktiver til de enkelte etater at slike forhandlinger vil ha vansker med å kunne føres fram. Vi er sterkere ved å stå sammen om eventuelle endringer i forhold til komitéens innstilling. Jeg ber derfor om at når dere nå behandler denne saken rent organisasjonsmessig, at dere forsøker å se helheten i innstillingen og ikke bygger deres svar på isolerte spørsmål som bare gjelder dere selv. Man må heller ikke se på den umiddelbare uttelling selve forhandlingsresultatet gir. Det er en mulighet systemet gir oss til en bedre langsiktig utvikling.

Kartellets formann om indeksoppgjøret.

Vi har ved høstens indeksoppgjør forhandlet oss fram til en pakkelsøsning. Det vil si at den nominelle lønnsregulering er sett i sammenheng med skatter, avgifter og priser. Vi er av den oppfatning at i den nåværende markedssituasjon er det vesentlig å bidra til å holde den indre balanse i samfunnsøkonomien for å sikre sysselsettingen, dempe prisstigningen og bevare utviklingen i den

disponible realinntekt for lønnstakerne. Makter vi dette, har vi nådd det mål som vi satte oss for avtaleperioden 1974/76. Vi vet nå at den enkelte lønnstaker har fått en utvikling i sin disponible realinntekt for første avtaleår på mellom 4 og 5 prosent, og prognosene tyder på at veksten vil bli ennå sterkere for det siste avtaleåret. Slår dette til, kan vi si at den avtalen vi nå har er en av de beste vi noen gang har oppnådd.

La meg bare si om samordning av lønnsoppgjørene med priser, skatter og avgifter at det er ingen som ønsker å komme inn i et datastyrt lønnsoppgjør. Innretningen og oppgjørsmåten må avgjøres i hvert enkelt tilfelle ut fra den aktuelle situasjon. Vi kan derfor ikke trekke opp noen langsiktig norm for hvordan oppgjørformen skal være. Imidlertid tror jeg det har vært til fordel for lønnstakerne at vi har slått inn på begrepet disponibel realinntekt. Det vil si den lønn den enkelte har igjen etter at skatter og avgifter er betalt. Vi hadde ingen vekst i denne lønnen de to foregående avtaleperioder. Skatter og avgifter er kommet sterkt inn i diskusjonen, og det er vel også av det gode. Imidlertid må ikke vi bli så opptatt av vår disponibel realinntekt og derved vårt personlige direkte forbruk at vi glemmer det fellesforbruk som vi har i samfunnet vårt. Jeg tror alle i denne forsamling er enig med meg i at vi ennå har en rekke uløste samfunnsproblemer som vi må stå sammen om. For at vi skal kunne løse disse må også deler av veksten i samfunnet vårt gå til fellesforbruket. Grunnlaget for den enkelte lønnstakers levestandard finner man ved å se fellesforbruket og det personlige forbruk under ett. Hadde vi ikke det fellesforbruket vi i dag har i vårt samfunn, ville levestandarden vært skral. Vi må se disse tingene i sammenheng, og det betyr at vi i sterkere grad enn hittil må inn på nye samfunnsområder, som igjen betyr at det faglig/politiske samarbeid må videreutvikles.

Vi har startet forberedelsene til tariffoppgjøret 1976. Det er de ansvarlige organer i Statstjenestemannskartellet som til syvende og sist skal fatte vedtak om hvilke krav som skal reises. Vi har i dag en organisasjonsform innenfor LO for de statsansatte som er slik at Kartellet har små ressurser til selv å søke kontakt med medlemmene for å høre deres syn. Vi har imidlertid etter beste evne forsøkt å få til denne kontakten. Det har vi gjort gjennom å sende ut et debathefte med anmodning om at alle medlemmer og grupper, på bakgrunn av debatheftet, gir skriftlig til kjenne sitt syn på hvordan lønnsoppgjøret 1976 bør innrettes. I tillegg til dette arrangerer vi hele 30 tariffkonferanser spredt over hele landet. Vi tar sikte på å møte minst 1500 lokale tillitsmenn gjennom disse konferansene. De enkelte forbund vil også innenfor sine områder ta

kontakt med medlemmene. Sett under ett skulle man her kunne tro at alle medlemmene får mulighet til å gi uttrykk for sitt syn, og det skulle være grunnlag for å få et omfattende materiale som gjør det mulig for Kartellets og forbundenes organer å legge opp til krav som er i samsvar med medlemmenes prinsipielle synspunkter.

Det er tegn som tyder på at vi vil få et relativt stort etterslep å ta igjen i forhold til lønnsutviklingen i det private næringsliv. Norsk Arbeidsgiverforenings statistikk viser at den gjennomsnittlige lønnsutvikling for kvinner og menn i perioden 1. kvartal 1973 til 1. kvartal 1975 er på hele 40,3 prosent. Statistikken innenfor den offentlige sektor tas opp til andre tider, slik at tallene ikke er direkte sammenliknbare, men anslagsvis ser det ut til at utviklingen for de statsansatte i samme periode i gjennomsnitt vil ligge på mellom 30 og 32 prosent. I tillegg til dette vil kostnadene av gjennomføringen av Statens lønnskomité komme. Lønnsglidningen ser ut til å fortsette i det private næringsliv, om ikke i samme takt som tidligere. Det er de første tallene som foreligger pr. 1. kvartal 1976 som vil bli utslagsgivende for beregningen av etterslepet. Ut fra de tendenser som man øyner i dag, så er det ikke usannsynlig at man får et etterslep et steds mellom 6 og 9 prosent. Dette er et stort tall sammen med den prisstigning som vi fortsatt må forvente fram til tariffavtalens utløp, og vi må vel også beregne oss noen vekst i kommende tariffperiode.

Kartellets formann om organisasjonsformen.

Som dere er kjent med har vi hatt et debattopplegg ute vedrørende organisasjonsformen for de statsansatte innenfor LO. Som jeg allerede har gitt uttrykk for, er det Kartellets ansvarlige organer som fatter vedtak om krav og gjennomfører forhandlingene vedrørende de store og avgjørende tariffspørsmål for de statsansatte. Det har vært en historisk utvikling her fra Tjenestetvistloven av 1933, som ga forbundene den dominerende forhandlingsposisjon, fram til vår nåværende tjenestetvistlov, som gir hovedsammenslutningene den dominerende stilling. Denne utvikling er det de statsansatte selv som i høy grad har vært medvirkende til. Ved etatsvise avtaler hadde vi store forskjeller i lønnsvilkårene etatene imellom, og det var store forskjeller i ansettelses- og sosiale vilkår. Man har funnet det nødvendig å trekke sammen, slik at man har kunnet utjevne disse store forskjeller, hvilket man allerede i sterk grad har maktet, samtidig som en har sett det som en fordel å stå samlet og som har gitt de statsansatte innenfor LO en sterk posisjon overfor staten når det gjelder forhandlinger.

Imidlertid har vi i dag en organisasjonsstruktur som egentlig er

tilpasset Tjenestetvistloven av 1933. På grunn av samfunnsutviklingen og den generelle bedring av levestandarden har også den enkelte nordmanns livsmønster endret seg fullstendig. Det har i de senere år fra medlemmenes side vært reist kritikk overfor tillitsmennene om manglende kontakt med medlemmene. Denne kritikk mener også jeg at det er en del i. Imidlertid tror jeg ikke at det er bare tillitsmennes feil. Feilen må også tilskrives en rekke andre faktorer. Det faktiske forhold er det at vi har aldri hatt så mange tillitsmenn i heldagsstilling som nå, og tillitsmennene har aldri noen gang før reist så mye for informasjon som de gjør nå. Det har heller aldri noen gang tidligere vært sprøytet ut så mye informasjonsmaterieell og avvirket så mange tillitsmannskurs som nå. Til tross for dette er det mangel på kontakt mellom tillitsmenn og medlemmer. De gamle former for kontakt med medlemmene, særlig gjennom åpne medlemsmøter, gir ikke lenger de samme resultater som tidligere, nettopp fordi den enkelte lønnstakers livsmønster er endret i forhold til tidligere tider. De er beskjefteget på en slik måte at de ikke lenger har tid til å møte opp på åpne medlemsmøter.

Dette er en konsekvens som vi må ta og som også må ses i sammenheng med en eventuell annen organisasjonsoppbygging enn den vi har i dag. Hovedmålsettingen i den diskusjon som nå føres om en ny organisasjonsoppbygging er å rasjonalisere og effektivisere virksomheten på det sentrale plan, slik at ressurser som brukes her kan frigjøres og føres nedover i organisasjonsleddene for derved å bygge opp nye måter som krever ressurser for å nå ut til det enkelte medlem. Det enkelte medlem må nemlig i dag oppsøkes på den enkelte arbeidsplass og i arbeidstiden for at kontakten mellom organisasjonen og medlemmene skal bli god. Forslaget til et nytt organisasjonsmønster tar derfor sikte på å desentralisere bruken av ressursene i stedet for det sentraliserte bruk vi har i dag. Vi er også alle kjent med at med det organisasjonsmønster vi nå har, er det liten eller ingen kontakt mellom medlemmene fra de enkelte etater på det regionale og lokale plan. De lever i en isolert organisasjonsmessig tilværelse til tross for at de alle sammen omfattes av samme tariffavtale, og er alle sentralt medlemmer av samme hovedsammenslutning som inngår i avtalen. Det må også derfor bygges inn organisasjoner på det regionale og lokale plan som knytter kontakt mellom lønnstakerne innenfor de enkelte etater. Dette er særlig viktig av informasjonsmessig karakter, og mye av kursvirksomheten bør føres ned til disse ledd.

I dag taler vi også med hele 22 isolerte stemmer i LOs organer. Vi har derfor ikke den relative plass i disse organisasjonene som

vi burde ha og som vi ville få under forutsetning av at vi fikk et fellesforbund for alle statsansatte innenfor LO. Forbundene vil i et fellesforbund — i en slik ny organisasjon — bli erstattet med begrepet seksjoner, og alle grupperinger vil gjennom seksjonene finne igjen sine faglige tillitsmenn. Disse faglige tillitsmenn vil gjennom et slikt fellesforbund ha en helt annen forhandlingsmessig styrke og derved posisjon enn de har nå som isolerte forbunds-tillitsmenn. Debatten — på bakgrunn av debattopplegget som vi har hatt ute — er nå avsluttet.

Medlemmene har her hatt anledning til å gi til kjenne sitt syn på en annen organisasjonsmessig oppbygging. Dessverre har deltakelsen vært svært varierende fra forbundsområde til forbundsområde og samlet sett vært mindre enn jeg hadde håpet. Det materiale som er kommet inn har vi for tiden under bearbeidelse. Det er ytterst få som mener vi skal beholde den nåværende organisasjonsform. Det store flertall er av den oppfatning at den organisasjon vi nå har ikke er god nok. Synspunktene på hvordan en annen organisasjonsform bør være, er imidlertid forskjellige. Den deler seg på tre alternativer: Fellesforbund — sammenslåing av beslektede forbund med utbygging av Kartellet — og det tredje er utbygging av Kartellets organisasjon. Det er forslaget om fellesforbund som har fått størst tilslutning.

Vi har nå igjen oppnevnt en styringskomité som har fått i oppdrag å legge fram forslag til hvordan denne saken skal behandles videre.

Ole Flesvig takket Albert Uglem for innledningen og opplyste samtidig at Albert Uglem skulle i møte så debatten om dette måtte utsettes til ettermiddagsmøtet.

Flesvig foreslo deretter Jens Tveit Aga som dirigent for møtet. Enstemmig bifalt.

Deretter ble Olmar Lien og Arvid Øygård foreslått som sekretærer.

Dette ble bifalt.

Dirigenten tok deretter over ledelsen av møtet.

Ole Flesvig ga en orientering om forhandlingsgangen ved tariffoppgjøret 1976.

I debatten som fulgte hadde følgende ordet:

Olaf Frøkedal, I. Sandnes, Peder Aldahl, Hans O. Kleiven, Karl Kolstad Ivar Langstrand, Knut Arnesen og Tellef Rislå.

Dirigenten foreslo strek satt.

Peder Aldahl fikk ordet til forretningsorden, og ba om at strek ikke måtte settes før emnet var utdebattert.

Strek satt.

Debatten fortsatte med inntegnede talere, og følgende hadde ordet:

Arvid Forså, Martin Rognli, Kåre Bøystad, Arnfinn Nilsen, Peder Aldahl, Lars Nilsen og Ole Flesvig.

Møtet tok pause kl. 11.20 fram til kl. 11.30.

Etter pausen ble det framlagt forslag til uttalelse fra Buskerud, som avdelingen ønsket landsmøtet skulle vedta.

Forretningsfører Magne Mælumshagen, avd. 36, redegjorde for uttalelsen:

Forslag til uttalelse fra Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte 1975.

1. Regjeringen, gjennom Samferdselsdepartementet, anmodes med dette å ha et åpent øye for det som skjer med bemanningen i vegvesenets arbeidsdrift.
2. Det totale antall tjenestemenn i arbeidsdriften er på få år betydelig redusert, og grunnet få nyinntak er gjennomsnittsalderen høy.
3. En del av reduksjonen skyldes rasjonalisering, mer maskinell drift m. v., men dette er bare en av årsakene.
4. En stor del av reduksjonen skyldes en tiltagende bruk av småentreprenører, og dette anser man for å være en svært uheldig utvikling. Fra ledende hold i vegadministrasjonen grunngis den utvidede bruk av småentreprenører med at dette er rimeligere driftsmåte enn drift i egen regi. Sett isolert fra vegetatens syn kan sikkert dette ofte forsvares, men sett i et litt større perspektiv, mener vi at dette er en beklagelig utvikling, fordi en etter vår mening ikke må legge bare vegetatens økonomiske vurdering til grunn når en diskuterer driftsmåter.
5. At bruk av småentreprenører ofte synes rimeligere mener vi skyldes at disse som regel ikke har noen organisasjonsforhold, og at de for en stor del opererer med uorganisert arbeidskraft. De opererer derfor ofte langt på siden av lover og regler som gjelder i et organisert arbeidsliv, og er derfor vanskelige å konkurrere med for de som er bundet av lover og regler.
6. Inntak av slike entreprenører skjer ofte uten at anbud er innhentet fra flere.
7. Dette med faste arbeidsplasser i vegarbeidsbedriften har også stor distriktpolitisk betydning, fordi disse arbeidsplasser er spredt over det hele land, og med størst mulig drift i egen regi vil en kunne bidra til bosetting også i utkantstrøk.
8. Ved bruk av entreprenører har denne ofte folk som følger med fra anlegg til anlegg, noe som gjør at kommunen, respektive fylket, der arbeidet utføres, ofte går glipp av en etter vår mening naturlig skatteinntekt en slik investering skulle gi.
9. På bakgrunn av dette vil vi be Regjeringen påse at Stortingets forutsetning ved behandlingen av Norsk Vegplan I blir fulgt opp av Vegdirektoratet og de lokale vegsjefer.

I innstilling St.meld. nr. 256 — 1970/71 uttaler Samferdselskomitéens

flertall: «I det heile bør entreprenører og konsulenter først og fremst kome inn som supplement til vegvesenets si eiga vegplandrift og administrasjon.» Denne forutsetning er ikke etterlevet.

10. Vi håper derfor på Regjeringens forståelse for våre synspunkter, og at Regjeringen nå sørger for at det gis retningslinjer for personalpolitikken i vegvesents arbeidsdrift.

Dirigenten foreslo uttalelsen oversendt redaksjonskomitéen. Dette ble bifalt.

Punkt 2. Valg av råd og styrer.

Ole Flesvig holdt en orientering om valgene.

Etter innledningen hadde følgende ordet:

Bjarne Korsmo, Thorleiv Myhrvang, Ole Flesvig, Arvid Forså, John Nordnes, Karl Kolstad, Hans O. Kleiven, Torodd Borch, Ivar Langstrand, Lars Nilsen og Olmar Lien.

Bjarne Korsmo framsatte forslag om at «de enkelte fylker oversendte sin innstilling til valgkomitéen — både når det gjaldt forbundstyret, landstyre, LOs representantskap og tariffråd».

Til forslaget hadde følgende ordet:

Ole Flesvig, Lars Nilsen, Anton Halvorsen, Peder Aldahl, Einar Valde, Arvid Forså, Martin Rognli, Knut Arnesen, Markus Wiik, Rolf Buknotten og Henry Riise.

Arvid Forså framsatte forslag om at det kun skulle være et tariffråd for den offentlige sektor — (Vegvesenet, Forbygningsanleggene, Havnevesenet og Fyr- og Merkevesenet.)

Forslaget fikk stort flertall.

Bjarne Korsmos forslag ble enstemmig godkjent.

Punkt 3. Forhandlinger om tilleggsregulativet.

Ole Flesvig orienterte om forhandlingene om tilleggsregulativet, justering/normeringsoppgjøret, og forslag som er kommet inn i denne forbindelse. Han kom deretter med noen personlige betraktninger om den personlige lønnspolitikk.

Etter innledningen hadde følgende ordet:

Hans O. Kleiven, Jens Tveit Aga, Karl Kolstad, Martin Rognli, Ivar Seljeseth, Leif Lorentsen Skomo.

Formiddagsmøtet slutt kl. 13.30.

Ettermiddagsmøtet startet kl. 15.00.

Dirigent: Jens Tveit Aga.

Protokollen fra formiddagsmøtet ble referert.

Deretter ble Uglems innledningsforedrag fra formiddagsmøtet om lønnskomitéens innstilling tatt opp til debatt.

Følgende hadde ordet:

Ole Flesvig, Karl Kolstad, Arnfinn Nilsen, Arvid Forså, Arvid Øygård, Jens Tveit Aga, Øystein Hagen, Karl J. Bjørgvik, Peder Aldal, Hans O. Kleiven, Lars Nilsen, Tore Honggård, Norvald Breivik.

Kartellets formann Albert Uglem fikk så ordet på nytt for å svare på de innlegg som var kommet og ga en videre utredning om saken.

Dirigenten foreslo deretter 10 minutters pause.

Møtet startet opp igjen kl. 17.10.

Debatten fortsatte og følgenede hadde ordet:

Arvid Øygård, Peder Aldal og Ole Flesvig.

Dirigenten foreslo nå at Albert Uglem fikk ordet utenom tur for å svare på direkte spørsmål som var stilt til ham.

Forslaget ble enstemmig bifalt.

Etter Uglems innlegg fortsatte debatten, og følgende hadde ordet:

John Nordnes, Bjarne Korsmo, Arvid Forså, Hans Lehre, Karl Kolstad og Ole Flesvig.

Uglem fikk så ordet til sitt sluttinnlegg.

Dirigenten takket deretter Albert Uglem for at han kom til møtet og innledet til debatt og svarte på direkte spørsmål.

Ole Flesvig fikk så ordet til en praktisk opplysning.

Dirigenten foreslo at dagsordenen for ettertiden blir lagt ut i god tid før møtet slik at representantene får anledning til å sette seg inn i sakene på forhånd.

Dette ble enstemmig vedtatt.

Ettermiddagsmøtet slutt kl. 18.20.

Arvid Øygård,
(sekr.)

Olmar Lien,
(sekr.)

GRUPPEMØTET FOR GRUVE-, MINERAL-, SKIFER- OG ASFALTARBEIDERE

Møtet ble holdt i Folkets Hus, lille sal, og tok til kl. 09.00 den 30. september.

Alfred Haugen åpnet møtet med å ønske de frammøtte velkommen. En spesiell velkomsthilsen ble rettet til representantene fra det

vest-tyske gruvearbeiderforbund og formannen i det svenske gruveindustriarbeiderforbundet.

Fra LO møtte Per Brannsten.

Konstituering.

Laxå ble foreslått og valgt som sekretær.
Som dirigent ble valgt Alfred Haugen.

Følgende dagsorden ble enstemmig vedtatt:

1. Åpning.
2. Konstituering.
- 3.a Pensjon under dagen. — Innledning ved Per Brannsten, LOs økonomiske kontor.
b Orientering om pensjonsavtalen for gruvearbeidere i Sverige — ved formann i det svenske gruveindustriarbeiderforbundet, John Näslund.
4. Forslag fra fastlønnsutvalget vedrørende innføring av fastlønnsystem i Bergverksindustrien.
5. «Bergmannsdagene på Røros 1976». Orientering ved Terje Sæther, AOF, Trondheim.
6. Innstilling på representanter med varamenn i tariffrådene, forbundsstyret, landsstyret og LOs representantskap.
7. Eventuelt.

Sak 3 a. Pensjon under dagen.

Innleder: Per Brannsten fra LOs økonomiske kontor.
Haugen takket Brannsten for innledningen.

Ordet fritt og følgende hadde ordet:

Alfred Haugen, Asbjørn Fossvoll, Viktor Evjen, Ottar Strand, Thorleif Henriksen, Arnstein Remmen, Arthur Mogstad, Per Nils Hansen, Sigve Mæland, Fred A. Nystad, Sverre Moldjord, Petter Pedersen, Mikkel Bongo og Per Brannsten.
Brannsten fikk ordet til sluttmerknader.

b) John Näslund, formann i Svenska Gruvindustriarbetarförbundet, redegjorde for pensjonsordningen for de svenske gruvearbeidere.

Haugen takket Näslund for redegjørelsen.

Ordet fritt. Følgende hadde ordet:

Viktor Evjen, John Näslund, Per Nils Hansen, Asbjørn Fossvoll, Sverre Moldjord, Sigve Mæland, Terje Storjord, Ingvald Strømhaug, Jarle Selbo, Kjell Hauger og Arthur Mogstad.

Magne Lyngstad, foreslo:

«Norsk Arbeidsmandsforbund tar snarest opp med de politiske myndigheter spørsmålet om pensjonsalderen for alle underjordsarbeidere, og kravet må være en fleksibel ordning — 60—63 år.

Forutsetningen må være at det økonomiske spørsmålet også blir løst tilfredsstillende.»

Lyngstads forslag ble enstemmig vedtatt.

Haugen foreslo at det ble foretatt en prøvevotering over overenskomstens bestemmelser om pensjonsavtale for gruvearbeidere, pkt. 6.

Med 31 stemmer ble det vedtatt å gå inn for en fleksibel pensjonsavtale. 16 stemmer ble avgitt for bibeholdelse av punkt 6 i sin nåværende form.

Sak 4. Fastlønnsystem i bergverksindustrien.

Alfred Haugen innledet og viste til utlagt komitéinnstilling. Komitéinnstillingen er inntatt i protokollen.

Forslag fra fastlønnsutvalget vedrørende «klarlegging av spørsmål som melder seg i forbindelse med innføring av fastlønnsystem».

Utvalget har bestått av:

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Alfred Haugen, Asbjørn Larsen, A/S Sydvaranger, Thorleif P. Støle, Titania A/S.

For BVL: Erik Grinnes, Titania A/S, Snorre Tessem, Fosdalens Bergverk A/S, Asbj. Lien, N.A.F.

Det har vært holdt 2 møter, et den 18. juni d. å. og et den 25. august d. å. Etter drøftelsene har utvalget kommet fram til følgende definisjon:

«Et fastlønnsystem er et tidlønnsystem som er tilpasset den enkelte bedrift og omfatter alle arbeidstakere i bedriften — én eller flere grupper. Det fastlegger den enkeltes fortjeneste ved fastlønnsattser etter avtalte kriterier. Betegnelsen fastlønnsystemer anvendes også om system som i tillegg har en bonus eller produksjonspremie.»

Hvis partene blir enige om å innføre et fastlønnsystem, bør avtalen inneholde:

1. Kortfattet målsetting.
2. Forutsetninger.
3. Lønnsystemets omfang. (Hvem skal systemet omfatte?)
4. Lønnsystemets oppbygging og gruppeinndeling/bonuskala.
5. Varighet og oppsigelsesfrist.

Nedenfor er inntatt eksempler på fastlønnsystem som kan tjene som hjelpemiddel for bedriftene/klubbene. Utvalget presiserer at de enkelte bedrifter/klubber må stå fritt ved den endelige utforming av systemet, slik at det kan tilpasses de lokale forhold.

1. *Målsetting.*

Et eget punkt om målsettingen er ikke en nødvendig del av en fast lønnsavtale, men det presiseres ofte at målsettingen er å skape gode samarbeidsforhold og en høy produktivitet.

2. *Forutsetninger.*

Enkelte bedrifter har i avtalen uttrykkelig presisert visse forutsetninger man baserer fastlønnssystemet på, f. eks.:

- a) Forutsetningen for fastlønnssystemet er at det utføres arbeid med det tempo og den ytelse en fullgod og fullvart arbeider presterer med normal arbeidstakt.
- b) Det er partenes forutsetning at arbeidet utføres i normalt akkordtempo.

3. *Lønnsystemets omfang.*

Her må det tydelig angis hvilke kategorier arbeidstakere som går inn under fastlønnsavtalen.

4. *Lønnsystemets oppbygging og gruppeinndeling/bonus.*

- a) Her må man redegjøre for lønnsgruppene — antall, hvilke kategorier som går inn under de respektive grupper samt gjeldende satser for de enkelte grupper.

Nedenfor er inntatt 3 eksempler på avtaler for så vidt gjelder gruppeinndelingen:

1) *Lønnsgrupper:*

Eksempel I.

Gruppe 5:

Skiftgående kjørere av grubens tunge maskiner.
Gruppen omfatter kjøring av:
Rotasjons- og senkormaskiner
Skuffer 9 og 15 cuyard
Hjullastere 988 og 992
Trucker 65 tonn og større
Dosere 824 og tyngre
Vogn- og sprettboring.
Dessuten minerere og lastere under jord.

Gruppe 4:

Skiftgående kjørere av mindre maskiner i gruben. Lading, rensking og signal- og tippfolk.

Gruppe 3:

Skiftgående driftsbelegg på grovknuser, forseparering, pukkverk, jernbane, finknuser, flotasjon, sep.verk, pelletsverk og kaiavdeling.

Fullt utdannede og erfarne fagarbeidere ifølge overenskomstens § 7.3. Det forutsettes at fagarbeidere normalt plasseres i gruppe 3 senest etter 4 års ansettelse i faget.
Hjelpere og annet arbeid i gruben.

Gruppe 2:

Sjåfører og arbeidere ved lager og laboratorium og daggående arbeidere uten fagstatus.

I utdannelses- og opplæringstid lønnes også arbeidere som er omtalt i overenskomstens § 7.3 i denne gruppe. Senest etter 4 års ansettelse i faget skal fagarbeidere normalt lønnes i gruppe 3.

Gruppe 1:

Tiltredelseslønn i prøvetiden, normalt i 4 måneder, dog minst i 1 måned.

Eksempel II:

Gruppe 1:

Sjakt- og synkdriving, stigortdriving.

Gruppe 2:

Ortdriving, fullprofilboring, langhulls-boring, magasinbryting.

Gruppe 3:

Diamantboring, lading og skyting, skivelasting, skoplasting, magasin-skraping, lokkjøring og tapping på mellometasjer og etasjer.

Gruppe 4:

Spesialtransport i sjakt, synk og stigort, gruvebygging, skinnelegging, rensking og bolting, skrotebaser, stigervikarer, kontrollarbeid, instruktører.

Gruppe 5:

Malmkjøring Grundstollen, tapping og mottaking i sjakt, tilsyn med knusing og tapping i Hovedsjakt, spillkjøring, materialtransport, AN-blanding, rørlegging, pumping, borsliping, pass av batterier, reparasjon- og elektrikerarbeid, assistanse for gruvenmåler, langhullsmåling og annet arbeid i gruvene.

Eksempel III:

1. *Dagbruddsarbeidere.*

2. *Fagarbeidere.*

Fagarbeidere på dagtid
Skiftelekt., dagbrudd
Bilrep., 2 skift
Skiftelekt., oppredn.

3. *Spesialarbeidere.*

Lagerarbeidere
Lastebilsjåfører

4. *Prosessoperatører.*

3 skift, grovknuser
Helkontinuerlig
2 skift pilotanlegg

5. *Øvrige arbeidere.*

Vaktsjef
Vakt, kontinuerlig
Andre arbeidere på dagtid
Andre arbeidere på 2 skift
Kraftstasjonen
Prosessformann

- b) Når det gjelder eventuell bonus eller produksjonspremie i tillegg til fastlønnsandelen, må dette tilpasses de lokale forhold.
c) Det presiseres at gruppesatsene skal bestå av den personlige time-lønn + en fast andel/bonus.

5. *Varighet og opsigelsesfrist.*

Nedenfor er inntatt 2 eksempler:

1. Denne avtale trer i kraft 1. januar 1975 og gjelder til 31. desember 1975 og videre ett år om gangen dersom den ikke av partene blir sagt opp skriftlig med 2 — to — måneders varsel. Forhandlinger om eventuelle justeringer av timesatsene finner sted en gang i året.
2. Fastlønnsavtalen følger Bergverksoverenskomstens bestemmelser om varighet og oppsigelser, jfr. Bergverksoverenskomstens § 12. Forhandlinger om eventuelle justeringer av timesatsene finner sted en gang i året.

Asbjørn Lien. Erik Grinnes. Snorre Tessem.
Alfred Haugen. Asbjørn Larsen. Torleif P. Støle.

Ordet fritt. Følgende hadde ordet:

Asbjørn Larsen, Per Nils Hansen, Ottar Strand, Kurt Mortensen, Alfred Haugen, Viktor Evjen, Arthur Mogstad og John Hårstad.

Vedtak: Forsamlingen ga sin tilslutning til komitéinnstillingen. Formiddagsmøtet slutt kl. 12.25. Pause til kl. 14.30. Ettermiddagsmøtet tok til kl. 14.35.

Sak 6. Innstilling på representanter med varamenn i tariffrådene, forbundsstyret, landsstyret og LOs representantskap.

Haugen innledet om de innstillinger gruppen skal gjøre. Følgende hadde ordet: Arthur Mogstad, Sigve Mæland, Alfred Haugen og Asbjørn Larsen.

Sak 5. «Bergmannsdagene på Røros 1976».

Orientering ved Terje Sæther, AOF, Trondheim.

Haugen takket Sæther for orienteringen. Følgende hadde ordet:

Asbjørn Larsen, Kurt Mortensen, Petter Pedersen, Viktor Evjen og Per Nils Hansen.

Fortsatt behandling av Sak 6.

Haugen redegjorde for hvem som hadde vært medlemmer av tariffrådene i siste landsmøteperiode.

Tariffråd for bergverkene.

Haugen foreslo: Tariffrådet består av 8 medlemmer. Enstemmig vedtatt.

Innstilling på representanter:

Foreslått ble:

Thorleif P. Støle, Hauge i Dalane, og Henning Godtfredsen, Sulitjelma, Asbjørn Hagen, Folldal, og Dahl Eriksen, Røros. Enstemmig valgt.

Gunnar Antonsen foreslo Sigve Mæland, Svalbard.

Til forslaget hadde Kurt Mortensen og Sigve Mæland ordet.

Gunnar Antonsen trakk sitt forslag på Mæland som representant, men foreslo at Mæland møter som observatør.

Enstemmig vedtatt.

Videre ble foreslått:

Ole K. Brønseth, Bleikvassli, Rolf Hovd, Malm, John Hårstad, Løkken, og Kurt Mortensen, Kirkenes. Enstemmig valgt.

Innstilling på varamenn:

Foreslått ble:

Kjell Pedersen, Hauge i Dalane, Åge Lund Olsen, Sulitjelma, Bård Kvernberg, Raudsand, Johs. Storrønning, Trondheim, Arthur Halsethrønning, Løkken, og Tormod Larsen, Bjørnevatn. Enstemmig valgt.

Innstilling på tariffråd for Mineral:

Foreslått ble:

Trygve Evensen, Lalm, Otto Furnes, Røsvik i Salten, Håkon Josanger, Blakstad. Enstemmig valgt.

Innstilling på varamenn:

Arthur Bråten, Lalm, Olav Thorsen, Kragerø, og Arne Westrum, Røra. Enstemmig valgt.

Innstilling på tariffråd for Skifer:

Som representanter ble innstilt:

Magne Bakken, Otta, og Alf Løkken, Oppdal. Enstemmig valgt.

Varamann:

Martin Vorkinnslien, Dovre. Enstemmig valgt.

Innstilling på representanter til forbundsstyret:

Som representanter for gruvene i forbundsstyret ble foreslått: Thorleif P. Støle og Ivar Skredderhaug.

Ved alternativ votering ble Thorleif P. Støle valgt med 27 stemmer. Skredderhaug fikk 19 stemmer.

Varamann:

Foreslått ble:

Kjell Pedersen, Hauge i Dalane. Enstemmig valgt.

Innstilling på representanter til landsstyret:

Foreslått ble:

Viktor Evjen, Sulitjelma, Asbjørn Larsen, Kirkenes, Jarle Selbo, Fosdalen, Ole Bergsrønning, Løkken, og Sigve Mæland, Svalbard. Enstemmig valgt.

Ad. representasjon og stemmerett for representantene fra Franzefoss Bruk.

Vedtak:

Representantene fra Franzefoss Bruk og for Asfalt avgir stemme sammen med gruvearbeiderne.

Det ble foretatt skriftlig votering mellom Jarle Selbo, Ole Bergsrønning og Sigve Mæland.

Sigve Mæland ble valgt med 33 stemmer.

Bergsrønning fikk 11 stemmer og Jarle Selbo 6 stemmer og 2 blanke stemmesedler.

Innstilling på varamenn:

Foreslått ble:

Ole Bergsrønning, Løkken, Gerhard Tuven, Bleikvassli og Ragnar Tharaldsen, Bjørnevatn. Enstemmig valgt.

Innstilling på representanter med varamenn til landsstyret fra Mineralindustrien:

Foreslått ble:

Magne Mælumshagen, Arvid Dyrge og Magne Sørstadhaug.

Det ble foretatt skriftlig votering:

Magne Mælumshagen fikk 5 stemmer, Arvid Dyrge 4 og Magne Sørstadhaug 2 stemmer. 1 blank stemme.

Ved alternativ votering mellom Mælumshagen og Dyrge ble Mælumshagen valgt med 7 stemmer. Dyrge fikk 5 stemmer.

Varamann:

Foreslått ble:

Arthur Bråten, Lalm. Enstemmig valgt.

Innstilling på 1 representant til LOs representantskap.

Foreslått ble:

Petter Pedersen, Kirkenes, og Ingvald Strømhaug, Follidal.

Forslaget på Petter Pedersen ble trukket tilbake.

Ingvald Strømhaug enstemmig valgt.

Varamann:

Foreslått ble:

Petter Pedersen, Kirkenes. Enstemmig valgt.

Sak 7. Eventuelt.

Ingen forlangte ordet.

Protokollen fra møtet ble referert og godkjent.

Møtet slutt kl. 17.35.

Edv. Laxå.

GRUPPEMØTE FOR PRIVATE ANLEGG, STATENS ANLEGG OG MASKINENTREPRENØRER

Møtet begynte kl. 9.00 i Folkets Hus, sal B, den 30. september.

Møteleder ble Einar With.

Sekretær ble Per Ingebrigtsen.

Følgende dagsorden ble referert og godkjent.

1. Innretning av avtalene ved framtidige tariffoppgjør. Hva bør prioriteres?
2. Lønnssystemer.
3. Hvordan forbedre den organisasjonsmessige tilslutning. Hva kan gjøres lokalt — sentralt?
4. Tariffråd — Innstilling.
5. Representanter i forbundsstyret/landsstyret og LOs representantskap.
6. Eventuelt.

Sak 1. Innretning av avtalene ved framtidige tariffoppgjør.

Harald Øveraas innledet til diskusjon.

I debatten som fulgte hadde følgende ordet:

Aspaas, Kvåle, Pedersen, Grete Sjøvåg, Reiersgård, Tuven, Stubbene, Egeland, Hoggen, Witsø.

Etter pause på 15 minutter ble det henstilt til representantene å begrense røykingen.

Øveraas opplyste at han måtte forlate møtet ca. kl. 11.15, og ga en orientering om møtets videre organisering.

Det ble vedtatt å dele møtorepresentantene med Statens anlegg for seg og Private anlegg for seg for diskusjon og innstillinger til dagsordenens punkt 4 og 5.

Møteleder for Statens anlegg — Gustav Merkesdal.

Møteleder for Private anlegg — Ola Tuven.

Øveraas forlot møtet.

Gruppene gikk så til sine respektive grupperom.

Møtet hevet kl. 11.15.

Per Ingebrigtsen (s.).

Gruppemøte for Private anlegg og Maskinentreprenører ble satt kl. 11.15.

Møteleder: Ola Tuven.

Sekretær: Per Ingebrigtsen.

Sak 1. Innstilling på tariffråd — Private anlegg og maskinentreprenører.

Etter en kort orientering ble ordet gitt fritt til diskusjon.

Følgende hadde ordet:

Reiersgård, Ditløvsen, Ingebrigtsen, Renå, Jensen, Hoggen og Stokkeland.

Einar With foreslo å øke antall medlemmer av tariffrådet for Private anlegg fra 7 til 9 representanter.

Forslaget ble vedtatt med stort flertall.

Følgende innstilling ble vedtatt oversendt valgkomitéen:

Private anlegg:

Asbjørn Witsø, tunnelarbeider, Møre og Romsdal. Ernst Ditløvsen, jernbinder (Condeep), Rogaland. Per Ingebrigtsen, maskinkjører, Nordland. Arne Pedersen, forretningsfører, Buskerud. Karl Velve, tunnelarb./dykker, Sør-Trøndelag. Jon Sletten, reparatør, Hordaland. Arve Ødegårdsstuen, jernbinder, Oppland. Bergfinn Englund, snekker, Oslo. Nils Kleven, snekker/dykker, Telemark. Arnfinn Stokkeland, tunnelarbeider, Vest-Agder.

Varamenn:

Rolf Hagen, Møre og Romsdal. Dagfinn Malmin, Rogaland. Karl Reiersgård, Buskerud. Per Ringer, Sør-Trøndelag. Asbjørn Fjellhaug, Hordaland. Ragnvald Fagerjord, Nordland. Magne Mælumshagen, Oppland. Jens Jakobsen, Oslo. Alfred Seltveit, Telemark. Gunnulf Nøkkeland, Vest-Agder.

Brakkebetjeningen:

Astrid Hammerstad og Jorun Skurdal.

Varakvinne:

Liv Norås.

Maskinentreprenører:

Per J. Svendsen, Oslo. Rolf Jensen, Nordland. Kåre Rønning, Hedmark.

Varamenn:

Halvor Pedersen, Aust-Agder. Gunnar Hagen, Nordland. Arne Knusen, Nord-Trøndelag.

Tariffråd — Statens anlegg.

For Statens anlegg ble det vedtatt å oversende følgende innstilling til valgkomitéen:

Kraftanleggene:

Norvald Kvåle, Eidfjord. Olav Dale Haugen, Ulla/Førre. Edvard Moen, Skjomen. Leif Larsen, Grytten. Terje Haugland, Folgefonn. Sjur Stakseng, Eidfjord.

Varamenn:

Gustav Olav Larsen, Kjetil Kasland, Harald Johansen, Sigmund Brekken, Bjørn Olav Bondhus og Gunnar Lydvo.

Overføringsanleggene:

Kåre Rasmussen og Øyvind Bærhaugen.

Varamenn:

Trygve Lammenes og Sigm. Albrigtsen.

Jernbaneanleggene:

Ole Klemo, Jørgen Bergundhaugen og Anders Green.

Varamenn:

Olav Løve, I. Bakken og Helge Dalviken.

Sak 5. Representanter i forbunds- og landsstyret og LOs representantskap.

Fra gruppemøtet for *Private anlegg og maskinentreprenører* ble følgende innstilling vedtatt oversendt valgkomitéen:

Representanter:

Ingvald Berntsen, Rogaland. Arnfinn Stokkeland, Vest-Agder. Per Ingebrigtsen, Nordland. Egil Aspaas, Oslo. Anders Bj. Rodal, Møre og Romsdal (fastlønnet). Harry Jakobsen, Sør-Trøndelag. Gunnulf Nøkkeland, Aust-Agder. Arne Pedersen, Buskerud (fastlønnet). Martin Melby, Nord-Trøndelag (fastlønnet). Alfred Seltveit, Telemark.

Varamenn:

Arne Jensen, Rogaland. Hans Olav Helle, Vest-Agder. Rolf Jensen, Nord-Trøndelag. Jørgen Grønbeck, Oslo. Melvin Steinsvoll, Møre og Romsdal. Kjell Uthus, Sør-Trøndelag. Erling Mathiesen, Aust-Agder. Kåre Reiersgård, Buskerud. Nils Kleven, Telemark.

Fra gruppemøtet for *Statens anlegg* ble følgende innstilling vedtatt oversendt valgkomitéen:

Representanter:

Ole Klemo, Gustav Merkesdal, Olav Dale Haugen, Arnulf Indrebø, Harald Johansen og Kåre Rasmussen.

Varamenn:

Jørgen Bergundhaugen.

Formiddagsmøtet slutt kl. 12.50.

Ettermiddagsmøtet.

Ettermiddagsmøtet ble satt kl. 15.00.

Møteleder: Harald Øveraas.

Fortsatt behandling av dagsordenens punkt 1.

Følgende hadde ordet:

Klemo, Ditløvsen, Jakobsen, Jensen, Indrebø, Berntsen, Grønbeck, Witsø, Ødegårdstuen, H. Pedersen, A. Pedersen, Kvåle, Olsen og Rasmussen.

Øveraas redegjorde og besvarte en del spørsmål fra representantene.

Øveraas foreslo strek med inntegnede talere.

Strek ble satt.

Pause fra kl. 16.45 til kl. 17.00.

Sak 2. Lønssystemer.

Øveraas innledet til debatt.

Ordet ble deretter gitt fritt og følgende deltok i debatten:

Arne Pedersen, Witsø, Reiersgård, Hoggen, H. Pedersen, Kvåle,

Klemo, Velve, Rasmussen, Ødegårdstuen, Knutsen, Jakobsen, Ditløvsen, Berntsen og Grønbeck.

Øveraas foreslo strek med de inntegnede talere.

Strek ble satt.

På bakgrunn av diskusjonen ble det trukket den konklusjon at det er stemning for en form for fastlønssystem, uten at det kom fram konkrete forslag.

Sak 3. Hvordan forbedre den organisasjonsmessige tilslutning — lokalt og sentralt.

Øveraas innledet til diskusjon.

I den påfølgende debatt hadde følgende ordet:

Arne Jensen, Reiersgård, Ditløvsen, Hoggen, Witsø og Klemo.

Møtet hevet kl. 18.30.

Per Ingebrigtsen.

GRUPPEMØTE FOR RENGJØRINGS- OG VAKTSEKTOREN

Møtet åpnet kl. 9.00 i forbundets møtelokale, Møllergata 3, den 30. septembar.

Det møtte 28 representanter fra rengjøring og 3 fra vakt.

Sekretær Harriet Andreassen åpnet møtet og ønsket alle vel møtt, og håpet på et positivt gruppemøte.

Følgende dagsorden ble referert og godkjent:

1. Åpning.
2. Presentasjon.
3. Indeksreguleringen.
4. Overenskomsten — tariffrevisjonen 1976.
5. Innstilling på landsstyremedlemmer, tariffråd og medlemmer av LOs representantskap med varamenn.
6. Eventuelt.

Gerd Sætre ble valgt til sekretær.

Sak 2. Presentasjon.

Representantene presenterte seg med navn, bosted og tillitsverv.

Sak 3. Indeksreguleringen.

Harriet Andreassen redegjorde for den avtale om indeksregulering som er inngått mellom hovedpartene. Det ble stilt en rekke spørsmål som ble besvart.

Fra Nordlands representant ble det spesielt pekt på at Den Kooperative Tarifforening måtte pålegges å sende skikkelig melding til sine medlemmer om indeksreguleringen.

Sak 4. Overenskomsten — tariffrevisjonen 1976.

Under dette punkt ble det en livlig diskusjon, og det kom positive og mindre positive bemerkninger om utviklingen i rengjøringssektoren.

Spesielle forhold som ble særlig understreket var:

Arbeidsforhold — verne- og miljøtiltak, Verneombud og Statens arbeidstilsyn — hvor det blant annet ble sagt at hvis Statens arbeidstilsyn vil gjøre en innsats, vil vi være de første til å hilse dem velkommen.

Sentralt i debatten sto også problemet med at det offentlige setter bort rengjøringen til private selskaper, og hva som kan gjøres for å få slutt på dette.

Her ble det blant annet henvist til den interpellasjon som er reist i Stortinget.

Formiddagens møte slutt kl. 12.30.

Ettermiddagsmøtet.

Ettermiddagsmøtet begynte kl. 15, og fortsatte med sak 4.

Harriet Andreassen redegjorde for organisasjonsgrensene for vårt forbund. En rekke spørsmål ble besvart.

Konklusjonen på debatten var:

Tariffavgift for uorganiserte må gjennomføres ved første tariffrevisjon.

Krav må reises om at alt arbeid utover den daglige fastsatte arbeidstid skal betales som for overtid.

Krav må oversendes LO om å få bort bestemmelsen i Sluttvederlagsordningen om at en arbeidstaker skal ha mer enn 20 timers arbeid pr. uke for å komme med i ordningen. —

Krav må oversendes LO når det gjelder feriepenger for sykefravær, slik at opptjeningen følger arbeidsplassen og ikke arbeidsgiveren i og med den stadige skifting av byråer. —

Henstille til landsmøtet å gå inn for forbundsvis oppgjør også i 1976.

Sak 5. Innstilling på landsstyremedlemmer, tariffråd og medlemmer til LOs representantskap med varamenn.

Som medlemmer til forbundsstyret ble foreslått:

Ruth Haugen, Oslo. Karen Johannessen, Bergen/Hordaland.

Varamenn:

Marie Fossum, Oslo. Bjørg Dahl, Bergen/Hordaland.

Den av disse to som ikke blir valgt i forbundsstyret blir første forslag til ny representant i landsstyret.

Forlag til øvrige landsstyremedlemmer:

Bjørg Bergsether, Nordland. Margit Korssjøen, Sør-Trøndelag. Hedvig Livik, Telemark. Liv Thun, Nord-Trøndelag. Gerd Sætre, Møre og Romsdal.

Varamenn:

Arna Karlsson, Nordland. Laila Krogh, Sør-Trøndelag. Berit Larsen, Telemark. Solveig Kolven, Nord-Trøndelag. Kari Hansen, Møre og Romsdal.

Tariffrådet:

Enstemmig besluttet å søke å utvide dette til 7 medlemmer.

Innstilling:

1. Karen Johannessen, Bergen/Hordaland. Varam.: Bjørg Dahl, Bergen/Hordaland.
2. Ingrid Johansen, Sør-Trøndelag. Varam.: Liv Thun, Nord-Trøndelag.
3. Arna Karlsson, Nordland. Varam.: Ally Anthonen, Nordland.
4. Inger Syversen, Oslo. Varam.: Ruth Haugen, Oslo.
5. Gerd Sætre, Møre og Romsdal. Varam.: Kari Hansen, Møre og Romsdal.
6. Laila Sjørdal, Vestfold. Varam.: Gerd Solli, Buskerud.
7. Hedvig Livik, Telemark. Varam.: Alfhild Johnsen, Telemark.

LOs representantskap:

Reidun Johansen, Østfold. Varam.: Berit Mikkelsen, Bergen/Hordaland.

Alle innstillingene overleveres valgkomitéen.

Når det gjelder forslag til tariffråd for vaktsektoren, tar Harriet Andreassen kontakt med valgkomitéens formann med forespørsel om avdelingene har levert forslag til tariffråd. Hvis ikke, ber vaktsektoren om at forbundsstyret oppnevner tariffråd for vakt med varamenn etter innstilling fra avdelingene etter landsmøtet.

Dagsordenens punkt 6 går ut idet alle sakene var tatt under punkt 4.

Protokollen opplest og godkjent.

Møtet slutt kl. 18.45.

Gerd Sætre, sekr.

Formiddagsmøtet onsdag 1. oktober.

Møtet ble satt kl. 9.00 med Jens Tveit Aga som dirigent. Magne Lyngstad refererte protokollen fra mandagens møte. Protokollen ble enstemmig bifalt uten merknader.

Dirigenten viste til de utlagte hefter på representantenes bord med referat over de foregående forhandlinger. Disse heftene danner grunnlag for det endelige referat og er ikke gjenstand for behandling her. Eventuelle rettelser kan leveres til referentsjefen og vil bli tatt inn i den endelige protokoll, samtidig som forslag som tas opp i landsmøtet samt innstillinger og vedtak, vil komme med i det endelige referat.

Hilsen fra Kristne Arbeideres Forbund

Dirigenten refererte så følgende hilsen fra Norges Kristne Arbeideres Forbund:

Norges Kristne Arbeideres Forbund vil lykkønske dere med landsmøtet 1975. Vi føler oss sikre på at de beslutninger landsmøtet kommer fram til, er nye skritt på veien mot økt menneskelighet i arbeidssituasjonen. Og i videre sammenheng økt menneskelighet i den enkelte og i familiens livssituasjon.

Vårt forbund takker dere for det nære og gode samarbeid som har bestått oss imellom. Vi arbeider nå enda mer målbevisst for å utvikle samarbeidet med våre fagorganiserte kamerater, både på lokalplanet og sentralt med LO og fagforbundene.

Denne samarbeidsidé er klart manifestert gjennom det samarbeidsorgan som i 1974 ble opprettet mellom LO, D.N.A. og vårt forbund, der de respektive formenn er med.

Parallelt med dette utvikler vi samarbeidet med Arbeidernes Opplysningsforbund, Folkets Brevskole og med Arbeidernes Ungdomsfylking.

Vårt forbund står på den demokratiske sosialismes idégrunnlag og på det kristne verdigrunnlag som grunnpillarer i vår nasjonale kulturutvikling, slik dette ble programfestet for snart 40 år siden.

Vi ser det som vår oppgave å kalle og lede våre kamerater fram til et personlig kristenliv og å aktivisere dem til evangelisk og politisk arbeid fram mot det kristne, sosiale samfunn. Vi går inn i en tid der livssynsspørsmål på nytt blir fokusert. Vi må delta i denne kampen — finne en definisjon på det kristne kulturbegrep ut fra menneskenes totale livssituasjon. Dette er i erkjennelse av at det borgerlige samfunns massive innflytelse på oss alle, har gjort det vanskelig å trenge gjennom med et alternativt grunnsyn.

Med brorskapshilsen

NORGES KRISTNE ARBEIDERES FORBUND

Ivar Bjørke,
forretningsfører.

Demonstrasjon mot Franco.

Forbundsformannen, Øystein Larsen, minnet om Oslo Faglige Samorganisasjons demonstrasjon mot Franco-regimet torsdag. Demonstrasjonen går ut fra Universitetsplassen og fortsetter opp mot den spanske ambassade. Larsen henstilte til samtlige landsmøtedeltakere å være med i demonstrasjonen for på denne måte å markere sin avsky mot det spanske fascistiske regime. Av den grunn ville landsmøtet avslutte kl. 16.30 torsdag og landsmøtefesten ville bli utsatt i en time til kl. 19.30.

Øystein Larsen opplyste videre at Ragnar Røberg Larsen ville innlede om den faglige og økonomiske situasjon kl. 15.00 i dagens møte. Torsdag vil LOs internasjonale sekretær, Kåre Sandegren, innlede om internasjonalt faglig samarbeid.

KONTINGENTSAKEN

Landsstyret gikk deretter over til å behandle vedtektenes § 19, kontingent.

Ludvik Wangsmo refererte landsstyrets innstilling:

«Forslag til ny § 19.

Kontingenten er 1,4 prosent av brutto lønn.

For de som ikke har kontingenttrekk, skal det fortsatt brukes kontingentmerker — A, B og C etter nåværende bestemmelser i § 19.

Der kontingenttrekk er gjennomført, skal arbeidsgiveren sende det inntrukne beløp direkte til forbundet ved hver lønnsavregning.

Av det inntrukne beløp skal forbundet foreta oppgjør til avdelingene for hvert kvartal med 12 prosent av innbetalt kontingent.

Til kampfondet avsettes 4 prosent av det inntrukne beløp.

Nåværende punkt 6 beholdes.

Under forutsetning av at den foreslåtte nye § 19 blir vedtatt, har forbundets administrasjon/forbundsstyret fullmakt til å foreta den tekniske gjennomføring av ordningen så snart dette er mulig, dog tidligst fra 1. januar 1976. Det samme gjelder nødvendig teknisk redigering av vedtektene der disse er berørt av kontingentordningen.

Uavhengig av hva som måtte bli vedtatt angående prosentuell kontingent, foreslås følgende:

Kontingentmerker sløyfes for de som har kontingenttrekk fra 1. januar 1976, eller så snart dette er teknisk mulig.

Om dette blir vedtatt skal arbeidsgiveren, der kontingenttrekk er gjennomført, sende det inntrukne beløp direkte til forbundet.

Opgjør til avdelingene fra forbundet, og avsetning til kampfondet som ved prosentuell kontingent.

Forholdet til medlemsbevis som erstatning for medlemsbok, og kvittering for innbetalt kontingent må utredes nærmere dersom forslagene får tilslutning.»

— Når det ikke ligger noen innstilling fra vedtektskomitéen på landsmøtereferatets bord, så betyr ikke det at vedtektskomitéen

téen er gått i dekning. Den har hatt sine møter og laget sin innstilling. Den er senere behandlet av forbundsstyret og landsstyret og foreligger framlagt som landsstyrets innstilling, sa Wangsmo, før han redegjorde nærmere for innstillingen:

— Ser man på innstillingen for § 19, skulle jeg tro at dette med å sløyfe kontingentmerker for de som har kontingenttrekk ikke vil føre til større diskusjon. Det samme kan også være tilfelle når det gjelder innbetaling fra arbeidsgiver til forbundet, og derfra til avdelingene.

Det som er den store endring av paragrafen, er nok det forslaget som inneholder minst ord — hvor det kun er sagt at *kontingenten skal være 1.4 prosent av brutto lønn*.

Både i diskusjoner mann og mann i mellom, og i møter vi har vært tilstede på ute i avdelingene, har vi fått inntrykk av at det ikke hersker uenighet om det prinsipielle i å gjennomføre prosentuell kontingent.

Det er særlig to forhold som taler sterkt til fordel for å få en slik ordning.

Det ene er at medlemmene får anledning til å vise sin solidaritet i praktisk gjerning i hverdagen.

Vi vet at vi har ulike avtalegrupper hvor timefortjenesten svinger fra kr. 18.— pr. time og opp til nær sagt kr. 50.— pr. time.

Ved å gå over til prosentuell kontingent, vil enhver, uansett hva timefortjenesten måtte være, betale kontingent i forhold til sin fortjeneste. — At det må være en solidarisk form for kontingentbetaling er åpenlyst.

Det andre som jeg anser for meget viktig, er at man unngår til stadighet å måtte foreta kontingentforhøyelse.

Kontingenten har vel vært den ømme stortåa i alle fagforbund. Det er lett å forkynne lønnspålegg, mens markedet straks er strammere når man skal nevne kontingentforhøyelse.

Går man tilbake i tiden, viser våre landsmøteprotokoller at 10- og 25-øringene satt langt inne når det ble tale om kontingentforhøyelse.

At dette har blitt bedre med åra, skal jeg underskrive — og benytter gjerne anledningen til å berømme våre medlemmer for saklighet og forståelse når det gjelder utviklingen fram til den kontingent vi har i dag.

At den kontingent vi har i dag har vært nødvendig, vil man kunne se av regnskapene, og regnskapene vil også vise at det er en nøye sammenheng mellom lønns- og prisøkning og behovet for regulering av kontingenten i takt med denne stigning.

Vi får tro at det organisasjonsapparat vi har i vårt forbund, såvel lokalt som sentralt, ligger noe nær opp til det medlemmene ønsker og krever å ha. — Og ønsker man å fortsette med dette, (og det er ikke noe som tyder på at vi ikke skal gjøre det), må landsmøtet — på medlemmenes vegne — ta konsekvensen av sine ønsker og krav, det vil si at man gir sin tilslutning til en kontingentordning som i seg selv er selvregulerende i forhold til lønnsøkning, og som fram for alt er basert på solidaritet.

Forutsatt at det er enighet så langt at man kunne være enige om prinsippet ved prosentuell kontingent, står det bare igjen å bli enige om prosentsatsen.

Det kunne vært mye å si om hvorfor landsstyret har kommet fram til et enstemmig forslag om en sats på 1.4 prosent, og mange vil kanskje etterlyse hvilke forhold som ligger til grunn for dette tallet.

Til det er å si, at det er en hel rekke komponenter, og på mange måter usikre komponenter som kommer inn, og ut fra dette ville en framstilling av et beregningsgrunnlag inneholde stoff til unødig diskusjon som ble mer til skade enn gagn.

Det er selvsagt gjort beregninger, og det kan sies så mye at det riktige tall kan være fra 1.3 til 1.4 prosent. Når man da har gått til 1.4 prosent er det for ikke å måtte komme tilbake om kort tid å be om forhøyelse av satsen.

Jeg har tidligere pekt på sammenhengen mellom lønns- og prisøkningen og behovet for høyere kontingent. Ved å vedta det framlagte forslag, vil dette regulere seg selv som sagt, og dersom 1.4 prosent er det riktige tall (og vi hadde ikke foreslått dette tall dersom vi ikke var noe nære sikre på at det er det riktige) skulle dette tilsi at framtidige landsmøter blir forskånet fra å diskutere kontingentens størrelse.

Til slutt skal jeg bare nevne noen tall som belyser noe av hva disse 1.4 prosent betyr for den enkelte.

Det betyr kr. 1.40 av hver hundrelapp — kr. 14.— av hver tusenlapp — og for hvert kr. 10 000.— man tjener må man ut med kr. 140.— til fagforeningen.

I den kontingenten ligger også en forsikringspremie som i dag koster ca. kr. 120.— pr. år.

Og helt til slutt. — Når dere nå setter igang med prosentregning for å finne ut hva det blir å betale, og sammenlikner med den kontingent som er i dag, må dere huske, at den kontingenten ikke blir den samme fra 1. januar 1976. — Siste års lønnsstigning betinger etter någjeldende vedtekter en høyning på minst 20 prosent.

Dirigenten opplyste at det forelå forslag nr. 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 og 35 om kontingenten fra avdelingene. Dirigenten refererte Landsstyrets innstilling.

DEBATTEN

Ingvald Sandnes, var enig i at kontingenten burde forhøyes, men syntes at en prosentsats på 1.4 kunne falle urimelig ut for enkelte grupper. På vegne av avdeling 6 la han fram følgende forslag:

Saka vert utsett til tariffavgiften er klarlagt og gjennomført.

Ola Tuven, avd. 4.: Ser man på innstillingen, må man være klar over at avd. 4 er enig i prosentsats, men vi er ikke enige i den måten systemet skal gjennomføres på. Dertil ligger det innebygget for mange motsetningsmomenter. Blant annet dette at forbundet skal tilføres sin andel av kontingenten direkte. Det er ikke sagt noe om hvem som skal kontrollere trekklistene. Han fremmet følgende forslag:

Alternativt forslag fra avd. 4:

1. Kontingent 1,3 prosent av bruttolønn.
2. For de som ikke har kontingenttrekk gjøres følgende ordning: Arbeidsgiveren sender foreningen avregningsoppgave over siste måneds fortjeneste. Foreningen regner ut kontingentbeløpet og forestår innkrevingen av kontingenten over postgiro eller annen måte.
3. Hvor kontingenttrekk er gjennomført skal arbeidsgiveren sende det inntrukne beløp direkte til foreningen for hver lønnsavregning. Foreningen foretar, etter kontroll av trekklistene, innkreving av kontingent for medlemmer som faller ut av trekkordningen.
4. Foreningen sender forbundets andel av kontingenten, som er 88 prosent av inntrekk kontingent.
5. Til kampfondet avsettes 4,5 prosent av inntrukket beløp.
6. Beholdes uendret.

§ 20 utgår.

Dirigenten foreslo at man før debatten fortsatte, tok opp utsettelsesforslaget fra Ingvald Sandnes og at de som stemte for dette, viste stemmetegn.

Odd Olsen, til forretningsordenen: Debatten må fortsette, uansett om man er enig i Sandnes' forslag eller ikke.

Andreas Egeland, til forretningsordenen, sa seg enig med dirigentens forslag til framgangsmåte.

Øystein Hagen, til forretningsordenen: Utsettelsesforslaget berører også prinsippet om man vil ha prosenttrekk av kontingenten eller ikke. Debatten må fortsette.

Karl Kolstad, til forretningsordenen: Saken må avgjøres her, uansett.

Bjarne Korsmo, hadde ordet til forretningsordenen.

Ole Flesvig: Hvis vi utsetter saken, betyr det at den gamle ordningen med kontingenten fortsetter. Her er det ikke snakk om billig eller dyrt. Jeg vil anta at med den gamle ordningen må vi regne med en stigning i kontingenten med 20—25 prosent.

DEBATTEN FORTSETTER

Dirigenten tok deretter utsettelsesforslaget opp til votering.

Forslaget falt mot stort flertall, og debatten fortsatte

Egil Aspaas: I prinsippet er jeg enig i innstillingen. Under forutsetning av at dette blir vedtatt, må vi være oppmerksom på at vår nåværende trekkordning halter en god del. Vi har små grupper som ikke kommer inn under trekkordningen, som er ment å være så rettferdig som mulig.

Før ordningen, forutsatt at den vedtas, settes i verk må vi få grundig utarbeidet regler og retningslinjer slik at enkelte ikke faller mellom to stoler.

Ingvald Strømhaug: Follidal gruvearbeiderforening er enig i prinsippet om prosentberegning. Det er riktig at de som tjener best, betaler mest. Det gjelder å finne den rette prosentsats. Det kan være tilfeller av engstelse hos oss. Vi har store lønnsdifferanser, og noen kan si at kontingenten er blitt så stor at de derfor melder seg ut, og kanskje drar andre med seg. Dette vil være mulig fordi vi ikke har organisasjonsplikt eller tariffavgift. Dette er ting vi må finne løsninger på. Praktiske problemer vil forbundsstyret sikkert finne løsninger på, — jeg nevner som eksempel medlemmer som er i militæret. Hvordan skal vi få tak i kontingenten der? Likeledes når en er sykemeldt i lengre tid. Kontingenten må inn bl. a. på grunn av den kollektive forsikring, sa Strømhaug, som igjen sa seg enig i prinsippet.

Anton Sæbønes: Innstillingen om prosentvis kontingent er solidarisk. Men det er et stort *men*, i dette tilfelle kommer det skjevt ut for pendlerne. At kontingentprosenten beregnes av bruttolønn, betyr for pendlerne at med i beregningsgrunnlaget kommer oppholdsgodtgjørelse og reise penger. Godtgjørelsen er gitt som kompensasjon, som ikke på langt nær dekker ulempene ved å være borte fra familien i ukevis og årevis. Men den går inn som en del av bruttolønna, som vi skatter av og nå også skal beregne kontingenten av. Jeg synes ikke forbundet skal legge større byrder på pendlerne, og går ut fra at vedtektskomitéen kan komme sammen og samordne nye forslag, — og komme fram til et annet trekkgrunnlag.

Tobias Netland: Jeg vil benytte anledningen til å gi forbundets tillitsmenn honnør for det arbeid som er nedlagt for private anlegg

og de resultater som er oppnådd i den senere tid. Men når det gjelder prosentberegning av kontingenten, er jeg redd det får ei virkning på anleggene. Det er dessverre så at organisasjonsprosenten på de private anlegg er låg. Det er særlig vanskelig å få med ungdommen. Et av motivene for disse snylterne er at kontingenten er for høg. Personleg er eg ikkje redd for å betale. Me tjener gjennomgående godt. Ei prosentberegning av kontingenten vil uvegerlig føre med seg høgere kontingent for anleggsarbeiderne. Rundt regna 50—60 prosent stigning. Dette vil igjen føre til større vansker med medlemsverving på anleggene.

Dag *Bjørnstad*: Jeg er mest redd for å komme tilbake til min avdeling med tallet 1.4 prosent. Saken er: Den gruppen jeg representerer er en lavtlønnsgruppe. I sin muntlige beretning sa formannen at det er skjedd en merkbar økning i aktiviteten ved vaktsektoren, spesielt i medlemsverving.

Denne tendensen til økning i medlemstallet gis ikke muligheter hvis prosentsatsen på 1.4 prosent vedtas. Prinsippet skal være at medlemmene gis anledning til å vise solidaritet i praksis. Ja, la oss det. Prinsippet for prosentberegning er det neppe uenighet om. For oss er det avgjørende at prosentsatsen ikke heves over 1 prosent, sa *Bjørnstad*, som også tok opp at kontingenttrekk skal sendes fra arbeidsgiver direkte til foreningen. — For oss, som er en liten avdeling, hadde vi nå sett en mulighet til å samarbeide med Landsbanken for å få rentepenger på beløpet.

Norvald *Breivik* sa at i prinsippet kunne dette med prosenttrekk være riktig. Men det ville være lettere å presentere dette i avdelingene hvis man visste mer om tariffavgiften. Han sa at avd. 6 ville slutte seg til at kontingentsatsen ble satt til 1 prosent.

Reidar *Helgesen* sluttet seg også i prinsippet til Landsstyrets innstilling, men hadde betenkeligheter når det gjaldt den praktiske gjennomføring. Vi får her i virkeligheten to systemer, avhengig av om medlemmet er i arbeid eller permittert. Det hele er veldig uklart. Hva med medlemsbøker og merker? Bør vi ikke få et system som er mer klart og entydig? Han gikk inn for utstrakte fullmakter til forbundsstyret når det gjaldt gjennomføringen av systemet.

En stor reform.

Odd *Olsen* sa at dette var en betydelig reform, og han hadde ennå ikke oppfattet det som om noen på landsmøtet var uenig i prinsippet om prosenttrekk. Men reformen kom for bardus på oss. Det er en rekke spørsmål som er ubesvart, i likhet med hva det var da

kollektiv hjemforsikring ble gjennomført. Hva med betaling under sykefravær, når folk skifter yrke. Det er i det hele tatt mange ting vi burde diskutere nærmere. Olsen var av den oppfatning at saken burde utsettes.

Harald *Øveraas*, forbundet, sa at når det gjelder prinsippet, burde det falle landsmøtet lett å ta standpunkt. Dette går også fram av alle de forslag som er inntatt i dagsordenen. Jeg har det inntrykk at de fleste er interessert i denne reformen. Når det gjelder prosentsatsens størrelse, er det sikkert delte oppfatninger. Her er antydning 1 prosent, eller eventuelt å avvente spørsmålet om tariffavgift. Jeg tror vi i alle fall må ta utgangspunkt i situasjonen som den er i dag. Når det gjelder prosentsatsens størrelse, er ikke tallet kastet ut uten videre, men det er også klart at det knytter seg mange usikkerhetsfaktorer til det. Det er mulig at 1,3 er tilstrekkelig, men vi må ha marginer å gå på. Det er også nevnt at hvis vi går inn for prosentsats, må vi ha et visst tak på den. Dette har også vært diskutert. Men jeg tror personlig at dette ikke er det rette forum til å diskutere de tekniske detaljer ved gjennomføringen av systemet. Det riktige vil være at forbundet får fullmakt til å finne de mest praktiske løsninger. Hvorvidt kontingenten skal sendes til forbundet for kontroll anser jeg for å være en slik teknisk detalj som ikke burde ta opp for mye av landsmøtets tid. Det har vært sagt at det er urettferdig at også de som er uten arbeid skal betale kontingent. Jeg er enig og kunne tenke meg å endre ordlyden i forslaget til at man betaler 1,4 prosent av bruttolønn. Jeg er enig med Odd Olsen i at dette er en stor reform, men vi er ikke de første på dette området. Seinest i forrige uke vedtok Papirs landsmøte en liknende ordning. Reformen er ikke mer revolusjonerende enn at vi skulle være fullt ut modne til å ta en avgjørelse. Jeg støtter Landsstyrets innstilling.

Dirigenten henstilte til representantene om å fatte seg i korthet.

Kåre *Rasmussen* trodde de fleste var enige i prinsippet. Men på grunn av den store spredningen i inntektene i vårt forbund er jeg litt betenkt på hvordan det vil slå ut. Jeg hadde ventet en klarere utredning om gjennomføringen. Da ville landsmøtet ha bedre grunnlag for å ta standpunkt.

Arvid *Øygård* sa at dette prinsippet hadde så mange fordeler, både ideologisk og praktisk at vi måtte få det gjennomført. Han viste til forslaget fra avd. 4. Vi har diskutert prosentsatsen, og er kommet til at 1.3 er det riktige. Ved gjennomføringen vil man støtte på mange små praktiske detaljer, men prinsippet er riktig. Han anbefalte forslaget fra avd. 4.

Arvid *Forså* sa at bakgrunnen for forslaget fra avdeling 4 er at det

vil medføre en stor arbeidsbesparelse. Det er sagt at fagbevegelsen er konservativ, men så konservative kan vi da ikke være at vi går mot en slik forenkling. Om forslaget ikke går igjennom, så vil kontingenten likevel øke og kanskje bli høyere enn ved den foreslåtte nyordning. Det snakkes om at de med høyeste inntektene vil bli rammet mest ved prosenttrekk. Men det må være i solidaritetens ånd at de som tjener mest, betaler mer i kontingent enn de som tjener dårlig. Sats på 1,3 eller 1,4 kan diskuteres, men vi er overbevist om at 1,3 er det riktige. Jeg anbefaler forslaget fra avd. 4 som ligger nær opp til Landsstyrets forslag.

Enighet om prinsippet.

Kåre *Reiersgård*: — Jeg har ikke i mot prosenttrekk, men en ting vi først bør tenke på, er de uorganiserte som nyter godt av vår innsats. Prinsippet kan vi vedta, men først må vi gå inn for å få tariffavgift vedtatt, før vi fastsetter størrelsen. Det er det sentrale. Det er om å gjøre at det kommer en ordning med de uorganiserte, for det er uro på arbeidsplassene over å ha det klientellet liggende innpå oss. Ellers slutter jeg meg til at prosenten bør regnes ut etter nettolønna. Landsstyret bør også ta opp med skattemyndighetene at fagforeningskontingenten skal være fradragsberettiget. Vi må gjøre fagforeningsboka attraktiv.

Jeg går inn for at vi nå bare vedtar prinsippet, men størrelsen på prosenten avgjøres når vi har fått gjennomført tariffavgift.

Anders *Bjarne Rodal*: — Som det framgår av forslag nr. 29 er avdeling 3 enig i prinsippet. Det er ikke vanskelig for meg å slutte meg til tanken om solidaritet, vi må også være villig til å betale hva det koster. Jeg har likevel en liten redsel for at ordningen kan skape diskusjoner, spesielt på anleggsplassene, som kan gjøre det ekstra vanskelig å få innpass, spesielt på de private anleggene.

Alle sikter vi på en bedre ordning. Spørsmålet er om vi kan få til en bedre ordning enn det vedtektskomitéen er kommet fram til. Kanskje kan det oppfattes usolidarisk om det antydes et tak oppad. LO og N.A.F. har en ordning når det gjelder sykkelønn der det er tak oppad, med noe under kr. 5000.00 pr. måned. Jeg har ikke hørt sagt at dette er en usolidarisk ordning. Men en var inne på noe vesentlig da en pekte på at anleggsarbeidere ikke ville betrakte det som solidarisk å måtte betale kontingent for det beløp de får for å bo hjemmefra. Nettolønn som beregningsgrunnlag vil kanskje også skape vanskeligheter med utregningen. Jeg ville derfor sette pris på om vedtektskomitéens formann redegjorde noe for det. Jeg vil ikke sette fram noe forslag, men antyde kr. 6000.00 som tak.

Karl *Kolstad*: — Kontingenten er ryggraden i forbundet, og jeg kan slutte meg til vedtektskomitéen, men mange tekniske ting kunne ha vært bedre. For oss i Vegvesenet vil vi på anleggene få ca. 35 prosent stigning i kontingenten. Og da må en tenke litt på det som er trukket fram, at organisasjonsprosenten ikke er stor på de private anleggene. Vi bør gi det nye forbundsstyret vidtrekkende fullmakter til å vurdere dette. Personlig kan jeg slutte meg til en pro-sentsats på 1,4, men det vesentlige som må vurderes her er hvor mye det kan skremme. Det må vi ta hensyn til.

Frykt for uro i medlemsstokken.

Markus *Wiik*: — Jeg syntes vi har fått en grei ordning, med anledning for forbundsstyret til å regulere kontingenten etter lønnsutviklingen. Det blir uro i vesentlige deler av medlemsstokken vår, når vi skal komme med kontingent på 1,4 prosent. Våre tillitsmenn ute på anleggene har store vanskeligheter med å få opp organisasjonsprosenten. Vanskeligheten bør ikke gjøres større. Jeg foreslår at vi beholder den ordningen vi har.

Grete *Sjåvåg*: — Det er greit med prosentordning, men jeg er ikke enig i at vi skal risikere å gå ned i medlemstall. Når vi får en så stor prosent å betale, blir det enda mer nødvendig å se på forholdet til dem som ikke er organiserte og får de samme goder. Det er en stor feil at det ikke er gjort mer for å rette opp dette, at de uorganiserte får de goder vi andre har betalt for. Samtidig med prosentsatsen må forbundsstyret vurdere å få rettet opp det misforholdet at vi har snyltere ved siden av oss som får de samme rettigheter som oss.

Dirigenten foreslo 10 minutters pause.

Etter pausen fikk forbundets hovedkasserer ordet:

Ludvik *Wangsmo* opplyste at Landsstyret var enig i at man endret ordlyden i forslaget til «1,4 prosent av brutto lønn og lønn under sykdom». Han ville ellers opplyse at man i vedtektskomitéen nøyte hadde drøftet den tekniske gjennomføringen av ordningen. I en overgangsperiode må den gamle paragraf 19 gjelde for dem som i dag ikke har ordningen med kontingenttrekk i lønn. Det er i dag 10—15 prosent av medlemmene som ikke har det. Men slike tekniske detaljer bør ikke være gjenstand for debatt her.

Pro-sentsatsen på 1,4 er vel gjennomtenkt. Vi vet at Papir har vedtatt en prosentsats på 1,15, men da skal man være klar over at her er ikke kontingenten til administrasjonen inkludert. Den avgjøres av hver enkelt avdeling. Dessuten har Papir alle sine medlem-

mer i hver avdeling innen en og samme bedrift. Det har ikke vi. Vi kan ha både en, to og tre bedrifter samlet i en avdeling. Av den kontingent vi får inn, går ca. 1,5 millioner kroner tilbake til avdelingene i tilskudd i tillegg til de 12 prosent som er med i forslaget. Differansen mellom Nordlands og vårt forslag er 0,1 prosent. Dette vil omfatte omtrent denne summen, og som delvis ansvarlig for forbundets økonomi kan jeg ikke gå med på å senke prosent-satsen fra 1,4 til 1,3. Jeg vil så sterkt jeg kan, anbefale at man ikke akkorderer på dette. Når det gjelder tariffavgiften, skal man være klar over at den kontingentsats vi fastsetter også blir grunnlaget for tariffavgiften.

En prosentsats på 1,4 kan gi en tariffavgift på 1,3.

Wangsmo la fram følgende endrings-forslag på vegne av landsstyret:

«Kontingenten er 1,4 prosent av brutto arbeidslønn og lønn under sykdom. For de som ikke har kontingenttrekk, skal det fortsatt brukes kontingentmerker — A, B og C etter nåværende bestemmelser i § 19. Der kontingenttrekk er gjennomført, skal arbeidsgiveren sende det inntrukne beløp direkte til forbundet ved hver lønnsavregning. Av det inntrukne beløp skal forbundet foreta oppgjør til avdelingene for hvert kvartal med 12 prosent av innbetalt kontingent. Til kampfondet avsettes 4 prosent av det inntrukne beløp. Nåværende punkt 6 beholdes.»

Øystein Larsen: — Etter debatten å dømme, synes det å blåse i retning av innstillingen for prosentvis kontingentberegning. Det trekker også i retning av at landsmøtet ikke fullt og helt vil overlate den tekniske utforminga til administrasjonen. Da ser jeg som en løsning på dette, at forbundsstyret sammen med avdelingenes forretningsførere utarbeider den tekniske utforminga. Det kan skje ved at vi innkaller til ekstraordinær forretningsfører-kongress der denne saken alene blir behandlet. Jeg tror dette er den eneste løsning som kan bringe resultater, sa han og satte fram følgende endrings-forslag:

«Under forutsetning av at den foreslåtte nye § 19 blir vedtatt og at forbundsstyret sammen med forretningsførerne gis fullmakt til å foreta den tekniske gjennomføring av ordningen så snart dette er mulig, dog tidligst fra 1. januar 1976. Det samme gjelder nødvendig teknisk redigering av vedtektene der disse er berørt av kontingent-ordningen.»

Dirigenten henstilte til forsamlingen om nå mest mulig å konsentrere debatten om prosenttallet.

Roald Ottesen: — Når det gjelder størrelsen, så har vi i dag en kontingent som tilsvarer 1,4 prosent, regnet etter en årsinntekt på ca. 45—50 000. Det er snakk om at prosentsatsen skal komme de lavtlønte til gode. I Trøndelag regner vi gruppen med 45—50 000

ikke som lavtlønte. Så lavtlønnsgruppene vil tjene på at kontingenten settes slik. For å få en rettferdig ordning, så la oss bruke 1,4 prosent. Men det er et annet spørsmål hvor pengene går hen. Der kontingenttrekk er gjennomført går forslaget ut på at arbeidsgiveren sender beløpet direkte til forbundet. Jeg mener beløpet bør sendes avdelingene, så en der kan få renter av pengene for den tiden en har dem. Det er av betydning at medlemmene i avdelingen ser litt igjen av kontingenten.

Det er OK at avdelingene skal ha 12 prosent. Men når det gjelder avsetning til kampfondet foreslår jeg 5 prosent i stedet for 4 prosent av det innbetalte beløp som innstillingen går ut på.

Tellef Rislå: Prosentberegningen er den beste og mest rettferdige ordningen. Det er litt betenkeligheter ved forslaget, f. eks. når det gjelder utslaget for pendlerne. Men i alle nyordninger er det detaljer som må kalles barnesykdommer. Det er ting som retter seg opp etter hvert. Jeg tror vi med ro kan overlate det til forbundsstyret. En ting vil jeg advare mot: En nedtrapping av driften er den verste skaden vi gjør overfor medlemmene. Ingen er tjent med at Norsk Arbeidsmandsforbund må kjøre for $\frac{3}{4}$ maskin.

Arne Pedersen: — I utgangspunktet må vi være klar over, når vi ser på den lønnsøking vi har hatt i inneværende år, at om vi beholder den gamle ordningen, så vil kontingentøkningen fra 1. januar 1976 ikke være ubetydelig. Etter mine tall, som riktignok må tas med forbehold, er det ikke å ta for sterkt i å regne med en øking på 20 prosent. Det nye prinsippet er vi i Buskerud enig i. Det må også vurderes i forhold til beslektede forbund. Særlig er vi mye i kontakt med Bygning, og vi får håpe at ikke avstandene blir så store at det skaper problemer for oss.

Etter mine beregninger, med forbehold, vil 20 prosent øking føre til en kontingent på ca. 800 kroner i året (for gj.snitt inntekt på 70 000). Etter en ny ordning med 1,4 prosent vil kontingenten komme opp i ca. 1000 kroner.

Så har vi den andre ytterlighet, B-kontingent for dem med full uke. De vil etter den gamle ordningen få en kontingent på ca. 500 kroner i året, men etter 1,4 prosent vil den bli på ca. 400 kroner.

Hvis vi beholder ordningen vi har i dag fram til 1. januar 1977, vil vi få det i etapper og økingen vil ikke bli så merkbar. Øystein Larsens forslag var tiltalende. Det er ikke noe i veien for å vedta det sammen med følgende forslag som jeg vil framsette:

«Landsmøtet gir sin tilslutning til landsstyrets innstilling. Gjennomføringen iverksettes fra 1. januar 1977.»

Kurt *Markussen* sa at det er en rekke ting i det foreliggende forslag som nødvendigvis må avklares. Når det gjelder prosenttrekkets størrelse har vi ikke det materielle forbundsledelsen sitter inne med. Men ved å gå gjennom saken har vi kommet fram til at en prosent-sats på 1,2 eller for å være helt nøyaktig 1.18 ville være tilstrekkelig. På den bakgrunn kunne jeg være fristet til å sette fram forslag om at satsen settes til 1,2, men vi slutter oss til forslaget på 1,3.

Dag *Bjørnstad* sa at hans avdeling 46 hadde en ustabil arbeidsstokk spredt på 130 arbeidsplasser. En kontingentsats på 1,4 prosent av bruttolønn vil føre til utmeldinger og til at det blir vanskelig å tegne nye medlemmer. Han gikk inn for avd. 4's reviderte forslag med enkelte endringer.

Bjarne *Korsmo* sa at ordet solidaritet nå var brukt 27 ganger under debatten. Han var enig i at prosenten settes til 1,4 prosent av brutto lønn og satte fram følgende forslag:

«Kontingenten settes til 1,4 prosent av medlemmens brutto lønn, men det settes et tak til kr. 750.00 — sjuhundreogfemti. Dette tak justeres av forbundsstyret — landsstyret i henhold til indeks for hver 10 prosent med avrundning til nærmeste 100 kroner. Avgiften gjøres gjeldende fra 1. april 1976.»

Øystein *Hagen* sa at det ikke ville bli lett å reise hjem til avdelingen og fortelle at vi har vedtatt en kontingentøkning på 80—90 prosent. Men det må ikke føre til at vi avstår fra å gjennomføre reformen. Lavtlønnsgruppene har i dag en kontingent som sett i forhold til lønna prosentvis ligger langt over det høytlønnsgruppene betaler. Vi bør derfor gjennomføre prosenttrekk så snart som mulig. Men når det gjelder punktet i forslaget om at de som i dag ikke har kontingenttrekk i lønn skal beholde den gamle ordningen, skal vi være klar over at vi kan komme skjevt ut. Et medlem med 80 000 i årslønn vil etter nyordningen i 1977 betale 1100 kroner i kontingent. Et medlem med samme inntekt vil etter nåværende ordning betale 780 kroner. Jeg tror ikke solidariteten blant våre medlemmer strekker seg så langt. Men selv om gjennomføringen i en overgangstid ville by på praktiske vansker, ville han gå inn for forslaget fra avd. 4. Når det gjaldt kontingenttrekk med utgangspunkt i netto lønn, ville dette falle ut til fordel for enslige med høyt skattetrekk, mens de med stor forsørgelsesbyrde på samme bruttolønn ville få høyere kontingent.

Ingvald *Berntsen* var enig i prinsippet, men, sa han, det går i all anstendighets navn ikke an å komme hjem og fortelle medlemmene at nå har vi stemt for en kontingentøkning på 110 prosent. Det må settes en maksimumsgrense. Vi kan risikere stort frafall av med-

lemmer. Dette må tas opp til ny vurdering. Det må settes et slags tak. Han satte fram følgende forslag:

«Vedtektskomitéen kommer sammen for å diskutere om mulig å få til en maksimumsgrense oppad når det gjelder beregningsgrunnlaget, f. eks. kr. 70 000.00.»

Ingvald *Johansen*: — 1,4 er en rimelig prosent, og noe tak vil jeg ikke gå med på. Alle skal betale kontingent i forhold til sin inntekt. Ordningen vil også slå gunstig ut for de som tjener minst.

Magne *Mælumshagen* sa at han representerte et distrikt som ikke er pressområde, snarere tvertom. Flere grupper er i lavtlønnsklassen og har gitt uttrykk for at kontingenten i dag er noe høy. Det foreliggende forslag vil imøtekomme disse gruppene. Det uttrykker solidaritet i praksis.

Halvor A. *Pedersen* var enig i landsstyrets forslag med et forbehold. Han satte fram forslag om en tilføyelse i landsstyrets innstilling, slik at det vil stå at

kontingenten er 1,4 prosent av brutto arbeidslønn og lønn under sykdom, eksklusiv overtids- og skifttillegg.

Ole *Klemo*: Vi må være villige til å betale. For en inntekt på 50 000 i året vil 1,4 prosent bety en kontingent på 700 kroner. Der- som den daglige inntekten er 200 kroner må vi gi 3,5 arbeidsdag for å betale de rettigheter vi får ved å være fagorganisert.

Enkelte har nevnt at kontingenten vil komme opp i ca. 1200 kroner i året. Ja vel, men da tjener de 85 000 og hvem er det som er skyld i at de er kommet opp i så høy inntekt? Etter min mening er det ingen grunn til å sette tak. Det må være lettere å betale 1,4 prosent for den som tjener 85 000 enn for dem som tjener 40 000. Det er en god sosialistisk målsetting at en skal betale etter evne, og det må gjelde også når det er snakk om fagforeningskontingen- ten. Landsstyrets innstilling har min fulle tilslutning.

Applaus i salen.

Arnfinn *Nilsen*: Debatten har gjort to ting klart for meg. Det ene er at det er farlig å legge fram en nyordning uten at de tekniske vurderinger er tatt med. Det er i ferd med å resultere i at en ordning, som kanskje skulle vært gjennomført for lenge siden, er i ferd med å bli forkludra.

Dette med prosenten har fulgt stort sett hvert eneste lønnsopp- gjør. De som har tjent mye, har holdt kjeft, de lavtlønte har protestert. Først i dag begynner de å vinne gehør for sine protester. Når vi nå er i ferd med å snu på det, så er det de høytlønna som protesterer. Skal vi være med på en solidarisk tankegang, må vi

ikke samtidig slutte oss til hylekoret om å begrense skatter og avgifter. Når det gjelder prosentsatsen vil det antakelig ikke representere større stigning enn det hver av oss i året bruker til kosmetikk.

Men det må gå på arbeidsinntekt. Og arbeidsinntekt er ikke diett og ikke fri hjemreise. Dette må kuttes ut av beregningsgrunnlaget. For øvrig har jeg tillit til at forbundsstyret og forretningsførerne vil greie opp i dette, selv om det hadde vært ønskelig at teknikken hadde vært klar samtidig som forslaget kom.

Igjen applaus fra salen.

Ernst Dittløvsen: — Jeg er redd for at et eventuelt vedtak kan komme som et sjokk for en del medlemmer, spesielt på privat-anleggene. Det er riktig å gå inn for prosentordning, men jeg tror vi ennå en tid må beholde den nåværende ordningen med indeksregulert kontingent. Etter min mening er det mulig å vedta prinsippet, men å arbeide videre med prosentsatsen og få den skikkelig utredet og ut til medlemmene. Det er få av dem som nå er orienterte og forberedt. Det er også riktig at fagforeningen har gjort at folk er kommet opp i de store inntektene. Men problemet er for tillitsmennene å overbevise dem som nå får en slik økning i kontingenten. Derfor bør vi fortsatt en tid beholde den gamle ordningen.

Hermann Lund: — Jeg vil støtte forslaget fra Korsmo. Når en tenker på de høye inntektene pendlerne oppviser, så er de ikke reelle, for det er inkludert kompensasjon for spesielle utgifter. Om dette skal gå inn i beregningsgrunnlaget for 1,4 prosent, blir ordningen urettferdig. Det er vel neppe teknisk mulig å operere med fradragposter, så et tak vil vel være den beste ordningen for denne gruppen.

Odd Olsen: — Det er blitt sagt at de høytlønte protesterer. Det er i så fall gått forbi meg. Derimot er det gitt uttrykk for en viss uro fra en del av oss som arbeider blant de høytlønte for å organisere dem. Vi er redde for en sjokkartet virkning.

I prinsippet kan jeg ikke se det er noen uenighet, det eneste er antydningen om at det bør settes et tak. Vi må bruke mer tid på dette, ikke fordi vi synes synd på de høytlønte, men fordi vi må holde oss på jorda og se at organisasjonsprosenten er lav på mange arbeidsplasser. Jeg støtter tanken om at det må ses nærmere på dette.

Hans O. Kleiven: — Her dreier det seg om å få den mest solidariske kontingentordningen. Det er også klart at med den indeksregulerte ordningen får vi omtrent samme økning i kontingenten som med den foreslåtte prosentordningen. Her er framkommet mange forslag. Jeg vil også fremme ett:

Trekk alle forslagene og la oss få en enstemmig tilslutning til innstillingen som går ut på å gjennomføre den mest solidariske kontingentordningen i Norsk Arbeidsmandsforbunds historie!

Ludvik Wangsmo tok ordet og gjorde det kjent at Landsstyret enstemmig ville gå over på Arne Pedersens forslag, med følgende tilføyelse:

« . . . 1. januar 1977 eller så snart det er teknisk mulig.»

På spørsmål fra dirigenten sa Arne Pedersen seg enig i tilføyesen.

Votering.

Det forelå syv forslag på dirigentens bord.

Resultatet av avstemningene:

1. Prinsippet om prosentvis trekk ble vedtatt mot en stemme.
2. Prosentens størrelse. Nordlands forslag om 1,3 prosent falt. Landsstyrets innstilling om 1,4 prosent ble vedtatt.
3. Prosentsatsen til kampfondet: Roald Ottesens forslag på 5 prosent falt mot stort flertall. Nordlands forslag på 4,5 prosent falt. Landsstyrets innstilling på 4 prosent ble vedtatt.
4. «Tak» på inntekts-beregningsgrunnlaget: Landsstyrets innstilling om ikke å sette tak, ble vedtatt med stort flertall.
5. Landsstyrets endrings-forslag og Arne Pedersens forslag om tidspunktet for gjennomføringen av ordningen, med landsstyrets tilføyelse, ble vedtatt mot to stemmer.

Avd. 4, Nordland, trakk sitt forslag når det gjaldt den tekniske gjennomføringen av den nye kontingent-ordningen.

Ola Tuven og Ludvik Wangsmo hadde ordet til forretningsorden, etter at avstemningen var foretatt.

Dirigenten: Jeg har da oppfattet det slik at den tekniske gjennomføringen er overlatt til det nye forbundsstyret.

KONTINGENTENS INNBETALING

Det forelå følgende forslag fra avd. 1, Buskerud Arbeidsmannsforening:

«Punkt 1:
Kontingenten innbetales til forbundet hvert kvartal.

Punkt 5:
Kontingenten betales for 26 to-ukers perioder i året, eller utregnes etter 12 mnd. for året.»

Avd. 4, Nordlands Arbeidsmannsforening, foreslo:

«§ 20 endres til: Kontingenten innbetales kvartalsvis til forbundet og senest innen den 30. i den der påfølgende måned.
Foreningens forretningsfører/kasserer avtaler med forbundets kasserer om innbetaling av et passende forskuddsbeløp pr. måned.»

Avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening, foreslo:

«Punkt 2:
får denne ordlyd:

Den ordinære kontingent innbetales av fagforeningen til forbundet hvert kvartal og senest innen utgangen av den påfølgende mnd. i hvert kvartal.»

Fra Nordland kom dette forslaget til ny § 20:

1. Ved arbeidsløshet, permisjon og sykdom, når tilleggstrygden er opphørt og det ikke lenger utbetales lønn under sykdom, betales det kun forsikringspremier.
2. Medlemmer med 25 års medlemskap i forbund tilsluttet LO, har rett til forbundets gullnål.»

Landsstyret hadde denne innstilling:

«Når det gjelder kvartalsvise oppgjør til forbundet tiltres forslagene fra avd. 1, 4 og 8.
De øvrige forslag tilpasses den kontingentordning som vedtas av landsmøtet.»

Votering:

Landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

SÆRBESTEMMELSER OM KONTINGENT

Det forelå forslag nr. 39 og vedtektskomitéens innstilling, tiltrådt av Landsstyret, som lyder:

§ 21, punkt 5, 2. avsnitt, endres til:

Medlemmer med langt medlemskap, og som har vært særlig aktive og dyktige i faglig arbeid, kan tildeles forbundets diplom etter følgende retningslinjer:

1. Vedkommende medlem må ha innehatt tillitsverv i sammenlagt 20 år i forbundets/fagbevegelsens organer.
2. Forslag om slik tildeling kan fremmes av grunnorganisasjonene eller fra forbundets administrasjon/forbundsstyret.
3. Landsstyret avgjør tildelingen etter innstilling fra forbundsstyret.

Det forelå også et forslag fra Nordland om ny § 21 (tidligere å 22) om overføring av medlemskap:

1. Opprettholdes.
2. Ved overføring mellom avdelingene og andre forbund utarbeides det et standardkort som inneholder medlemspersonalia og medlemskapsforhold.
3. og 4. holdes uendret.

Landsmøtet vedtok landsstyrets innstilling, dvs. det førstnevnte forslaget.

OVERFLYTTING AV MEDLEMSBOK

Arne Pedersen tok opp forslag nr. 40. Dette var framsatt for å få vedtektsfestet en praksis som har vært ført til nå.

Forslaget gikk ut på at punkt 2, siste ledd, i § 22 endres til å lyde:
«I tilfelle medlemmer overføres til andre forbund, skal melding om dette sendes til forbundet.»

Landsstyret hadde ikke tiltrådt forslaget, og landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

§ 25. Hvilende rettigheter for medlemmer.

Avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening, hadde lagt fram forslag til endring i § 25 om hvilende rettigheter for medlemmer:

«Andre avsnitt får denne ordlyd:

Om et slikt medlem vender tilbake til landet før det er gått tre år og umiddelbart tilmelder seg et forbund tilsluttet LO beholder det alle rettigheter i forbundet det hadde da det reiste utenlands.»

Motivering:

Slik dette avsnitt er formulert kan det oppfattes som om en kan oppholde seg i landet tre år før en organiserer seg.

Landsstyret innstiller:

«Forslag fra avd. 8 tiltres, samt tilføyes — parantes etter pkt. 2 —: «se ellers § 21.»»

Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

§ 33 KOLLEKTIV HJEMFORSIKRING

Vedtektskomitéen foreslo:

«Tilføyes siste avsnitt:
Dette gjelder også om slike innvilges hvilende rett på grunn av arbeidsuførhet.»

Forslaget var tiltrådt av landsstyret og ble vedtatt av landsmøtet.

«ARBEIDSMANDEN».

Det forelå forslag nr. 46 fra Nordlands Arbeidsmandsforening, og Landsstyrets innstilling.

Per Ingebrigtsen: Det var ikke meningen at vår uttalelse skulle komme fram som forslag på dette landsmøtet. Vi har bedt forbundsstyret og Landsstyret om å få til en diskusjon på grunnlag av vår uttalelse, som tar utgangspunkt i forhold som ligger langt tilbake i tida. I den seinere tid er det skjedd en positiv utvikling med

«Arbeidsmanden», men ennå er det et godt stykke fram til at den har kommet på det nivå vi mener den bør ligge. Bladet må i høyere grad enn nå søke å dekke vårt fagområde med reportasjer, intervjuer med videre. Her har vi alle et ansvar. Som det ligger an i dag vil avdeling 4 støtte Landsstyrets innstilling.

Øystein Larsen: Som ansvarlig redaktør må jeg innrømme at det er grunnlag for den kritikk som ligger i avd. 46's forslag. Men bladet har fått en betydelig ansiktsløfting i den siste tida. Men den nåværende ordning er ikke holdbar og Landsstyret går da også inn for å ansette redaktør på heltid, noe som sikkert vil føre til forbedringer.

Landsstyret hadde gått inn for å sende uttalelsen over til det nye forbundsstyret, og dette ble enstemmig vedtatt.

UTTALELSE FRA FORMANNS- OG FORRETNINGSFØRERKONFERANSEN PÅ DOMBAS 1975

Ludvik Wangsmo redegjorde for uttalelsen fra Dombås 5.—11. januar i år og sa at punkt 1 allerede var satt ut i livet.

Ola Tuven ga sin tilslutning til at grunnlaget for tilskott til avdelingene skal være lønns- og sosiale utgifter, men pekte på at man også måtte ta hensyn til avdelingenes regnskaps- og kommunikasjonsutgifter når tilskottene skal vurderes.

Ludvik Wangsmo: Dette er ting vi kan komme tilbake til. Dette gjelder avdelinger som har lønnet arbeidskraft. I innstillingen peker vi på at dette er grunnlaget for tilskott.

Uttalelsen fra formanns- og forretningsførerkonferansen hadde denne ordlyden:

På formann og forretningsførerkonferansen har tilskuddsordningen, pensjonsordningen og avlønningsformen for avdelingsansatte forretningsførere og kontordamer vært drøftet. Konferansen oppfordrer avdelingsstyrene om å ta dette opp i sine respektive styrer.

1. Forretningsførerne henstiller til avdelingens formenn om å være med å støtte opp om de ansattes ønske om å komme med i pensjonsordningen som er opprettet av Samvirke Forsikringsselskap for ansatte i arbeiderbevegelsen.
2. Forretningsførerne og kontordamene har også behandlet den ulikhet som er i lønnsforholdene i de enkelte avdelinger. De vil gjerne få kjennskap til om formennene kan tenke seg å bli med på å få utredet spørsmålet om utlønning til de ansatte gjennom forbundet, slik at forbundet påtar seg utbetaling — skattetrekk — sosialutgifter og lønner den ansatte direkte gjennom forbundet uten at dette går gjennom avdelingen.
3. På bakgrunn av forannevnte punkter er vi av den oppfatning at tilskuddsordningen bør utredes og vedtektsfestes uten at avdelingens nåværende styringsrett over sine ansatte forrykkes.

Landsstyret foreslo — uten at det vedtektsfestes — at landsmøtet gjorde vedtak om at grunnlaget for tilskott til avdelingene skal være lønn og sosiale utgifter.

Landsmøtet sluttet seg til dette.

Dirigenten takket for debatten og formiddagsmøtet ble hevet kl. 12.55.

Ettermiddagsmøtet onsdag 1. oktober

Ettermiddagsmøtet ble satt kl. 15.00 med Asbjørn Larsen som dirigent.

Reidun Johansen refererte protokollen fra formiddagsmøtet. Den ble godkjent uten bemerkninger.

Dirigenten ga deretter ordet til LO-sekretær Ragnar Røberg Larsen som holdt innledningsforedraget om:

DEN FAGLIGE OG ØKONOMISKE SITUASJON

Internasjonal økonomi karakteriseres nå ved omfattende svikt i produksjon og sysselsetting. Samtidig er situasjonen i de vestlige industrilandenes økonomi av avgjørende betydning for produksjon og arbeidsplasser hos oss. Dette fordi nærmere halvparten av vårt nasjonalprodukt må selges til andre land for å opprettholde produksjon og sysselsetting her hjemme. Markedet for godt og vel 90 prosent av vår eksport av varer og tjenester finner vi i de vestlige industrilandene.

Omfanget av det økonomiske tilbakeslaget i de vest-europeiske industrilandene, USA, Canada og Japan, gir noen få tall et godt inntrykk av. I hele etterkrigstida har produksjonen i disse landene vist ubrutt vekst. Både i fjor og i år vil produksjonen synke til dels drastisk. Produksjonstapet utgjør hundrevis av milliarder kroner. Industriproduksjonen er sterkest rammet. Den er nå redusert med nærmere 20 prosent i Japan. Nedgangen er 10—15 prosent i USA, Tyskland, Frankrike og Italia. I Storbritannia er nedgangen 5 prosent.

Her hjemme opplever vi stadig debatten og påstandene om hvor unødvendig økonomisk vekst er. Millioner av lønnstakere i andre land får nå til fulle demonstrert behovet for økonomisk vekst for å livberge seg av eget arbeid.

Sammen med produksjonsnedgangen vokser tallet på arbeidsløse stadig i de vestlige industrilandene. Antallet uten arbeid er nå 15

millioner. Mer enn 5,5 prosent av arbeidsstyrken går arbeidsledige. Arbeidsløshetsproblemene er endog betydelig større enn hva tallene gir uttrykk for. I tillegg til at folk er helt arbeidsløse, har mange blitt tvunget til å akseptere redusert daglig arbeidstid og færre arbeidsdager i uka.

Tilbakeslaget i produksjon, sysselsetting og inntekter i andre land begynner nå også for alvor å slå inn i vår egen økonomi. Opprinnelig regnet myndighetene med at salget av eksportvarer fra i fjor til i år skulle stige med 5 prosent eller 1,5 milliarder kroner i faste priser. I stedet for oppgang må vi regne med tilsvarende nedgang. Likevel vil vi sannsynligvis unngå betydelige arbeidsløshetsproblemer hos oss.

Dette vil i tilfelle ikke oppnås uten videre. Det vil utelukkende skyldes Regjeringens målbevisste arbeid for å øke produksjonen og oppnå økonomisk vekst. LO støtter denne politikken. I korthet kan den beskrives i to punkter:

1. Svikten i eksportsalget har vi ingen innflytelse over. Svikten må imidlertid i minst mulig utstrekning få slå gjennom i redusert produksjon.
2. I tilfeller hvor eksportproduksjonen tross alt må begrenses, må denne erstattes med annen produksjon til formål som investeringer i nytt produksjonsutstyr, miljøtiltak, veier m. v.

Betydelig øking i vanlige lønnstakeres velstand skaper etter spørrel etter forbruksvarer som også erstatter eksportproduksjon.

Gjennomføringen av denne politikken er avhengig av en rekke virkemidler. Etter forslag fra Regjeringen har Stortinget bevilget betydelige beløp for å styrke likviditeten og dermed mulighetene for lageropplegg i bedrifter med avsetningsvansker. Det er gjennomført endringer i kredittopplegget. Derved er bankenes utlånsmuligheter økt betydelig bl. a. for å finansiere lageropplegg av eksportprodukter. I tillegg til tiltak for å opprettholde eksportproduksjonen, kommer så virkemidler som på ulike måter stimulerer produksjonen av investeringsvarer og forbruksvarer i offentlig og privat regi.

Ikke minst stimuleres produksjonen gjennom betydelig øking i vanlige lønnstakeres materielle velstand i år. Enkelt sagt erstattes svikten i eksportvareproduksjonen med høyere produksjon for å gi vanlige lønnstakere forbruksøkning.

Den sterke materielle velstandsøkningen skyldes uvanlig sterk øking i disponibel realinntekt, dvs. lønnsøkning — skatter — prisstigning + barnetrygd. Vanligvis øker disponibel realinntekt fra ett år til et annet med 2—2,5 prosent. I år blir økingen mer enn 6 prosent.

Vi får altså 2 til 3 års øking i disponibel realinntekt på ett år. Dette skyldes flere forhold. For det første har Landsorganisasjonen og forbundene lykkes godt i sitt tariffpolitiske arbeid. I gjennomsnitt ga tariff tilleggene i fjor vår 12—13 prosent øking i lønnsnivået. Det ble dessuten gitt betydelige lønnstillegg ved indeksjusteringen i desember. Denne lønnsøkningen får først og fremst betydning for årsfortjenesten i inneværende år. Samtidig er lønnsglidningen sterk trass i tilbakeslaget på eksportmarkedet.

I gjennomsnitt er lønnsglidningen nå vel 8 prosent i det private arbeidsliv. Mer enn vanlig er denne sterke glidningen også til fordel for de mange og ikke bare de få. Også kvinner har nå en lønnsglidning på om lag 8 prosent. Det er således summen av store tariff tillegg og betydelig lønnsglidning som sørger for sterk lønnsøkning i det private arbeidsliv. Arsfortjenesten for store grupper av vanlige lønnstakere blir i år nærmere 20 prosent høyere enn i fjor. Dette gjelder også regulativlønne i stat og kommune. Disse har mindre glidning. Til gjengjeld har disse fått større tariff tillegg.

Selv denne sterke lønnsøkningen ville imidlertid ikke vært tilstrekkelig til å sikre lønnstakerne sterk materiell velstandsvekst. I fjor ga «Kleppe-pakka» LO-medlemmene skattelettelser og prispolitiske tiltak.

Dette ble fulgt opp i statsbudsjettet for i år. Det ble her gitt nye skattelettelser og dessuten opprettholdt betydelige subsidiebeløp.

I korthet er dette den økonomiske situasjonen. Det var denne virkelighet Sekretariatet måtte ta utgangspunkt i under drøftingene foran indeksoppgjøret nå i høst. Vi visste at lønnsstigningen var tilstrekkelig til å opprettholde og endog gi LO-medlemmene betydelig velstandsøkning. Samtidig var vi klar over at den sterke økingen i disponibel realinntekt kommer bare de av LO-medlemmene til gode som er i arbeid, ikke de som mister jobben og som må leve av arbeidsløshetsstrygd.

Indekstillegget i oktober måned skal gi oss kompensasjon for prisstigningen i perioden 15. november i fjor til 15. september i år.

Prognosene går nå ut på 10,6 prosent øking i prisnivået i denne perioden. 80 prosent lønnskompensasjon ville i tilfelle innebære ytterligere 8,5 prosent øking i lønnsnivået. Dette ville presse kostnadsnivået i eksportindustrien ytterligere. Dermed kunne tusenvis av LO-medlemmer risikere å miste sine arbeidsplasser.

Ikke minst arbeidsløshetstallene gir klart uttrykk for at de økonomiske vanskelighetene nå begynner å slå gjennom i bedriftenes muligheter for å opprettholde produksjon og arbeid. Ved utgangen av august hadde vi 17 000 helt arbeidsløse. Dette utgjør 1,1 prosent av arbeidsstyrken. Det er et beskjedent tall i internasjonal sammenheng. Likevel er tendensen i utviklingen urovekkende. I forhold til måneden før steg antallet arbeidsløse med neste 3000.

Dette er betydelig mer enn for bare ett år siden. Det er det høyeste antall arbeidsløse som er registrert i denne måneden etter krigen. I tillegg til de helt arbeidsløse har også omfanget av driftsinnskrenkninger vist stigende tendens fra måned til måned. Fra januar til august er antall driftsinnskrenkninger vel 21 000 mot bare vel 4000 i samme periode i fjor. Dette er også en tvilsom rekord. Det er det høyeste antall som er registrert siden 1962, hvor Arbeidsdirektoratet begynte å føre denne statistikken.

Informasjoner fra utlandet gir også klart uttrykk for at vi ikke kan vente noe sterkt omslag oppover på en god stund ennå. Riktignok går alle vurderinger i retning av at bunnen er nådd.

Dette er selvfølgelig gode nyheter. Spørsmålet for oss er imidlertid hvor sterkt omslaget blir. Om det er også ekspertenes vurderinger entydige. Det vil ennå ta tid før produksjon og sysselsetting igjen viser vekst. Det er flere årsaker til dette. Bedriftenes lagre av råvarer og ferdigvarer er uvanlig fulle. Fulle lagre gir norske industribedrifter store problemer. Dette gjelder i enda større utstrekning bedrifter i andre land. I flertallet av landene er dessuten produksjonsutstyret meget dårlig utnyttet. Dette innebærer at produksjonen av maskiner og utstyr for å utvide produksjonskapasiteten ikke vil økes i første omgang. Samtidig er det betydelige ledige ressurser i den arbeidsstokk bedriftene sysselsetter. Nedgangskonjunkturen internasjonalt vil derfor først avløses av en mer gjennomgripende oppgang når bedriftens lave kapasitetsutnyttning i produksjonsutstyr og arbeidskraft er økt betydelig. En regner med at de nærmeste 12 måneder vil gå med til denne prosessen.

I denne perioden vil skadevirkningene av ytterligere forsterking av kostnadsøkningen i norsk økonomi kunne bli betydelige. For de mange som trass i kostnadsøkningen likevel beholder arbeidsplassene, er det selvfølgelig uten betydning om velstandsøkningen kommer som lønnsøkning eller på annen måte. For de mange LO-medlemmene som ville miste arbeidsplassene, blir situasjonen en annen. Sekretariatet var derfor opptatt av løsninger i forbindelse med indeksoppgjøret som sikret velstandsøkningen for flest mulig. For mange av LOs medlemmer er behovet for slike løsninger av vesentlig betydning. Bl. a. treforedlingsindustrien og aluminiums-

industrien er bransjer som nå har produksjon verdt hundrevis av millioner kroner på lager.

Vi mener at den kombinerte oppgjørsformen ga oss en slik løsning.

Resultatet av indeksoppgjøret.

Tillegget ble 80 øre pr. time eller kr. 1600.00 pr. år for alle. Fra og med november måned vil skattetrekket reduseres med 1 prosent av bruttolønna. Samtidig blir barnetrygden økt. Lavere lønnstillegg og også lavere kompensasjon for prisstigningen til jordbruket demper stigningen i konsumprisindeksen. Dette er beregnet til 2,2 prosent. Jeg understreker at prisnivået ikke går ned, men stignings-takten blir redusert. For å sikre at prisstigningen dempes i samsvar med forutsetningene, ble dessuten arbeidsgiverne tvunget til å godta prisstopp. Denne gjelder fra 1. september og ut året.

Det er gjennomført beregninger av totalvirkningene av det kombinerte oppgjøret. Ifølge disse blir nettogevinsten for en familie med én inntekstaker, kr. 50 000 i inntekt, og som dessuten forsørger ektefelle med to barn, 12 øre pr. time. Denne skattefrie gevinsten er forholdsvis større for lavere inntekter. Samtidig synker den for høyere inntekter. Representantskapet mente atvalen var god. Den ble vedtatt mot 5 stemmer.

I denne forbindelse må vi huske på at situasjonen for store deler av norsk eksportindustri nå er vanskelig. Mindre lønnstillegg begrenser vanskelighetene uten å øke bedriftenes og eiernes inntekter i eksportindustrien. For de tusener av bedrifter som kan selge produktene på det innenlandske marked uten nevneverdig konkurranse fra utlandet, er situasjonen annerledes.

Disse kan ta igjen kostnadsstigningen i prisene. Denne prisstigningen har vi spart oss selv for. Vi må akseptere at vi ikke har sterkere styring med prisdannelsen. Etter min oppfatning representerer det kombinerte oppgjøret heller ikke noe knefall for den tankegang at det er lønningene som øker prisene. *En realistisk bedømmelse av situasjonen tilsier imidlertid at ytterligere lønnstillegg måtte forsterke prisstigningen. Slike virkninger må vi akseptere når produksjonen øker med 4 prosent mens lønningene allerede øker med mer enn 20 prosent.* Det er tross alt produksjonen vi lever av.

Det er heller ikke næringslivet som alene spares for lønnstillegg. Lønnsutgiftene for stat og kommune blir også mindre. Dette reduserer presset på skattene og økte avgifter for å opprettholde vår felles levestandard. Samtidig øker statens finansielle alburom for å drive aktiv konjunkturpolitikk.

I denne situasjonen er ikke det minst viktig.

Avtalen med myndighetene inneholder da også tiltak med sikte på sysselsettingen kommende vinter. Rammen for likviditetslån vil bli økt. Likeledes statsbankenes utlånsrammer. I tillegg er det lagt fram en egen beredskapsplan. Hvis det kreves, kan denne gi sysselsetting for 20—25 000 personer kommende vinter.

I tillegg til prisstoppen har også Norsk Arbeidsgiverforening påtatt seg visse forpliktelser hva sysselsettingen angår. I en egen erklæring henstilles det til N.A.F.s medlemsbedrifter å begrense permitteringen. LO betrakter denne erklæringen nærmest som en forpliktelse.

Som nevnt ble dette forslag vedtatt av Representantskapet mot 5 stemmer.

Landsorganisasjonens kongress 1973 behandlet spørsmålet om pris- og inntektspolitisk samarbeid. I Kongressens vedtak heter det:

— En viktig målsetting for den økonomiske politikken må være å skape grunnlag for en rimelig prisutvikling og vekst i disponibel realinntekt for vanlige lønnstakere. For å sikre dette kan et nærmere samarbeid om den økonomiske politikken mellom myndighetene og organisasjonene vise seg å være nødvendig.

Gjennomføringen av indeksoppgjøret våren 1973, garantier om reallønnsforbedring ved prisgarantier ved tariffoppgjøret 1974 og det kombinerte oppgjør ved de nylig avsluttede indeksforhandlinger, er eksempler på slikt samarbeid.

Ingen må ta dette til inntekt for *det syn* at samarbeid mellom myndigheter/organisasjonene bør skje på samme måte i framtida.

Spørsmålet om pris- og inntektspolitisk samarbeid er nå ute i debatt blant LOs medlemmer. I debattheftet er det reist en rekke spørsmål, og svarfristen er satt til 31. oktober i år. Svarene vil danne utgangspunkt for fagbevegelsens videre håndtering av spørsmålet om pris- og inntektspolitisk samarbeid med myndighetene. De vil også bli gjenstand for drøftinger på Representantskapets møte i desember.

Reaksjonen hittil synes klar, nemlig:

Fagbevegelsen må ikke binde seg til noe fast samarbeidsmønster. Situasjonen foran hvert inntektsoppgjør må være avgjørende for beslutninger om *det* skal samarbeides, og i tilfelle på hvilken måte.

Enhver regjering i dette land, uansett politisk kolør, vil naturlig måtte forsøke å stå på en god fot med fagbevegelsen. Særlig må det være viktig for en regjering å følge nøye med når fagbevegelsen og arbeidsgiverne tørner sammen i de store inntektsoppgjørene.

Resultatene av disse forhandlinger, med lønnstillegg og økte sosiale utgifter, vil sammen med de tiltak myndighetene treffer, være sterkt medvirkende til det pris- og inntektsnivå som vil bli resultatet.

Fagbevegelsen må aldri gi slipp på sin frie forhandlingsrett, like som retten til å bruke maktmidler for å nå målene. LOs formann var i sin hilsningstale inne på nytten av faglig-politisk samarbeid. La meg nevne noen eksempler:

Den alminnelige arbeidstid reduseres til 40 timer, døgnkontinuerlig skift til 38 timer, helkontinuerlig skift, turnusarbeid som kan sammenliknes med dette, og arbeid under dagen til 36 timer pr. uke.

Regjeringen vil i høst fremme forslag om to ukers ekstra ferie for arbeidstakere over 60 år. Det er hensikten at dette skal forsøkes gjennomført allerede fra neste år. Hvis Stortinget gir sin tilslutning vil 138 000 lønnstakere, 34 000 jordbrukere og et ukjent antall fiskere få en uke lenger ferie fra 1976 og den annen uke fra 1978. I utredningen som er lagt fram, er det foreslått at utgiftene — ca. 480 millioner kroner, dekkes over Folketrygdfondet.

I forbindelse med saken vil en også vurdere om enkelte grupper som *skiftarbeidere* og andre *med ekstra store belastninger* i sitt arbeid, bør få ekstra ferie før fylte 60 år.

Full lønn under sykdom for alle, er et nytt, dristig mål, som ventes gjennomført innen kort tid.

Men dette er viktige saker i fagbevegelsens handlingsprogram og vedtak på LO-kongressen brakt i havn.

Vi vil få en ny arbeidervernlov, en lov som samtidig skal være en samlet arbeidsmiljølov.

Arbeidsgiverne vil bli pålagt et langt større ansvar i utviklingen av et trygt og godt arbeidsmiljø i sin bedrift. Hva som er et godt arbeidsmiljø skal *vi* — de fagorganiserte være med å bestemme.

Loven vil forutsette et forpliktende arbeid fra alle parter i arbeidslivet for å utvikle et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Takten i denne utvikling vil sannsynligvis stå og falle på partenes engasjement i dette arbeidet.

En skal være oppmerksom på at de økonomiske muligheter for utviklingen av gode arbeidsmiljøer er varierende fra bedrift til bedrift.

For fagbevegelsen er det et prinsipp at en må stille de samme krav til arbeidsmiljø, *uansett* hvilken økonomisk evne den enkelte bedrift måtte ha for dette.

Dette prinsipp er bygd på at vi ikke kan *subsidiere* arbeidsplasser med de *fagorganisertes helse*.

Det vil derfor bli en oppgave for fagbevegelsen å henlede oppmerksomheten på virkemidler fra *samfunnets side*, som tar sikte på å legge grunnlaget til rette for at man kan stille de samme krav til arbeidsmiljøet, *uansett* bedriftenes økonomiske forutsetninger for det.

Fagbevegelsen er fra tid til annen kritisert for å være passiv i arbeidsmiljødebatten i Norge. En slik kritikk må være basert på manglende kunnskap om hvordan fagbevegelsen arbeider.

Odelstingsproposisjon nr. 3 er et konkret resultat av et omfattende arbeid i fagbevegelsen selv, for å løse arbeidsmiljøproblemene ute på de enkelte arbeidsplasser.

Det er et resultat av et aktivt faglig-politisk samarbeid, som på kort tid har gjort det mulig å utvikle et lovverk som på mange måter vil endre arbeidslivet framover.

Vi står foran reformer som har en sentral målsetting, nemlig en omfattende humanisering av arbeidslivet.

Fagbevegelsen er klar over at skal den lykkes i sine krav og i sine målsettinger for et *kvalitativt bedre arbeidsliv*, så vil dette *til syvende og sist stå og falle med fagbevegelsens eget engasjement på området*.

Bedriftsdemokratiet.

Fagbevegelsen har alltid sett styringen av kapitalkreftene som en vesentlig målsetting for sitt arbeid. Tradisjonelt har virkeliggjøringen av målsettingen forutsatt eiendomsrett til produksjonsmidlene. Med innføring av bedriftsdemokratiet, er arbeidet brakt inn i den alminnelige demokratiseringsprosess i samfunnet vårt.

Dermed er også de fagorganisertes røst brakt sterkere inn ved beslutninger av avgjørende betydning for bedriftenes videre liv. Vi er overbevist om at loven om bedriftsdemokrati også kan bidra til en ny dimensjon i vår materielle velstandsutvikling. Våre medlemmer av styrever og bedriftsforsamlinger er nå gitt mulighet for vedtak om bl. a. større investeringer, å bringe inn hensynet til såvel det indre som ytre miljø. Det er av avgjørende betydning at vi benytter oss av denne mulighet.

En oversikt over hvor vi står når det gjelder den formelle representasjonsrett fra de ansatte til bedriftenes styringsorganer, gir oss følgende bilde:

1. januar 1973 fikk vi endringer i Aksjeloven som ga de ansatte representasjonsrett i bedriftenes styrever og bedriftsforsamlinger. Dette gjaldt aksjeselskaper med 50 ansatte eller flere.

1. januar 1974 ble liknende forskrifter gjort gjeldende for bygge- og anleggsgagnene.

30. januar 1974 ble det inngått avtale som ga de ansatte i avisenes og nyhetsbyråenes styrende organer representasjonsrett og medinnflytelse i ledelsen av bedriftene.

Videre er det inngått avtale mellom Landsorganisasjonen og Landbrukets Sentralforbund om representasjonsrett innenfor andelslag.

Avtale er opprettet med NKL, som sikrer de ansatte innen kooperasjonen de samme rettigheter.

Fra 1. januar i år er det samme gjort gjeldende innen handelsnæringen, hotell- og restaurant-næringene og sjø- og land-transporten.

Det har nå kommet en utredning om ansattes medbestemmelse i offentlig virksomhet. Mange av forbundets medlemmer blir berørt av de reformer som der er foreslått.

Et offentlig oppnevnt utvalg utreder nå spørsmålet om kommunal- og fylkeskommunal representasjon i bedriftenes styrende organer.

Det neste store skritt vil bli å sikre de ansatte i personlig eide bedrifter de samme rettigheter.

De borgerlige partier i Stortinget skal få god anledning til å vise *sitt* demokratiske sinnelag ved praktisk handling når lovforslagene skal behandles av Stortinget.

Et statlig forvaltningsselskap for industri.

Staten har eierinteresser i en lang rekke bedrifter innen ulike næringer. Industridepartementet forvalter statens aksjer i 25 norske og 2 utenlandske selskaper. De viktigste selskaper er Statoil, 7 andre statsaksjeselskaper og 4 selskaper hvor staten eier over 50 prosent av aksjekapitalen. De siste 11 selskaper hadde i 1973 en omsetning på 6,5 milliarder kroner og sysselsatte ca. 29 000 personer.

Statens engasjement øker, og spørsmålet om et statlig forvaltningsselskap for industrien er nå under utredning av et utvalg. Det er av stor viktighet for fagbevegelsen å drøfte og påvirke hvordan man organiserer et slikt forvaltningsselskap.

Statens kjøp av Reksten-aksjene, og om de skal beholdes av staten, eller selges videre, er omfattet med stor interesse.

Forbundet er direkte involvert gjennom aksjene i firma A/S Høyere Ellefsen og Store Norske Spitsbergen Kullkompani A/S.

Landsorganisasjonen har formidlet et møte mellom industriministeren og formennene i de berørte forbund, Bygningsindustriarbeiderforbundet, Arbeidsmandsforbundet og Forbundet for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

På dette møtet la forbundsformennene fram sitt syn.

Dette landsmøte har tatt stilling til en uttalelse om Rekstenaksjene. *Stortinget har den endelige avgjørelse.*

Tariffoppgjøret.

Om vel 2 måneder skal LOs representantskap drøfte neste års tariffoppgjør og oppgjørsformen. Den økonomiske situasjonen da, og utsiktene framover, vil naturlig prege disse drøftingene.

Alt tyder på at forberedelsene til tariffrevisjonen vil skje under økonomiske utsikter som vi ikke har sett siden 1930-årene.

Vanskelige tider krever fast styring fra myndighetene. For oss i fagbevegelsen vil det bli økt krav til samhold og solidaritet. De fleste av våre problemer blir små, sammenliknet med dette: — Å sikre våre medlemmers arbeidsplasser, og en jevn og god velferdsutvikling.

Dette vil være avgjørende for Representantskapet når det tar stilling til det kommende tariffoppgjør.

Dirigenten takket Ragnar Røberg Larsen for redegjørelsen og ga ordet fritt til debatt.

Replikk fra forbundsformannen.

Forbundsformann Øystein Larsen: — Ragnar Røberg Larsen har pekt på hva vi har oppnådd ved de seinere oppgjør, og det kan vi vel være enige om ikke er lite. Jeg viser til hva jeg sa i åpningstalen når det gjelder den økonomiske situasjon, bl. a. at vi ikke måtte forvente så store reallønnsøkinger i den nærmeste framtid. «Kleppe-pakke» ved oppgjørene i 1974 har slått ut i en så gunstig retning at jeg ikke hadde noen betenkeligheter med å gå inn for en liknende oppgjørsform når det gjaldt indeksoppgjøret høsten 1975. Sjøl om vi har prinsippvedtak om helautomatisk indeksregulering, så regner jeg med at en også her må vurdere formene med hensyn til den situasjon en til enhver tid har foran seg. Og det er det jeg har tatt hensyn til når jeg tok mitt standpunkt. Når det gjelder andre ting som er gjennomført i henhold til LOs handlingprogram, så sa jeg at vi ligger godt an i løypa. I løpet av to år har vi fått oppfylt en stor del av dette programmet. Sjøl om jeg har vært uenig i enkelte ting, så gjentar jeg bare det jeg har sagt tidligere, at tross alt så er vi på rett vei.

Ingen andre hadde forlangt ordet.

Dirigenten gikk derfor over til å referere en uttalelse som var lagt ut på representantenes bord, og som var enstemmig fra Landsstyret.

Uttalelsen hadde denne overskrift:

Uttalelse om den faglig/politiske situasjon.

«Valget til kommunestyre og fylkesting førte til en styrking av de borgerlige partier. Særlig har Høyre styrket sin stilling. For den faglige og politiske arbeiderbevegelsen er dette en alvorlig utfordring. Alle krefter må nå mobiliseres i et langsiktig arbeid med sikte på å slå de borgerlige krefter tilbake ved stortingsvalget i 1977. Bare slik kan landets fagorganiserte trygge sin stilling og vinne fram med nye krav.

Den politiske situasjon er ikke lenger slik at det er noen selvfølge at arbeiderbevegelsen skal ha den avgjørende innflytelse på samfunnsutviklingen. Framstøtene for utvidet demokrati og økt likestilling har møtt motstand på mange plan. Dette gjelder viktige spørsmål som arbeidsmiljøloven, demokratiseringen av bankene, produktloven, likestillingsloven og andre reformforslag.

På disse feltene vil landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund gi uttrykk for anerkjennelse til Regjeringens arbeid. Det faglig/politiske samarbeid må ytterligere styrkes til beste for de fagorganiserte. Ikke minst er dette nødvendig dersom reallønnsutviklingen fortsatt skal sikres i tida som kommer.

Fagbevegelsens samlede styrke vil være en drivkraft i utviklingen av det framtidige Norge. Stilt overfor alle de oppgaver oljealderen reiser, er det viktigere enn før å styrke samfunnsstyringen og demokratiet i det økonomiske liv. All erfaring viser at bare et nært faglig/politisk samarbeid kan sikre en slik utvikling.

Fortsatt splittelse i den politiske arbeiderbevegelsen er ikke i samsvar med fagbevegelsens krav. Splittelse gjør svak, samling gjør sterk. På dette grunnlag oppfordrer landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund sine medlemmer til å aktivisere seg med sikte på å bringe arbeiderbevegelsen inn i en sikker styringsposisjon etter stortingsvalget i 1977.»

Debatten.

Andreas Egeland: Det er riktig at landsmøtet kommer med en uttalelse om den faglige og politiske situasjon, men den bør være

så klar som mulig. I den forbindelse vil jeg gripe fatt i særlig punkt 2: «Den politiske situasjon er ikke lenger slik at det er noen selvfølge at arbeiderbevegelsen skal ha den avgjørende innflytelse på samfunnsutviklingen.»

Den politiske situasjon har aldri vært slik at det var en selvfølge. Det bør forandres mer konkret til at «det er fagbevegelsens oppgave å gjøre den politiske situasjon slik at det blir en selvfølge.»

Videre nevner uttalelsen en rekke tiltak Regjeringen har gjennomført og gir anerkjennelse, og jeg er helt enig i at det gis anerkjennelse. Men når det er tatt med den nye arbeidsmiljøloven, som selvfølgelig er et framskritt, må vi spørre hvorfor den ikke fremmes slik den var opprinnelig. Jeg sikter da til den omvendte bevisbyrde. Det er også andre ting å trekke fram, og jeg kunne tenke meg at uttalelsen gikk tilbake til redaksjonskomitéen og kom fram i en ny utgave.

Asbjørn Overvik: — Det er vel nå som før at uttalelser fra Arbeidsmandsforbundet blir lagt merke til i den faglige og politiske arbeiderbevegelse. Derfor er det meget viktig at vi samler oss om uttalelser og vedtak som kan få bredest mulig støtte hos representantene og framsatt i klare formuleringer som det ikke er mulig å bortforklare.

Jeg er enig i hovedtrekkene i forslaget til uttalelse. Den gir et riktig bilde av situasjonen, av det grunnlag Arbeidsmandsforbundet står på, hvilke mål arbeidet må rettes mot og hvilke saker den politiske arbeiderbevegelse må gå inn for i den nærmeste tida. Jeg er enig i hovedtrekkene, men ikke i alle formuleringene. Vi bør være såpass realistiske at vi vet det finnes grupper i denn sal som ikke kan gå med på formuleringen i uttalelsens siste avsnitt. Jeg er redd for, og har sett eksempler på at slike uttalelser blir utlagt slik at de som vedtar den går inn for å samle de fagorganiserte i en bestemt politisk gruppe. Om det tolkes slik at det bare er snakk om politisk organisatorisk samling i Det norske Arbeiderparti, kan ikke jeg, og mange med meg, være med på å stemme for denne uttalelsen som vi i hovedtrekkene er enige i, sa Overvik, og satte fram følgende forslag:

Siste avsnitt i landsstyrets innstilling til uttalelse om Den faglig/politiske situasjon i Norge endres til:

«En arbeiderbevegelse i samlet opptreden og aktiv kamp for gjennomføring av de sentrale oppgaver i dagens samfunn er i nøye samsvar med fagbevegelsens krav. På dette grunnlag oppfordret landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund sine medlemmer til å aktivisere seg med sikte på å bringe arbeiderbevegelsen inn i en sikker styringsposisjon etter stortingsvalget 1977.»

Øystein Larsen: Sammen med Landsstyret og forbundsstyret er jeg ansvarlig for den innstilling som er lagt fram. Jeg synes ikke det er nødvendig med noen endringer.

Harald Øveraas: — Uansett hva man foretar seg, vil en eller annen ha mulighet for å utnytte det i spekulativt øyemed. Men jeg har likevel ingen betenkeligheter med å stemme for den uttalelsen som foreligger. Vi er enige om at fagbevegelsens mål i prinsippet er en samlet arbeiderbevegelse. Jeg tror ikke det er mulig å samle den politiske arbeiderbevegelse før valget i 1977, men dette må ikke hindre oss i å gi uttrykk for et slikt syn.

Andreas Egeland, sa at han ikke sto her som representant for noe politisk parti, men som representant for fagbevegelsen. Han ville oppfordre Asbjørn Overvik om å trekke sitt forslag tilbake.

Asbjørn Overvik: Hadde jeg hatt den tillit til forbundsledelsen at mitt syn ble dekket, ville jeg ikke hatt betenkeligheter med å trekke forslaget tilbake. Men jeg er overbevist om at uttalelsen er formulert slik at den kan gi muligheter for mistolkninger og kan utnyttes. Det er en samlet fagbevegelses oppgave å gå samlet inn for de oppgaver de fagorganiserte pålegger den. Jeg opprettholder mitt forslag.

Dirigenten: Vi setter de fire første avsnitt opp til votering først.

Votering:

De fire første avsnitt ble enstemmig vedtatt.

Dirigenten: Deretter setter vi siste avsnitt i uttalelsen opp mot Overviks forslag.

Landsstyrets forslag vedtatt med stort flertall.

DAGSORDENEN PUNKT 4: ARBEIDERVERNLOVEN

Her forelå forslag nr. 59 fra avd. 18 og Landsstyrets innstilling.

Forslaget fra avd. 18, Rogaland Arbeidsmannsforening, hadde denne ordlyden:

«Organiserte arbeidere som har arbeidet mer enn 6 måneder sammenhengende i et firma eller en sammenslutning av firmaer, skal ha en oppsigelsestid på 2 måneder.

Oppsigelsestiden er ensidig.»

Landsstyret hadde ikke kunnet tiltre forslaget, men gått inn for at det ble oversendt tariffrådet for private anlegg.

Ernst Dittløvsen ga en nærmere presisering av forslaget:

«Hinnavågen Arbeidsmandsklubb under avd. 18 foreslår bedre vern for de fagorganiserte arbeidere. Slik som ordningen er i dag har ikke den organiserte arbeider noen fordeler foran den uorganiserte.»

Ole Flesvig: — Når Landsstyret har gått inn for å sende forslaget over til tariffrådet, har dette bakgrunn i at det er vanskelig å få vedtatt lover som bare gjelder en enkelt gruppe. Alle er enig om å ivareta de fagorganisertes interesser, men det er nytteløst å forsøke å påvirke myndighetene til å vedta særlover.

Når det gjelder den faglige og økonomiske situasjon ellers, trodde ikke Flesvig at man skulle gjøre seg for store forventninger når det gjaldt det økonomiske resultat. Det kunne kanskje derfor være en tanke å konsentrere seg mer om tariffavgiften, slik at man kunne trekke inn noe fra de uorganiserte og dermed styrke fagbevegelsen.

Votering:

Dirigenten satte forslaget fra Ditløvsen og avd. 18 opp mot Landsstyrets innstilling.

Landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

Nattarbeid i tunneler.

Odd Olsen tok opp dette forslaget fra avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening:

Inntil forbud mot nattarbeid er gjennomført for tunnelarbeid må arbeidstiden ved arbeid på tre skift settes til 35 timer i uken.

Odd Olsen: — Det skulle ikke her være nødvendig å gå inn på realitetene som ligger til grunn for forslag nr. 62. Det er ikke noe som taler for at det skal være nødvendig å gå nattskift i tunnelene, annet enn at dyre maskiner skal utnyttes effektivt. Det paradoksale er at vi argumenterer med dyre maskiner for å øke levestandarden, men vi bruker også maskinene som argument for å fortsette med helse-skadelig arbeid om natta.

Landsstyret innstiller på at forslaget oversendes LO. Jeg mener at Landsstyret også bør få ta stilling til forslaget, slik at det kan oversendes med Landsstyrets anbefaling.

Olsen la fram følgende forslag:

«Landsmøtet gir forslagene sin tilslutning og ber LO om å sette alt inn på at de blir gjennomført snarest mulig.»

Dette forslaget falt ved voteringen, og Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Deretter ble forslag nr. 60, 61 og 63 tatt opp:

Avd. 16, Skjomen-anleggenes Fagforening, foreslår:

«Arbeidervernloven må endres slik at bygg- og anleggsvirksomhet kommer inn under lovens bestemmelser om dispensasjon for å drive nattarbeid.»

Avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening, foreslår:

«Arbeidervernlovens bestemmelser om forbud mot nattarbeid må gjennomføres for tunnelarbeid.»

Avd. 3, Møre og Romsdal Arbeidsmannsforening, foreslår:

«Landsmøtet går inn for at 3- og 4-skiftordninger innen anleggsvirksomheten blir søkt avskaffet.»

Landsstyret hadde gått inn for at alle disse tre forslagene oversendes LO.

Øveraas: — Det er ikke nødvendig å bruke mye tid for å begrunne disse forslagene. Når Landsstyrets innstilling «bare» går ut på oversendelse til LO, må ikke det oppfattes som om Landsstyret ikke har tatt stilling til saken. Denne formen i innstillingen er brukt, fordi saken allerede er under arbeid. Det er også lovteknisk bearbeiding som må til. Det skjer i LO, og vi er med på det. Det er spørsmål blant annet om endring i Arbeidervernloven, om å få en begrensning i loven slik at det ikke er blancofullmakt til å kjøre nattskift. Jeg tror ikke det er nødvendig med forsterkning fra landsmøtets side, arbeidet er allerede i gang. Her er også et tariffspørsmål involvert, som vi på grunn av loven ikke har greid å komme videre med.

Det det egentlig er spørsmål om, er om samfunnet er villig til å betale hva det koster. Det er en kurant sak å ta bort nattskift. Det betyr en forlengelse av byggetid og større omkostninger, som igjen kan bety at forbrukerne må betale mer. Men det må også sees i forhold til belastninger på sosialbudsjettet. De psykiske og fysiske følger av nattskift vil utvilsomt bidra til å belaste sosialbudsjettet, — og jeg er ganske sikker på at samfunnet som helhet vil tjene på å komme bort fra dette. Jeg håper de politiske myndigheter er oppmerksom på dette og lydhøre overfor de krav fagbevegelsen stiller. Hvis det menes noe med den faglige/politiske samholdighet, er det anledning til å vise det når loven skal opp til revisjon.

Forslag nr. 60, 61 og 63 ble vedtatt oversendt LO.

Forslag til uttalelse om underentreprenører.

Arne Pedersen: — I diskusjonen på gruppemøtet i anleggssektoren kom vi fram til at det var et behov for en uttalelse, som jeg foreslår oversendt redaksjonskomitéen.

Pedersen refererte forslaget, som lyder:

«Norsk Arbeidsmandsforbund vil uttrykke sin sterke bekymring over utviklingen med bruk av underentreprenører, da særlig med sikte på små

underentreprenører som beskjeftiger fra en og opp til noen få arbeidstakere og som i dag ikke er underlagt noen form for autorisasjon.

Man opplever at hos disse som driver i det små, er arbeidstakerne regulert som selvstendig næringsdrivende og kan på denne måten unndra seg muligheten til regulering i form av tariffavtaler og kan også operere helt på siden av Arbeidervernloven og andre lover — og har på ingen måte noen form for regulert arbeidstid. Dette medvirker til å skape utrygge forhold og usunne konkurranseforhold på anleggene.

Videre vil landsmøtet påpeke et forhold som er under utvikling blant slike små entreprenører. Arbeidstakere som er beskjeftiget hos en del av disse og som ikke er regulert i form av tariffavtale, blir tilbudt en del som fast timelønn og i tillegg blir de tilbudt et ikke lite kronebeløp pr. time som kalles for diett.

Her vil en snart forstå at slike forhold er en grov spekulasjon i arbeidsgiveravgift, pensjonspoeng og utregning av feriepenger.

Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte vil innstendig henstille til de politiske myndigheter om å ta seg av disse forhold med sikte på å få til en endring av denne utviklingen.

Uttalelsen ble oversendt redaksjonskomitéen.

Skiftordninger.

Avd. 9, Grubeforeningen «Nordens Klippe», foreslo:

«Der hvor Arbeidervernloven hjemler for etablering av døgnkontinuerlig og helkontinuerlig drift tas med en ny bestemmelse om at ved døgnkontinuerlig skiftarbeid skal det, hvis en av partene forlanger det, benyttes 4-skiftsordninger og ved helkontinuerlig skiftarbeid 5-skiftsordninger.

Dette innebærer at arbeidstiden for døgnkontinuerlig skiftarbeid kan settes ned til 36 timer pr. uke, og for helkontinuerlig skiftarbeid til 33½ time pr. uke.»

Landsstyret hadde under henvisning til at Arbeidstidskomitéen er i arbeid, innstilt på at forslaget oversendes LO.

Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Arbeidstids-spørsmål.

Landsstyret hadde sluttet seg til følgende forslag fra avd. 4, Nordland Arbeidsmannsforening:

«Forbundet arbeider med arbeidstidsspørsmålet om lik arbeidstid for funksjonærer og arbeidere i kommende landsmøteperiode. Det vil si arbeiderne ned på samme timetall som funksjonærer.»

Forslaget ble vedtatt.

Fra avd. 18, Rogaland Arbeidsmannsforening, forelå dette forslaget:

«Ved skiftarbeid på 2 skift må arbeidstiden settes ned til 40 timer pr. uke, slik at hvert skift blir 8 timer pr. dag.

En viser her til verkstedoverenskomsten av 1974, slik at vår avtale for 1976 ikke blir dårligere enn deres etter 1. april 1976.»

Landsstyrets innstilling gikk ut på at man henviste til den allerede bebudede forkortelse av arbeidstida.

Ingvald Berntsen tok opp forskjellen i arbeidstida for industrien og de private anlegg som har utviklet seg de siste åra.

I vår avdeling er det et voldsomt press for å få kjørt fram en utjamning her ved den kommende tariffrevisjon, for å få en arbeidstidsordning som er på linje med industrien. Skiftarbeide i seg sjøl er en fysisk påkjenning som bør kompenseres med kortere arbeidstid. Nå ligger vi stort sett langt etter på det feltet.

Berntsen satte fram følgende forslag på vegne av Hinnavågen Arbeidsmannsklubb:

«Det nye forbundsstyret får i oppdrag av landsmøtet å forsøke og legge forholdene til rette for forhandlinger angående 2-skiftordningen i førstkomende tariffrevisjon.

Forhandlingene skal ta sikte på ikke å få skiftene over 8 timer inklusive mattid og reisetid fra arbeidsplassen til selve arbeidsstedet.

Det betales for reisetid og mattid.

Dette er i tråd med det som vanligvis praktiseres i den industrien som i dag ikke sorterer under Arbeidsmandsforbundet.

Det henvises til Verkstedoverenskomstens § 8 angående arbeidstiden som retningsgivende.»

Harald Øveraa: — Jeg er ikke uenig med Berntsen i at vi skal ha som målsetting å endre på dette. Likevel er jeg noe betenkt på at landsmøtet nærmest skal vedta hvordan det nyvalgte tariffrådet skal stille seg når det går til forhandlinger. Vi bør være forsiktig med å utstyre dem med bundet mandat. Forslaget vil uansett bli vurdert av tariffrådet som sikkert vil gjøre det som er mulig for at saken skal få gjennomslagskraft. Prioriteringen må tariffrådet ta stilling til.

Dirigenten oppfattet det framsatte forslag som et tillegg til forslaget fra avd. 18.

Votering:

Landsstyrets forslag vedtatt med overveldende flertall.

Dirigenten: Det er på det rene at det blir nødvendig med et kveldsmøte i dag om vi skal komme gjennom dagsordenen.

Jeg foreslår pause fra kl. 16.40 til kl. 17.00 og fortsatt møte til ca. kl. 19.00.

Enstemmig vedtatt.

Kveldsmøte 1. oktober

Dirigenten satte møtet kl. 17.05 etter en 20 minutters pause. Han gikk straks løs på forslag nr. 67 og Landsstyrets innstilling.

Ingen forlangte ordet. Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Det innebærer at følgende forslag oversendes det nye forbundsstyret:

«Trekk av kontingent må likestilles med pensjonstrekk o.l. og kunne settes i verk etter flertallsvedtak i forening/klubb uten skriftlig tillatelse av den enkelte.
Dette må komme inn i Arbeidervernlovens § 40 og komme med i den nye arbeidsmiljøloven.»

Forslag nr. 68 og 69 var foreslått tiltrådt av Landsstyret og ble enstemmig vedtatt.

De to forslagene lød slik:

«LO må snarest søke innført årlig bedriftslegekontroll av samtlige arbeidstakere.
Bedriftslegeordningen må snarest lovfestes.

Det må gjennomføres faste årlige støv- og lungeundersøkelser for arbeidere med silikose- og asbestfare.»

«Bedriftslegeordning for alle innen rengjøringssektoren må være et krav, og forbundet må sette alt inn på å få gjennomført dette.»

Forslag nr. 70 og Landsstyrets innstilling ble tatt opp, og Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Det innebærer at følgende vedtak oversendes LO:

«Bestemmelsene i Arbeidervernloven om bruk av overtid må endres, slik at overtiden i de 2 på hverandre følgende uker ikke overstiger 10 timer og at årstimetallet ikke overstiger 200 timer.»

Verne- og miljøspørsmål.

Forslag nr. 71 var tiltrådt av Landsstyret.

Det hadde denne ordlyden:

«Tiltrer Jern og Metals uttalelse fra deres landsmøte 1974 i den utstrekning det passer for vårt forbund.»

Arvid Forså: Det skulle være unødvendig å ta ordet, men saken er så viktig at jeg likevel vil si noen ord.

A argumentere for bedre arbeidsmiljø er lett nok. Vi må ha en motivering og den må være klar. Når den er utarbeidet, blir spørsmålet: Hvordan skal vi lære oss å behandle arbeidsmiljøet. Det er

flere av våre medlemmer som er opptatt av spørsmålet, men hvordan det skal takles er ikke enkelt å besvare.

Arbeidsmiljøet må studeres og vil alltid være under forandring. Det er ikke sikkert at det som er problemet i dag er det samme problem om 10 år. Vi må bygge på debatter, meningsutvekslinger og erfaringer fra mange ute i arbeidslivet. Vi må bearbeide å sette erfaringene i system. De skal ut til medlemmene og gjøre sin nytte på den enkelte arbeidsplass.

Større aktivitet i avdelingene og klubbene er en selvsagt ting, men tror ikke det er nok. Dette er en så viktig sak at fagbevegelsen på tvers av forbundsgrensene må gjøre dette til merkesak. Arbeidsmiljøet må sees i sammenheng med andre miljøfaktorer i samfunnet.

Jeg mener samorganisasjonen her har en stor oppgave foran seg. Verneombudene blir vel den viktigste del av apparatet for å bedre arbeidsmiljøet på de lokale arbeidsplasser.

Dette krever en bedre og mer intim kontakt mellom klubbstyrene og verneombudene. Verneombudene må få systematiske opplæringer og den opplæring må fagbevegelsen sørge for. Både forbund, LO og AOF må være med i opplæringsprosessen. Arbeidsgiverne må ta sin del av løftet med å bedre arbeidsmiljøet. Det kan de gjøre ved å betale sin del, den største delen av utgiftene med opplæringen. Det er som regel produksjonsplassene som skaper miljøproblemer, og hva er da mer rimelig enn at utbyttet av produksjonen betaler for å dempe skadevirkninger som oppstår på grunn av produksjonen.

Her må det vises solidaritet fra alle parter, arbeidsgiver og arbeidstakere.

Staten må være foregangsmann på dette området. Den båtstenkingen man har brukt hittil må man komme bort fra når det gjelder verne og miljøarbeidet. Både staten som arbeidsgiver, og bedrifter og arbeidstakere må samarbeide for å løse problemene.

Effektiviseringen av arbeidsmiljøet må ikke komme derhen at eldre arbeidskraft blir skjøvet ut til fordel for yngre arbeidstakere. Dette må vi be myndighetene være oppmerksom på.

De menneskelige verdier må komme i forgrunnen ved framtidige lønnsforhandlinger.

Miljøproblemer og mennesket på arbeidsplassen må vurderes nøye ved framtidige tariffoppgjør.

Det må ikke bli spørsmål om lønnsomhet når det gjelder arbeidsmiljøet. Alle har krav på godt arbeidsmiljø.

Miljø er ikke en sak som må brukes til politisk propaganda. Den er altfor alvorlig til det. Det gjelder liv og helse og trivsel til man-

ge mennesker. Mann og kvinne har krav på sunne, trygge og menneskelige forhold på arbeidsplassene, derfor må forbundet aktiviseres så det står fremst i kampen for et godt arbeidsmiljø.

Forsås satte fram følgende tilleggsforslag:

«Vi henstiller til forbundsstyret å sette ned et utvalg på 3 medlemmer for å arbeide med verne- og miljøspørsmålet. Dette for å koordinere verne- og miljøarbeidet på linje med f. eks. Jern og Metall.»

Dirigenten anså dermed debatten for avsluttet.

Forsås tilleggsforslag ansees som tillegg til forslag nr. 71 som er tilrådet av Landsstyret.

Landsstyrets innstilling med Forsås tillegg ble enstemmig vedtatt.

TARIFFREVISJONEN 1976

Andreas Egeland: — Tariffrevisjonen ligger vel oss alle nær på hjertet. Landsmøtet har så vidt vært inne på temaet. Jeg ber om landsmøtets tilslutning til at følgende uttalelse blir oversendt redaksjonskomitéen til bearbeidelse:

«Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund vil understreke overfor LOs representantskap den 12. og 13. des. 1975 at tariffrevisjonen i 1976 må gjennomføres etter følgende retningslinjer:

1. Tariffoppgjøret 1976 må bygge på frie forbundsvise forhandlinger uten innblanding fra myndighetenes side før oppgjøret er avsluttet.
2. Etter avsluttet oppgjør må myndighetene skjerpe priskontrollen og ta i bruk virkemidler som sikrer lønnstakernes reallønner.
3. Kravene må fremmes som krone og øretillegg fordi prosenttillegg øker avstanden til lavtlønsgruppene og dette må avvises.
4. Helautomatisk indeksregulering med høyeste svingningstall på 3 poeng må inngå i en ny avtale for å hindre at tilleggene blir spist opp umiddelbart etter oppgjøret.
5. Fagbevegelsens prinsipp om solidarisk lønnspolitikk må få et nytt og reelt innhold. Kravet må derfor stilles om garantert minstelønn som tilsvarende 90 prosent av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn og det må gjennomføres for alle yrkesaktive.
6. Lærlinger og unge arbeidere må få det samme tillegg som voksne, både ved indeksoppgjør og generelle tillegg.»

Øystein Larsen: — Denne uttalelsen ser jeg på som rene tariffkrav. Det kommer ikke inn under Landsstyrets oppgave. Jeg vil på det bestemteste avvise forslaget.

Dirigenten: — Egeland var kanskje for tidlig ute, og burde kommet inn med forslaget under punktet tariffkrav.

Egeland: — Jeg oppfatter ikke dette som tariffkrav. Dersom redaksjonskomitéen er av samme oppfatning som Øystein Larsen, blir

uttalelsen sannsynligvis ikke fremmet. Jeg godtar også det, men ber om at forslaget blir oversendt redaksjonskomitéen.

Ole Flesvig: — Det er en grense for hvor mange resolusjoner og uttalelser landsmøtet kan komme med. Landsmøtet er ikke en ungdomsorganisasjon som rauter ut resolusjoner, og jeg vet ikke hvor Egelands forslag skulle passe inn. Jeg er enig med Øystein Larsen i at dette er rene tariffkrav.

Saken ble så tatt opp til votering. Med stort flertall ble det avvist å sende forslaget over til redaksjonskomitéen.

AVDELINGENES VEDTEKTER

Følgende forslag fra Vedtektskomitéen var tiltrådt av landsstyret, og ble enstemmig vedtatt:

§ 3 må revideres i henhold til forbundets vedtekter, § 19.

Avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening, foreslo at de oppgitte satser i § 4 om medlemskontingenten, sløyfes.

Landsstyrets innstilling:

«Forslaget tiltres. I punkt 2 endres 12 uker til 13 uker.»

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Landsstyret hadde tiltrådt et forslag fra avd. 4, Nordland Arbeidsmannsforening, om at § 5, punkt 1, skulle lyde:

«Ordinært årsmøte bør holdes innen utgangen av mai —.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Følgende forslag til nytt punkt 11 i samme paragraf var ikke tiltrådt av landsstyret, og ble heller ikke vedtatt av landsmøtet:

«Det skal holdes et obligatorisk medlemsmøte i klubbene foran hvert tariffoppgjør som skal behandle og vedta tariffkrav på grunnlag av det lokale tariffutvalgs innstilling.»

§ 6. Styret.

Det forelå to forslag til endring av § 6:

Avd. 5, Oslo og Omegn Arbeidsmannsforening, foreslo:

«Paragrafen endres slik at der hvor det i praksis er vanskelig å få samlet et representantskap, har en høve til å velge et utvidet styre for å kunne dekke så mange grupper som mulig.»

Avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening, foreslo:

Punkt 3:

Formannen har den daglige ledelse av foreningen, men i de foreninger som har ansatt forretningsfører er ledelsen tillagt denne.

Punkt 7:

Foreningen velger et studieutvalg på tre medlemmer eller en studieleder. Studielederen/studieutvalgets formann bør være medlem av styret, eller tiltre styret uten stemmerett.»

Landsstyrets innstilling, som ble enstemmig vedtatt, lød slik:

«Punkt 1 — «høyst 9» endres til høyst 11 medlemmer.

Punkt 3 — Forslaget fra avdeling 8 tiltres.

Punkt 8 — Endres til: «Styret er vedtaksført når over halvparten av styremedlemmene» (osv. som før).»

§ 7. Foreninger med flere overenskomst-områder.

Forslag fra avdeling 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening:

Punkt 2:

Her brukes ordet klubb(er) i stedet for gruppe(r).

Punkt 4:

Første avsnitt får denne ordlyd: Der foreningens styre finner at det er behov for det inndeles i grupper etter overenskomstområde.

Punkt 5:

Etter styrets bestemmelse inndeles medlemmene i klubber og da fortrinnsvis etter overenskomstområde. Klubbene kan også omfatte et geografisk område eller en enkelt bedrift. Styret består av 3 til 7 mann og velges fortrinnsvis blant tillitsmennene.

Punkt 7:

Siste avsnitt får denne ordlyd: På årsmøtet har alle medlemmene adgang med tale og forslagsrett. Kun de valgte representanter, styret og formann i studieutvalget har stemmerett.»

Landsstyrets innstilling, som ble enstemmig vedtatt:

«Punkt 2 — Ordet «grupper» endres til overenskomstområder både i første og annen setning.

Punkt 7 — Forslaget fra avdeling 8 tiltres. (For øvrig vises til avdelingens vedtekter § 16.)»

Forslag om en del av kontingenten til klubbene.

Ernst *Ditløvsen* mente at klubbene burde få disponere en del av kontingenten for dermed å kunne fremme medlemmenes interesser på en bedre måte. Han tok opp forslag nr. 55.

«Hinnavågen Arbeidsmannsklubb under avdeling 18 mener at den nåværende ordning er for dårlig, og at den må tas opp til revisjon, for at vi skal få anledning til å gjøre et mer aktivt arbeid innenfor klubbene.»

Landsstyret hadde ikke kunnet tiltre forslaget om at en del av kontingenten skal gå til klubbene.

Ludvik *Wangsmo* sa at Landsstyrets innstilling ikke var slik å forstå at man ikke ville la klubbene få disponere en del av kontin-

genten. Men dette er en intern sak som må avgjøres av avdelingene og det kan ikke vedtektfestes.

Landsstyrets innstilling ble deretter vedtatt med stort flertall.

Følgende forslag fra Vedtektskomitéen som var tiltrådt av Landsstyret, ble enstemmig vedtatt:

«Regler om valg av representanter til Landsorganisasjonens kongress endres i henhold til endringene i disse regler.»

Grunnforsikringen.

Avdeling 5, Oslo og Omegn Arbeidsmannsforening foreslo:

«Grunnforsikringens ytelsessatser ajourføres i likhet med Samvirkes tabell. Side 66 Bilag i gjeldende vedtekter.»

Landsstyrets innstilling gikk ut på at administrasjonen utarbeider egen brosjyre for forsikringsordningene.

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

HOVEDAVTALEN

Dirigenten: — Vi går så tilbake til dagsordenens punkt 4, hovedavtalen.

Forslag nr. 72 og Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

«Det gjennomføres endringer i hovedavtalen som sikrer våre fastlønte tillitsmenn forhandlingsrett på de enkelte arbeidsplasser og bedrifter.»

Ernst *Ditløvsen* tok opp forslag nr. 73 og satte fram følgende forslag:

«Hinnavågen Arbeidsmannsklubb under avdeling 18 foreslår at det på arbeidsplasser der personellstyrken blir over 100 mann, skal det ansettes en tillitsmann på heltid.

Blir personellstyrken over 500 mann, utvides ordningen til 2 mann.»

Landsstyret hadde i sin innstilling sagt seg enig i at det arbeides for bedre tillitsmannsordninger, og gått inn for at forslaget oversendes det nye forbundsstyret.

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Ingvald *Berntsen* tok opp forslag nr. 74.

«Årsmøte i klubbene må legges i arbeidstiden på grunn av flere skift, bosteder og at det er vanskelig å koordinere disse tingene på et anlegg.»

Landsstyrets innstilling — som gikk ut på at forslaget oversendes tariffrådene — ble enstemmig vedtatt.

Tariffavgiften.

Det forelå innsendte forslag nr. 75, 76, 77, 78, 79, 80 og 81, samt Landsstyrets innstilling.

Leif Lorentsen Skomo tok opp forslag nr. 76.

«Vi ber landsmøtet fatte vedtak om at alle forbundets avtaleområder får åvtaleavgift fra neste tariffperiode.»

De øvrige forslagene om tariffavgiften:

Avd. 3, Møre og Romsdal Arbeidsmannsforening, foreslår:

«Spørsmål om tariffavgift e.l. for de uorganiserte har ikke ført fram avtalevegen, og en bør nå kanskje gå inn for en løsning lovvegen.»

Avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening, foreslår:

«Vedtaket på siste fagkongress om å kreve organisasjonsplikt der tariffavtale er opprettet må gjennomføres ved neste tariffrevisjon — eventuelt revisjon av hovedavtalen.»

Avd. 16, Skjomen-anleggenes Fagforening, foreslår:

«Hovedavtalen må få de endringer som trenges slik at tariffavgift kan gjennomføres.»

Avd. 214, Sandbakk Gruvearbeiderforening, foreslår:

«Ved kommende tariffrevisjon må forbundet sammen med LO få gjennomført kravet om at uorganiserte som arbeider hos arbeidsgivere som forbundet har inngått avtale med blir trukket for samme beløp som vi organiserte betaler i kontingent.»

Avd. 17, Finnmark Arbeidsmannsforening, foreslår:

«Finnmark Arbeidsmannsforening, avd. 17, vil foreslå overfor landsmøtet at spørsmålet om de uorganisertes stilling på arbeidsplassene blir tatt opp til behandling.

Det hersker i dag en utbredt misnøye blant de organiserte arbeidere over at de uorganiserte ved enhver anledning mottar alle de goder og fordeler som de organiserte har kjempet fram og betalt for.

Foreningen vil framheve følgende tiltak som kan komme på tale for å rette opp forholdene:

1. Innføring av tariffavtale for de uorganiserte.
2. Overenskomstene gjøres gjeldende bare for de organiserte arbeidere. De uorganiserte er rettmessig ikke part i overenskomstene.
3. Arbeidsgiverne pålegges informasjonsplikt om fagforeningen på arbeidsplassene — overfor alle nyansatte.
4. Organisasjons- og arbeidsplassstillitsmenn gis særskilte pålegg — som en tillitsmannsplikt å ta seg spesielt av nyansatte arbeidere.»

Avd. 18, Rogaland Arbeidsmannsforening, foreslår:

«Den frie organisasjonsrett må gi de som ser fordelene med å stå organisert større fordeler enn de som ikke vil organisere seg og ikke ser fordeler i dette, og at det på den enkelte arbeidsplass kan gis særavtaler bare for de organiserte på grunnlag av at de avtaler vi har i dag er et produkt av de organisertes langvarige kamp.»

Reidar Helgesen: — Forholdet mellom oss organiserte og våre uorganiserte arbeidskamerater må det ofres noe tid på. Det er en alminnelig misnøye rundt om over at de uorganiserte ikke er med på å bære byrdene i fagbevegelsen. De uorganiserte er derimot ofte med på å forlange alle de fordelene vi har kjempet for og betalt for. Det er viktig å få et klart vedtak fra landsmøtet, en klar henstilling til de uorganiserte om å bli med. Vi må få innført en tariffavgift med samme kontingent som de fagorganiserte.

Om det blir forbundsvise oppgjør, må Arbeidsmandsforbundet ta en kamp på denne saken, for her gjelder det prinsipper. Vi kan ikke finne oss i at det på enkelte bedrifter er 50 prosent som er uorganisert. Jeg synes Landsstyrets innstilling er noe svak, idet det ikke tar stilling til avdeling 17's forslag. La oss understreke nødvendigheten av tariffavgift.

M. Bongo: Under innskrenkningene i Bidjovagge opplevde vi hvor trygg en føler seg når en er organisert. Vi hadde da 60—70 prosent som var organiserte og kunne ikke love dem noen ting, annet enn å gjøre hva vi kunne. Vi har ikke juridisk rett til å forsvare interessene til våre fagorganiserte. Det er ikke hyggelig, ikke å kunne svare ja når særlig de unge spør: Kan jeg føle meg trygg når jeg organiserer meg? De uorganiserte har like stor trygghet. På lengre sikt må vi komme dit at vi ikke trenger å kjempe med de uorganiserte om de rettigheter fagbevegelsen har arbeidet for. Tariffavgift kan være en mulig hjelp, på kort sikt, så jeg håper iallfall den blir innført snarest. Særlig de unge vil gjerne vite om de har noen fordeler av de pengene de betaler. I Bidjovagge høstet vi ikke særlig hyggelige erfaringer.

Dag Bjørnstad: Tariffavgift er en naturlig konsekvens av det kontingentvedtaket som ble fattet i dag. Det ville være underlig om vi påla våre medlemmer en høyning av kontingenten uten å gå inn for tariffavgift. Det må nesten være en selvfølge ved det oppgjør vi har foran oss.

Karl Kolstad: Jeg kan illustrere det med et eksempel om to arbeidere som sørget for å bli organisert (omtalt i «Fædrelandsvennen» i går). Hva var resultatet? De ble oppsagt. Det viser hvem som i enkelte tilfeller er tryggest, de som er organisert eller de som ikke er det. Tariffavgift bør gjennomføres snarlig.

Harald Øveraas hadde ordet til forretningsorden.

Deretter fulgte votering over forslag nr. 76 fra avd. 4, Nordland, og innstillingen fra Landsstyret.

Den lød:

«Forslagene tiltres når det gjelder tariffavgiften. Henviser for øvrig til følgende vedtak i LOs sekretariat: «Saken skal fortsatt søkes løst avtaleveien.»»

Forslaget fra avd. 4 ble vedtatt med 110 stemmer. 98 stemmer ble avgitt for Landsstyrets innstilling.

Avd. 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforening, hadde foreslått at avtalen om tilleggstrygd må endres slik at den bare skal gjelde for organiserte arbeidere.

Landsstyrets innstilling, som ble enstemmig vedtatt, lød slik:

«Landsstyret er enig i at medlemskapet må gjøres mer attraktivt. Forslaget oversendes LO med anmodning om å arbeidere videre med dette.»

Bedriftsdemokratiet.

Landsstyret hadde sluttet seg til følgende forslag fra avd. 9, Nordens Klippe, og landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt:

«*Bedriftsdemokrati:*

Loven om de ansattes representasjon i styrer og bedriftsforsamling må videreføres slik at ordningen blir gjort gjeldende for hele vårt næringsliv. De ansatte i statsinstitusjoner må snarest få sin plass i disse styrer. Dette kan skje ved at antall styre-representanter utvides.

«*Det offentlige og representasjon:*

De offentlige organer som fylkesstyret og kommunestyret må få samme representasjon som de ansatte i bedrifter som dekkes av loven om bedriftsdemokrati.

Slik representasjon må skje uten at de ansattes antall representanter blir redusert.»

Hovedavtalen for bygg og anlegg.

Avd. 3, Møre og Romsdal Arbeidsmannsforening, foreslo:

«Hovedavtalen fra 1969 for bygge- og anleggsgagnene er på flere områder foreldet, og det bør snarest skje en revisjon av flere vesentlige punkter i avtalen.»

Landsstyrets innstilling som ble enstemmig vedtatt:

«Forslaget oversendes det nye forbundsstyret. For øvrig vises til den nye Hovedavtalen av 1974 for bygge- og anleggsgagnene.»

Ferieloven.

Per Kosmo tok opp forslag nr. 85, framsatt av avd. 4, og argumenterte for det. Han pekte på at det var av særlig betydning for arbeidstakerne i de tre nordligste fylker at man fikk 4 ukers sam-

menhengende ferie så man fikk en sjanse til å se sola. Lange reiser til steder med stabile værforhold korter ned ferietida. Han henstilte til forbundet å sette inn harde krav på dette området.

Forslag nr. 85 lød slik:

«Forbundet arbeider for 4 uker sammenhengende sommerferie. Subsidiært for de 3 nordligste fylkene.»

Forslag nr. 86 dreide seg om det samme.

Magne Mælumshagen pekte på unntaksbestemmelsene i ferieloven som bl. a. går hardt ut over asfaltarbeiderne. Han satte fram følgende forslag:

«Landsmøtet henstiller til forbundet om at forbundet, både gjennom henvendelse til Regjeringen om forandring av Ferieloven slik at asfaltarbeiderne ikke rammes av unntaksbestemmelsene i Ferielovens § 4 og ved de kommende tarifforhandlinger, går inn for å skaffe også asfaltarbeiderne sommerferie på lik linje med flertallet av andre arbeidstakere.»

Tobias Netland: — Vi på private anlegg er vant til at vi får tre uker i sammenhengende sommerferie. Fjerde ferieuka får vi i forbindelse med jul og nyttår. En ordning med fire uker sommerferie kan føre til at arbeidsgiveren krever at vi skal arbeide mellom jul og nyttår. Det ville være betenkelig, og skal en risikere slike følger av en lovendring, vil jeg gå mot forslaget.

Alfred Haugen, forbundsstyret, sa seg enig i Mælumshagens forslag, og foreslo en tilføyelse i første setning om at forbundet «*sammen med Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund*» tar saken opp.

Ved voteringen ble Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt. Den lød:

«Forslagene tiltres, slik at 4 ukers ferie blir fast regel med anledning til å treffe avtale om andre ordninger ved den enkelte bedrift.»

Deretter ble forslaget fra Mælumshagen, med Haugens tilføyelse, enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok så opp forslagene nr. 87 og 88, og Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Det innebærer at følgende forslag oversendes LO, og det vises for øvrig til LOs handlingsprogram:

«LO må snarest stille krav om en ekstra ferieuke med full lønn for arbeidere over 55 år.»

«På grunn av hardt og krevende arbeid innen anleggssektoren må arbeidere over 50 år få 4 uker sammenhengende ferie på sommeren og 1 uke vinterferie.»

TARIFFSAKER

Her forelå forslag nr. 89 og nr. 90 og Landsstyrets innstilling.

Forslagene kom fra avd. 8, Sør-Trøndelag, og avd. 9, Nordens Klippe, og begge forslagene gikk ut på at tariffrevisjonen 1976 må gjennomføres som forbundsvise oppgjør.

Landsstyrets innstilling:

«Landsstyret er i prinsippet enig i forslagene, men oppgjørsformen må vurderes til enhver tid.»

Odd Olsen hadde vanskelig for å forstå hva Landsstyret legger i sin innstilling. De to forslagene, nr. 89 og nr. 90, går på konkrete linjer i det kommende tariffoppgjør. Ettersom vi nå står foran et tariffoppgjør, hadde han ventet at Landsstyret tok stilling til de konkrete forslag som er satt fram. Jeg er ikke i tvil om at vi bør gå inn for forbundsvise oppgjør. Det er mange ting som vanskelig kan løses i et fellesoppgjør. Olsen satte fram følgende forslag:

«Avdeling 8, Sør-Trøndelag Arbeidsmannsforenings forslag opptas.»

Harriet Andreassen kunne opplyse at rengjøringsgruppa i går hadde vedtatt forbundsvise oppgjør. Noen av skjevhetene for gruppa fikk man rettet opp i fjor, men mye står igjen.

Øystein Larsen sa at de to forslagene riktignok går rett på tariffoppgjøret i 1976. Han ville likevel be om at man ikke bandt forbundsledelsen til noen bestemt oppgjørsform. Spørsmålet skal opp i Representantskapet med det første. Med den økonomiske situasjon vi er inne i, trodde han vi måtte være forberedt på at det bærer mot et fellesoppgjør. Han måtte derfor fastholde Landsstyrets innstilling.

Kåre Rasmussen var uenig i Odd Olsens forslag. Vi kan ikke binde forbundsledelsen her.

Votering:

Landsstyrets innstilling ble satt opp mot forslag nr. 89.

Landsstyrets innstilling vedtatt med stort flertall.

SLUTTVEDERLAGSORDNINGEN

Forslag nr. 91 fra avd. 34, Stord Arbeiderforening, gjaldt sluttvederlagsordningen:

«Landsmøtet ber forbundet om at de må medvirke til å arbeide for at avtalen om rett til sluttvederlag blir revidert. En arbeidstaker som er sluttet i arbeid grunnet sykdom og fått statspensjon eller annen pensjon, men ikke folketrygd, bør få rett til sluttvederlag.»

Landsstyrets innstilling:

«Kan ikke tiltres, da avtalen allerede er revidert i henhold til forslaget med virkning fra mai 1971.»

Dirigenten satte Landsstyrets innstilling opp mot forslag nr. 91, og Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

INDEKSREGULERINGEN

Forslag nr. 92 fra avd. 9, Nordens Klippe, dreide seg om indeksregulerings-bestemmelsene:

«Avstanden fra basistall til «rød strek» senkes til 2 poeng med full kompensasjon.

Vi peker på at de indeksbestemmelser vi har hatt ikke har virket tilfredsstillende for arbeidstakerne.

Arsaken til dette er mange, bl. a. at avstanden fra «basis tall» til rød strek er for stor.»

Landsstyrets innstilling:

«Forslaget oversendes tariffrådene. Viser til forbundets tidligere standpunkt om helautomatisk indeksregulering.»

Avstemningen over forslag nr. 92 ga som resultat at Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

PENSJONSFORSLAG

Einar With redegjorde for og begrunnet forslag nr. 93 fra avd. 18, Rogaland, og ba om at landsmøtet gikk inn for saken.

Forslag nr. 93:

«Pensjonsalderen for rengjøringsdamene bør settes ned til 60 år og landsmøtet henstiller til forbundet å ta denne sak opp med myndighetene.»

Alfred Haugen: — Under tariffrevisjonen 1974 gikk vi inn for pensjonsavgang for underjordsarbeidere ved 62 år og at pensjonsbeløpet skulle økes betraktelig. Det falt seg slik at samtidig fremmet regjeringen forslag om nedsatt arbeidstid for underjordsarbeidere og skiftarbeidere, og da vart det kroken på døra. Arbeidsgiverne kjørte på at kortere arbeidstid og nedsatt pensjonsalder ikke kunne komme samtidig. Det ble nedsatt et utvalg for å undersøke hva det vil medføre av meromkostninger for bedriftene. Det foreligger innstilling fra utvalget, og det er forslag om at Arbeidsmandsforbundet snarest tar opp med myndighetene at alle underjordsarbeidere kan gå av ved henholdsvis 60 og 63 år, og også at de økonomiske spørsmål må bli løst tilfredsstillende.

Arna Karlsson: — Vi i Rana Rengjøringsklubb har med stor

interesse merket oss forslaget fra Rogaland angående pensjonsalderen for rengjøringskvinner. Det som vi da ble betenkt over, er om vi i dag med de regler vi har for opptjening av pensjionspoeng, vil bli mange som får redusert pensjon. Vi tenkte da på de som kanskje ikke har vært ute i arbeidslivet før de ble 45—50 år. Klubben har den oppfatning at når en mann kan få uføretrygd når han er blitt utslitt, så må det være en selvfølge at dette også skal gjelde kvinner. De som dette gjelder, har gjennom hele livet arbeidet og slitt for heim og samfunn. Det må da være en menneskerett at også de får nytte godt av uføretrygden når de trenger det. Vi vil gjerne høre fra forslagsstillerne om de også hadde *problemene* med redusert pensjon i tankene?

Ole Klemo: — Arbeiderne i gruva går 8 timer daglig 5 dager i uka under jorda. Der de går skift, ser de knapt dagens lys i mørketida. På arbeidsplassen er det larm, støv, dårlig luft og lys. Med den maskinelle driften er det slik støy at de blir hørselsmessig isolerte. Det er ganske få yrker som gir slikt fysisk og psykisk press som underjordsarbeidet. At det er farlig, viser alle minnesmerkene rundt om over ofre for ulykker. Kompensasjonen har vist framskritt, men ikke nok. Pensjonsalderen bør settes til 60 år for dem som ønsker det.

Vi må gå inn for at flest mulig skal ha det så godt som mulig lengst mulig. La dem få noen år over jorda. En gradering må til, etter hvor mange år de har tilbrakt under jord. Jeg kunne tenke meg en overkompensasjon, og gir min fulle tilslutning til forslag nr. 97.

Dette forslaget fra avd. 9, Nordens Klippe, hadde denne ordlyden:

«LO må snarest fremme krav om at pensjonsalderen for gruvearbeidere senkes.

For underjordsarbeidere må pensjonsalderen senkes til 60 år og for de øvrige gruvearbeidere til 65 år.

Pensjonsbeløpet må heves til folketrygdens nivå.»

Ernst Dittløvsen framsatte dette forslaget fra sin avdeling:

«Pensjonsalderen for anleggsarbeidere settes til 62 år».

Begrunnelse: Strammere tidsrammer for bygg og mer skift har ført til øket press som etter hvert gjør det vanskelig for eldre anleggsarbeidere å følge med.

Peder Aldal: — Her er mange gode forslag og jeg er stemt for å godta alle, men det er én ting samtlige har glemt: Det er opptjeningstiden. Det har ingen hensikt å gå av når en er 62 år hvis det ikke skjer noe med opptjeningstida. Jeg håper forbundet følger

opp dette der det hører hjemme, nemlig i Statens Pensjonskasse. Saken er den at opptjeningstida er den samme som i den tida vi hadde 48 timers arbeidsuke. I og med at pensjonsalderen blir senket, må det være klart at opptjeningstida må senkes i samsvar med arbeidstidsforkortelsen.

Jarle Selbo refererte og framsatte forslag fra gruppemøtet som var avholdt tirsdag:

«Norsk Arbeidsmandsforbund tar opp med de politiske myndigheter spørsmålet om pensjon for underjordsarbeidere, helkontinuerlige skiftarbeidere, og kravet må være en fleksibel ordning 60—63 år.

Folketrygden følger pensjonsalderen i hver enkelt gruppe.»

Arvid Forså: Arbeidsmandsforbundet må arbeide for at alle medlemmer skal få alle rettigheter, uansett kjønn, og vi må forvise oss om at det ikke blir redusert pensjon for kvinnene.

Ole Flesvig ville minne om at da vi helt plutselig fikk satt ned pensjonsalderen for et par år tilbake, opplevde vi en protestflom i dette forbundet som man aldri har sett maken til. Vi måtte ta opp forhandlinger med staten om at man ikke måtte pukke på dette med pensjonalderen. Protestene berodde på mange ting. Det var snakk om poeng i folketrygden, at folk hadde innstilt seg på å arbeide lenger etc. Så det er ikke alltid bare å senke pensjonsalderen. En annen ting er at dess lavere pensjonsalderen settes, dess større pensjon trenger man.

Einar With syntes ikke Flesvigs uttalelser var særlig relevante i denne sammenheng. Vi har altfor mange tilfelle der folk på grunn av slitasje må gå av med pensjon. Men folk skal selvsagt ha anledning til å jobbe videre om de ønsker det.

Votering:

Dirigenten var av den oppfatning at Landsstyrets innstilling tok vare på alt det som var kommet fram i de innsendte forslag.

Landsstyrets innstilling til de seks innkomne forslagene om lavere pensjonsalder, lød slik:

«Forslagene om lavere pensjonsalder for enkelte grupper tiltres. Viser for øvrig til LOs handlingsprogram og at det arbeides med dette.»

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Hvoretter det forslaget Jarle Selbo hadde satt fram, ble tatt opp til avstemning og enstemmig vedtatt.

Møtet ble hevet kl. 18.55.

Formiddagens møte 2. oktober 1975

Møtet ble satt kl. 9.00 med Ingvald *Almklov* som dirigent. Dirigenten minnet om dagens demonstrasjon mot Franco og opplyste at man kl. 12.00 ville ta en pause med fem minutters stillhet. Han oppfordret landsmøtedeltakerne til å delta i ettermiddagens demonstrasjon fra Universitetsplassen og refererte et skriv fra LO's sekretariat som oppfordret de fagorganiserte til å slutte opp om dagens anti-Franco-demonstrasjon.

Protokollen fra gårsdagens ettermiddags- og kveldsmøte ble referert av Per *Ingebrigtsen*.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Dirigenten ga så ordet Kaare *Sandegren* fra LOs internasjonale kontor som holdt dette innledningsforedraget om

INTERNASJONALT FAGLIG SAMARBEID

Kaare Sandegren sa at det var et skjebnens sammentreff at denne saken kom opp på Arbeidsmandsforbundets landsmøte på samme dag som den store anti-Franco-demonstrasjonen skal finne sted. Skjønt, så tilfeldig er det vel ikke. Arbeidsmandsforbundet har ord på seg for å være tidlig ute med sine utspill og reaksjoner i alt som har med internasjonalt samarbeid å gjøre. Jeg vil ta for meg 3—4 aktuelle saker, nemlig Spania, Portugal, Chile og Vietnam før jeg går over til å snakke om de videre perspektiver.

Jeg vil understreke at fagbevegelsen internasjonalt står enig. Den har det samme utgangspunkt, nemlig å sikre den vanlige arbeider frihet og bedre kår. Når det gjelder Spania, er det ikke nødvendig å peke på at dette er en brennaktuell sak. Det som nå har skjedd er en påminnelse, også til oss som ikke var voksne i 30-åra, en opprivning av sår, som vi nå får rett inn i stua gjennom TV og andre massemedia. Det som skjer i Spania skyldes ikke så mye Franco selv. Han er gammel og har vel ikke så lang tid igjen. Men det er en gruppe rundt Franco som av en eller annen grunn ønsker å provosere og som ønsker å fortsette en reaksjonær og fascistisk politikk. Det er dette fagbevegelsen reagerer mot. Reaksjonære spanske politikere har slått inn på en vei som kan føre til en ny borgerkrig. Det er ikke for sterkt sagt. Og det er ikke vanskelig å forestille seg hva det vil føre med seg av lidelser og virkninger utover Spanias grenser. Hva det vil bety for Portugal, tør man nesten ikke tenke på. Det er en enstemmig europeisk fagbevegelse som har valgt torsdag 2. oktober til en anti-Franco-dag, ut fra en følelse av situasjonens alvor, og det at fagbevegelsen ikke kan sitte rolig å se på det som skjer. Det er en oppvisning i felles opptreden.

I dag settes det i gang en flyblokkade mot Spania fra norsk, svensk, dansk, nederlandsk og fransk side. Frankrike har dessuten i dag stanset alle tog, båter, busser osv. til Spania og brutt alle telekommunikasjoner og postforbindelser. Allerede i går ble all spansk flytrafikk på England vanskeliggjort. Fem minutters stillhet blir i dag gjennomført i en rekke land. I Frankrike blir det dessuten i dag en times arbeidsstans. I Tyskland, Sveits og Østerrike markerer man demonstrasjonen ved å la fabrikk sirenene lyde, og i Tyskland vil alle kirkeklokker i katolske og protestantiske kirker klemte. En slik samtidig manifestasjon må ha virkning.

Hensikten er å skape en politisk og psykologisk virkning, og vi for vår del er ikke i tvil om at den vil virke som en skremsel på de krefter den er rettet mot. Franco-regimet er nødt til å ta hensyn til denne meningsyttringen, og den vil virke oppmuntrende og styrke moralen hos hans motstandere i en situasjon, der vi vet at nye henvendelser er planlagt. Det er heller ikke tvil om at manifestasjonen må virke på regjeringene i Vest-Europa og forhåpentlig også på regjeringen i USA. For det er på det rene at det må andre virkemidler til. Selv om vi omgås med planer om tidvise, hyppige transportblokkader, så vil det bli nødvendig med direkte tiltak fra regjeringenes side.

Vi foreslår ingen innblanding, men at alt samband mellom Spania og EFTA/EF blir brutt. Og vi går inn for at hele spørsmålet om ferie-reiser til Spania tas opp, av moralske og politiske grunner. Det er uforståelig at folk vil reise til Spania.

Om forholdet til Portugal sa Sandegren at holdningen i LOs sekretariat, tillitsmannssjikt og administrasjon er tofoldig.

For det første, at en skal forsøke å hjelpe og bidra til å forme et demokrati i Portugal, prøve å gi hjelp til å finne en forsiktig vei til demokratiet etter 40—50 års diktatur, noe som naturlig vil by på vanskeligheter.

Dernest å forsøke, sammen med andre frie fagorganisasjoner å hjelpe fram en enhetlig, demokratisk og fri fagbevegelse i Portugal.

Det ble hurtig knyttet kontakt, allerede i april 1974. Gjennom delegasjoner og flere besøk ble det innledet kontakt både med den portugisiske fagorganisasjonen Intersyndical og sosialistpartiet i Portugal.

— Vi tillot oss å gi det råd, sa Sandegren, at forutsetningen for en levedyktig, demokratisk fagbevegelse er at den ikke står splittet, men er i stand til å stå sammen trass i ulike politiske oppfatninger.

— Jeg tror rådet ble tatt alvorlig, sa Sandegren. Vi søkte å utvikle et direkte samarbeid med Intersyndical, det faglige apparat som eksisterte videre fra tida med diktatur. Senere ble det fastsatt

ved lov at det skulle være en fagorganisasjon i Portugal, Intersyndical.

Arbeiderbevegelsens internasjonale støttekomité bevilget 100 000 kroner som ble ført over til Soares' sosialistparti, og en innsamling innbrakte 100 000 kroner til fagbevegelsen i Portugal.

Norsk og nordisk fagbevegelse hadde nye samtaler med portugisisk fagbevegelse for å forsøke å utvikle et samarbeid, med det resultat at det lå duket for direkte faglig/politisk samarbeid mellom Intersyndical og norsk og nordisk fagbevegelse. Dette noe i strid med andre vest-europeiske fagorganisasjoner som så mer skeptisk på Intersyndical.

Etter splittelsen som oppsto mellom Sosialistpartiet og kommunistene i Portugal — jeg nevner Republica-saken, splittelsen 1. mai og andre ting, ble det nødvendig å legge kontakten midlertidig til side. Nå foregår det frie valg i Intersyndical og når de har funnet sted, vil vi ta opp til ny vurdering, ikke om kontakten skal tas opp igjen, men hvordan det skal skje.

Vi har midler og tilsagn fra forbundene om hjelp til den portugisiske fagbevegelse. Forutsetningen for å bruke dem er at de kan bidra til å utvikle en enhetlig fri fagbevegelse.

Når det gjelder fagbevegelsens forhold til Vietnam, skulle det ikke herske noen tvil om holdningen, sa Sandegren. Det ble fullt ut demonstrert etter den amerikanske bombingene i Nord-Vietnam, blant annet med en spontan innsamling som ga 800 000 kroner. Pengene ble nyttet til å støtte utviklingen av en fiskerifagskole i Nord-Vietnam. Det er videre nok å minne om de holdninger som er tatt senere i forbindelse med krigen: Våren og sommeren kom det inn over tre millioner fra fagbevegelsen og kommunene til støtte for Vietnams folk, et godt eksempel på solidaritet. I tillegg til de millioner som er samlet inn, har regjering og storting bevilget summer, slik at Arbeiderbevegelsens internasjonale støttekomité hadde en sum på vel 7 millioner til hjelp. Brukt i samråd med den nordvietnamsiske fagbevegelse og den nye regjeringen i sør. Det er ytet til gjenreisningsarbeidet på forskjellige måter, blant annet til fremme av produksjonen i landet, og midlene er stilt til disposisjon gjennom FNs høykommissær for flyktninger. Og det er tatt opp kontakt for videre samarbeid.

— Når det gjelder Chile, skal jeg være den første til å innrømme at det er en sak hvor fagbevegelsen vel var oppmerksom på truslene mot Allendes demokrati, men hvor vi var sent ute med å reagere. En faglig delegasjon besøkte Chile før Allende falt. Det er et spørsmål om vi ikke kunne brukt faglige midler i Vest-Europa for å forsøke å

hindre Allendes fall. Men dette er nå fortid, skrekk- og terrorvelde har overtatt i Chile. Der har vi sett en utvikling som en hel verden tar avstand fra.

Vi har tatt konsekvensen, og har søkt å få i stand et samordnet hjelpearbeid gjennom den Frie Faglige Internasjonale, til støtte for den chilenske fagbevegelsen i eksil. De nordiske faglige landsorganisasjoner er gått sammen om å finansiere denne bevegelsens informasjonsbulletin. Vi deltar i en hjelpeorganisasjon for chilenske fagorganisertes illegale arbeid i Chile. 143 000 kroner er bevilget. Den internasjonale fagbevegelsen er med på å legge et fast grunnlag for den chilenske fagbevegelsens virksomhet i Chile og i eksil. Den nordiske fagbevegelsen har henstilt til de nordiske regjeringer å ta opp spørsmålet i FN om sanksjoner mot Chile, og samtidig ikke ta lett på juntaens gjeld i Europa.

— Dette er spørsmål som fagbevegelsen er levende og aktivt opptatt av. Men det internasjonale faglige samarbeid og fagbevegelsens internasjonale engasjement har et langt videre perspektiv enn de knivskarpt aktuelle politiske spørsmål, sa Sandegren.

Det er vokst fram en oppfatning blant tillitsmenn og menige medlemmer som går ut på at det er på høy tid å få i stand et praktisk, saklig samarbeid over landegrensene mellom landsorganisasjonene.

Det som ofte har preget fagbevegelsens internasjonale holdning i de aller fleste industrielle land, har vært mottoer og slagord, mindre praktisk handling. I mellomkrigstiden måtte den internasjonale arbeiderbevegelsen gi opp overfor krigstrusel og verdenskrise. Proteksjonistiske holdninger vant. Fram til den annen verdenskrig sto den internasjonale arbeiderbevegelse uten noen egentlig innflytelse på situasjonen.

— Dette er kanskje å sette tingene på spissen, men det er for å understreke at ikke liknende ting må skje igjen, at vi står uten innflytelse når det gjelder krig/fred og økonomisk utvikling, sa Sandegren og pekte på dagens situasjon i den vestlige verden med 15 millioner arbeidsløse.

Det er en internasjonal sammenheng når det gjelder økonomi, kapital, sikkerhetsspørsmål, kultur, våpen. Dette er igjen argumenter for å få i stand et internasjonalt engasjement fra fagbevegelsens side, ikke bare i slagord, men i praktisk samarbeid og handling i fellesskap.

Målene vi har nasjonalt må følges opp internasjonalt, for det har innvirkning på forholdene hjemme. Det gjelder prisutvikling, selssetting, sikkerhetsspørsmål, miljø på arbeidsplassen og natur-

miljø. Alle disse spørsmålene forutsetter en innsats internasjonalt for å kunne løses.

Likevel opplever vi at regjeringene ikke samarbeider internasjonalt for f. eks. å få begrenset prisutviklingen.

Men alt dette må ligge til grunn for fagbevegelsens internasjonale engasjement. Hos oss gir det praktiske utslag i forholdet til myndighetene og samarbeid gjennom internasjonale organisasjoner.

LO har en aktiv holdning overfor regjeringen og er med på nær sagt alle felter. Vi er ikke en ren lønnsorganisasjon, men en masseorganisasjon som har til oppgave å påvirke hele samfunnsutviklingen, sa Sandegren og nevnte en rekke felter hvor fagbevegelsen er med i det politiske samfunnsarbeidet.

Han nevnte også de nye faglige organisasjoner som er utviklet internasjonalt de siste 4—5 år, og hvor norsk LO er med. Videre kom han inn på saker som skal tas opp på den kommende FFI-kongressen i Mexico, og nevnte også at den europeiske faglige samorganisasjon nå har innarbeidet en vane med regelmessige møter topptillitsmenn imellom. Og det er en ny praksis.

Dette er i korte trekk hvor vi engasjerer oss i forhold til myndighetene og til den internasjonale fagbevegelse. Det er et bilde som burde gjøres mer fyldig, men som vi vil få anledning til å komme tilbake til. Både forbundene og LO må i framtida ta mer hensyn til internasjonalt samarbeid og øke sin kapasitet. I praksis vil det si at vi må få mer personell til å arbeide på disse feltene. Hele kravet om fagbevegelsens evne til å arbeide internasjonalt vil øke i framtida. Ikke minst gjelder det internasjonal styring og kontroll med den økonomiske utvikling. Her mangler det mye på samarbeid. Vi kan ikke lenger tillate å la prisutviklingen drive planløst. Her må vi sette våre krefter inn. Vi er så mye knyttet til hverandre at vi må søke å få denne utviklingen under kontroll. U-landenes krav om en inntekts-omfordeling er et krav med store dimensjoner, og dette er en enorm utfordring som både den nordiske og den internasjonale fagbevegelse må ta alvorlig.

Dirigenten takket innlederen og ga ordet fritt til debatt.

Debatten.

Peder Aldal sa at dette var noe av det beste han hadde hørt fra LO-ledelsens side. Etter å ha hørt Sandegrens innledning tenkte jeg meg tilbake til det året jeg ble konfirmert i 1936. Da raste det borgerkrig i Spania, og jeg hadde den glede å kjenne en som reiste for å delta i kampen mot Franco. Han ble mye kritisert for det. Jeg undrer om den mentaliteten i dag ikke har endret seg.

Sandegren kom også inn på den uenigheten som i dag rår i Portugal mellom kommunister og sosialister, og jeg vil spørre: Hvorfor skal man absolutt bli kommunist for at man kan si fra? Jeg har selv vært kommunist, medlem av NKP, men jeg tok bruddet på et feil grunnlag, på det som skjedde i Tsjekkoslovakia i 1949. Jeg har sagt dette fordi det kanskje kan vekke til ettertanke.

Bjarne Korsmo: — Vi som husker litt, vet hvordan det gikk med de demonstrasjonene om boikott av Spania som sosialistiske ungdomsorganisasjoner fikk i stand straks etter krigen. Boikotten ble hurtig glemt. I stedet kom USA inn i Spania med baser. Deretter ble vi oversprøytet med brosjyrer og ferietilbud. Tjæreborg-presten begynte å sope inn millioner på Spania-trafikken, i stedet for at han burde ha ligget i kirken og bedt for de undertrykte. Også Norsk Folke Ferie satte i gang. Vi kan ikke la en organisasjon som er vår egen, organisere turistreiser til Spania og andre juntaland. Sandegren sa at det er umoralsk å reise til Spania. Det har vært umoralsk i 40 år!

Kraftig applaus fra salen.

O. Klemo: Det var oppmuntrende å høre hva som gjøres mot kupp-makerne i Chile. Men vi skal ikke glemme at det var den amerikanske etterretningsorganisasjonen CIA som var opphavet til det som skjedde.

Odd Olsen sa at det var sjelden en fra venstresida kunne si seg så enig med LO-ledelsen som i dette tilfelle, men var likevel ikke fornøyd. Han uttrykte glede over den holdning som nå tas til Spania, og han trakk paralleller med det som hendte der og det som seinere skjedde i Vietnam og Chile. Den gang var det med tyske og italienske tropper og fly general Franco slo ned den demokratiske folkefronten, mens vestlige regjeringer nektet den hjelp. Utviklingen i Vietnam og Chile får vår NATO-allierte USA ta skylda for, men også vi må være med å ta vår del av ansvaret. Vi vet at Spania er indirekte med i NATO ved at USA har baser der. Det er en gledelig holdning den internasjonale fagbevegelse nå inntar, men vi kan gå hurtigere og mer effektivt fram, f. eks. ved å gå aktivt inn for en oppløsning av NATO.

Kaare Sandegren oppsummerte debatten til slutt, og kom inn på striden mellom kommunister og sosialister. I saker som er så moralske som de som er tatt opp, har en sosialist kunnet si fra og samvirke hurtigere. Han skulle også gjerne se et bedre samarbeid mellom sosialistpartiene i Europa. Han så tegn på at et slikt samarbeid var kommet i gang, men det er behov for mer sluttede rekker. Det er riktig, sa Sandegren, at Norsk Folke Ferie har vært med og solgt Spania-reiser, men det må da i sannhetens navn sies at det ikke var

lett for et enkelt selskap å stille seg utenfor når alle andre solgte Spania-reiser. Nå tar Folke Ferie sitt monn igjen. Det er det eneste selskap i Norden som har avsluttet sine turoperasjoner på Spania. De danske og svenske broderselskaper fortsetter. Han opplyste at man i løpet av de nærmeste dager skulle ha et møte med Folke Ferie for å drøfte andre reisemål. Her peker Portugal seg ut. Der trenger man også pengene bedre enn Franco. Sandegren var enig i at USA og CIA har et klart ansvar for utviklingen i Chile. Her var LOs holdning klar og man reagerte hurtig. For Chile vil det spille en stor rolle hva USA gjør. Og det er ikke minst ut fra situasjonen i Chile at vi nå søker nærmere kontakt med amerikansk fagbevegelse, for at den kan påvirke den politikk som skal føres framover.

Dirigenten takket innlederen og oppfattet det som om landsmøtet tok debatten til etterretning.

PENSJONSALDEREN FOR LANDSMØTEVALGTE TILLITSMENN

Dirigenten gikk deretter over til dagsordenens punkt 4: Pensjonen for landsmøtevalgte tillitsmenn.

Anders Bjarne Rodal opplyste at han trakk forslag nr. 99 tilbake og støttet Landsstyrets innstilling.

Landsstyrets innstilling ble derpå enstemmig vedtatt.

Vedtaket om pensjonsalderen for landsmøtevalgte tillitsmenn har denne ordlyden:

«Nåværende pensjonsalder på 65 år opprettholdes med adgang til å gå av etter fylte 62 år uten forringelse av pensjonen.»

ORGANISASJONSFORMEN

Arvid Øygård tok opp forslaget fra avd. 4, nr. 100, om at landsmøtet tar opp til debatt forbundets framtidige organisasjonsform. Vi mener at landsmøtet på et så tidlig tidspunkt som mulig bør ta dette spørsmål opp til debatt, sa han. Vi kan ikke vente til utviklingen har bestemt hvilken organisasjonsform vi skal ha. Landsmøtet er ikke bare kommet sammen for å strø sand på framsatte forslag, men for å trekke opp retningslinjene. Det er klart at organisasjonsformen endrer seg etter som samfunnet gjør det. På et møte i vår avdeling uttalte forbundsformannen Øystein Larsen at ingen kan tvinge Arbeidsmandsforbundet til å la seg oppløse. Men jeg er redd for at hvis LO-kongressen vedtar å danne et storforbund for statsansatte, så er det umulig for Arbeidsmandsforbundet å gå imot. Det er flere ting som peker på at det går i den retning, bl. a. siste års indeksopp-

gjør. Vår mulighet til å påvirke utviklingen i et slikt statsforbund er minimale. Vi må vokte oss vel for flere stororganisasjoner. Jeg foreslår i alle fall at vi tar en avklarende debatt om dette.

Øystein Larsen: — Når Landsstyret har lagt fram denne innstillingen er det fordi vi vanskelig kan ta et standpunkt til forslaget fra Kartellets organisasjonskomité før forslaget fra LOs egen organisasjonskomité foreligger. Jeg kan ikke se at det er uriktig å foreslå saken utsatt til neste landsmøte i 1979. Da *vet* vi hva som foreligger og har et grunnlag for debatt. Jeg innrømmer at jeg har uttalt at ikke noe kan vedtas over hodene på medlemmene, og det vil jeg fortsatt hevde. Denne saken skal avgjøres i avdelingene, men der har interessen vært uhyre svak og vi har fått svært få reaksjoner på det vedtak som ble gjort av LO-kongressen i 1973. Vi er akterutseilt når det gjelder organisasjonsformen — det må vi innse. Jeg vil anbefale at man vedtar Landsstyrets innstilling, men samtidig vil jeg henstille om at dere deltar aktivt og gir uttrykk for deres meninger når saken debatteres i avdelingene.

Ole Flesvig sa at det hadde vært enighet i så vel administrasjon som forbundsstyre om den innstilling som foreligger. Hvis vi skulle ha tatt saken opp til realitetsbehandling, måtte vi ha lagt det hele annerledes opp, blant annet med en skikkelig innledning og utredning. Ellers vil jeg si at under gruppemøtet tirsdag ble det stort sett en organisasjonsdebatt.

Jeg har vært med i fire organisasjonskomitéer de siste 10 åra. Den første ble nedsatt av LO i 1966. Men det er bare det å si at ikke noe av det stoffet som er sendt ut har vunnet noen gjenklang på grunnplanet. Reaksjonene har først og fremst kommet fra de høyere sjikt. Til min venn Øygård vil jeg si at selvfølgelig må utviklingen bestemmes hva slags organisasjonsform vi skal få. Vi må ta hensyn til utviklingen, og det er det vi gjør når vi i dag setter søkelyset på om fagbevegelsen i dag har den beste organisasjonsform. Forrige gang et debattopplegg fra LO ble sendt ut til behandling i avdelingene, var tilslutningen ujevn. Vi fikk rapport om at det var satt i gang 67 brevringer, men vi fikk svar bare fra 15. Tre gikk inn for storavdelinger, mens 12 gikk imot uten at de ga sitt standpunkt særlig underbygging. Det gikk mer eller mindre på «hvorfors være stor når man er lykkelig som liten».

Det forslag som ble fremmet fra LOs kongress gikk ut på 7—8 store fagforbund. Innstillingen går også ut på ett stort statsforbund. Personlig er jeg ikke så begeistret for 7—8 store forbund. Jeg tror det er riktig at vi har LO som et samleforbund. Jeg er redd for at de store forbund hver for seg blir så kraftige at de ikke innretter seg etter hverandre. Derfor mener jeg den riktige organisasjonsformen

er et forbundsfritt LO. Bort med forbundene og i stedet en seksjonsvis inndeling. Den makten som ligger på forbundsplanet i dag, skal ikke opp til LO, derimot ned til grunnplanet — til større og kraftigere fagforeninger. Men dette skal vi komme tilbake til. På kongressen i 1977 vil det skje en avklaring. Antakelig kan man gå ut fra at det kommer til å bli en omlegging i en eller annen form, og det gjør vi klokest i å innstille oss på så vi kan være forberedt. Det kan ikke være tvil om at vårt forbund aldri vil velge å gå ut av LO i protest mot vedtak som blir gjort.

Dirigenten foreslo at man av hensyn til Spania-demonstrasjonen i dag kortet lunsjpausen ned med en time, slik at den blir fra kl. 13.00 til kl. 14.00.

Enstemmig vedtatt.

Det ble så 20 minutters pause.

Møtet ble satt igjen kl. 11.15. Dirigenten refererte permisjons-søknader som ble enstemmig innvilget før debatten om organisasjonsformen fortsatte.

Arna Karlsson: Det er blitt sagt av forbundets folk at interessen ute blant medlemmene for diskusjon om organisasjonsformen har vært dårlig. Det ser ut for meg som dere fortsatt vil ha det slik. Det skulle ikke være så vanskelig å legge til rette for en debatt her, ikke for å fatte noe vedtak, men for å drøfte virkningene av de forskjellige formene. Dette ville kunne virke slik at medlemmene ville bli engasjert. De som oppfant industriformen, var i hvert fall ikke fra rengjøringssektoren. Med industriformen blir denne gruppen mest oppsplittet, organisasjonsmessig. I dag har vi kolleger i rengjøringssektoren i en mengde forbund.

Grethe Sjøvåg, trakk fram tendensen med storforeninger som har en negativ virkning overfor grasrota og demokratiet. Arbeidsmandsforbundet må bli stående, men bør fornye seg, sa Grethe Sjøvåg, før forslag nr. 100 ble tatt opp til votering.

Dirigenten konstaterte at det forelå bare ett forslag, nemlig Landsstyrets innstilling, som han refererte:

«Viser til forbundsstyrets tidligere vedtak om LOs organisasjonsform, således:

«Under hensyn til at LO har satt ned sin egen organisasjonskomité, og at dennes forslag ennå ikke er ferdigbehandlet, finner vårt forbund på det nåværende tidspunkt ikke å kunne ta standpunkt til det foreliggende forslag fra Kartellets organisasjonskomité. Prinsipielt mener forbundet at det må være på LO-plan at hele organisasjonsopplegget blir lagt opp, og at det vil bryte med helhetslinjen at enkelte grupper innen LO opererer for seg selv.»

Landsstyrets innstilling ble vedtatt mot noen få stemmer.

SAMORGANISASJONENE

Forslag nr. 101 fra avd. 4, Nordland, gjaldt samorganisasjonene og lød slik:

«Norsk Arbeidsmandsforbund vil arbeide for å styrke de Faglige Samorganisasjoner, slik at samorganisasjonene settes i stand til å ivareta de fagorganisertes interesser på lokalplanet.

LO sentralt må stå for innkasseringen av kontingenten (som må økes betydelig) gjennom LOs kontingent fra forbundene, og fordele den på samorganisasjonene etter regnskap, budsjettforslag og virksomhet.»

Landsstyret hadde innstilt på at forslaget oversendes LO.

I debatten om forslag nr. 101 hadde først Arvid Øygård ordet:

— Arbeiderbevegelsen har vært opptatt av å bedre arbeidernes økonomi og kortere arbeidstid. Framover er det andre verdier som vil komme i forgrunnen, miljø, kulturtiltak og andre samfunnspolitiske tiltak som fagbevegelsen engasjerer seg i. For en stor del er dette ting som avgjøres i lokalsamfunnet, derfor trenger vi en sterk organisasjon på lokalplanet. Hvordan vil vi at en aktiv samorganisasjon skal være i framtida? Det er det vi må diskutere, sa Øygård og pekte på det dårlige økonomiske grunnlaget de lokale faglige samorganisasjoner har hatt — og har. Han anslo at en lokal faglig samorganisasjon har et økonomisk grunnlag som er bare 4 prosent av hva tilsvarende storavdelinger har.

Vi ser i dag at myndighetene delegerer myndighet fra sentrale organer til fylkesplanet. Flere organisasjoner har opprettet fylkesorganer, men fagbevegelsen har ikke noe liknende. LO-kontorene har i dag ingen reelle organer bak seg, de sitter som statister uten myndighet. Jeg tror vi kunne få en sterkere organisasjon dersom vi fikk styrket de faglige samorganisasjoner til å ivareta våre interesser på det lokale plan. Til det trengs bedret økonomi, så vi kan ansette faste tillitsmenn.

Olav Lillesand: — Vi må regne med at samorganisasjonene fungerer som forbundets forlengede arm på lokalplanet. Vi som har deltatt i en årrekke i de lokale samorganisasjoner, vet det er store mangler når det gjelder aktivitet, men der er det i første rekke økonomien som spiller en rolle. Det er liten kontingent fra fagforeningene som går dit.

I lokalsamfunnet i dag, hvor fagbevegelsen får mer innflytelse i driftslivet gjennom representasjon i styrer og forsamlinger, har samorganisasjonen en betydelig oppgave i å skolere dem som skal representere fagbevegelsen der.

Jeg vil ønske at det i det nye organisasjonsopplegget vil gis muligheter til å delegerer en del av den aktiviteten forbundet har, over

på det lokale plan, det er ikke nok at samorganisasjonene bare skal sitte og administrere daglige fagpolitiske spørsmål, men i sterkere grad ta opp de lokalpolitiske forhold, være et talerør for de fagorganiserte og tilrettelegge de faglige spørsmål også for våre representanter i kommunestyret.

Halvor A. Pedersen: Jeg støtter fullt ut forslaget fra avdeling 4. Det er de lokale fagforeninger som skal gi samorganisasjonen kjøtt og blod. Uten det får vi ikke en arbeidsdyktig samorganisasjon. Det har vært hevdet at samorganisasjonen nærmest er en blindtarm som lett kan opereres bort. Disse kan ikke ha oppfattet hvilket utmerket redskap den lokale faglige samorganisasjon kan være om fagforeningene nyttiggjør seg det. Men det er like klart at samorganisasjonen ikke kan drives nærmest som en hobby, og jeg tror ikke det er fare for at lokale fagforeninger og LO's distriktskontor vil lide under en styrket samorganisasjon. Tvert i mot. Jeg synes derfor at innstillingen fra Landsstyret er noe lettvint, Landsmøtet bør ikke bare sende ballen videre, men samtidig gi uttrykk for en klar holdning til forslaget.

Bjarne Korsmo: Jeg synes forslagene ligger så nær opp til hverandre at landsmøtet bruker bort tida, når vi vet at LO har sin egen komité som arbeider med disse tingene. Jeg støtter Landsstyrets innstilling.

Ved voteringen over forslag nr. 101 ble Landsstyrets innstilling vedtatt med stort flertall.

DAGPENGER UNDER SYKDOM

I samsvar med Landsstyrets innstilling ble følgende forslag fra avd. 9, Nordens Klippe, vedtatt oversendt til LO:

«Dagpenger under sykdom:

LO må snarest oppta forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening med sikte på å gjennomføre varigheten av sykelønnsordningen til 78 uker.»

Et forslag fra avd. 9, som var tiltrådt av Landsstyret, gikk ut på at landsmøtet henstiller til Regjeringen å gjøre energiske anstrengelser for å unngå unødig pris- og avanseøkninger. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

REALLØNNSVERDI

Avd. 9, Nordens Klippe, hadde fremmet følgende forslag:

«LO må før neste tariffperiode, ved forhandlinger med de sentrale myndigheter og Norsk Arbeidsgiverforening gå inn for å få lik reallønnsverdi for hele landet.

Avtaler og overenskomster som inngås ved tarifforhandlinger er like og gjelder for hele landet, det samme gjelder lønnstillegg oppnådd ved tarifforhandlinger, men det er et faktum at verdien av disse tillegg ikke slår likt ut på landsbasis.

Dette mener vi kan løses på mange måter og vi vil på ny nevne dette med fraktutjamning, merverdiavgift på varer og frakt, videre billigere brensel på grunn av de lange fyringsperioder, og en rimeligere kommune- og statsbeskatning. Polartillegg som praktiseres i andre land må også nevnes.

Vi mener LO må finne fram til fornuftige løsninger på dette problem slik at vi i vårt fylke kan ved neste tarifforhandlinger oppnå samme reallønnsverdi som i det øvrige land.»

Dirigenten etterlyste Landsstyrets innstilling til forslag nr. 104.

Harald Øveraas oppklarte: Det betyr ikke at Landsstyret ikke har tatt stilling til saken, det skyldes en teknisk feil at innstillingen ikke er kommet med i trykksaken. Landsstyrets innstilling er som følger:

«Landsstyret foreslår forslaget oversendt til LO.»

Petter Pedersen var ikke enig i at det bare skulle oversendes uten kommentar fra landsmøtet, og foreslo:

Landsmøtet tiltrer forslaget.

Forslaget oversendes LO med anmodning om å arbeide videre med saken.

Harald Øveraas: Jeg ser ingen motsetningsforhold her, og antar at Landsstyret kan gå over på dette forslaget.

Det gjorde Landsstyret, og forslaget ble enstemmig vedtatt.

Dirigenten refererte deretter permisjonssøknader fra en gruppe landsmøte-representanter fra kl. 12.05 til formiddagsmøtets slutt, fordi de skulle i møte med Opplands stortingsgruppe.

FORSKJELLIGE FORSLAG

Forslag nr. 105 fra avd. 4, Nordland, og forslag nr. 106 fra avd. 9, Nordens Klippe, ble tatt opp.

Forslag nr. 105:

«Fagforeningskontingenten — fradragsberettiget:

Fagforeningskontingenten bør gjøres fradragsberettiget ved skattelikningen.

Landsmøtet fatter vedtak om at forbundet fremmer forslag gjennom sine kanaler for å få fagforeningskontingenten fradragsberettiget.»

Forslag nr. 106:

«LO krever overfor myndighetene at fagforeningskontingenten i sin helhet blir fradragsberettiget på selvangivelsen.

Som kjent er kravet fra de fagorganiserte om organisasjonsplikt eller avgift av de uorganiserte ikke realisert.

Dette forhold kan de fagorganiserte ikke akseptere lenger. Vi mener derfor at kravet om fradrag for fagforeningskontingenten kan bidra til å løse dette problem.

Det må også undersøkes om arbeidsgiverne får sin kontingent (medl.-avgift) utgiftsført.

Landsstyret hadde innstilt på at forslagene oversendes det nye forbundsstyret.

Angående forslag nr. 105 sa *Leif Lorentsen Skomo*: Når det gjelder å få fradragsberettiget fagforeningskontingenten, går jeg ut fra at forsamlingen er enig i dette. Men jeg synes Landsstyrets innstilling er lite utdypende, og jeg vil derfor oppta forslaget fra Nordland Arbeidsmandsforening som jeg også håper vil bli vedtatt.

Petter Pedersen: Landsstyrets innstilling var litt snau. Jeg synes nok at forbundsstyret bør ha klar beskjed om hva landsmøtet mener om dette. Jeg tar opp forslag nr. 106.

Øystein Larsen: Landsstyrets innstilling har sin spesielle bakgrunn. Saken er under arbeid og byr på både pluss og minus. Det er uhyre vanskelig slik på sparket å ta stilling for eller i mot. Saken er under behandling i LO. Dette er bakgrunnen for at vi vil oversende saken til det nye forbundsstyret som får arbeide videre med den.

Arvid Øygård hadde ordet til forretningsorden. Deretter ble det votert over forslagene nr. 105 og nr. 106. Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

I rekkefølge ble så forslagene nr. 108 og nr. 109 tatt opp til votering uten debatt. Landsstyrets innstillinger ble vedtatt enstemmig.

Det innebærer at følgende vedtak oversendes LO:

«Skatteprogresjon:

LO må snarest ta kontakt med regjeringen for å få endret progresjonsgrensen.

Eksempel:

I skattekl. 1:		I skattekl. 2:	
0 %	25 000	0 %	35 000
5 %	25 001	5 %	35 001
osv.	45 000		55 000

Det må også forhandles om en heving av progresjons-beløpene i takt med den alminnelige lønnsøkning.»

Følgende ble vedtatt oversendt det nye forbundsstyret:

Landsmøtet ber styret i Norsk Arbeidsmandsforbund om å ta opp med myndighetene spørsmålet om å forhøye det såkalte «pendlerfradraget» på selvangivelsen, som f. t. er kr. 0.35/km for ukependlere og kr. 0.45/km for dagpendlere.»

FORSIKRINGSORDNINGER

Landsstyret hadde ikke funnet å kunne tiltre tre forslag som gjaldt Kollektiv Hjemforsikring og Samvirke.

Det gjaldt forslag nr. 110 fra avd. 16, Skjomen-anleggenes Fagforening:

«Kollektiv Hjemforsikring:

Det bør innføres reservasjonsrett når flere fra samme husstand er tilsluttet denne ordning gjennom medlemskapet.»

Forslag nr. 111 fra avd. 13, Hedmark Arbeidsmannsforening:

«§ 4. A. Siste setning endres til:

«For skade på elektrisk maskin eller apparat ved brann oppstått ved kortslutning eller annet elektrisk fenomen i disse, svarer Samvirke med fradrag av 10 prosent av skaden for hvert år inntil 5 år etter at tingen er tatt i bruk som ny. Denne verdi etter 5 år gjelder så lenge tingen er i bruk.»

Dette grunngis med følgende: I vilkårene som gjelder fra 1. april 1974 er dette punkt kommet med. Dette vil dermed si at t. eks. et kjøleskap eller en hjemmefryser er verdiløs etter 10 år. Det er vel et absolutt fåtall som skifter ut slike ting etter 10 år. Derfor mener vi at dette må endres slik at det kan være noe å tilby våre medlemmer som er reserverte mot forsikringsordningen. Det er her tatt hensyn til den forholdsvis store reservasjonsprosent blant våre medlemmer.»

Forslag nr. 112 fra avd. 51, Folldalens Gruvearbeiderforening:

«Norsk Arbeidsmandsforbund tar opp med forsikringsselskapet Samvirke, og sørger for å få strøket følgende avsnitt i avtalen om Kollektiv Hjemforsikring:

«Ved fenomenskader i elektriske maskiner og apparater gjøres et fradrag i erstatningen på 10 prosent av skaden for hvert år som er gått siden tingen var tatt i bruk som ny.»

Motivering:

I brosjyren som deles ut til medlemmene står det:

«Kollektiv Hjemforsikring er en fullverdiforsikring. Det vil si at erstatningen er lik det som det koster å kjøpe igjen en tilsvarende gjenstand som den ødelagte. Erstatning kan bli redusert bare hvis gjenstanden er sunket i verdi med en tredjedel eller mer på grunn av elde eller slitasje.»

Dette var også gjeldende for elektriske maskiner og apparater inntil april 1974.

Avsnittet som foreslås sløyfet innebærer en helt ny, og for den kollektiv tilmeldte, en dårligere holdning til forsikringsgjenstanden enn tidligere.

Vi mener avsnittet må sløyfes da ingen kan hevde at en komfyre e. l. er uten verdi selv om den er 10 år, da det her i de fleste tilfeller er snakk om kvalitetsprodukter. At man tidligere kunne få full erstatning ved fenomenskader var et av de store goder ved Kollektiv Hjemforsikring. Vi må også være spesielt forsiktige med å forandre en kollektiv avtale slik at den blir dårligere for de som står tilsluttet.

Viser det seg at forsikringsselskapet får større utgifter enn antatt, p. g. a. enkelte bestemmelser, må man i stedet søke å få dette dekket ved større forsikringspremie betalt av den enkelte.»

Asbjørn Larsen overtok som dirigent og ga ordet til Ingvald Almklov: En kamerat som tidligere var en ivrig forkjemper for Samvirke har bedt meg ta saken opp på landsmøtet, han er sjøl blitt rammet av reduksjon i erstatningen.

Jeg har henvendt meg til Samvirkes representant som sier at selskapet bare er teknisk rådgiver og at det ikke minst er her i huset (Folkets Hus), at retningslinjene trekkes opp. Hvis det er LO som trekker opp retningslinjene, så ville jeg gjerne høre noen fra forbundsstyret kommentere dette sakskomplekset.

Asbjørn Furali: Alle vi som var med og ivret for den kollektive forsikringen, fikk argumenter i mot: det ville nok bli dårligere etter hvert og mer lik de private forsikringsselskapene. Når det gjelder det som er tatt opp i forslag nr. 111, så kan de nok til en viss grad si de fikk rett. Det er produsenten som har satt levetida på elektriske apparater i huset til 10 år, og selv om det er en samordning mellom Samvirke og de private selskapene, så synes jeg nok Samvirke altfor lett har gått med på det. Vi som bruker disse apparatene — også lavtlønte som ikke bare kan gå og kjøpe nytt — vet at levetida kan være mye lenger.

STILLHET FOR SPANIA

Her avbrøt dirigenten midlertidig debatten. Klokkeren var 12.00 og forsamlingen sluttet seg til den omfattende demonstrasjonen med fem minutters stillhet i protest mot Franco-regimets overgrep. Forsamlingen reiste seg det siste minuttet og det hele ble avsluttet med at forsamlingen sang Internasjonalen med Harald Øveraas som forsanger.

DEBATTEN FORTSETTER

Furali fortsatte sitt innlegg og viste til vedtak tidligere på landsmøtet, 90 prosent-regelen for å gjøre medlemskapet mer attraktivt, og vedtaket om styring med den private forsikringsvirksomheten.

— Skal vi få gjennomført det, må vi også kunne få forandringer i Samvirke, sa Furali.

Ivar Skredderhaug: I denne saken er det prinsippet som står sentralt. Alle husker vel den store striden da kollektiv hjemforsikring ble gjennomført. Under rettsaken som fulgte ble det også fra de

største motstandere sagt at forsikringen var god. Nå i dag er forsikringen dårligere i og med den nye bestemmelsen som er kommet inn. Dette reageres det kraftig på på arbeidsplassene. En opplever blant annet at arbeidsfolk stiller seg helt negativt til nye forsikringstilbud Samvirke kommer med. Vi møter argumenter som f. eks.: Bare vent, det vil komme forandringer der også, slik som det skjedde ved fenomskader på elektriske maskiner og apparater.

I anerkjennelse av at forsikring i første rekke skal være et sosialt tilbud, ikke økonomisk spekulasjon, og med full anerkjennelse av forsikringsselskapet Samvirke, som er det eneste forsikringsselskapet arbeiderbevegelsen i Norge kan ha full tillit til, må jeg be landsmøtet gå inn for forslag nr. 112 og stemme mot Landsstyret. Samvirke har hjulpet oss før. Nå må vi hjelpe Samvirke og oss sjøl.

Ole Flesvig: Jeg forstår argumentene som er brukt. Men ordningen består ikke bare med vårt forbund. Det er et samarbeid forbundene imellom når det gjelder denne ordningen. Jeg vil også si, det er ikke noe i veien for å tegne forsikring for alt, men jo mer omfattende forsikringen blir, jo dyrere blir den. Det var i ferd med å utvikle seg en tendens til at alle elektriske apparater ble reparert på Samvirkes bekostning, og det var umulig å opprettholde. At vi går fullt inn for Samvirke, er det vel ingen tvil om, og jeg er med på at vi kan sende saken over til Samvirke og be selskapet se på om det kan endre på det. Men jeg finner ikke at vi kan fatte noe vedtak her.

Kåre Rasmussen: En gruppe av oss var innom Samvirke for å se oss om, og det er klart at det også er ute og går en del misforståelser når det gjelder ordningen med elektriske apparater. Jeg anbefaler at det tas kontakt for oppklaring av misforståelser.

Ludvik Wangsmo, til forretningsordenen: — Det skulle være en representant fra Samvirke til stede her i lunsjpausen. Jeg har bedt om at han skal henvende seg til meg, og foreslår den videre debatt utsatt inntil han kommer til stede.

Dirigenten oppfattet Wangsmos uttalelse som et utsettelsesforslag.

Saken ble enstemmig utsatt.

HUSFORSIKRINGER

Etter innstilling fra Landsstyret ble det enstemmig vedtatt å oversende dette forslaget fra avd. 13, Hedmark Arbeidsmannsforsening, til Forsikringsselskapet Samvirke:

«Som et nytt forsikringstilbud til våre medlemmer må det utarbeides et bonus-system som også må gjelde husforsikringer i Samvirke. Til eks. kan brukes det bonus-system som gjelder for bilforsikringer, der de som har

Kollektiv Hjemforsikring gis en viss reduksjon i premien etter visse retningslinjer.

Dette grunngis med følgende: Dette for å komme under premien som alle andre selskaper bruker.

Disse forslag må tas som et tillegg til de andre forsikringsordninger som foreligger.»

ALLMENNHETENS RETTIGHETER I UTMARK

Det forelå et forslag fra avd. 11, Øst/Vestfold Arbeidsmannsforening:

«Vi har fått kortere arbeidstid og mer fritid. Mange av oss har interesse av å ferdes i utmark for å drive sportsfiske og småviltjakt som avkobling fra det daglige stress.

I dag opplever vi at bygdefolket og allmennheten, stadig flere steder i landet vårt, blir stengt ute fra sportsfiske og småviltjakt på grunn av at grunneierne har leid bort rettighetene til pengesterke folk til uhørte priser.

Norsk Arbeidsmandsforbund oppfordrer storting og regjering til å utbygge allmennhetens rettigheter i utmark, herunder jakt og fiske. Det må tas hensyn til beskatningen (må avpasses etter bestandens størrelse), og å intensivere arbeidet med vilt og fiskestell i disse områdene.

Prisen på fiske- og jaktkort må ikke bli større enn at vanlige lønns-mottakere kan løse dem.»

Landsstyret hadde tiltrådt forslaget, og viste for øvrig til vedtektenes formålsparagraf.

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

BILLEDBLADET «AKTUELL»

Avd. 34, Stord Arbeiderforening, hadde foreslått at landsmøtet anmodet forbundet om å ta opp med de rette organer spørsmålet om å få utgitt billedbladet «Aktuell» på ny.

Landsstyrets innstilling — som ble enstemmig vedtatt — lød slik:

«En beklager at bladet ble innstilt, men anser muligheten for å gjenoppta utgivelsen på nåværende tidspunkt som lite realistisk.»

ARBEIDSLEDIGHETSTRYGDEN

Ola Tuven tok opp forslag 116 fra Nordland Arbeidsmandsforening. Den ordning som gjelder i dag for arbeidsledighetstrygd gir en promille av siste årsinntekt. En indeksfamilie der forsørgeren har jobbet hele året, kan ha tjent 40 000 kroner og får 56 kroner pr. dag i trygd. En annen forsørger har jobbet 8 måneder siste år og med samme timelønn har han da tjent 25 500. Han får 44 kroner til seg og sin familie. En opplagt urimelighet. Det nye forslaget går på en øking av promillen og vil i beste fall gi 70—75 prosent av netto inntekt. Vår målsetting er at alle har rett til arbeid. Når samfunnet ikke kan oppfylle denne målsettingen bør det iallfall sørge for en

mest mulig rettferdig ledighetstrygd. Tuven satte fram dette forslaget:

«Landsmøtet ber det nye forbundsstyre ta opp med LO og myndighetene at beregningsmåten for arbeidsledighetstrygden blir den samme som vi i dag har for utregning av tilleggstrygden.»

Dirigenten oppfattet forslaget som en konkretisering av forslag nr. 116, som er tiltrådt av Landsstyret.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

OPPLYSNINGSARBEIDET

Forslag nr. 117, fra avd. 12, Telemark Arbeidsmannsforening:

«Landsmøtet ber Norsk Arbeidsmandsforbund om å legge opp sitt opplysningsarbeid, både internt og i samarbeid med AOF med sikte på å få en stadig større del av denne virksomheten over på ordinær arbeidstid. Målet må være at tillitsmenn på litt sikt kan slippe å belaste fritid og helger med dette.»

Landsstyrets innstilling gikk ut på at man henviste til forbundets og AOFs kursopplegg.

Anton Halvorsen oppfattet Landsstyrets innstilling som om man mente at dette var i samsvar med forslag 117. Forholdet er at de korte kursene AOF holder, legges til helgene, og det kan bli en belastning både på medlemmene og deres familie. Han tok opp forslaget og foreslo det oversendt det nye forbundsstyret.

Opplysningssekretær Knut Westgård forsto det som om Halvorsen også ville ha korttidskursene i den ordinære arbeidstida. Forbundet følger her fondets regler.

Dirigenten foreslo Landsstyrets innstilling satt opp mot forslag 117.

Harald Øveraas til forretningsordenen: En slik avstemningsmåte vil sette mange i en problemstilling. Det er ingen motsetning mellom forslagene.

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt. Forslag nr. 117 ble enstemmig vedtatt opprettholdt og oversendt det nye forbundsstyret.

FAGBEVEGELSEN OG NRK

Forslag nr. 118 og Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslaget, som kom fra avd. 9, Nordens Klippe, var tiltrådt av Landsstyret og lød slik:

«Landsmøtet ber LO om å forhandle med NRK Fjernsynet med sikte på programmer fra Norsk Arbeidsliv og Fagbevegelsens stilling i vårt samfunn. Fordelingen av slike opplysningsprogrammer er etter vår mening ikke rettferdig fordelt.»

FAGBEVEGELSEN OG SKOLEN

Landsstyret hadde innstilt på at følgende forslag fra avd. 9, Nordens Klippe, tiltres og oversendes LO:

«Fagbevegelsen og skolen:

LO må ta opp med våre myndigheter spørsmålet om obligatorisk opplæring/innføring i Norsk Arbeiderbevegelses historie og Fagbevegelsens plass i arbeidslivet, og dets lover.

Dette kan f. eks. gjøres ved at det de to siste skoleår i ungdomsskolen nyttes ca. 10 timer av pensum hvert år.»

Per Ingebrigtsen: Dette er et prinsipielt viktig spørsmål for oss. Det står ikke til å nekte at det i dag foregår en borgerlig indoktrinering i skolen. Det er dessverre slik at det er borgerlig flertall i folket, og derfor er det viktig for oss å komme på offensiven.

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

OPPLÆRING AV MASKINFØRERE

Forslag nr. 120 fra avd. 36, Oppland Arbeidsmannsforening, var tiltrådt av Landsstyret:

«Opplæring av maskinførere og reparatører av anleggsmaskiner.

Landsmøtet vil be om at det snarest blir opprettet linjer i vårt skoleverk for utdanning av maskinførere og reparatører av anleggsmaskiner.

Dette må bli et opplæringstilbud ved våre yrkesskoler på lik linje med annen yrkesopplæring.»

Øystein Hagen tok opp forslag nr. 120 og sa at dette var en sak av den aller største betydning. Det finnes i dag intet opplæringstilbud for maskinførere, og reparatører når det gjelder anleggsarbeidere, trass i at denne store gruppe forvalter verdier for millionbeløp. Han ba om at forslaget tiltres og foreslo tilføyet at det også sendes Regjeringen.

Harald Øveraas var ikke uenig i tilføyelsen, men ville gi noen opplysninger i tilknytning til saken. Da forslaget kom inn til forbundet, hadde allerede et departement-oppnevnt utvalg vært i arbeid med dette spørsmålet. Utvalgets mandat var omfattende og gikk så vel på opplæring av lærerpersonell som på selve yrkesopplæringen. Det var også hensikten at hele opplæringen skulle in-

tegreres i vårt nåværende skolesystem. Innstillingen fra utvalget er ennå ikke overlevert, men den har vært sendt institusjoner, organisasjoner og skolemyndigheter til uttalelse. Landsstyret var orientert om dette. Selv om innstillingen ikke er kjent, trodde Øveraas at man kunne nære et optimistisk håp om at det foreslåtte opplegg ville gi elevene en god fagarbeiderstatus. Men det hele står på bevilgninger, og det vil også være nødvendig å få statlige tilskott. Han anså det viktig å få et annet klima inn i yrkesopplæringen, samtidig med at man tok bedre vare på de store verdier det her er snakk om. Han hadde ikke noe imot at forslaget ble oversendt både Regjeringen og Stortinget, for det avgjørende er hvordan de bevilgende myndigheter stiller seg. Han kunne også opplyse at det oppnevnte utvalg vil bli permanent for å følge utviklingen.

Øystein Hagen trakk deretter sitt tilleggsforslag tilbake.

Ole Flesvig: Jeg har engasjert meg i dette spørsmålet i en årrekke. Jeg har ikke tall på de utredninger som har vært gjort om dette i de siste 10—15 åra. Det har ikke manglet på planer og utredninger. Det er bare det at de har havnet i en skuff i departementet, og så har man satt i gang nye utredninger uten at noe praktisk er kommet ut av det. Jeg er i det hele tatt ikke fornøyd med det utdanningsmønster vi har i dette landet i dag. Vanlig yrkesutdanning er stilt bakerst i køen. Man er ikke snaue med millionene når det gjelder høyskoler og universitet, men når yrkesskoler kommer på tale er det ikke ende på økonomiske bekymringer. Jeg håper nå at denne planen om en yrkesskole blir bra, men skal den bli det, må det også utstyr til og da må man bruke penger.

Dirigenten anså dermed debatten for avsluttet.

Landsstyrets innstilling ble deretter enstemmig vedtatt.

Formiddagsmøtet sluttet kl. 12.55.

Ettermiddagsmøtet torsdag 2. oktober

Møtet ble satt kl. 14.00 med Asbjørn Larsen som dirigent. Ingrid Johansen refererte protokollen fra formiddagens møte. Den ble godkjent uten bemerkninger.

FORSIKRINGSORDNINGER

Dirigenten gikk så tilbake til forslag nr. 110, 111 og 112.

Thorleif Holt fra Samvirke var til stede i salen for å redegjøre for de regler som gjelder i den kollektive hjemforsikring. En sak som var blitt utsatt i formiddagsmøtet. Det er en spesiell ordning med selv-bærende premie, og Samvirke opptre her bare som formidler. Det er et fellesutvalg av fagforbundene som fastsetter reglene. Han trodde det forelå en mistolkning når det gjaldt nedskrivningsreglene. Om en vaskemaskin fryser eller hva det måtte være blir ødelagt ved ytre påvirkninger, gjelder ikke nedskrivningsreglene. Derimot ved brann i motoren etc. Dette landsmøtet kan ikke vedta en endring av de regler i den kollektive hjemforsikring som gjelder en fellesordning med 280 000 tilsluttede. En eventuell henvendelse må rettes til fellesutvalget. Om forslag 110 sa Holt at om det er flere i samme husstand som er tilsluttet kollektiv hjemforsikring, så vil forsikringssummen bli fordoblet ved eventuelle skader.

Peder Aldal: Jeg har ikke satt meg så grundig inn i reglene, men jeg tror Samvirke må ta forsikringsordningen opp til bred nyvurdering. For resultatet etter den nåværende ordning er at vi mister medlemmer.

Arvid Forså: Som service-organ svikter Samvirke stort. Det må en betydelig ansiktsløftning til på service-siden. Særlig i utkantstrøkene, der servicen er lik null. Jeg vil be Samvirkes representant følge opp denne kritikken.

Ivar Skredderhaug: Det stemmer ikke at det foreligger mistolkninger. Det er vanskelig å forstå at det skal gjøre noen forskjell om en maskin brenner opp innenfra eller utenfra. Faktum er at vi stadig oftere møter folk som er misfornøyd med Samvirke.

Asbjørn Furali: Jeg vil gjenta at jeg synes Samvirke har gått altfor lettvt med på en ordning de private selskaper har kjørt fram. For å gjøre vår forsikringsordning attraktiv bør Samvirke heller gå i bresjen framfor de private selskaper. Vi må for all del unngå en reaksjon ved å si opp medlemskapet i forsikringen. Jeg er fullstendig klar over at dette landsmøtet ikke kan ta noen avgjørelse for Samvirke, men gjennom en fullstendig klar og enstemmig uttalelse kan landsmøtet presse på i riktig retning, og jeg foreslår derfor:

«Forslag nr. 111 oversendes felleskomitéen for Kollektiv Hjemforsikring.»

Ludvik Wangsmo: Jeg støtter Furalis forslag og vil be Landsstyret trekke sitt forslag.

Det ble gjort.

Skredderhaug hadde ordet til dagsordenen og ba om at voteringen ble gjennomført slik at det av forslagene, nr. 111 eller 112, som får flertall, blir oversendt i samsvar med Furalis forslag.

Ved voteringen ble forslag nr. 112 vedtatt med 134 stemmer, og Furalis forslag ble deretter enstemmig vedtatt.

Forslag nr. 110 hadde allerede vært oppe til votering, og Landsstyrets innstilling om at forslaget ikke kunne tiltres, var vedtatt mot to stemmer.

NORSK FOLKEHJELP OG VERN OG VELFERD

Forslag nr. 121 fra Folldal Gruvearbeiderforening, som Landsstyret hadde sluttet seg til, ble deretter tatt opp.

Forslaget lød slik:

«Norsk Arbeidsmandsforbund tar initiativet og henstiller overfor LO om at de midler som LO i dag støtter Vern og Velferd med, blir sløyfet og i steden overført til Norsk Folkehjelp.»

Landsstyret uttalte i sin innstilling at en er av den oppfatning at arbeidet med helse- og verne spørsmål bør legges under fagbevegelsens egen organisasjon, Norsk Folkehjelp. LO bør omvurdere tilskottsordningen til Vern og Velferd.

Forbundssekretær Lars Nilsen: Jeg har hatt anledning til å sette meg inn i det arbeid disse to organisasjonene driver, og støtter av den grunn forslaget fullt ut. Men jeg er ikke helt enig i motiveringen. Jeg er enig i at Vern og Velferd er mest opptatt av hensynet til produksjonen, men det arbeides også for de enkeltes interesser når det gjelder bruk av verneutstyr. Jeg har imidlertid oppdaget, at arbeidet også stopper med det.

Norsk Folkehjelp arbeider også for å motivere folk til å bruke verneutstyr, men der drives også et utstrakt arbeid for å fjerne årsakene til at ulykker skjer og skader oppstår på arbeidsplassene.

En annen ting som gjør at vi bør få et enstemmig vedtak, er det sosiale arbeid Norsk Folkehjelp driver med. Arbeidet dreier seg ikke bare om dem som er ute i produksjonslivet, men også om de som står utenfor, som uføre og pensjonister.

Asbjørn Hagen: Vi har nå fått et endelig utkast til lov om arbeidervern og arbeidsmiljø. Den hilser vi med glede, men så spørs

det: på hvilken måte vil loven bli presentert rundt om på arbeidsplassene?

Som alle kjenner til, så fikk vi i 1974 inn i Hovedavtalen bl. a. at verneombudene hadde anledning til å stoppe farlig arbeid. Dette var vel støttet til at Vern og Velferd rykket ut med en større vernekampanje, som de kalte det, men det var i virkeligheten en kampanje for å overføre avgjørelser og makt fra verneombudene til arbeidslederne.

Hagen tok så for seg Vern og Velferds kurs: «Grunnkurs i vernearbeid.»

— Dette kurset hadde ikke mye med vernearbeid å gjøre, sa Hagen, og siterte innledningen til kurset: «Dette kurset er ett av de tiltak til fremme av produktiviteten som Det europeiske Produktivitetsinstitutt ved OEEC har satt i gang.»

Dette skulle fortelle nok om formålet i kapitaleiernes interesser. Jeg er også kjent med den nye avtalen som er kommet i stand mellom LO — N.A.F. og Statens arbeidstidsyn når det gjelder opplæring av tillitsmenn i verne/miljøarbeid. Jeg er litt skeptisk her også, sa Hagen. Jeg ser en fare for at det blir Vern og Velferd som vil gå seirende ut hos bedriftsledelsen med sin vranglære, så her gjelder det for oss å gjøre hva vi kan for å få innpass med vår egen helseorganisasjon, Norsk Folkehjelp. Vi må prøve å skape brukbare arbeidsforhold for Norsk Folkehjelp, som virkelig har noe å utrette på norske arbeidsplasser. Jeg har merket meg at LOs nestformann har uttalt at LO vil gå sterkt inn for at Folkehjelpa blir likestilt med Vern og Velferd når det gjelder midler fra Opplysnings- og utviklingsfondet. Det skulle også bare mangle, men la heller Norsk Folkehjelp få alle de midlene som tilfaller LO. Vern og Velferd greier vel å finansiere sine pompøse kongresser uten disse midlene.

Forslag nr. 121 ble deretter tatt til opp votering, og Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

HANS JOHANSEN HYLLES

Ole Flesvig: En ikke helt ung mann, Hans Johansen, sitter utenfor inngangen her og selger en del av sine bøker som han sammen med sin kone har utgitt gjennom mange år. De er ikke blitt rike på det, men de har bidratt til en viktig dokumentasjon om arbeiderbevegelsens kår og utvikling i dette århundre. I 1903 var Hans Johansen med og stiftet Norges Sosialdemokratiske Ungdomsforbund. Han er en arbeidets sliter og jeg vil anbefale landsmøtets deltakere å gjøre seg kjent med Johansen og hans bøker.

SLÅSTADSETER

Nestformannen i forbundet, Ole Flesvig, holdt deretter følgende redegjørelse:

Egentlig hadde vi regnet med å kunne gi en fyldig og bred orientering om denne saken på landsmøtet. Ettersom utviklingen har gått saktere og kanskje også annerledes enn opprinnelig beregnet den gang saken ble satt på landsmøtets dagsorden, blir dette en redegjørelse i en noe annen gate enn den vi hadde tatt sikte på den gang.

Vi hadde i 60-årene snakket litt løselig om å bygge et kombinert feriehem og kurssted uten at det ble noe mer. Det som egentlig fikk fart i dette og omsatte tanker og prat til handling, var at Vegdirektoratet ytret ønske om et kurssted bygget av oss, med vegvesenet som forpliktende leier av stedet til sine kurs.

Dette resulterte i at vi begynte å se oss om etter en eiendom. Vi så på flere, men kom til å kjøpe Slåstadseter skole som ligger på østsiden og i sørsiden av Storsjøen. Dette var en skole som var nedlagt for flere år siden og som eides av Sør-Odal kommune. Det er 90 til 100 km fra Oslo, en mils veg fra Skarnes.

Eiendommen er på 12—13 dekar og det viste seg å være for lite. Det har vært en lang prosess å få kjøpt tilstrekkelig areal i tillegg, og kjøpet er ennå ikke formelt i orden.

Vi har engasjert arkitektfirmaet Arnstein Arneberg, og en del skisser og utkast til prosjektet foreligger.

Vår første tanke om kombinert kurs- og feriested har vi egentlig falt fra, av flere grunner. Et kurssted blir regnet som skole og er fri for moms. Om det skulle være et feriested i tillegg til et kurssted, ville det mest bli benyttet til ferie i de tider betjeningen også skal ha ferie. Det er også nødvendig at et slikt sted står ubrukt i korte perioder p. g. a. vedlikehold.

Planene går ut på et helt moderne kurssted med 62 rom, omtrent $\frac{1}{3}$ av rommene så store at det kan bli dobbeltrom når det oppres seng på sofa. Alle rom med dusj og klosett. I tillegg kommer 8—9 grupperom og andre nødvendige rom, som spisesal, kjøkkenseksjon, plass til betjening osv. Samlet gulvflate er planlagt til mellom 5000 og 6000 kvm.

Det er beregnet at det kan kjøres to parallellkurs med 25—30 deltakere. Vegvesenet vil blant annet drive maskinopplæring, og opplæring av bilsakkyndige er også på tale, men sjølsagt også andre kurs og konferanser. Vegvesenet vil belegge kursstedet med $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ av alle kursdøgn.

Om vi regner med de kurs og konferanser som vi sjøl kan benytte

stedet til, er vel omtrent halvparten av alle kursdøgn belagt, kanskje snaut det.

Resten må da leies ut på det åpne marked.

Det som i første rekke gjør det hele noe usikkert for tiden, er finansieringen, for det kommer til å bli store investeringer.

Dessuten er det også noe kluss med avkjørselstillatelse for den tilleggsgrunn vi har til rådighet.

Den opprinnelige mening er at vegvesenet skal ut med et innskudd, eller hva vi skal kalle det. Dette er uklart — det kommer antakelig ikke på årets statsbudsjett. Vi skal imidlertid ha et møte med Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet med det første.

Om det blir slik som tenkt, får vi se. Planene er tidligere lagt fram for Landsstyret og vi regner med at forbundsstyret får fullmakt av Landsstyret til å ta den endelige avgjørelse.

Vi får se utviklingen an og ta beslutning etter dette.

Vi håper fortsatt at planene kan settes ut i livet, sa Ole Flesvig.

BEVILGNINGENE

Dirigenten gikk så over til punkt 7 på dagsordenen, bevilgninger. Han refererte budsjettkomitéens innstilling:

1. Landsforeningen for Hjerte og Lungesyke	kr. 2 000,—
2. Arbeidernes Edruskapsforbund	kr. 1 000,—
3. Arbeidernes Sangerforbund	kr. 1 000,—
4. Landsforeningen mot Kreft	kr. 1 000,—
5. Sambandet Norge/Sovjetunionen	kr. 1 500,—
6. Nasjonalforeningen — Det Norske Råd for Hjerte og Karsykdommer	kr. 1 000,—
7. Norges Kristne Arbeideres Forbund	kr. 2 000,—
8. Framfylkingen	kr. 1 000,—
9. Sosialistisk Ungdom (kr. 2 500,— pr. år i landsmøteperioden)	
10. Arbeidernes Ungdomsfylking (kr. 2 500,— pr. år i landsmøteperioden)	
11. Norsk Folkehjelp	kr. 5 000,—
12. Den norske Spaniakomiteén	kr. 10 000,—

Alle innstillinger enstemmig.

Karl Kolstad.

Inger Syversen.

Ernst Dittløvsen.

Edvard Moen.

Ludvik Wangsmo.

Ludvik Wangsmo redegjorde for en del punkter i innstillingen. Når det gjelder post 11. Norsk Folkehjelp, kan summen synes noe stor. Dette må sees i sammenheng med forslag 121 som er vedtatt tidligere.

Om Spaniakomiteén har vi i dag mottatt ett brev fra LO i forbindelse med innsamlingen. Beløpet som er oppført er atskillig høyere enn tidligere. Likevel antar jeg at hvis det viser seg at andre forbund som vi naturlig kan sammenlikne oss med, går ut med høyere beløp, så vil det nye forbundsstyret ikke få kritikk om de gir tilleggsbevilgninger.

Punkt 9 og 10 går på bevilgninger til Sosialistisk Ungdom og AUF med 2500 kroner hver i landsmøteperioden. Summen er liten, men er ment å symbolisere vår støtte til ungdomsorganisasjoner som arbeider for sosialismen. Når vi har bevilget til begge organisasjonene, er det i håp om å unngå en politisk debatt. Jeg anbefaler at budsjettkomitéens innstilling vedtas uten debatt.

Peder Aldal: Jeg er enig i alle punkter unntatt to. Det er punkt 9 og 10 som jeg foreslår strøket i sin helhet, for å unngå en opprivende politisk debatt. Dette forslaget setter jeg fram på vegne av Bergen—Hordaland. Begrunnelsen er den politiske situasjon vi har her i landet for øyeblikket.

Kåre Rasmussen foreslo avstemning over dette forslaget først.

Ved voteringen ble forslaget fra Aldal forkastet med stort flertall.

Kåre Rasmussen satte deretter fram dette forslaget:

«Punkt 9, budsjettkomitéens innstilling endres til:
Faglig/politisk utvalg. Beløpets størrelse uforandret.»

Ludvik Wangsmo: Budsjettkomitéen bevilger etter innsendte søknader. Vi har ikke mottatt noen søknad fra faglig/politisk utvalg.

Dirigenten: Vi voterer da først over punkt 9.

Budsjettkomitéens innstilling på punkt 9 ble vedtatt med overveldende flertall.

Deretter ble hele budsjettkomitéens innstilling satt under votering. Den ble enstemmig vedtatt.

Dirigenten opplyste at på grunn av festen i kveld, ville han foreslå at fredagens møte ble satt til kl. 10.00. Forslaget ble møtt med applaus.

Møtet ble hevet kl. 15.05.

Formiddagsmøtet fredag 3. oktober

Møtet ble satt kl. 10.00 med Jens Tveit *Aga* som dirigent.

Han ga ordet til Magne *Lyngstad* som leste protokollen fra ettermiddagsmøtet torsdag. Den ble godkjent uten bemerkninger.

Dirigenten leste en permisjonssøknad som ble enstemmig innvilget, før han ga ordet til redaksjonskomitéens formann Ole *Flesvig*. Bare ett forslag var innkommet til redaksjonskomitéen, fra vegsektorens gruppemøte. *Flesvig* refererte komitéens enstemmige innstilling, som etterpå ble enstemmig vedtatt:

REDAKSJONSKOMITEENS INNSTILLING

Regjeringen, gjennom Samferdselsdepartementet, anmodes med dette å ha et åpent øye for det som skjer med bemanningen i vegvesenets arbeidsdrift.

Det totale antall tjenestemenn i arbeidsdriften er på få år betydelig redusert, og grunnet få nyinntak er gjennomsnittsalderen høy.

En del av reduksjonen skyldes rasjonalisering, mer maskinell drift m.v., men dette er bare en av årsakene.

En stor del av reduksjonen skyldes en tiltakende bruk av entreprenører, og dette anser man for å være en svært uheldig utvikling.

Når bruk av småentreprenører i blant synes rimeligere skyldes dette som regel at de ikke har noen organisasjon, og at de for en stor del opererer med uorganisert arbeidskraft. De opererer derfor ofte langt på siden av lover og regler som gjelder i et organisert arbeidsliv. Det er derfor vanskelig å konkurrere med disse for firmaer som er bundet av tariffavtaler.

Inntak av slike entreprenører skjer ofte uten at anbud er innhentet fra flere.

Dette med faste arbeidsplasser i vegarbeidsdriften har også stor distriktspolitisk betydning, fordi disse arbeidsplasser er spredt over det hele land, og med drift i egen regi vil en kunne bidra til bosetting også i utkantstrøkene.

Ved bruk av entreprenører har disse ofte folk som følger med fra anlegg til anlegg, noe som gjør at kommunen, respektive fylke, der arbeidet utføres, ofte går glipp av en naturlig skatteinntekt.

Vi håper på regjeringens forståelse for våre synspunkter. Stortinget må derfor vedta at vegvesenets drift i alt vesentlig utføres i egen regi.

VALGKOMITEENS INNSTILLING

Dirigenten gikk så over til punkt 9 på dagsordenen, valg, og valgkomitéens innstilling ble delt ut på representantenes bord.

Valgkomitéens enstemmige innstilling lød slik:

FORBUNDETS FASTLØNTE TILLITSMENN:

Formann	Øystein Larsen
Nestformann, samt saksbehandler for Vegsektoren, Statens Fyr- og Merkevesen og Statens Havnevesen	Ole Flesvig
Hovedkasserer	Ludvik Wangsmo
Sekretær for Bergverkene	Alfred Haugen
Sekretær for Rengjøring	Harriet Andreassen
Sekretær for Private anlegg, Maskin-entreprenørene samt Statens Jernbane- og Kraftanlegg	Harald Øveraas
Sekretær for Vegsektoren, Statens Fyr- og Merkevesen og Statens Havnevesen	Lars Nilsen

FORBUNDSSTYRET:

Oslo:	Ny:	Jørgen Grønbeck,	Private anlegg
Bergen-Hordaland:	Ny:	Karen Johannessen,	Rengjøring
Rogaland:	Ny:	Thorleif P. Støle,	Gruve
Østfold:	Ny:	Erland Fredriksen,	Veg
Akershus:	Gjenv.:	Harald Haugli,	Veg
Buskerud:	Gjenv.:	Ole Klemo,	Statens anlegg

Varamenn:

Oslo:	Ny:	Jørgen Bergundhaugen	Statens anlegg
Oslo:	Gjenv.:	Ruth Haugen	Rengjøring
Rogaland:	Ny:	Kjell Pedersen	Gruve
Østfold:	Ny:	Johannes Johannesen	Veg
Akershus:	Gjenv.:	Høilbert Karlsen	Veg
Buskerud:		Kåre Reiersgård	Private anlegg

LANDSSTYRET:

Hedmark:	Thorleif Myrhvang	Veg	Gjenv.:
Oppland:	Magne Mælumshagen	M. og skifer	Ny:
Vestfold:	John Nordnes	Veg	Gjenv.:
Telemark:	Arnfinn Nilsen	Veg	Ny:
Aust-Agder:	Liv Marit Moland Olsen	Rengjøring	Ny:
Vest-Agder:	Arnfinn Stokkland	Private anlegg	Ny:
Hordaland:	Arnulf Indrebø	Statens anlegg	Ny:
Sogn- og Fjordane:	Ivar Seljeseth	Veg	Gjenv.:
Møre og Romsdal:	Anders Bjarne Rodal	Private anlegg	Ny:
Sør-Trøndelag:	Harry Jakobsen	Private anlegg	Gjenv.:
Nord-Trøndelag:	Liv Thun	Rengjøring	Ny:
Nord-Trøndelag:	Rolf Hovd	Gruve	Ny:
Nordland:	Viktor Evjen	Gruve	Gjenv.:
Nordland:	Arvid Forså	Veg	Ny:
Troms:	Martin Rognli	Veg	Gjenv.:
Finnmark:	Asbjørn Larsen	Gruve	Gjenv.:

Varamenn:

Hedmark:	Asbjørn Furali	Veg	Gjenv.:
Oppland:	Arthur Bråthen	M. og skifer	Ny:
Vestfold:	Bjørn Sørli	Veg	Ny:
Telemark:	John Odd Grave	Veg	Ny:
Aust-Agder:	Margit Andersen	Rengjøring	Ny:
Vest-Agder:	Hans O. Helle	Private anlegg	Ny:
Rogaland:	Gustav Merkesdal	Statens anlegg	Ny:
Sogn og Fjordane:	Toralf Årdal	Veg	Ny:
Møre og Romsdal:	Melvin Stensvold	Private anlegg	Ny:
Sør-Trøndelag:	Kjell Uthus	Private anlegg	Ny:
Nordland:	Arna Karlson	Rengjøring	Ny:
Hedmark:	Ivar Skredderhaug	Gruve	Ny:
Nordland:	Gerhard Tuven	Gruve	Ny:
Nordland:	Sture Vangen	Veg	Ny:
Troms:	Henry Riise	Veg	Gjenv.:
Finnmark:	Ragnar Tharaldsen	Gruve	Gjenv.:

Svalbard kan bli representert i Landsstyret når Svalbard's representant i samråd med forbundsstyret og i henhold til dagsorden finner behov for dette.

KONTROLLKOMITEEN:

Bernt Alfsen, (formann)	Gjenv.
Johs. Haugen,	Gjenv.
Kjartan Olsen,	Gjenv.

Varamenn:

Karl Olstad,	Gjenv.
Karl Pettersen,	Ny

LO's REPRESENTANTSKAP:

Ole Flesvig, forbundet
 Ole Bergsrønning, Sør-Trøndelag – Gruve
 Kåre Rasmussen, Rogaland – Statens anlegg
 Knut Arnesen, Finnmark – Veg

Varamenn:

Alfred Haugen, forbundet
 Ingvald Strømhaug, Hedmark – Gruve
 Melvin Steinsvoll, Møre og Romsdal – Private anlegg
 Ruth Haugen, Oslo – Rengjøring

TARIFFRADENE**VEGSEKTOREN:**

Østfold:		Varamenn:	
Erland Fredriksen	– Vedl.h.	Leif Bjørkli,	– Vedl.h.
Akershus:		Bjarne Johansen,	– Vedl.h.
Harald Haugli,	– Anlegg	Hj. Slettengen,	– Vedl.h.
Hedmark:		Hans Lehre,	– Anlegg
Ivar Karlstad,	– Vedl.h.	Egil Syvertsen,	– Vedl.h.
Oppland:		Odd Olafsen,	– Maskin
Hans O. Kleiven,	– Maskin	Gunnar Brynjulfsen,	– Vedl.h.
Buskerud:		Arthur E. Halvorsen,	– Maskin
Albert Skarstad,	Vedl.h.	Ola Dugan,	– Vedl.h.
Vestfold:		Einar Støle,	– Vedl.h.
John Nordnes,	– Maskin	Hermann Lund,	– Anlegg
Telemark:			
Anton Halvorsen,	– Vedl.h.		
Aust-Agder:			
Paul Løvdal,	– Vedl.h.		
Vest-Agder:			
Karl Kolstad,	– Anlegg		
Rogaland:			
Markus Wiik,	– Vedl.h.		
Hordaland:			
Ingvald Sandnes,	– Anlegg		

Sogn og Fjordane:

Magnus Nyland, – Anlegg Toralf Årdal, – Vedl.h.

Møre og Romsdal:

Olmar Lien, – Anlegg Erling Husøy, – Anlegg

Sør-Trøndelag:

Magne Berg, – Vedl.h. Asbjørn Overvik, – Vedl.h.

Nord-Trøndelag:

Odd Modell, – Maskin Morten Antonsen, – Vedl.h.

Nordland:

Arvid Øygård, – Maskin Kåre Stokland, – Maskin

Troms:

Ivar Langstrand, – Maskin Bjarne Larsen, – Maskin

Finnmark:

Knut Arnesen, – Maskin Edv. Svendsen, – Maskin

FORBYGNINGS-AVDELINGEN:

Odd Arve Rusten, Arneberg.

STATENS KRAFTANLEGG:*Varamenn:*

Norvald Kvåle, Eidfjord Gustav Olav Larsen

Sjur Stakseng, Eidfjord Gunnar Lydvo

Olav Dale Haugen, Ulla-Førre Kjetil Kasland

Edvard Moen, Skjomen Harald Johansen

Leif Larsen, Grytten Sigmund Brekken

Terje Haugland, Folgefonn Bjørn Olav Bondhus

BRAKKEBETJENINGEN:Landsmøtet gir forbundsstyret fullmakt til – i samråd med gruppen
– å foreta oppnevning av representanter til tariffrådet.**OVERFØRINGSANLEGGENE:***Varamenn:*

Kåre Rasmussen, Rogaland Trygve Lammenes

Øyvind Bærhaugen, Telemark Sigmund Albrigtsen

BRAKKEBETJENINGEN:

Ingrid Grini, Drammen Torgny Sugarden

STATENS JERNBANEANLEGG:

Ole Klemo, Lier Olav Løve

Jørgen Bergundhaugen, Oslo I. Bakken

Anders Green, Oslo Helge Dalviken

PRIVATE ANLEGG:

Ernst Ditløvsen, Rogaland Dagfinn Malmin

Karl Velve, Sør-Trøndelag Per Ringen

Arve Øygårdstuen, Oppland Magne Mælumshagen

Asbjørn Witsø, Møre og Romsdal Rolf Hoggen

Per Ingebrigtsen, Nordland Ragnvald Fagerfjord

Bergfinn Engelund, Oslo Jens Jakobsen

Jon Sletten, Hordaland Asbjørn Fjellhaug

Arnfinn Stokkeland, Vest-Agder Gunnulf Nykland

BRAKKEBETJENINGEN:

Astrid Hammerstad Liv Norås

Jorunn Skurdal

MASKINENTREPRENØRER:

Per J. Svendsen, Oslo Halvor Pedersen, Aust-Agder

Rolf Jensen, Nordland Gunnar Hagen, Nordland

Kåre Rønning, Hedmark Arne Knutsen, Nord-Trøndelag

RENGJØRING:Det er fremlagt forslag om å øke tariffrådet for rengjøring med én
representant, og valgkomitéen har enstemmig gått inn for dette for-
slag.

Karen Johannessen, Hordaland Bjørg Dahl, Hordaland

Ingrid Johansen, Sør-Trøndelag Liv Thun, Nord-Trøndelag

Arna Karlsson, Nordland Elly Antonsen, Nordland

Inger Syversen, Oslo Ruth Haugen, Oslo

Gerd Sætre, Møre og Romsdal Kari Hansen, Møre og Romsdal

Laila Sjørdal, Vestfold Gerd Solli, Buskerud

Hedvig Livik, Telemark Alfild Johnsen, Telemark

STATENS HAVNEVESEN:2. distrikt: *Varamenn:* – Fartøy

Kåre Førde, Mudderapparat. Edmund Hansen, 5. distrikt

3. distrikt:

Erling Gurskevik, Anlegg. Leif Breivik, – Anlegg

4. distrikt:

Alex Kristensen, Vedlikehold. Gunnar Nilsen, – Vedlikehold

5. distrikt:

Torodd Borch, Anlegg. Odd Gamst, – Anlegg

STATENS FYR- OG MERKEVESEN:

Eivind Folkestadås, Folkestadbygd. Olav Telset, Lauvstad.

BERGVERK:

Thorleif P. Støle, Titania A/S
Henning Godtfredsen, Sulitjelma
Asbjørn Hagen, Follidal
Dahl Eriksen, Røros
Ole K. Brønseth, Bleikvassli
Jarle Selbo, Malm
John Hårstad, Løkken Verk
Kurt Mortensen, Kirkenes

Varamenn:

Kjell Pedersen, Titania A/S
Age Lund Olsen, Sulitjelma
Bård Kvernberg, Raudsand
Johs. Storrønning, Killingdal
Arth. Halsethrønning, Løkken Verk
Tormod Larsen, Bjørnevatn.

MINERAL:

Trygve Iversen, Lalm
Otto Furnes, Røsvik i Salten
Håkon Josanger, Blakstad

Varamenn:

Arthur Bråthen, Lalm
Olav Thorsen, Kragerø
Arne Westrum, Røra

SKIFER:

Magne Bakken, Otta
Alf Løkken, Oppdal

Varamenn:

Martin Vorkinnslie, Dovre

Dirigenten ga så ordet til valgkomitéens formann, Arthur Mogstad:

– La meg straks si at det ikke har vært noen enkel oppgave for valgkomitéen å lage denne innstillingen. Da tenker jeg på forbundsstyret og landsstyret.

Her var det en rekke hensyn å ta.

De enkelte grupper skulle ha sine representanter. Samtidig måtte en ta hensyn til paragraf 6, punkt 3, i vedtektene som lyder:

Jeg siterer:

«Alle fylker sikres representasjon enten i forbundsstyret eller landsstyret.»

Når en hadde 22 representanter som skulle fordeles på 19 fylker og de enkelte grupper hadde stilt spesielle krav med hensyn til representasjon fra en hel del fylker, så var det visse problemer med å få det hele til å gå opp:

Når jeg sier dette, så er det for å understreke at ved eventuelle andre forslag, så er det en rekke ting som det må tas hensyn til:

For å gå over på forslaget, så er det tre fylker som har fått tildelt to representanter, det er Nordland, Nord-Trøndelag og Hordaland: Når det gjelder Nordland går en ut fra at alle er enige i at Gruve måtte få beholde sin representant.

Rengjøring har hatt en representant i landsstyret fra Nordland.

Rengjøring er en stor gruppe: Det er valgkomitéen fullstendig klar over, men Nordland er også det fylket som har flest medlemmer på vegsektoren. Det var også et sterkt ønske fra Veg at de måtte få en representant i landsstyret.

Valgkomitéen har tatt hensyn til dette og foreslått at Nordland får en fra Veg.

Det er da fremmet forslag på en representant fra Nord Trøndelag for Rengjøring, med varamann fra Nordland:

I Bergen — Hordaland har også Rengjøring en stor gruppe. Valgkomitéen har derfor fremmet forslag på en representant i forbundsstyret fra Rengjøring fra dette fylke.

Det er nærmest som en selvfølge at statens anlegg får en fra samme fylke, da de står sterkt der.

Oslo har i flere landsmøteperioder hatt en representant fra Rengjøring, enten i forbundsstyret eller landsstyret.

Valgkomitéen så det slik at Rengjøring i Oslo har opprettet en så god kontakt med forbundskontoret at ingen vanskeligheter skulle oppstå selv om de ikke ble representert i landsstyret eller forbundsstyret.

Jeg vil også tilføye at de har fått varamann i forbundsstyret.

I de fylker som har to representanter har valgkomitéen delvis tillatt seg å foreslå en varamann fra et annet fylke; med unntak Nordland. Vi mener at med to representanter er fylket sikret representasjon likevel.

Når det gjelder Gruve så forelå det krav og forslag på en representant fra Svalbard.

Valgkomitéen har ikke kunnet fremme noe forslag på en representant fra Svalbard i landsstyret.

Etter den nye fordelingsnøkkelen har Gruve fire representanter som skal inn i forbundsstyret eller landsstyret.

En bør gå ut fra at alle er enige om at Finnmark må få en representant i landsstyret fra Gruve. Likedan Sulitjelma og sør-delen av landet ved Titania.

Da måtte det i tilfelle bli midtre delen som måtte gi avkall på sin representant til fordel for Svalbard.

Noen få ord om gruveindustriene i midtre del av landet.

Det er hele 8 gruver i denne regionen av landet.

Jeg tror folkene våre i denne delen av landet ville bli meget skuffet hvis de ikke hadde fått noen representant i landsstyret.

Selvfølgelig har valgkomitéen stor forståelse for Svalbard og deres problemer, og vi skulle gjerne sett at de hadde fått en representant. Ut i fra dette har valgkomitéen tillatt seg å fremme et forslag som i høy grad skulle ta vare på Svalbard, etter valgkomitéens mening like bra som om de hadde en fast representant.

Debatten

Sigve Mæland: – Vi fra Svalbard er ikke opptatt av å lage vanskeligheter. Jeg vil likevel etterlyse det som skjedde på landsmøtet i 1971, der det ble protokollert at Svalbard skal være representert i landsstyret når forholdene ligger til rette. Jeg synes i alle tilfeller at formuleringen i valgkomitéens forslag ikke er god nok:

«Svalbard kan bli representert i Landsstyret når Svalbard's representant i samråd med forbundsstyret og i henhold til dagsorden finner behov for dette.»

Det må i tilfelle bli: «Svalbard skal . . .» osv. Hvis vi forandrer det dit, tror jeg at også vi kan godta det.

Mogstad: – Valgkomitéen kan slutte seg til det. Mogstad leverte deretter en endring i innstillingens formulering i samsvar med ovenstående.

Øystein Larsen: – Til forretningsorden. Det betyr med andre ord at vi utvider landsstyret med en representant, som vi allerede har vedtatt at vi ikke skal gjøre. Jeg kan godta den første formuleringen, men ikke den siste.

Einar With: – Også denne gang har man unngått en representant fra Rogaland i landsstyret. Avd. 18 er forbundets 4. største avdeling, og er ikke verdig en representant i landsstyret. I gruppen anleggssektoren har vi samlet oss om Ingvald Berntsen, for at også oljesektoren skal bli representert. Jeg foreslår derfor Ingvald Berntsen inn i landsstyret.

Kåre Reiersgård: – Valgkomitéen innstiller Ole Klemo fra Buskerud i tariffrådet for statens anlegg. Buskerud har ikke noe statsanlegg, og fra oss har vi innstilt Arne Pedersen. Valgkomitéens forslag virker fremmed for meg.

Bjarne Korsmo: – Vi skal velge folk som skal ivareta interessene til 30 000 medlemmer i de kommende fire år. Det er en viktig av-

gjørelse, og valgkomitéen har sikkert gjort et nitid og krevende arbeid. Valget krever solidaritet med de vanskeligstilte grupper i forbundet. Sulitjelma er nevnt, rengjøringssektoren, vegsektoren i de nordlige fylker. Vaktsektoren bør få med en mann i tariffrådet. Og vi har vel tidligere i landsmøtet vært inne på de store problemer Svalbard er oppe i, så jeg foreslår at Svalbard får en representant enten i landsstyret eller forbundsstyret.

Kurt Mortensen: – Samtlige representanter på gruppemøtet i gruvesektoren var enige om at Svalbard skulle være med i landsstyret, og jeg fremmer følgende forslag:

«Svalbard skal være representert i landsstyret.»

Alfred Haugen viste til møtet i asfaltgruppen, og fremmet følgende forslag:

«Forbundsstyret gis fullmakt til å oppnevne forhandlingsutvalg for asfaltindustrien.»

Sigve Mæland: – Jeg håper ingen tror at vi fra Svalbard synes det er så morsomt å dra til Oslo, det kan være slitsomt nok. Men jeg synes vi stiller rimelige krav, i forhold til det som skjedde på landsmøtet i 1971. Jeg kan ikke forstå hvorfor det skal møte motstand. Vi er akterutseilt på Svalbard.

Magne Slettebø gjorde oppmerksom på en feil i den stensilerte innstilling fra valgkomitéen. *Gustav Merkesdal* representerer Hordaland, og ikke Rogaland som det står.

Asbjørn Overvik: – Å få kabalen til å gå opp er ikke lett. For så vidt er det på den bakgrunn ikke vesentlig grunnlag for å foreslå avvik i enheten i det framlagte forslag, som i alt vesentlig kan bifalles. Men jeg vil understreke et prinsipp som etter min mening bør følges i størst mulig utstrekning, nemlig å respektere de vedtak som er gjort i egen gruppe i egen avdeling. Min avdeling, som ikke er representert i valgkomitéen ble oppfordret til å prioritere vår innstilling til valg av representanter. Det har vi gjort. Vår avdeling hadde en representant i LO's representantskap som nå har trukket seg, og vi har foreslått Odd Olsen. Vi understreker at vår storavdeling ikke er overrepresentert, og det er vanskelig å godta at ikke valgkomitéen har fulgt vår innstilling. Jeg foreslår:

«Odd Olsen foreslås som representant til LO's representantskap istedenfor Ole Bergsrønning.»

Mogstad la fram følgende forslag fra valgkomitéen:

«Vaktselskapene

Landsmøtet gir forbundsstyret fullmakt til – i samråd med gruppen – å foreta oppnevning av representanter til tariffrådet.»

Dirigenten: – Valgkomitéens formann har opplyst at man endrer ordlyden i sitt forslag til at Svalbard skal være representert i stedet for «kan bli». Kan representanten Kurt Mortensen være enig og trekke sitt forslag tilbake?

Kurt Mortensen: – Jeg vil minne om at det i dag er mulig å komme like fort til Oslo med fly fra Svalbard som fra andre deler av landet. Jeg kan trekke forslaget tilbake etter det som er opplyst.

Øystein Larsen: – På denne bakgrunn trekker jeg min protest tilbake.

Hvoretter det ble vedtatt at Svalbard skulle være representert i landsstyret.

Harald Øveraas: – Jeg tror det her er riktig å gjøre landsmøtet oppmerksom på at det vedtak som er gjort, ikke må komme i strid med vedtektene. Her fastsettes det 27 representanter i landsstyret. Om man i tillegg bestemmer at det skal være en representant fra Svalbard, kan denne ikke møte med stemmerett, for da har vi gått ut over vedtektene og utvidet landsstyret med en representant.

Dag Bjørnstad: – Ved forrige tariffoppgjør var Vaktfunksjonærenes Forening, avd. 46, representert i rådet med én representant, Einar Arnulf. Arnulf gjorde en energisk innsats, men det er vel en godtatt oppfatning at resultatet ikke ble tilfredsstillende, særlig hva angår stasjonærvaktsektoren. Det må, etter vår oppfatning, være klart at en av de viktigste årsakene til dette, var at representantene for avdelingene i rådet ikke var godt nok rustet til den oppgaven det er å delta i et slikt arbeid.

Vi er klar over at det er vesentlig at organisasjonsnivået i distriktene forhøyes. Vi kan imidlertid ikke godta at en begynner i feil ende, ved å gi representasjon i tariffrådet til avdelinger/foreninger/klubber som ikke har nådd et akseptabelt nivå i organisasjonsmessig henseende. Vi tenker her ikke bare på organisasjonsprosenten, men på aktivitetsnivået generelt. Videre vil vi også peke på det betenkelige i at en setter desentraliseringstanken foran reglene om et representativt demokrati. For oss fortøner det seg som dypt urettferdig at klubber med et snes medlemmer skal være like godt representert som Vaktfunksjonærenes forening med 250 medlemmer.

La oss sammenfatte våre synspunkter slik:

- (1) VAKTFUNKSJONÆRENE FORENING er, kanskje ved siden av klubben i Trondheim, den eneste enhet av fagorganiserte vaktfolk som kan vise til et skikkelig aktivitetsnivå.
- (2) VAKTFUNKSJONÆRENE FORENING representerer med sine 250 medlemmer rundt 65 % av vaktfolkene tilsluttet forbundet.

På denne bakgrunn mener vi at Vaktfunksjonærenes forening må få 3 representanter i tariffrådet. En kan så vurdere om rådet bør utvides til å omfatte flere enn de tidligere 4. – Våre representanter blir: Dag Bjørnstad, Leif Lund og Olaf Spigseth.

Karl Kolstad hadde inntrykk av at det ikke syntes å ha foreligget noen generelle retningslinjer for valgkomitéens arbeid. Han etterlyste hvilke retningslinjer valgkomitéen hadde fulgt. Dessuten håpet han at man ved framtidige landsmøter ville bli spart for den korridorpolitikk han hadde inntrykk av var blitt drevet foran valgene her.

Arthur Mogstad: – Vi har hatt en vanskelig oppgave. Det er en kabal som skal gå opp og vi må holde oss innen rammen av vedtektene. Andre retningslinjer har vi ikke hatt.

Odd Olsen: – Ordet korridorpolitikk har vært nevnt. Det er en uheldig praksis. Vi vet at valgkomitéen har hatt en vanskelig jobb, men hvor mye vanskeligere blir det da ikke for representantene å vurdere innstillingen, når den foreligger i samme øyeblikk valgene tar til? Da vi kom til møtet i dag lå redaksjonskomitéens innstilling på bordet, hvorfor ikke valgkomitéens? Jeg håper ved seinere landsmøter at valgkomitéen gjør sin innstilling ferdig i god tid.

Kurt Mortensen: – Nå har landsmøtet vedtatt at Svalbard skal med i landsstyret. Det er reist innvendinger om hvilke rettigheter Svalbardrepresentanten der skal ha. Selvsagt skal han ha fulle rettigheter. Har vi sagt A så får vi også si B. Mortensen satte fram dette forslaget:

I stedet for Rolf Hovd, Nord-Trøndelag foreslås Sigve Mæland, Svalbard som representant i landsstyret.

Ola Tuven: – Avdeling 4 er forbundets største avdeling, og vi kunne ha ønsket oss litt bedre representasjon. Men vi har samlet oss om valgkomitéens innstilling og vil stemme for den.

Einar With satte fram dette forslaget:

«Jeg foreslår Ingvald Berntsen som representant i LO's representantskap i tilfelle av at han ikke blir innvalgt i landsstyret.»

Dag Bjørnstad: – Med bakgrunn i den holdning avdeling 4 inntar gir også avd. 46 valgkomitéen sin fulle tilslutning.

Arne Knudsen støttet forslaget fra representanten fra Svalbard.

FORBUNDETS TILLITSMENN GJENVALGT

Dirigenten tok så opp valgkomitéens forslag og gikk til avstemning punkt for punkt når det gjaldt de fastlønte tillitsmenn. Ingen

andre forslag forelå på formann, nestformann, hovedkasserer og de 4 fastlønnte sekretærer. Alle ble enstemmig valgt og applaudert fra salen.

Dirigenten: – Til forbundsstyret foreligger ingen motforslag, jeg foreslår at vi går til avstemning på representanter og varamenn under ett.

Valgkomitéens innstilling på forbundsstyre med varamenn ble enstemmig bifalt.

Landsstyret

Dirigenten: Her foreligger det enkelte motforslag på dirigentens bord og vi går til avstemning punkt for punkt. Valgkomitéens innstilling ble fulgt med de unntak som framgår av det følgende referat:

Kurt Mortensen hadde foreslått Sigve Mæland, Svalbard, valgt inn i stedet for Rolf Hovd, Nord-Trøndelag.

Arthur *Mogstad* minnet om at man i Nord-Trøndelag hadde 9 gruver med over 1000 medlemmer. Han trodde mange ville bli skuffet om man ikke fikk med en representant. Svalbard skulle være dekket i det forslag som er vedtatt.

Kurt *Mortensen:* – Som jeg tidligere har sagt: Vi har vedtatt at Svalbard skal ha representant i landsstyret. Ettersom dette etter vedtektene består av bare 27 representanter, må valgkomitéen endre sin innstilling. Da kan jeg ikke se annen løsning enn at Hovd går ut og Sigve Mæland blir valgt inn.

Votering:

Dirigenten satte valgkomitéens forslag opp mot forslaget fra Mortensen. Sigve Mæland ble valgt med stort flertall.

Valgkomitéens innstilling på de fire resterende representanter i landsstyret ble enstemmig vedtatt. Disse er

Nordland: Viktor Evjen, gruve, (gj.v.), Nordland: Arvid Forså, veg, (ny), Troms: Martin Rognli, veg, (gj.v.) og Finnmark: Asbjørn Larsen, gruve, (gj.v.).

Valgkomitéens formann Arthur *Mogstad:* – Når nå Rolf Hovd fra Nord-Trøndelag er falt ut, står distrikt II uten representant, og jeg foreslår:

«Distriktsorganisasjon for Bergverk, distrikt II skal bli representert i Landsstyret når Distrikt II's representant i samråd med forbundsstyret og i henhold til dagsorden finner behov for dette.»

Øystein Larsen: – Dette forslaget kan jeg ikke gå med på. Vi har tatt spesielle hensyn til Svalbard, men jeg tror ikke distrikt II har

så dårlig kontakt med forbundet, at det skulle være nødvendig med spesielle hensyn her. Jeg foreslår forslaget avvist.

I valget på varamenn ble valgkomitéens innstilling enstemmig bifalt, bortsett fra varamannen fra Finnmark. Her hadde valgkomitéen innstilt Ragnar Tharaldsen.

Reidar *Helgesen* foreslo Ragnvald Andersen fra A/S Nefelin, med den begrunnelse at Nordens Klippe hadde sin representant og det er tre gruver i Finnmark.

Kurt *Mortensen*, Nordens Klippe, sa at det var stort sett enighet i Finnmark-delegasjonen om å støtte Helgesens forslag.

Deretter ble Ragnvald Andersen valgt med stort flertall.

Øystein Larsens forslag om å avvise det forslaget *Mogstad* hadde lagt fram om distrikt II's representasjon, ble vedtatt med stort flertall.

Kontrollkomitéen

Valgkomitéens forslag til representanter og varamenn ble enstemmig vedtatt.

LO's representantskap

Valgkomitéens innstilling på fire representanter hadde ett motforslag: Odd Olsen istedetfor Ole Bergsrønning. Bergsrønning ble valgt med stort flertall, de øvrige ble valgt enstemmig.

Det skulle velges enda en representant til LO's representantskap.

Ivar *Skredderhaug* foreslo som 5. mann til representantskapet Ingvald Strømhaug, avd. 51, Hedmark.

Hans O. *Kleiven* fant det riktig at en representant for de private anlegg fikk den ledige plassen, og varslet forslag når valgkomitéen hadde sin innstilling klar.

Arvid *Forså* foreslo Arna Karlsson, rengjøring.

Dirigenten refererte deretter valgkomitéens forslag på den 5. representanten: Ingvald Berntsen, avd. 18.

Harriet *Andreassen:* – I denne landsmøteperioden har forbundet fått utvidet sin representasjon i LO's representantskap til 5, og så vidt jeg husker ble det vedtatt i forbundsstyret at den femte representanten skulle komme fra rengjøringssektoren, og en ble oppnevnt, slik at gruppen har vært representert. Det enstemmige forslag fra gruppen var på Reidun Johansen, Østfold, med Berit Mikkelsen, Hordaland som varakvinne.

Einar With: – Jeg ventet en korrigering ved dette valget, når avd. 18 ikke kom med i landsstyret. Berntsen er formann i den største gruppen i vår avdeling, og jeg ber om at avdelingen nå blir tatt hensyn til ved dette valget.

Øystein Larsen: – Det er lagt opp til en fordelingsnøkkel foran landsmøtet, der vi kom fram til at rengjøring burde få tre representanter. Det har rengjøring fått, en i forbundsstyret og to i landsstyret. Den store gruppen fra den private sektor bør komme med, og jeg støtter derfor forslaget på Berntsen fra avd. 18.

Ernst Ditløvsen tok også ordet for å støtte forslaget på Berntsen.

Arne Knudsen ba om en oppklaring: Har valgkomitéen foreslått fra Rogaland?

Oppklaring fra Øystein Larsen: – Rasmussen representerer storavdelingen som dekker hele landet og kan ikke ses på som representant fra Rogaland.

Votering:

Dirigenten foretok først en prøvevotering over valgkomitéens innstilling på 5. mann til LO's representantskap. Deretter ble Ingvald Berntsen valgt med stort flertall.

Varamenn:

Valgkomitéens innstilling på fire varamenn til LO's representantskap ble enstemmig bifalt.

Øystein Hagen foreslo Karl Kolstad som varamann nummer fem.

Det ble også satt fram forslag på Arna Karlsson og Arve Ødegårdsstuen.

Valgkomitéen fremmet forslag på Arne Jensen, Rogaland. Dirigenten satte valgkomitéens forslag opp mot de andre forslagene

Votering:

Arne Jensen ble valgt som 5. varamann med stort flertall.

Etter 10 minutters pause ble møtet igjen satt kl. 12.25.

Tariffrådene

Ole Flesvig satte fram følgende forslag:

«Forbundsstyret gis fullmakt til å oppnevne tariffråd for brakkebetjeningen i Vegvesenet – Havnevesenet og Fyr- og Merkevesenet.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Øystein Hagen foreslo at Ivar Pedersen ble valgt som varamann for Aust-Agder i stedet for Arthur E. Halvorsen.

Arthur Mogstad: – Valgkomitéen er enig og endrer sin innstilling i samsvar med Hagens forslag.

Votering:

Valgkomitéens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forbygningsavdelingen

I tillegg til innstillingen på representant fremmet valgkomitéen forslag på Harald Grande som varamann.

Valgkomitéens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Statens Kraftanlegg

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Overføringsanleggene

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Statens jernbaneanlegg

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Private anlegg

Kåre Reiersgård: – På vårt gruppemøte tirsdag var det enighet om å fremme forslag på 9 representanter. På hvilke grunnlag legger da valgkomitéen fram forslag bare på 8?

Arthur Mogstad: – Jeg kan bare si at vi har fulgt innstillingen fra private anlegg.

Kåre Reiersgård: – Her må det ha skjedd et arbeidsuhell. Jeg foreslår protokollen fra vårt gruppemøte opplest.

Harald Øveraas: – Jeg var ikke med på dette gruppemøtet og har ikke lest protokollen. Det som ble gjort var at vi overleverte innstillingen til valgkomitéen når det gjaldt representanter, og her var 10 representanter foreslått med varamenn. Jeg kan ikke si på hvilke grunnlag valgkomitéen er kommet til 8, men det har iallfall skjedd en utvidelse fra 6 til 8. Jeg oppfatter det som om gruppa foreslår utvidelse til 9, og dette får da landsmøtet ta stilling til.

Kåre Reiersgård: – Jeg håper at landsmøtets deltakere ikke vil gå mot en samlet gruppe fra private anlegg, og ber innstendig om at det blir votert over om vi skal ha 9 representanter.

Arthur Mogstad: – Jeg ser nå at valgkomitéen har mottatt to innstillinger fra gruppa, en på 8 og en på 10 navn. Jeg skal ikke ta stilling til om vi skal ha 8 eller 9, men vi har iallfall utvidet representasjonen fra 6 til 8.

Dirigenten: – Det foreligger da forslag om at tariffrådet for Private anlegg utvides til 9 representanter. Vi går til votering:

Det ble med stort flertall vedtatt å utvide tariffrådet for private anlegg til 9.

Dirigenten foreslo utsettelse av valg på representanter foreløpig, og oppfattet det som vedtatt.

Brakkebetjeningen

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Maskinentreprenører

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Rengjøring

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Statens havnevesen

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Statens fyr- og merkevesen

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Bergverk

Valgkomitéens innstilling enstemmig vedtatt.

Mineral

Alfred Haugen: – Gruppa hadde 5 representanter i inneværende periode, her er den redusert til tre representanter. På vegne av gruppa foreslår jeg fire representanter og Odd Sem, Røra, valgt.

Øystein Hagen: – Gruppa har innstilt på Johnny Ås istedet for Håkon Josanger.

Valgkomitéens formann, Mogstad: – Vi fikk bare forslag på 3, men er ikke i mot en utvidelse til 4 og foreslår Odd Sem.

Dette ble enstemmig vedtatt av landsmøtet.

Valgkomitéen gikk deretter over på Øystein Hagens forslag, som ble enstemmig vedtatt.

Skifer

Valgkomitéens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Niende representant i Private anlegg

Valgkomitéens formann: – Komitéen foreslår som 9. mann Arne Pedersen og Rolf Hoggen som varamann.

Reiersgård støttet sterkt innstillingen, og pekte på at Arne Pedersen var med i den forrige forhandlingsdelegasjonen som alle var enige om hadde gjort godt arbeid.

Harald Øveraas: – Har ikke noe i mot at Hoggen blir varamann, men det blir kanskje litt problematisk for ham at han er oppført to steder og skal representere to fylker, så jeg foreslår at vi følger innstillingen, med Karl Reiersgård som varamann for Pedersen.

Votering:

Valgkomitéens innstilling på Arne Pedersen som representant og Reiersgård som varamann ble enstemmig vedtatt.

Asfalt

Alfred Haugen hadde foreslått:

«Forbundsstyret gis fullmakt til å oppnevne forhandlingsutvalg for asfaltindustrien.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vaktsektoren

Dag Bjørnstad hadde replikk til forslaget om at forbundsstyret får fullmakt til å oppnevne tariffråd for vaktgruppa.

– Er det fastsatt noe tall på representanter til et slikt råd? I tilfelle ikke har vi et konkret forslag.

Harriet Andreassen: – I og med at det ikke er fastsatt noe tall, regner vi med at forbundsstyret også får fullmakt til å vurdere hvilket antall det er behov for.

Deretter ble forslaget enstemmig vedtatt.

AVSLUTNING OG HILSENER

Og med dette var dagsordenen ferdig.

Dirigenten takket på dirigentbordets vegne for saklig debatt, og ga ordet til formannen Øystein Larsen, som igjen ga ordet videre til representantene fra gjestebenken.

Børge Jul Larsen, Dansk Funktionærforbund, takket på vegne av de nordiske landsorganisasjoner. Vi tar med oss hjem et sterkt inntrykk av at dere behandler stort sett de samme problemene som vi. Vi ble budt velkommen av Øystein med en bemerkning om at vi skulle føle oss som gjester. Vi har mer følt oss som deltakere. Det har virket spesielt sterkt på oss at dere har krefter til også å være orientert utad. Det har gjort et sterkt inntrykk at dere enige har fattet vedtak som viser at dere også har krefter til de store linjers faglige politikk, sa Jul Larsen og takket for gjestfrihet og samværet og ønsket lykke til i arbeidet framover.

Sissel Rønbeck, forkvinne i AUF, hilste fra de innenlandske gjester. Alle representerer vi samarbeidende organisasjoner og takker for at vi fikk være til stede og følge forhandlingene. Dere har behandlet en rekke saker og fattet en rekke vedtak av prinsipiell og praktisk betydning, også for resten av den faglige og politiske arbeiderbevegelse. Gjennom de organisasjoner vi representerer vil vi studere vedtaka nøye og legge vekt på dem i vårt arbeid i tida framover. Det ligger store utfordringer foran oss i tida framover, ikke minst på ungdomssektoren. Store ungdomsgrupper er i dag ikke organisert, store ungdomsgrupper vet ikke en gang hva fagbevegelsen er og stiller seg iallfall tilsynelatende passive til faglig og politisk virksomhet. I den seinere tida er det kommet sterke reaksjonære trekk inn i de store ungdomsflokkene, sa Sissel Rønbeck og viste til første-gangsvelgernes oppslutning om Anders Lange og andre borgerlige partier. Det er ikke bare vi som har til hovedoppgave å drive ungdomsarbeid, men også hele resten av arbeiderbevegelsen må intensivere sitt arbeid i forhold til ungdommen.

Vi må bestrebe oss på felles konkret arbeid. De snevre egeninteressers budskap har ridd landet den seinere tid og adressen må ha vært klar. Budskapet kommer fra Høyre-kreftene med Libertas, Høyre og ALP i spissen. Formålet er klart. Grunnlaget skal rives bort for det solidariske fellesskap. Det har lyktes i urovekkende grad. Vi har fått en trist bekreftelse på en gammel tradisjon som viser at indre splid svekker oss og at samling gjør oss sterke.

Bare samlede krefter i felles framstøt i langspurten fram mot 1977 kan bringe oss fram til vårt felles mål: Nei til en regjering som tjener borgerskapets interesser og et like utvetydig ja til Arbeiderregjeringen. Det har vært en interessant og inspirerende uke. Vi på gjestebenken ser fram til et fortsatt godt samarbeid.

Forbundets gjenvalgte formann, Øystein Larsen, kom deretter med følgende avskjedsord til landsmøtet:

Vi står nå foran avslutningen av dette landsmøtet.

Det er bare å konstatere at det høye nivå når det gjelder debatt og ledelse som vi har hatt i de senere år fortsetter – noe jeg er glad for.

I likhet med tidligere vil jeg foreslå at vi gir dirigenter og sekretærer en godtgjørelse på kr. 300,- hver for det ekstra arbeid de har hatt for at landsmøtet skulle bli heldig avviklet.

I min hilsningstale kom jeg inn på en del av de oppgaver vi står overfor i de årene som kommer. Mest av alt må det være klart at det er den politiske styringa vi må satse alt på for å styrke, og her må fagbevegelsen gjøre sitt. Vi har ikke råd til å la de borgerlige få styringa. – Det står for mye på spill til det i dag.

Vi kjenner Høyres motiver, som til alle tider har hatt som hovedmotiv: «Den sterkes rett» – det vil si den sterkestes rett til å utnytte den svakeste.

Kristelig Folkeparti er bygget opp på selvhevdelsesprinsippet, hvor de klart underkjenner alle redelige mennesker som har et annet livssyn. Kristelig Folkeparti er de eneste salige etter deres egen påstand, og det må vel sies smaker ikke så lite fariserisk. Selv om de hevder å være representanter for midtpartiene, må en bare konstatere den tydelige høyreretningen de i realiteten står for – og det er ingen arbeidstaker tjent med.

Jeg vil igjen gjenta det jeg understreket under åpningstalen om at det bare er en reell samling i arbeiderbevegelsen som kan gi oss muligheter for å kunne lede utviklingen i den tid som kommer – og i den retning vi ønsker.

Også denne gang går en hel del av våre kamerater ut av forbunds- og landsstyret. Når det gjelder *forbundstyret*, går disse ut:

Karine Pedersen, Egil Aspaas og Arthur Bråten.

Ut av landsstyret går:

Einar Valde, Tellef Rislå, Andreas Egeland og Lillemor Strøm.

Olav Stigen, Arthur Mogstad, Gustav Merkesdal og Martin Melby. (Støle kommer igjen i forbundsstyret.)

Ellers så vil vi takke vår gamle redaktør Henry Harm som hadde stillingen siden 1958 til 1975.

Vår Nord-Norgessekretær, Edvard Laxå, vil om vel 1 år gå over i pensjonistenes rekke. Jeg regner med å ha landsmøtet med meg når det gjelder å vise ham vanlig oppmerksomhet når vi kommer til det aktuelle tidspunkt.

Det har også gått av medarbeidere i den forløpne periode, og som vi allerede har takket av, men som jeg likevel vil nevne. Først ekteparet *Gulbrandsen*, hvor *Olaf* hadde 38 år bak seg i forbundet. *Oddveig* hadde 16 år.

Karl Pettersen hadde 19 år som styremedlem.

Vi gir dem en ekstra takk ved denne anledning.

Jeg ønsker også de nye medlemmer i forbunds- og landsstyret – i LO's representantskap – i de respektive tariffråd og utvalg velkommen til et godt samarbeid i den periode vi har foran oss.

Vi på vår side skal love å satse på en videre framgang for vårt forbund.

Når det gjelder protokollen fra dagens møte ber jeg om landsmøtets fullmakt til landsstyret å godkjenne denne.

Jeg vil da til slutt erklære Norsk Arbeidsmandsforbunds 28. ordinære landsmøte for avsluttet, og ønsker gjester og representanter god reise hjem.

Takk for nå!

Møtet ble hevet kl. 13.05.

Landsmøtets representanter og gjester

AVD. 1, BUSKERUD:

Repr. nr.: 1. Kåre Reiersgård, 2. Gerd Solli, 3. Synøve Velde, 4. Arvid Sjøstad, 5. Jakob Jakobsen, 6. Nils Fønnebø, 7. Leiv Moen.

AVD. 2, AKERSHUS:

Repr. nr.: 8. Svein Nygård (varamann for Leif Eibakk), 9. Arne Johansen, 10. Bjarne Korsmo, 11. Olaf Høgmoen, 12. Odd Gruer, 13. Kjell Arne Hauger, 14. Arvid Dynge.

AVD. 3, MØRE OG ROMSDAL:

Repr. nr.: 15. Leif Larsen, 16. Grete Sjøvåg, 17. Lars Strand, 18. Oddvar Hånes, 19. Olmar Lien, 20. Markus Hestnes, 21. Gudmund Hol, 22. Leif Breivik, 23. Ivar Meyer (varamann for Svein Boman), 24. Asbjørn Witsø, 25. Gerd Sætre, 26. Eivind Folkestadås, 27. Rolf Hoggen (varamann for Anne S. Bugge), 28. Mellvin Steinsvoll, 29. Martin Rimstad, 30. Anton Sæbønes, 31. Ingvald Almklov, 32. Lars Hovden, 33. Kari Hansen (varamann for Evy Blindheim).

AVD. 4, NORDLAND:

Repr. nr.: 34. Bjørg Bergseter, 35. Arna Karlsson, 36. Elly Antonsen, 37. Arnstein Remmen, 38. Ivar Moen, 39. Rolf Jensen, 40. Per Ingebrigtsen, 41. Ragnvald Fagerjord, 42. Kåre Bøystad, 43. Alvind Kristensen, 44. Arvid Forså, 45. Arvid Øygård, 46. Asmund Ånes, 47. Leif Lorentsen Skomo, 48. Per Kosmo (varamann for Bjarne Løkås), 49. Torstein Hansen, 50. Tore Honggard (varamann for Åsa Slydal), 51. Trygve Jensen, 52. Bjarne Jørgensen.

AVD. 5, OSLO:

Repr. nr.: 53. Inger Syversen, 54. Elsa Frantsen, 55. Ruth Haugen, 56. Jens Jakobsen, 57. Steinar Torp, 58. Jørgen Bergundhaugen,

59. Olaf Løvø, 60. Eivind Stubbene, 61. Oddvar Kvernhaugen, 62. Leif Ramstad, 63. Jørgen Grønbeck.

AVD. 6, BERGEN—HORDALAND:

Repr. nr.: 64. Asbjørn Fjellhaugen, 65. Hermann Lund, 66. Olaf Frøkedal, 67. Norvald Breivik, 68. Ingvald Sandnes, 69. Johannes Tufeland, 70. Peder Aldal, 71. Arne Mathiassen, 72. Jens Tveit Aga, 73. Arne Eide, 74. Berit Mikkelsen, 75. Eilif Eriksen, 76. Jon Sletten.

AVD. 7, AGDER:

Repr. nr.: 77. Jonni Aas, 78. Halvor Augustin Pedersen, 79. Rig-mor Stray, 80. Arnfinn Stokkeland, 81. Tobias Netland, 82. Karl Kolstad, 83. Olav Dugan, 84. Helge Johannesen, 85. Ivar B. Pedersen, 86. Olav Tveite.

AVD. 8, SØR-TRØNDELAG:

Repr. nr.: 87. Magnus Sundt, 88. Asbjørn Fossvoll (varamann for John E. Haugen), 89. Juul Duås, 90. Håkon Vangen, 91. Magne Berg, 92. Hans Reidar Myren, 93. Sverre Valset, 94. Asbjørn Overvik, 95. Johannes Bjerknes, 96. Arnt Renå, 97. Karl Velve, 98. Margit Korssjøen, 99. Laila Krogh, 100. Ingrid Johansen, 101. Magne Løvås (varamann for Karsten Hammer).

AVD. 9, NORDENS KLIPPE, KIRKENES:

Repr. nr.: 102. Steinar Iversen, 103. Tormod Larsen, 104. Sigurd Sivertsen, 105. Per Nils Hansen, 106. Egil Eriksen, 107. Petter Pedersen, 108. Kurt Markussen, 109. Gunnar Antonsen, 110. Henry Hansen (varamann for Asmund Opponen), 111. Kurt Mortensen.

AVD. 10, ØST/VESTFOLD:

Repr. nr.: 112. Reidun Johansen, 113. Henry Christensen, 114. Laila Sjørdal, 115. Anna Morger, 116. Gunnar Trømborg (varamann for Harald Bjørndalen), 117. Johannes Johansen, 118. Gerton Gertonsen, 119. Nils Mehammer, 120. Magne Moen, 121. Bjørn Sørлие.

AVD. 12, TELEMARK:

Repr. nr.: 122. Sigfred Pedersen, 123. Hedvig Livik, 124. Olav Veslestaul, 125. John Odd Grave, 126. Arnfinn Nilsen.

AVD. 13, HEDMARK:

Repr. nr.: 127. Asbjørn Furali, 128. Even Staboe, 129. Magne Nordby, 130. Harald Bekk (varamann for Per Aaen), 131. Jarle

Johansen, 132. Sverre Slåtten, 133. Reidar Furuseth (varamann for Åge Kristiansen), 134. Sven Pettersen, 135. Ivar Karlstad.

AVD. 14, RAUSAND:

Repr. nr.: 136. Bård Kvernberg.

AVD. 16, SKJOMEN-ANLEGGENE:

Repr. nr.: 137. Dagfrid Hagen, 138. Harald Johansen, 139. Edvard Moen, 140. Arne Hovind.

AVD. 17, FINNMARK:

Repr. nr. 141. Edvald Svendsen, 142. Sverre Sivertsen, 143. Knut Arnesen, 144. Tor Kling, 145. Ivar E. Olsen, 146. Thorodd Borch, 147. Ragnvald Andersen, 148. Oluf P. Olaussen, 149. Mikkel Bongo (varamann for Arnfinn Øverdal).

AVD. 18, ROGALAND:

Repr. nr. 150. Gerd Hauge, 151. Ruth Jensen, 152. Svein Nesvåg, 153. Dagfinn Malmin, 154. Einar Støle, 155. John G. Husveg, 156. Lars Surdal, 157. Magne Slettebø, 158. Markus Wiik, 159. Jan Iversen, 160. Arne Jensen, 161. Ingvald Berntsen, 162. Ernst Ditlevsen.

AVD. 19 OG 20, SULITJELMA:

Repr. nr. 163. Ole Nystad, 164. Terje Storjord.

AVD. 21, EIDFJORD-ANLEGGENE:

Repr. nr. 165. Norvald Kvåle, 166. Arnulf Indrebø.

AVD. 22, SOGN OG FJORDANE:

Repr. nr. 167. Ingvald Andersen, 168. Helga Linde, 169. Arthur Solstad, 170. Steinar Borlaug, 171. Kåre Førde, 172. Audun Åsebø, 173. Tormod Noste, 174. Toralf Årdal.

AVD. 23, NORD-TRØNDELAG:

Repr. nr. 175. Odd Sem, 176. Arne Knudsen, 177. Kristen Mediaas, 178. Olav Lillesand (varamann for John Buan), 179. Karl J. Bjørgvik, 180. Harald J. Grande, 181. Rolf Buknotten, 182. Roald Ottesen, 183. Signe Knutsen, 184. Eva Sundfær.

AVD. 27, TROMS:

Repr. nr. 185. Ivar Langstrand, 186. Charles Hermansen, 187.

Arne Andreassen, 188. Sturla Bjerkemo, 189. Nils Skavberg, 190. Åge Seppola, 191. Bjarne Larsen.

AVD. 36, OPPLAND:

Repr. nr. 192. Arve Ødegårdstuen, 193. Kåre Furuly (varamann for Trygve Fossumstuen), 194. Rudolf Stensby, 195. Odd Rusten, 196. Magne Bakken, 197. Anne Juvstad (varamann for Inger Lilling), 198. Johan Dokken, 199. Hans Lehre, 200. Kjell Svendsrud, 201. Ingemund Ruste, 202. Hans O. Kleiven.

AVD. 41, FOLGEFONN-ANLEGGENE:

Repr. nr. 203. Ottar Bauge, 204. Ingar Solberg.

AVD. 46, NORSK VAKT- OG KONTROLLSELSKAP SECURITAS:

Repr. nr. 205. Dag Bjørnstad.

AVD. 51, FOLLDAL:

Repr. nr. 206. Ingvald Strømhaug, 207. Asbjørn Hagen, 208. Trond Kristiansen.

AVD. 69, MALMO:

Repr. nr. 209. Arnold Bye, 210. Rolf Hovd, 211. Solveig Pedersen, 212. Jarle Selbo.

AVD. 75, GIKEN:

Repr. nr. 213. Fred Nystad, 214. Åge Lund Olsen, 215. Sverre Moljord.

AVD. 111, LØKKEN:

Repr. nr. 216. Ole Bergsrønning, 217. John Bergeng, 218. Arthur Halsethronning, 219. John Hårstad.

AVD. 125, MOFJELLET:

Repr. nr. 220. Thorleif Henriksen.

AVD. 128, SULITJELMA:

Repr. nr. 221. Agnar Godønes (varamann for Henrik Pettersen).

AVD. 142, SVALBARD:

Repr. nr. 222. Sigve Mæland, 223. Bj. Løvli, 224. Ingvald Johansen, 225. Svein Sørnsen, 226. Arne Troldmyr, 227. Magne Lyngstad.

AVD. 157, SKOROVAS:

Repr. nr. 228. Leif Godejord (varamann for Erling Brønseth).

AVD. 214, SANDBEKK:

Rrepr. nr. 229. Magnus Elvestrøm, 230. Torbjørn Selebø, 231. Johs. Johansen.

AVD. 220, NVE LINJEARBEIDERE:

Repr. nr. 232. Olav Masteholtet, 233. Arthur Fossum, 234. Øyvind Bærhaugen, 235. Oddmund Moholt.

AVD. 404, BERGEN:

Repr. nr. 236. Karen Johannessen.

AVD. 487, BLEIKVASSLI:

Repr. nr. 237. Ottar Lenningsvik.

FORBUNDETS TILLITSMENN

Formann: Øystein Larsen. Nestformann: Ole Flesvig. Hovedkasserer: Ludvik Wangsmo. Sekretærer: Alfred Haugen, Harald Øveraas, Harriet Andreassen, Lars Nilsen og Knut Westgård. Distriktssekretær: Edvard Laxå.

FORBUNDSSTYRET

Harald Haugli, Sørumsand, Karine Pedersen, Oslo, Egil Aspaas, Oslo, Ole Klemo, Lierbyen, Erland Fredriksen, Halden, Arthur Bråten, Lalm og Inger Kjærstad (deltok med tale- og stemmerett som representant for forbundets funksjonærer).

LANDSSTYRET

Thorleiv Myrhhvang, Skarnes, John Nordnes, Barkåker, Tellef Rislå, Herefoss, Andreas Egeland, Kvinesdal, Thorleif P. Støle, Hauge i Dalane, Gustav Merkesdal, Mauranger, Ivar Seljeseth, Førde i Sunnfjord, Einar Valde, Ålesund, Harry Jakobsen, Trondheim, Arthur Mogstad, Malm, Martin Melby, Verdal, Viktor Evjen, Sulitjelma, Lillemor Strøm, Bodø, Martin Rognli, Nordkjosbotn og Asbjørn Larsen, Kirkenes.

KONTROLLKOMITÉEN

Bernt Alfsen, Bodø, Johs. Haugen, Oslo og Kjartan Olsen, Oslo.

LOs REVISJONSKONTOR
Revisjonssjef Strangel og revisor Inger Høgberg.

REFERENTSJEF
Oddvar Stølen.

AVDELINGENES FORRETNINGSFØRERE
John Nordnes, Øst/Vestfold, Ola Sande, Oslo/Akershus, Arne Martinsen, Hedmark, Magne Mælumshagen, Oppland, Arne Pedersen, Buskerud, Anton Halvorsen, Telemark, Øystein Hagen, Aust/Vest-Agder, Einar With, Rogaland, Nils N. Trengereid, Hordaland, Finn Steinseth, Sogn og Fjordane, Anders Bj. Rodal, Møre og Romsdal, Odd Olsen, Sør-Trøndelag, Martin Melby, Nord-Trøndelag, Ola Tuven, Nordland, Henry Riise, Troms, Reidar Helgesen, Finnmark og Kåre Rasmussen, NVEs linjearbeidere.

UTENLANDSKE GJESTER
Internasjonaler:

ISKA (Internasjonalen for stats- og kommunalansatte) var invitert, men hadde ikke anledning til å møte. Internationella Byggnads- och Träindustriarbetare-Union: John Löfblad. Gruveinternasjonalen: A. Schmidt.

Nordiske sammenslutninger:

Nordiska Väg- och Anläggningsarbetareunionen: Nils Lindström. Nordiska Byggnads- och Träarbetarefederasjonen: Börje Jönsson og Ulf Asp. Nordisk Funktionärsammenslutning: Karl Lindgaard. Det tyske Gruvearbeiderforbund: A. Schmidt og Helmut Gelhorn.

Danske forbund:

Kvindeligt Arbejderforbund (hadde ikke anledning til å møte). Specialarbejderforbundet: Mogens Larsen og Oluf Stæhr. Dansk Funktionærforbund: Børge Jul Larsen.

Svenske forbund:

Svenska Gruvindustriarbetareförbundet: Roland Holmdén, Stig Blomquist og John Näslund. Statsanställdas Förbund: Roland Josefsson. Svenska Byggnadsarbetareförbundet: Evert Granlöf. Fastighetsanställdas Förbund: Karl Henry Nilsson.

Finske forbund:

Statliga Arbetarnäs Förbund: Kaarlo Letho, Antero Savinen og Raimo Rannisto. Finlands Byggnadsarbetareförbund: Fritiof Lillqvist.

INNENLANDSKE GJESTER

Regjeringen, DNA og LO:

Regjeringen: Tor Halvorsen. Det norske Arbeiderparti: Reiulf Steen og Kåre Myrvold. Landsorganisasjonen: Tor Aspengren og Ragnar Røberg Larsen. LOs presse- og informasjonskontor: Per Haraldson. Arbeidernes Ungdomsfylking: Sissel Rønbeck og Alf Hildrum. Statstjenestemannskartellet: Albert Uglem. Arbeidernes Opplysningsforbund: Lars Buer.

Fagforbundene:

Norsk Tjenestemannslag: Johnny W. Skibsted. Norsk Kommune- forbund: Ivar Andresen og Jens Torp. Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund: Erling Johansen og Gunnar Skogseth. Norsk Skog- og Landarbeiderforbund: Knut Nakken og Thor Thorsen. Bekledningsarbeiderforbundet: Finn Nilsen og Bjarne Bårdsen. Norsk Papirindustriarbeiderforbund: Sverre Andresen og Olav Bratlie. Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund: Erling Steinbru og Nils Bjerga. Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund: Odd Isaksen og Rasmus Solend. Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund: Arne Moe. Norsk Jernbaneforbund: Sverre Kortvedt og Peter Eklo.

